DOMINIQUE SYLVAIN

Troškimų skersgatvis

baltos lankos
savaitgalio detektyvas

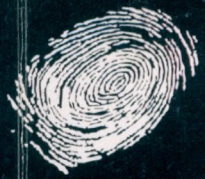

Dominique Sylvain

Troškimų skersgatvis

Iš prancūzų kalbos vertė
Jonė Ramunytė

baltos lankos

UDK 840-3
Si64

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication Oscar Milosz, bénéficie du soutien du Ministère des Affaires Etrangères, de l'Ambassade de France en Lituanie et du Centre Culturel Français.

Knygos leidimą remia Prancūzijos užsienio reikalų ministerija, Prancūzijos ambasada Lietuvoje, Prancūzų kultūros centras (O. Milašiaus programa knygų leidimui remti).

Viršelio dailininkas
Zigmantas Butautis

Versta iš:
Dominique Sylvain, *Passage du désir*,
Viviane Hamy, 2004

© Éditions Viviane Hamy, 2004
© Jonė Ramunytė, vertimas į lietuvių kalbą, 2008
© Baltų lankų leidyba, 2009

Printed in Lithuania
ISSN 1822-6922
ISBN 978-9955-23-220-9

Frankui

Kad būtum ne bet kas,
vaikystėje reikia būti ne vienam.

Émile Ajar

1

Lapkritis, 2002

PARYŽIUS – ŠVIESIAPLAUKĖ... KURI VISUS PATRAUKIA... na jau ne, manęs tu nepatrauki... taigi nutilk... gal tu trenkta... AK, RIESTANOSE PAŠAIPŪNE... Užknisai mus su savo riesta nosim ir plaukais...

IR VISAD ŠYPSENA A-KY-Y-SE!

Žanui Liukui prireikė keleto sekundžių, kad sukauptų mintis, pažirusias po lovatiesę. Dainininkės balsas sklinda iš mano radijo žadintuvo, toptelėjo jam. Ketvirta valanda ryto.

Ir Žanas Liukas prisiminė, kad šiandien – sekmadienis, tas sekmadienis, kai reikia veikti: sukandus dantis, sugniaužus kumščius – tiesiai į sieną. Jis išjungė žadintuvą. Aišku, Nojus ir Faridas atkako jo pasiimti. Pasirinkę senų laikų muzikos stotį, prislopino garsą. Jei jie norėjo, kad jis pamirštų baimę, jiems neišdegė. Žanui Liukui suko vidurius.

Jis atsikėlė, nuėjo į vonią, apšlakstė veidą šaltu vandeniu ir veidrodyje įsistebeilijo į skustagalvį vaikiną tamsia barzdele – tik blyški vakarykščio kopija. Nurijo antispazminę tabletę, apsirengė ir nulipo žemyn į virtuvę.

Nojus ir Faridas buvo ten. Prie kavos puodelio. Deramomis šia proga veido išraiškomis. Mintyse šaipėsi, tai badė akis. Nojus ir Faridas – juodi drabužiai, juodi plaukai, juodos Farido, mėlynos Nojaus akys – jeigu ne jos, tikri Siamo dvyniai, Vidužemio Siamo dvyniai. Jie triauškė skrebučius.

– IR VISA TAI – PARYŽIUS! – užtraukė Faridas.

– VSATAI-PARYŠIUS, – pilna burna atitarė Nojus. – Kaip miegojai, brangusis Žanai Liukai?

Faridas skanavo mėlynių uogienę – savo mėgstamiausią. Lengvas užkandis prieš visai dienai susiveržiant diržą – šventasis ramadanas*.

– Vis kartoji, kad mudu su Nojumi klausomės tik amerikietiško repo, tai norėjome padaryti tau malonumą, – pranešė, grakščiai sumojuodamas rankomis, tviskančiomis trim sidabro žiedais.

Faridas niekada jų nenusiimdavo. Operacijų metu slėpdavo po pirštinėmis. Jie daug jam reiškė. Bet ką?

– *Yo, man!* Ką jau mėgstam – tai padaryti kitam malonumą, – pritarė Nojus.

– Atkreipk dėmesį, Mistingetės** „remiksas“ – dėmesio verta idėja, – pridūrė Faridas, vėl palydėdamas savo žodžius grakščiu mostu, aiškiai rodančiu, koks jis atsipalaidavęs.

Faridas puikavosi savo rankomis, bet ne mažiau galėjo puikuotis ir fizionomija. Dailia fizionomija

* Devintas musulmonų kalendoriaus mėnuo, kurio metu laikomasi griežto pasninko (čia ir toliau – vertėjos pastabos, jei nenurodyta kitaip).

** Mistingetė (Mistinguett, 1875–1956) – prancūzų aktorė ir dainininkė, debiutavusi 1895 m. Paryžiaus Kazino.

nerūpestingo dvidešimtmečio, kuriam rytojus tiesiog neegzistuoja. Greta jųdviejų Žanas Liukas jautėsi senis. Dvidešimt šešerių metų senis. Jis išspaudė šypseną.

Siamo dvyniai baigė valgyti, Žanas Liukas teįstengė nugurkti puodelį kavos, ir trijulė nusileido į garažą pasiimti „kalašnikovų", lazdų ir krepšių. Jie sulipo į visureigį mersedesą. Automatiniai vartai atsivėrė prieš atokiau pastatytą BMW; už jo vairo įsitaisęs Menahemas nedelsdamas užvedė motorą. Jaunasis Menahemas – šaunuolis, visada laiku, reikiamą minutę atskuba į pagalbą. Jis ir nušvilpė Anjere visureigį ir BMW. Nojus savo broliuką tausoja. Negali būti nė kalbos, kad leistų jam veltis į operaciją: sutarta, kad visada jis tik parūpina „ratus" ir vairuoja.

Važiuojant per Sen Deni Nojus įjungė radiją. Veikiai diktorius prabilo apie padėtį Palestinoje. Žuvusieji per savižudžio teroristo sukeltą sprogimą. Čia Šaronas, ten Arafatas, o Ramala* sugriauta. Faridas perjungė stotį. Kai pakvimpa kuo nors rimtu, Faridas visada perjungia radijo stotį, televizijos kanalą, pakeičia pokalbio temą – ir niekada neatsiverčia laikraščio. Tas pats su amerikietišku repu. Faridas nemėgo prancūziško repo, nes čia reikėjo įsiklausyti į žodžius, stengtis suvokti svetimas mintis. Na, o Nojus... viskas, ko jis išmoko, klausydamasis jankių reperių, buvo jų *Yo, man!*, kurį kiekviena proga visur kaišioja.

* Palestinos miestas apie 10 km į šiaurę nuo Jeruzalės; laikomas neoficialia Palestinos sostine.

Žanas Liukas prarijo antrą antispazminę tabletę; jam reikėjo kalbėti, kad pamirštų, jog jo viduriai šoka pašėlusį tryptinį; be to, jį domino viskas, kas vyko tarp dviejų Farido Juniso ausų. Negali būti, kad jis tiesiog paprastas tipelis, švaistantis savo pinigus skarmalams ir kompaktiniams diskams. Faridas uždaras kaip kriauklė. Bet kriauklė su perlu. Žanas Liukas pamąstė ir paklausė:

– Ar turi problemų su realybe, Faridai?

– Jokių. Mano realybė – šlamantieji.

– *Yo!* Ir mano, – pritarė Nojus.

– Matai, Žanai Liukai, mano geriausias bičas – purvinas žydpalaikis, ir jo realybė – taip pat šlamantieji.

– Tu – mano gyvenimo mauras, – pareiškė Nojus, sušiaušdamas Faridui plaukus.

– Nesuprantu. Jūs niekada apie tai nekalbate.

– Jau ir taip daug žmonių apie tai plepa, – pasakė Faridas.

– O, taip, – pritarė Nojus.

– Jūsų vietoje apsividuriuočiau. Broliai, žudantys vienas kitą. Tai galėtumėte būti ir judu. Priešingose stovyklose. Ar apie tai pagalvojote?

Siamo dvyniai ilgam nuščiuvo. Rami tyla bebaimių, kuriems viskas nė motais. Visureigis pasiekė Paryžių, Nojus pasuko Nėjaus bulvaro kryptimi; BMW ir Menahemas riedėjo paskui.

– Košmaro spiralė, – toliau dėstė Žanas Liukas. – Tie žmonės dėl lopinėlio žemės, pažadėtos taip seniai, kad niekas net nebežino kam, pasiryžę galabyti vieni

kitus iki paskutinio kraujo lašo... Ir neaišku, kaip tai galėtų liautis.

– *Yo, man!* – atsiliepė Nojus. – „Košmaro spiralė." Apie ką tu kalbi?

– Apie žuvusiuosius, kurių vis daugėja. Apie augančią įtampą. Štai apie ką, Nojau.

– Teisybė, tai mūsų bėda, – pasakė Faridas. – Ir tuojau tau pasakysiu kodėl, Žanai Liukai.

– Klok, aš klausau.

– Manau, visa tai ne į gera mūsų reikalams. Visoje žemėje dedasi visiška velniava. Dėl to teroristai terorizuoja, o žmonės dreba iš baimės. Taigi čia ar kur kitur visi balsuoja už dešiniuosius. Ir staiga visur, ypač Paryžiuje, pridygsta farų, o mums darosi sudėtingiau darbuotis. Matai, mudu apie tai mąstome – mano bičas, purvinas žydpalaikis, ir aš, – nes aiškiai supratome, kad visa tai susiję. A, Nojau?

– Aišku, *man,* – atsiliepė Nojus, tramdydamas juoką.

– Pagarba, Faridai! Ryšys tarp teroristų, kurie terorizuoja, ir mūsų, kurie plėšiame – įdomus apibendrinimas.

– Tu norėjai sužinoti, ar turiu problemų su realybe – dabar žinai. Aš žvelgiu realybei tiesiai į akis.

Žanas Liukas atsisakė įsivaizduojamos kovos su Siamo dvynių lengvapėdiškumu. Lengvapėdiškumu, kurio – dabar jis tai suvokė – jiems pavydi. Galbūt, jei jis būtų žydas arba arabas, arba ir vienas, ir kitas, Siamo dvyniai iš tiesų būtų jo bičai; tokia bendrystė tikriausiai padėtų sutramdyti baimę, kai reikia įsirėžti tiesiai į

sieną. Tačiau težinojo viena – kad buvo apipjaustytas. Prieš palikdama jį, motina pasistengė atlikti šį ritualą. Žinok dabar, kodėl.

Įsūnytas vienos šeimos Normandijoje, jis užaugo mažame miestelyje, kur vaikai nesipriešindami kalė katekizmą. Vieną dieną jis paaiškino Vidužemio Siamo dvyniams, kad jis mažumą toks pat, kaip jie, tik ne toks ryškus. Apipjaustymas juos sudomino ne ką daugiau, negu sugriauta Ramala.

Jam vis dar suko vidurius.

Už lango plaukė ištuštėjęs Paryžius. Netgi kekšės iš Rytų Europos buvo nuėjusios gulti. Ruduo vis labiau linko į žiemą. Sulig kiekviena diena jį vis labiau graužė noras išplaukti į Vidužemio jūrą. Dar kelios operacijos, ir jis įstengs nusipirkti dvidešimt penkis savo svajonių metrus. Palanki proga. Reikaliukas už milijoną du šimtus tūkstančių eurų. Sandėrį jis atliks per kokį nors tarpininką iš Maljorkos Palmos. Sako, jie labiau linkę į grynuosius, o pinigai nuteka į Virginijos salų bankus, tą fiskalinį rojų, kur laivai kaitalioja registro duomenis taip lengvai, kaip vėjas kryptį.

Retsykiais jis pasiklausys prancūziškų dainų, kad prisimintų Paryžių ir galbūt šiek tiek Normandiją. Galų gale jūrą jis pažino savo normandiškos vaikystės dėka. Žanas Liukas svarstė, kodėl Faridas niekada nekalba apie Alžyrą, savo tėvų šalį. Junisai gyveno Stalingrado kvartale, bet Faridas niekada nekeldavo ten kojos, mat buvo susiėdęs su savo seniu. Sesuo taip pat buvo susiėdusi su senioku, o brolis – su seseria. Kažkokia tulžimi persisunkusi maišalynė.

◆

Jie artėjo prie tikslo. Nojus važiavo pro Rulio priemiesčio Šv. Pilypo bažnyčią. Žanas Liukas perskaitė prie frontono pritvirtintą plakatą. *Ateik pas jį. Jėzus čia, kad tave išklausytų.* Verčiau būtų koks seksualus dalykėlis, pavyzdžiui: *Jėzus tau atsiduoda.* Dabar žmonėms to reikia – jų baimomatis rodo nulį. Žanas Liukas per radiją buvo girdėjęs apie vieną tyrimą. Kinkas drebina ne vien prancūzai. Terorizmas, nedarbas, karo grėsmė, išsiliejusi nafta, apokaliptiniai virusai, karvių pasiutligė, genetiškai modifikuoti kukurūzai, besiklonuojančios sektos – viskas ėda žmonėms kepenis. Iš tikrųjų, gerai jaustis gali tik jūroje. Jeigu vengsi piratų zonų. „Kol kalbu su savimi, tol ne taip baisu", – galvojo Žanas Liukas. Jie artėjo, liko keletas sekundžių...

Eliziejaus laukuose buvo truputį judriau negu maršalų bulvaruose. Štai saujelė lėbautojų traukia iš naktinio restorano. Šen bei ten vienas kitas nevisprotis – iš tų, kurių niekas niekada nepaklaus, kodėl šaltą prieaušrį jie kilometrų kilometrais mina šaligatvį. Buvo ir automobilių, tiesa, nedaug – jie greitai lėkė prospektu, besitęsiančiu iki Santarvės aikštės ir toliau. Judrusis Paryžius...

Atvažiavo.

Faridas užsimovė pirštines. Jo rankos nevirpėjo. Šiuolaikinio pastato apačioje ryškiai apšviesta vitrina, įėjimas su elektroniniu užraktu, du tarnautojai už langelių. Ir – kokia nesėkmė! – du klientai. Vaikinas ir mergina su kuprinėmis.

– Kokio velnio tie bukagalviai turistai penktą valandą ryto atsivilko į keitimo punktą? – maukšlindamasis kaukę burbtelėjo Žanas Liukas.

– Pasiimti trupučio grynųjų, kaip mes, – atsiliepė Faridas.

Nojus sumažino greitį, visi prisisegė diržus. Nojus pavarė visureigį ant šaligatvio, spustelėjo akceleratorių.

– PARYŽIUS – ŠVIESIAPLAUKĖ! – subliuvo.

– KURI VISUS PATRAUKIA! – kikendamas pasigavo Faridas.

„Neįtikėtina, jie smaginasi kaip kvaišeliai", – pagalvojo Žanas Liukas. Visureigis įsirėžė į vitriną. Gūrančio ledkalnio traškėjimas. Besiplečiantys įskilimai. „Artėja, tuoj", – su palengvėjimu pagalvojo Žanas Liukas. Nojus padavė atgal. Nuspaudė akceleratorių. Skylė vitrinoje artėja, žyra. Ir jokios sirenos, jokio faro. Nieko. Šis stebuklas pasikartoja ir vėl.

Trijulė iššoko iš mašinos. Faridas ir Žanas Liukas, su „kalašnikovais" per petį, lazdomis gurino skylę; ant visureigio stogo užsiropštęs Nojus juos dengė. Aidėjo merginos klyksmas.

Žanas Liukas nusitaikė į kasininkus, Faridas – į klientus. Dejuojanti mergina atrodė apykvailiai, kaip tikra keliauninkė. Faridas šėrė jai per veidą. Ji suklupo, iš nosies plūstelėjo kraujas. Faridas prispaudė vamzdį jai prie smilkinio. Jos vaikinas suakmenėjo ir, atrodė, tuoj nualps; visą tą laiką kasininkai stovėjo nejudėdami, iškėlę rankas. Įpročio jėga. Žanas Liukas iš po striukės išsitraukė maišus, permetė juos per kasos langelį. Faridas įsakė jaunesniajam:

– Krauk į maišą viską, kas yra dėžėje. Mikliau.

Kasininkas padarė ką liepiamas. Žanas Liukas taikėsi čia į turistus, čia į antrąjį dar sustingusį tarnautoją. Pinigai tekėjo, tekėjo. „Mano gyvenimo operacija“, – šmėstelėjo Žanui Liukui. Moteris sudejavo:

– *Please, don't shut, please...**

– *Shut up!*** – gargtelėjo Faridas.

Žanas Liukas nė neįtarė, kad Faridas kalba angliškai. Galų gale klausydamasis viso to repo nejučiomis pramoksti.

Kai jie išlėkė iš keityklos, prie jų su praviromis durelėmis privažiavo Menahemas. Žanas Liukas įšoko į priekį, Faridas smuko į galą greta Nojaus. Menahemas nušvilpė iki apskritos Eliziejaus laukų aikštės ir pasuko į Matinjono prospektą.

„Dar vienas ‚švarutis' stebuklas“, – toptelėjo Žanui Liukui. Iš pirmo žvilgsnio čia geras milijonas eurų. – Mažų mažiausiai. Nojus ėmė skaičiuoti pluoštelius. Faridas šypsojosi į tuštumą.

Dėl tokios operacijos verta paragauti baimės. Žanas Liukas visada jautė, kad Faridas atneš jam sėkmę. Kalėjime buvo ištobulinęs techniką įžvelgti, kas slypi žmogaus viduje. Iš visų jėgų mąstai apie žmogų, kurį nori perprasti. Ir galiausiai įpuoli į transą. Matai kaip aiškiaregys. Netrukus po to, kai išėjo iš Fleri kalėjimo, Žanas Liukas sutelkė savo mintis į Faridą. Dangaus, išvarpyto oranžinėmis properšomis, pasiruošusio pratrūkti pykčiu, fone jis išvydo juodą angelą. Didžiuliai

* Prašau, nešaukit, prašau (angl.).

** Užsičiaupk! (Angl.)

sparnai plazdėjo kaip burės, tyliai, bauginamai šnarėdami.

Kol ši galia sutelkta į perkamuosius, viskas bus gerai. Bet saugokis, jeigu ji nukryps prieš ką nors. Faridas gali žudyti.

Amerikietė keliauninkė nesuprato, su kuo turi reikalą. Galbūt dėl to, kad buvo moteris. Visi vyrai instinktyviai jaučia, jog Faridą reikia gerbti, kad pykčio pritvinkęs dangus neskiltų pusiau ir neužtvindytų viso pasaulio.

– Vyručiai, per daug nesismulkinant mes susišlavėm kokį milijoną penkis šimtus tūkstančių eurų, – blankiu balsu tarstelėjo Nojus. – Ir net pluoštelį dolerių. Ir jenų.

Menahemas išdrįso švilptelėti. Faridas neskubėdamas grūdo banknotus atgal į maišus. Tačiau Žanui Liukui atrodė, kad mintyse jis kažką skaičiuoja.

– Išleisk mane Troškimų skersgatvyje, – pasakė Faridas Menahemui rišdamas maišą. – Į Sen Deni grįšiu metro.

– Ką čia darai, Faridai? – paklausė Žanas Liukas.

– Pasiimu savo dalį.

– *Man*, tu visai trenktas, jei bastysies su visais tais šlamančiais! – pareiškė Nojus.

Žanas Liukas bandė įskaityti Farido mintis, bet tas vengė jo žvilgsnio.

– Sesytei?

– Ne, ne Chadidžai. Vanesai.

– Sesers draugei?

– Tikrai taip. Atiduosiu jai savo dalį.

– Ką?

– Tu puikiai girdėjai.

– Kam atiduoti visus pinigus tai mergiotei? Ji tau net ne giminė.

– Žanai Liukai, kas tau sakė, kad Vanesa man ne giminė?

Balsas skambėjo visiškai nepiktai, bet dabar Farido žvilgsnis buvo įsmeigtas jam į akis. „Sušnaro angelo sparnai“, – pagalvojo Žanas Liukas. Jis pasvėrė savo žodžius:

– Klausiau tiesiog iš smalsumo. Be to, gal dabar, kai mums pavyko šis nerealus reikalas, reikėtų pagalvoti apie ateitį...

– Su savo pinigais darau, ką noriu.

– Niekad nesakiau, kad ne. Visi darom, ką norim. Po viso to vargo reikia tik džiaugtis. Vis dėlto neskubėk ir pamąstyk.

Menahemas sustabdė BMW Foburo Sen Deni gatvėje. Netaręs nė žodžio Faridas išlipo ir ėmė tolti lietuje Troškimų skersgatvio link. Kurį laiką Menahemas tylomis vairavo, paskui Žanas Liukas vėl prabilo, masalui mestelėdamas kelias nekaltas frazes. Jis pažinojo Nojų ir neabejojo, kad tas galop prašneks, ypač kai greta nėra Farido. Dėl Nojaus Žanas Liukas nesiteikė pulti į transą. Neverta. Ką būtų galėjęs pamatyti? Angelo parankinį, ryklio prielipą ar – tik žiūrėk! – žebenkštį, prisigretinusią prie šakalo. Nojus turėjo kažką patrauklaus, nors neaišku ką.

Jiedu su Žanu Liuku susipažino kalėjime; Nojus džiaugėsi, susiradęs tokį stambiagabaritį žaliūką, kuris saugojo jį nuo psichų ir pedų. Išėjęs į laisvę Nojus

vėl susiėjo su Faridu, ir jo draugiški jausmai Žanui Liukui apiblėso. Tačiau Žanas Liukas dėl to nesuko plaučių. Faridas ir Nojus susidėjo su juo dėl jo namelio – į tokią gerą slėptuvę nenumosi ranka. Siamo dvyniai buvo įsikūrę gyvenvietėje, po kurią sukinėjosi per daug lengvo pinigo mėgėjų ir per daug farų. Ir vis dėlto Žanas Liukas neabejojo, kad Faridą įmanoma prijaukinti. Jei jį perprasi. Ir paviršių, ir subtilybes.

– O tu ar supranti, kodėl vyrukas pakloja pinigus kažkokiai mergiotei, kuriai jo nebereikia?

– Tai įrodo, kad jis ją gerbia, – atsakė Nojus.

– Atrodo, kiek per didelė kaina už kilogramą pagarbos.

Menahemas suprunkštė.

– *Yo!* Tu čia tam, kad vairuotum, Menahemai. Kitur nesikišk! – įsakė Nojus ir kreipėsi į Žaną Liuką. – Faridas atiduoda viską. Kad parodytų, jog jis – ne koks buhalterpalaikis. Rodo klasę. Taip, taip, nesuk galvos, *man*. Ir jei jis nori, kad Vanesa sugrįžtų – tai nėra pats netinkamiausias planas.

– Kam jam reikia įsiteikti tai mergiotei? Su tokiu snukeliu kaip jo. Tu arba aš – dar suprasčiau, bet Faridas?

– Faridas nesitenkina mažu.

– Ji tokia graži?

– Nežinau, *man*.

– Tu, geriausias jo bičas, nežinai?

– Ne.

– Na jau, Nojau!

– Prisiekiu savo galva – niekada nesu matęs jo moters!

– Juk jis nebijo, kad tu ją nušvilpsi!

– Faridas, kaip ir Menahemas – mano brolis, aš nieko nuo jo neslepiu, jis nieko nuo manęs neslepia, bet apie Vanesą nepasakoja. O aš jį gerbiu. Susitaikau. Kai Faridas prabils apie Vanesą, aš pasiklausysiu. Bet kol kas laikau užčiaupęs snukį.

„Mano brolis.“ Dešinėje priešais, veikiau švino pilkumo nei nakties juodumo fone, telkėsi violetiniai debesys. Paryžius lėtai ir, regis, skausmingai budo. Lietus liovėsi, bet ta atvanga ilgai netruks, jis jau kybo ore. Buvo šalta, jau blėso paskutiniai bobų vasaros pėdsakai. Menahemas vairavo sklandžiai, ant šaligatvių tviskėjo balos, gatvėse nei žmonių, nei policininkų, netrukus jie pasieks Sen Deni.

„Mano brolis.“

Žanas Liukas pripažino, kad jam nepakanka tiesiog geriau perprasti Faridą. Iš teisybės jis visada troško, kad Faridas juo susidomėtų. Pavadintų jį savo broliu ta kartais jam būdinga tartimi. Tartimi, kuri vienintelė liko jam iš to krašto, su kuriuo jis aiškiai nenori turėti nieko bendra. Mano brolis. Mano apipjaustytasis normandas. *Yo! Man!*

2

Prisikėlimas – valios reikalas. Štai ką šįryt prityrusioms Ingridos Dizel rankoms sakė Maksimo Diušano kūnas. Ji taip dažnai svajodavo apie šią akimirką.

Prieš išvysdama tą kūną kaip reikiant, įsivaizduodavo jį: nediduką, bet taip dailiai sudėtą, galingu stuomeniu, tobulomis pečių ir raumenų linijomis, sėdmenimis, apie kokius gali tik svajoti, dailiomis kojomis, dailiomis galūnėmis – ir ji neklydo. Tik nebuvo numačiusi jo kūno randų. *How could you imagine the kiss of death?** Ant nuogos Maksimo nugaros ir dalies dešinio šono pūpsojo tynės, senų siūlių pėdsakai, bylojantys, kad kažkada jo buvo prisilytėjusi mirtis ir kad jai tai patiko.

Ką tik Maksimas savo ramiu balsu pradėjo dėstyti 1991 metų vasario dvidešimt aštuntosios prisiminimus. Priešpaskutinė karo Persijos įlankoje diena. Ir paskutinė jo, fotoreporterio, karjeros diena. Ingrida, aišku, norėjo sužinoti daugiau, bet Maksimas neskubėjo. Užmerktomis akimis, tolygiai alsuodamas, atsipalaidavęs, jis, atrodo, klausėsi lietaus, kuris ilgai delsė, bet dabar pratrūko. Buvo girdėti, kaip jis sruvena studijos lango stiklu, barbena į šaligatvį. „Mano namuose šilta, – mąstė Ingrida, – lauke liūtis, ir tik jos aromatas smelkiasi pro plyšius – aromatas, pritvinkęs nukritusių lapų kvapo. O, taip, mums gera. Vienintelis skirtumas, kad Maksimas mąsto prancūziškai, o aš – angliškai, bet dabar mūsų mintys srūva drauge. *We are safe at home even the fragrance of rain plays with our minds...*"**

– Nagi, Maksimai, apsiversk.

* Kaip galėtum įsivaizduoti mirties pabučiavimą? (Angl.)

** Namie mums saugu, net jei lietaus aromatas ir žaidžia su mūsų mintimis... (Angl.)

Jis pakluso, pramerkė akis, tas lyg žalias, lyg mėlynas akis, ir nusišypsojo jai. Apie šitą veidą galima postringauti be galo. Apie tą greitai sutrinkantį, nustembantį, susijuokiantį, mąslų, bet ir užsispyrusį veidą. Tą jaudinantį, mažumą sudarkytą veidą ant tvirto kaklo, įrėmintą labai trumpų plaukų ir pradedančios ryškėti plikės. Pirmą kartą Ingridai šmėstelėjo mintis apie jūrininko, mažojo vairininko veidą – jūrininko, kuris kreipė savo vairalazdę į visas keturias pasaulio puses, nė vienos nepamiršdamas, ir viską matė, viską iškentėjo, sukaupė, ir dabar tarp kaktos ir smakro nešioja pasaulio atspaudą. Ji ne per daug klydo. Tik ne prekybos ar žvejybos laivai, o lėktuvnešiai.

– Žinai, Ingrida, jie melavo.

– Kaip tai?

– Tas karas nebuvo švarus. Ten nebuvo nieko, ką būtų reikėję pašalinti. Tai buvo bjaurystė. Kraujas, suanglėję kūnai, siaubo klyksmai, ašaros. O aš – aš visa tai fotografavau.

– Iki vasario dvidešimt aštuntosios.

– Visai teisingai. Bet aš tą dieną užraukiau ne todėl, kad mane sužeidė.

– *No? Why then?**

– Autostradoje aš fotografavau vilkstinę, kai ją pradėjo bombarduoti. Mes sėdėjome spaudos džipe. Vairuotojas žuvo vietoje. Man į nugarą pataikė skeveldros. Džimis, kolega iš *Newsweek*, atsipirko keliais įbrėžimais, ir neabejoju, kad visą gyvenimą laužys galvą, kodėl. Mus evakuavo. Dar matau save

* Ne? Tai kodėl? (Angl.)

tame malūnsparnyje. Aš negaliu nė krustelėti, nugara sumaitota. Prieš mane – dvidešimtmetis jūreivis, jis verkė. Ir geriausias jo draugas. Negyvas, lavonmaišyje. Jo šarvuotį sumalė pasiklydusi amerikiečių raketa. Tarp jų – kitas kareivis, jo veidą dengė krauju permirkęs tvarstis. O aš negalėjau nuginti minties, kad tai būtų fantastinė nuotrauka, kad aš negaliu jos padaryti ir kad Džimis padarys tai už mane. Gal tai buvo galima priskirti nuskausminamųjų poveikiui – nuo jų man viskas plaukė. Galbūt.

– Bet taip nebuvo.

– Ne. Vėliau aš šaltakraujiškai išnagrinėjau padėtį ir tariau sau – reikia liautis, kol dar netapau visišku bejausmiu. Ar psichu. Sužinoję, kad aš užraukiau, daugelis mūsiškių baisiausiai nustebo. Džimis už tą nuotrauką gavo *World Press* premiją, ir aš pasidžiaugiau už jį.

Ingrida masažavo Maksimui ranką. Jautė, kad jis vis dar atsipalaidavęs, nors šiek tiek labiau įsitempęs. Buvo aišku, kad jie liovėsi drauge klausytis lietaus. Tą akimirką, kai ji nutarė, jog kerai išsisklaidė, Maksimas prabilo vėl:

– Kokie gniaužtai! Neįsivaizdavau, kad Bali masažas toks.

– Koks „toks“?

– Toks energingas. Nuo jo ir maudžia, ir gera.

– Jeigu būtų silpnas, iš jo nebūtų jokios naudos.

– Juk aš nesiskundžiu. Masažuok toliau!

Ingrida Dizel klientų nesivaikė. Žinia, ji – profesionali masažistė, tačiau nesiskelbia, kukliai įsikūrusi Troškimų skersgatvyje 10-e rajone, aišku, be jokios

varinės lentelės, garsinančios jos veiklą; pakako gando iš lūpų į lūpas – ji pasiliko sau teisę rinktis nuolatinius klientus. Vien simpatingus žmones malonia oda. Maksimas Diušanas šiuos reikalavimus atitiko. Tiesiog Ingrida būtų norėjusi, kad ši simpatija pakryptų kita vaga. Kad išaugtų ir suvešėtų jų širdyse taip, jog liktų viena: pulti vienas kitam į glėbį. Bet taip neįvyko. Kelio į mažojo vairininko glėbį nebuvo jokiame pasaulio krašte.

Maksimo gyvenimą puošė sava kelrodė žvaigždė. Neapsakomai moteriška, vešliaplaukė, dailaus sudėjimo ir apvalučio užpakaliuko Chadidža Junis mokėjo būti geidžiama su visu tuo išmanumu, kurį, regis, buvo išradusios prancūzės.

Prancūzės. Kai joms tai paranku, jos postringauja apie lyčių lygybę, tačiau reikalui esant sugeba akimirksniu paskleisti apie save gundymo kerus. Tomis akimirkomis pasikeičia net jų balsas. Jos taria žodžius švelniai ir net gan dažnai nutyla, leisdamos vyriškiui įtikėti, kad ir laivą, ir pokalbį vairuoja jis. Tada atrodo, kad Istorija apsisuko ir juda priešinga kryptimi, vyniodamasi kaip senas kilimas, ir pagauna pojūtis, kad feministės niekad nėra deginusios savo liemenėlių dėl išsivadavimo iliuzijos. Kad visi buvo suklaidinti kažkokios optinės apgaulės, ir aistringosios kovotojos už *women power** buvo tik žavių damų, kurioms terūpi tarp dviejų puodelių arbatos pasikeisti citrininio torto receptu, klubas. Kad nė viena iš jų niekada nėra sakiusi: vyrai – iš Marso, moterys – iš Veneros. Niekada.

* Moterų teisės (angl.).

Tokios merginos kaip Chadidža buvo paryžietės. Jos segėjo giliai iškirptas liemenėles, ir vyrai puldavo prilaikyti durų, kad jos netrenktų į jas savo gražučių veidelių, skubėdavo pridegti joms cigaretę, nupirkti gėlių, apipilti komplimentais, kuriuos jos užantspauduodavo dirbtinių blakstienų plastėjimu. Tarytum Bali masažas. Tuojau suskaus, bet kol kas gera.

Ingridos mintys nukrypo į jos pačios išorę. Į savo genus – rusiškus iš motinos, airiškus iš tėvo pusės, – jų junginys dienos šviesą išvydo 1972 metais Brukline. Geriausias tokios išvaizdos apibūdinimas: „aukščiau normų". Aukšta (gerais keliais centimetrais aukštesnė už Maksimą), raumeninga, nė lašo riebalų, labai šviesūs, labai trumpi plaukai, veido oda baltesnė už pieną, ledinės migdolo formos akys, išsišovę skruostikauliai, putli burna, tvirti dantys, žirafos kaklas – o Motinos Gamtos darbą vainikavo nuostabi nugaros tatuiruotė, dengianti abu pečius ir dalį dešiniojo sėdmens. Šįsyk nieko bendra su mirties pabučiavimu. Tatuiruotė vaizdavo moterį, palinkusią ties vilkdalgiais apžėlusiu tvenkiniu, kuriame plaukiojo karpiai, vienas jų – tikras padauža.

Nuostabi estetine – autentiškas *bonji*, vieno japonų meistro iš Kamakuros kūrinys – bet, regis, ne erotine prasme. Bent jau ne Maksimui Diušanui. Ingrida dėl to būtų davusi nukirsti savo ranką labai trumpais nagais – nieko bendra su plėšriais Chadidžos nagučiais, visada lakuotais, visada apmaustytais paauksuotais žiedais – jie, atrodo, nekliudė jai dirbti padavėja „Tiek dienos, tiek nakties gražuolėse", Bradi pasažo restorane. Antrasis Maksimo Diušano gyvenimas. Ingrida

jau viską žinojo apie tai, kaip jis gaivelėjosi Kersi, pas savo šeimą. Grįžimas prie ištakų jį iš naujo užvedė. Maksimas čia vėl rado savo močiutę, vienintelės kaimo smuklės už kelių kilometrų nuo Kastelsaraseno šeimininkę. Praleido daugybę valandų, talkindamas jai virtuvėje, kaip tada, kai buvo berniūkštis. Ir įgūdžiai grįžo. Ir įvyko prisikėlimas, tyras ir ryškus kaip balta iškrakmolinta prijuostė ir prie jos priderinta kepuraitė.

Ingrida pateikė naują klausimą, iš visai kitos operos, bet ne mažiau įdomų. Šį rytą Maksimas pakiliai nusiteikęs. Reikia išnaudoti progą.

– Ar tu niekad nebuvai vedęs?

Kaip ji ir tikėjosi, jis plačiai atmerkė savo chameleoniškas akis ir nustebęs pažvelgė į ją.

– Atleisk, aš nekukli. Tokie jau mes Amerikoje. Nepažįstami žmonės sėda į autobusą ir po penkių minučių aptarinėja savo santuokas, skyrybas, ligas. Bet tai niekuo neįpareigoja... Be to, tu ir aš jau nebesvetimi ir...

– Tai ne paslaptis. Taip, buvau vedęs. Vieną kartą.

– Taigi išsiskyręs?

– Našlys. Rinko mirė.

– Rinko?

– Ji buvo japonė. Mes susipažinome per Malvinų karą. Ji atvyko į Buenos Aires rinkti medžiagos scenarijui.

– Režisierė?

– Ne, mangų* piešėja.

* Japonų komiksas.

Reikia pripažinti, Bali masažas artėja prie pabaigos. Ingrida tai pranešė Maksimui. Jis padėkojo, broliškai pliaukštelėdamas jai per petį, apsirengė, pasiėmė savo sportinį krepšį. Atsisakė jos pasiūlytos kavos. Jam reikia grįžti į „Gražuoles" ir padėti Chlojai ir Chadidžai priimti prekes. Jie nekaltai pasibučiavo į abu skruostus, ir Ingrida žiūrėjo, kaip Maksimas skleidžia skėtį po liūtimi, užtvindžiusia Troškimų skersgatvį. Jis atsisuko į ją, suprato, kad jos smalsumas liko nepatenkintas, ir pasakė – garsiai, nes lietus įnirtingai barbeno į juodą audeklą:

– Rinko buvo nužudyta.

– *What!**

– Ji įsileido jį į savo studiją. Apskritai tai buvo ir mūsų butas Dė Gar gatvėje. Jo taip ir nepagavo. Tai įvyko prieš dvylika metų.

– *I'm so sorry, man. So dumb sometimes...***

– Nieko baisaus, Ingrida. Tai taip pat nebuvo paslaptis. Aš laikau Rinko pelenus. Kartą Chadidža paklausė manęs, kas tai. Aš jai pasakiau.

Ingrida būtų norėjusi pratęsti šį pokalbį. Paklausti, ar Chadidža jį užjautė. Ingrida būtų norėjusi sužinoti, ar Chadidža bent porai sekundžių liovėsi domėtis savo išvaizda, kurią puoselėdavo tarp atrankų vaidmenims ir perklausų, kad suspaustų Maksimo veidą tarp delnų ir pasakytų jam, kaip... „Būtent tai aš ir noriu padaryti dabar, tuojau pat, – pagalvojo Ingrida, – ir negaliu. Aš galiu masažuoti Maksimo Diušano

* Ką! (Angl.)

** Labai atsiprašau! Kartais tokia buka... (Angl.)

kūną nuo plaukų pašaknų iki kojų pirštų galų, bet negaliu suspausti jo veido tarp delnų, negaliu priglausti lūpų prie jo lūpų ir jį pabučiuoti. *Fuck!*"

Ingrida tiesiog pamojavo jam atgal. Žiūrėjo, kaip jis tolsta Foburo Sen Deni ir Bradi gatvių link. Per porą žingsnių nuo jos namų. Iš tikrųjų – per ištisus šviesmečius. Jai parūpo atskleisti paslaptis – ir ji gavo, ko norėjo; ji jas atskleidė.

Ingrida išsivirė kavos, įjungė muziką ir įsitaisė ant rausvosios kanapos laukiamajame. Maksimas buvo vienintelis rytinis jos klientas. Truputį pasiklausė *The Future Sound of London*, pritrenkiančio *techno*, taip derančio prie lietaus ir to melancholijos srauto, kuris ką tik siūbtelėjo jai ant galvos. Bet išgėrusi kavą žvaliai pakilo ir sėdo prie kompiuterio. Ji parašys elektroninį laišką Stivui ir papasakos apie savo pokalbį su Maksimu. Stivui, kuris moka sustiprinti dvasią. Jis turėjo talentą atjausti, sužadinti pojūtį, jog tu ne vienas su savo rūpesčiais. Po Bokštų Dvynių griūties Ingrida jautėsi ypač neramiai. Susirašinėjimas su tėvynainiu iš Majamio padėjo jai atsilaikyti.

Jau praėjo dveji metai, kai Ingrida nutūpė Prancūzijoje. Ji, bastūnė amerikietė, išmokusi masažo Bali saloje, *thai* masažo Bankoke, *šiatsu* – Tokijuje, ji, užmezgusi daugybę ryšių visur nuo Sidnėjaus iki Solo, nuo Koh-Samui iki Honkongo, nuo Luang-Prabango iki Manilos, nuo Vankuverio iki Niujorko – ši bastūnė aprimo ir įsikūrė Paryžiuje. Ten, kur ją supo ne draugai, o tik pažįstami, ne meilė, o viltis. Draugai

* Po velnių! (Angl.)

buvo pasklidę kas kur, ir ji bendravo su jais elektroniniu paštu per savo kompiuterį, kurio beveik niekada neišjungdavo.

Paryžius iš tiesų pernelyg gražus miestas, kad keliauninkė apeitų jį per keletą mėnesių. Vieta, kur gyvenimo saldybė nėra tik nuvalkiota frazė, kad ir ką tvirtintų vietos gyventojai, neprilygstami bambekliai, kurių daugumai nė netopteli, kaip jiems pasisekė, kad gyvena viename gražiausių planetos miestų.

O atsitiktinumas lėmė, kad ji įsikurtų Troškimų skersgatvyje. Stivui tai pasirodė tiesiog nerealu. Blogiau, kad tame pačiame name gyveno Chadidža. Likimo ironija. „Virš tavęs – kūnas tos kitos, tos varžovės, kuri vaikšto tau ant galvos ir trypia tau širdį. Tikras iškrypimas“, – rašė Stivas. Jo lūpose ir klaviatūroje mirgėdavo „iškrypęs“ ir „iškrypimas“, bet nesvarbu, jis buvo protingas ir linksmas vaikinas.

Chadidža gyveno su savo draugėmis Chloja ir Vanesa. Su storuliuke Chloja, antrąja Maksimo padavėja. Su Vanesa, rimto veido šviesiaplauke, gatvės vaikų globos centro tarnautoja. Ingrida būtų norėjusi būti vienintelė iš Maksimo aplinkos, įsikūrusi Troškimų skersgatvyje. Tokia graži metafora. Sykiu ir poetiška, ir tiesmuka. Bet ką gi, susiklostė kitaip – metaforos mums priklauso ne daugiau, nei visa kita.

Išsiuntusi žinutę Stivui Ingrida patrauks pasibastyti po Paryžių. Ji visada pašėlusiai mėgo vaikščioti. Žingsniuoti ištisom valandom – net per lietų, per šaltį, kuris sulig kiekviena diena vis labiau reiškė savo teises. Dabar taip dažnai šlapi šaligatviai atrodo pilkai juodi – tamsaus atspalvio, žėrinčio smulkučiais

blizgaus kvarco grūdeliais. O kai kuriuose kvartaluose, prisišliejusiuose prie parkų ir medžiais apsodintų bulvarų, gatvių antracitą tūkstančiais aukso dėmių dar tebedabina nukritę lapai. Labiau už kitus Ingrida mėgo švelnią, harmoningai pasklidusią klevo lapų geometriją, tarsi valdomą kažkokios chaoso teorijos, žavingai darnios netvarkos. Be to, dar tas dirglus dangus, vienu ypu išblaškantis švininius debesis ir atveriantis mėlyną properšą. Pilki fasadai nušvinta, ir miestas, išlaisvintas nuo geros dalies savo gyventojų, įsispraudusių į automobilius, dainuoja iš džiaugsmo.

Paryžius taip mokėjo mėgautis sekmadieniais.

3

Tas kūnas ant jos kūno. Tos rankos, gniaužiančios jai gerklę. Jokių šansų. Per daug jėgos. Joje klykė kažkoks žvėris. Suplukęs iš baimės žvėris. Niekada nemaniau, kad taip noriu gyventi! Jeigu būčiau žinojusi, ko noriu...

Jos galva buvo pasukta į knygų lentyną.

Tenai – ta knyga.

Ji matė tik tą knygą...

Hansas Kristianas Andersenas... valandų valandomis klausytis mamos pasakos...

Žaibo blyksnis ir paskutinė pasakos frazė, sugrįžusi iš vaikystės pasaulio.

Bet niekam nei į galvą nebuvo atėję... kiek daug jos grožybių matyta, ir kokioje šviesybėje... jos nulėkta su močiute į... į...[*]

Chloja Gardel ir Chadidža Junis į savo butuką Troškimų skersgatvyje grįžo apie ketvirtą valandą po pietų. Paprastai Chadidža po darbo užtrukdavo pas Maksimą, ypač sekmadieniais. Bet šį kartą jos laukė atranka vaidmenims, kurios ji nenorėjo praleisti; ketino išsičiustyti ir išbandyti laimę. Vos įžengusi pro duris Chadidža nuėjo po dušu. Štai kodėl pirmoji kūną aptiko Chloja Gardel. Chloja ruošėsi užsidaryti savo kambaryje ir galų gale pagroti violončele, bet čia pastebėjo, kad Vanesos kambario durys praviros.

Apsivilkusi pižama mergina gulėjo ant lovos. Chloja pagalvojo, kad draugė tiesiog tyso, atviromis akimis skendėdama svajose, pasukusi galvą į knygas ir minkštus žaislus, kuriais buvo apkrauta etažerė. Chloja priėjo arčiau ir pasijuto tarsi įsiurbta sustingusio Vanesos žvilgsnio. Pastebėjo raudonas žymes ant baltut baltutėlio kaklo ir susigriebė, kad jos kojinės peršlapo. Ji trypčiojo kraujo klane. Jai nė netoptelėjo, kad žudikas galbūt dar tūno bute. Smegenys atsijungė tą pačią akimirką, kai jai pasirodė, jog jos stemplė virsta karštu vulkanu – ji ėmė vemti.

Galop į tikrovę ją grąžino kažkoks neįprastas pavidalas pačioje jos regėjimo lauko kairėje. Ji pasuko galvą ir ant geltono krėslo išvydo didelį juodą krepšį su užtrauktuku.

* Vertė J. Balčikonis.

Tuo metu Chadidža Junis, užsidėjusi dušo kepuraitę ir peniuarą, svarstė, kodėl vonioje riogso dulkių siurblys. Vonios putų debesyje. Ir čia pat pamatė, kaip Chloja Gardel atidaro vonios duris. Išblyškusi kaip drobė, paklaikusi, rankose ji laikė prasegtą krepšį, iš kurio, regis, nesibaigiančiu srautu sruvo banknotų pluoštai. Kad ir koks buvo draugės veidas, Chadidža nejučiomis nusišypsojo. Niekada gyvenime ji nebuvo mačiusi tiek pinigų.

4

Leitenantas Žeromas Bartelmi nekentė savo naujojo šefo, komisaro Žano Paskalio Grusė. Neapkentė viso – netgi jo vardo. Dvigubi vardai jam visada atrodė paiki, ypač Žanai kažkokie ten. Pirmasis visada gadina antrąjį ir atvirkščiai. Oficialiai kolegos vadino komisarą ŽPG, už akių daugelis titulavo jį Sodo nykštuku. Trumpakinklis ir trumpaprotis, Grusė puikavosi veidą juosiančia ir niršiai puoselėjama barzda, žilstelėjusiais plaukais, tiksliai tokio ilgio, kaip nustatyta instrukcijose, pypke ir pypkės tvaiku iš burnos. Įsikąsdavo ją tada, kai pristigdavo argumentų.

Dabar Sodo nykštukas mygo dailutę arabiukę, kuri jiems paskambino, o paskui atidarė duris, kad antrąsyk pakartotų savo istoriją. Mergina atrodė nekvaila, bet Grusė kreipėsi į ją kaip į silpnaprotę.

– Jūs priimate restorane prekes, aptarnaujate klientus, grįžtate namo. Einate nusiprausti po dušu. Nesirūpindama, kur jūsų draugė. Dar sykį paaiškinkite, kodėl.

– Man buvo atranka vaidmeniui.

– Kur taip?

– M6.

– Tai jūs galų gale padavėja ar artistė?

Chadidža Junis pažinojo Sodo nykštuką tik dvidešimt minučių, bet jau viską suprato. Dabar atsakinėjo trumpomis frazių nuotrupomis, o jos draugė, visiškai pritrenkta, krauju išterliotomis kojinaitėmis, kiurksojo ant virtuvinės taburetės ir penkiasdešimt antrą kartą virpančiu pirštu vedžiojo ant klijuotės vingrų raštą. Tai merginai reikia skubios psichiatro pagalbos, bet Sodo nykštukas nusprendė verčiau apdoroti jos buto draugę. Nieko nuostabaus, ji dailutė. O pasitikinčios savimi dailios merginos Grusė erzindavo. Čia nebuvo nieko seksualaus – grynas dirglumas.

– Beje, ir jūsų draugė – ji taip pat artistė? Muzikantė?

– Konservatorijos studentė. Ir padavėja „Gražuolėse“.

– Kaip jūs.

– Kaip aš.

– Ir tuo metu, kai žudė jūsų draugę, ji buvo restorane už trijų šimtų metrų nuo čia ir laukė prekių kaip jūs.

– Kaip aš.

– Ir nė viena iš judviejų nebuvo iškėlusi iš ten kojos.

– Trečią sykį kartoju: ne. Niekas jos nesiuntė grįžti į namus ir nužudyti Vanesą. Taip pat kaip nesiuntė mūsų abiejų. Nes taip jums atrodo, tiesa?

– Atsakinėti klausimu į klausimą – su manimi tokie pokštai neišdegs.

Žeromas Bartelmi pasibjaurėjęs patraukė pas teismo medicinos vaikinus. Jie triūsė tylėdami, ir ta tyla būdavo juo slogesnė, juo jaunesnės būdavo aukos.

Jai nebuvo nė dvidešimt. Būtų sukakę vasarį. Gulėdama aukštielninka, su pasklidusiu aplink galvą susitaršiusių šviesių plaukų vainiku, skaisčiais antakių lankais, šviesiomis migdolo formos akimis, porcelianiniu veideliu, ji, atrodo, ilsėjosi. Bėda ta, kad nebeturėjo pėdų. Fotografas suko ratu aplink kūną, ankštame kambarėlyje priverstas atlikti sudėtingiausius manevrus. Lygiais tarpais spragsėjo blykstė. Filipas Damjenas kantriai laukė, kol jis baigs fotografuoti.

Dėmės ant kaklo bylojo, kad ji pasmaugta, bet, kitaip negu kitais atvejais, kai auka būdavo pasmaugta ir kuriuos prisiminė Bartelmi, bruožai išliko nepakitę. Jokio kraujo priplūdusio veido, jokių cianozės pėdsakų, jokių kraujosrūvų. Vanesa Renžė buvo graži, tokia ir liko.

– Veidas nenukentėjo, – pasakė jis Damjenui.

– Taip, mirtis buvo ūmi. Pakanka penkiolika-trisdešimt sekundžių nepertraukiamai spausti pirštais miego arterijas. Širdis greičiau sustoja tada, kai smaugiama rankomis, ne virve. Pirštai tiksliau užspaudžia arterijas. O tie įbrėžimai ant kaklo – jos pačios darbas. Ji bandė ištrūkti.

– Vadinasi, žudikas buvo augalotas.

– Šiaip ar taip, stipresnis už ją.

– Ir nukirto jai pėdas *po to*, kai nužudė.

– Tikrai taip. Iš pirmo žvilgsnio jis suluošino ją kažkokiu galingu įrankiu.

– Kažkuo panašiu į mechaninį pjūklą?

– Veikiau į mėsos kapoklę. Pjūviai švarūs, jis netgi pasiėmė iš virtuvės pjaustymo lentą. Tą, kurią čia matai. Užtat kapoklę išsinešė drauge su pėdomis.

– Jokios seksualinės prievartos.

– Šaltutėlis, švarutėlis nusikaltimas.

– Skrupulingas.

– Iki menkiausių smulkmenų, Žeromai. Ar matei dulkių siurblį, paskandintą vonioje?

– Mačiau.

– Manau, daug DNR nerasiu. Nei kambaryje, nei siurblio filtre.

– Blaivus pastebėjimas.

– Kad tik nebūtų serijinis žudikas...

Techniko žodžius užgožė riksmai. Chadidža Junis koneveikė Nykštuką. Bartelmi ir Damjenas persimetė nuvargusiomis šypsenomis.

– Niekada nebūčiau įsivaizdavęs, kad man taip stigs šefės, – pasakė Bartelmi. – Nebegaliu apsikęsti to tipo.

Damjenas užjaučiamai gūžtelėjo pečiais ir sumurmėjo:

– Galbūt jis ilgai neištemps. O kol kas laikykis, vyruti, ypač jei tai serijinis žudikas.

Chadidža Junis klūpojo prie draugės. Nugara atsišliejusi į sieną storuliukė trūkčiojo kojomis, žvelgda-

ma padėrusiomis akimis ir žiopčiodama, tarsi virtuvėje trūktų oro. Lyg norėdama įsisprausti į sieną. Sodo nykštukas pasidrąsindamas stvėrėsi savo žymiosios pypkės ir su pasipiktinimu spoksojo į merginas.

– Sakiau jums, reikia pakviesti jos psichiatrą! Jis gyvena šalia, Foburo Sen Deni gatvėje – daktaras Antuanas Ležė, kas čia sudėtingo, velniai jus griebtų!

– Atsargiau su žodžiais, panele.

– Bet juk matote, jai nervų priepuolis! Jums taip atsitiktų.

– Tokios prabangos – priepuoliukų – mes policijoje negalim sau leisti, panele. Nepaisant viso to, ką matome ir girdime! Be to, būtų įdomu sužinoti, kodėl jūsų draugę ištinka priepuolis ir kodėl jūs tokia agresyvi? Kažką jūs čia slepiate – ir reikės tai iškloti, patikėkit!

„Į pagalbą“, – pagalvojo Žeromas Bartelmi ir nuskubėjo pasirausti po vaistų spintelę. Kai grįžo į virtuvę, reikalas nebuvo pasistūmėjęs nė per nago juodymą. Storuliukė Chloja tebesigalavo, o arabė Chadidža atsikirtinėjo Nykštukui, energingai gobstydama draugę lyg kokia Mergelė Marija, pagimdžiusi baisiai storą Jėzų. Bartelmi padėjo ant stalo leksomilio dėžutę, atsargiu mostu parodė ją Chadidžai.

– Tokios būklės ji nieko jums nepasakys. Ir aš ne, po galais!

– O, bet man neskubu. Tabako turiu visai dienai. Nieko daugiau man nereikia.

– Jūs rimtai, ar čia kažkoks košmaras?

„Pragaras, prakeikimas. Ir viskas per tave, Lola Žost! Kodėl tu pasitraukei, a, šefe? Kodėl?“

– Bartelmi!

– Šefe?

– Eikite apklausti kaimynus ir pasiimkite su savimi Vernjė. Tam vaikėzui reikia paragauti darbo įvykio vietoje.

Bartelmi nelaukė, kol šefas persigalvos. Čiupo naujokėlį, įbruko jį vienam žvitriam *uniformuotajam* ir įsakė jų duetui apklausti visus namo gyventojus. Paskui patraukė ieškoti Antuano Ležė, psichiatro iš Foburo Sen Deni gatvės. Už poros žingsnių. Nieko sudėtingo. Tik tiek, kad buvo sekmadienis.

Žingsniuodamas bandė įsivaizduoti, kaip atrodys tas Antuanas. Rinkdamas parodymus buvo sukurpęs šiokią tokią teoriją apie vardus: žmonės neretai panašūs į savo šunis, bet neretai jie panašūs ir į savo vardus. Tai ypač būdinga kai kuriems vardams, kad ir Antuanams. Dažnai Antuanas – garbanotas šviesiaplaukis, bemaž naivaus veido, tad neretai net ir senstelėjęs atrodo jaunas.

Leitenantas Bartelmi lengvai rado varinę lentelę. Psichiatras drauge buvo ir psichoanalitikas.

Įveikus tris aukštus: bingo! Daktaro plaukai buvo šviesūs ir garbanoti, malonus veidas turėjo kažką vaikiško. Butas – matyt, kartu ir priimamasis – visas gelsvai rusvas ir žydras, kad nedirgintų pacientų. Tikriausiai.

– Kuo galiu padėti, pone? – gražiu žemu balsu pasiteiravo daktaras Ležė.

– Skubus atvejis, daktare. Viena jūsų pacientė. Chloja Gardel. Nervų priepuolis. Blogi reikalai. Jos buto draugė, Vanesa...

– Vanesa Renžė.

– Ji nužudyta.

Sutrikimo šešėlis mėlynose akyse, mėlynesnėse, negu buto dekoras, bet išskyrus tai – nieko daugiau; daktarėliui, žinia, priepuoliai – ne naujiena.

– O jūs...

– Leitenantas Žeromas Bartelmi, 10-o rajono komisariatas.

Psichiatras linktelėjo ir prisimerkė, tarytum pareigūnas būtų jam sužadinęs kažin kokį nuostabų tolimų laikų prisiminimą.

– Gerai, daktare, palieku jus baigti tai, ką darėte, tačiau paskubėkite, nes po kelių minučių mano šefas išsitemps vargšę mergaičiukę į skyrių.

Jis jau taikėsi suktis, bet čia pamatė dalmatiną. Nuostabų gyvulį didelėmis juodomis akimis. Iš pirmo žvilgsnio jis nebuvo panašus į savo šeimininką. Ir vis dėlto. Šuo įdėmiai žvelgė į jus, be jokio garso, nedirgdamas. O juk galėjo leist sau amtelėti, suurgzti, apuostyti jūsų puspadžius, pasitrinti apie kelnes.

– Mes jau einame, – pasakė Ležė.

– Mes?

– Taip, Zigmundas ir aš. Mano šuo nemėgsta likti namie vienas.

– Kaip norit, bet paliksite jį laiptų aikštelėje. Dėl kraujo, – o jo ten nemažai. Ir DNR. Suprantate?

– Taip, žinau, leitenante.

Išėjęs į gatvę Žeromas Bartelmi sudvejojo: grįžti į Troškimų skersgatvį ar leisti kojoms nešti jį į Šachmatinės gatvę. Kaip tik ten, trisdešimt antrame tos nežymios magistralės numeryje, Lola Žost niekino

pasaulį. Nes ta panieka turėjo būti, kad vieną dieną ji paliktų darnią komandą, būrį, ragavusį šilto ir šalto, tačiau tinkamu metu mokantį pasismaginti. Žmogus neturi teisės pasprukti, nubraukti blogus prisiminimus, visokias bjaurastis ir šviesias akimirkas. Ypač jeigu tai – šefė, asmuo, kuriam niekas nebūtų išdrįsęs prikergti pravardės, kokios nors „druckės", „raganos", „knislės", „senės" ar „drūtos knislės", – nors kartais ir būtų galėjęs. Buvo už ką. Lola Žost nebuvo iš sukalbamųjų, Lola Žost buvo bjauraus būdo, Lola Žost nebuvo grožio karalienė.

Lyg niekur nieko kojos jau nešė jį pietų kryptimi, į blyškią saulę, kuri bandė persmelkti pilkų debesų uždangą, tačiau atrodė kaip kokia lemputė už kalkinio popieriaus. Leitenantas Bartelmi su savo mintimis ką tik praėjo Engjeno gatvę. Jei atmintis jo neapgauna, kita gatvė – šefės. Čia jis sulėtino žingsnį. O jei ji išgrūs jį lauk – be jokių mandagybių, tik sodriai keiktelėjusi? O jei paliks jį kaip kokį kvailį stypsoti ant šiaudinio kilimėlio už durų akutės, o jis skambins ir skambins? O jei ji išvažiavo iš Paryžiaus pašildyti senų kaulų į kokį nors ne tokį įdrėkusį ir mažiau žmonėmis aptekusį kampelį – juk žmonių ji nebemėgsta... Tačiau ne... tai nepanašu į ją. Kadaise Lola Žost visiems, kas tik būdavo nusiteikęs jos klausytis, kartojo negalinti pakęsti nereikalingų persikėlimų erdvėje, visokiausio plauko išvykų, kurioms progą suteikia trumpieji ir ilgieji savaitgaliai, vasaros atostogos, triukšmingi laisvadieniai, švenčių dienos. Vienintelė išimtis būdavo tik tada, kai šefė vykdavo į Singapūrą aplankyti sūnaus ir anūkių. Tačiau vykdavo ten dėl šeimos, o

ne dėl egzotikos džiaugsmų. Ak, ne, niekada. Apie tas atostogas už pusiaujo ji net neužsimindavo. Kamantinėk kiek nori.

„Tiesa, ji buvo kietai mus primygusi – mus visus. O dėl persikėlimo erdvėje... ji tai padarė, kai išbogino savo masę iš mažojo kabineto, kad niekada daugiau nebekeltų ten kojos, – mintijo Žeromas Bartelmi, kopdamas laiptais name, kuriame nebuvo nei lifto, nei durininkės. – Šefė nekvaila – įsikūrusi antrame aukšte."

Šalia jos vardo pūpsojo varinis mygtukas, sujungtas su skambučio mechanizmu, kuris sukeldavo nežinia kokią grandininę reakciją. Ir štai čia, prieš tas beveides, niekuo neypatingas duris, priešais tą daugiasluoksnės faneros lakštą Bartelmi pasijuto baisiausiai sutrikęs. Padai tarsi prilipo prie žemės, liežuvis – prie gomurio, o juk netrukus jam reikės prabilti. Iki šiol jis tik gromuliavo savo apmaudą. Bloga pradžia – tačiau jis paskambino. Kelissyk. Ir nieko. Grandininė reakcija neįvyko. Visiška nesėkmė. Bet laiptinėje, skaniai prakvipusioje skrudinta duona ir sekmadienio pusryčiais, Žeromas Bartelmi pražydo šypsena, traukdamas mobilųjį telefoną, kurio vos nepamiršo, nešamas savo kartėlio bangų. Šefės numeris, aišku, buvo įrašytas *Lolos* vardu – tokio familiarumo jis nebūtų sau leidęs niekur kitur, išskyrus elektroninę adresų knygelę.

„Įdomiausia tai, kad jos vardas netgi ne Lola", – pagalvojo leitenantas, maigydamas savo aparatėlį. Tikrasis jos vardas – Mari Tereza. Ir ji, žinoma, kur kas panašesnė į Mari Terezą negu į Lolą. Ką gi, tai vienintelė jos koketiškumo apraiška... Nors kartais

vakarais, kai ji, įsikandusi cigaretę, įsitaisiusi kabinete ant palangės, sunėrusi ant krūtinės rankas, o iki kelių užsitempęs sijonas rodydavo kojas, stebėtinai dailias, turint omenyje likusius gabaritus, savo kimiu tęsiamu balsu, suteikiančiu visų tų žodžių muzikai kažin ką šveicariško, dėstydavo kurios nors bylos smulkmenas, o protingos akys naršydavo po kambarį, Mari Tereza Žost atrodydavo tikra Lola.

Ji atsiliepė po penkto skambučio, ir Bartelmi širdis suspurdo krūtinėje. Kaip puiku vėl išgirsti tą niurgzlų balsą, prikimusį nuo besaikio rūkymo, tą bemaž dusulingą ir stebėtinai valdingą balsą.

– Alio, šefe! Tai Bartelmi. Aš prie jūsų slenksčio.

– Ir ko gi tau reikia iš mano slenksčio?

– Mm, vykdau tyrimą šiame kvartale su Sodo nykštuku ir... atėjau pas jus puodelio šviežio oro ir kavos, jeigu kartais turėtumėte išvirusi...

– O svarbiausia, atėjai manęs prižadinti, bernužėli.

– Tokiu laiku jūs dar miegate! Negaliu patikėti, šefe!

– Nežinau kam, išskyrus tave, galėtų tai kliūti.

– Na, aš norėjau pasakyti, kad pogulis – ne jūsų stilius...

– Gerai jau, pasilik savo atsiprašymus sau, Bartelmi. Tegu bus kava! Duok man porą sekundžių užsimesti chalatą.

„Tarsi Kolvezi operacija*“, – pagalvojo Bartelmi ir geras penkias minutes laukė. Durys atsidarė, ir

* Svetimšalių legiono oro operacija 1978 m. gegužę per karą Zaire (dabar – Kongo Demokratinė respublika).

pasirodė Lola paburkusiu, suglamžytu veidu, o jos žvilgsnis – toks pat malonus kaip rimbo smūgis. Jos chalatas, regis, kažkada bus priklausęs Klarkui Geiblui filme *Vėjo nublokšti*, tačiau bent jau atrodė iš tiesų šiltas. Kai artėja šalčiai ir visa kita...

Bartelmi jau porą kartų buvo lankęsis pas šefę. Menkas dviejų kambarių butukas su per dideliu koridoriumi ir per maža virtuvėle – viskas žalių ir rausvų tonų, kad galėtum išsaugoti dvasios giedrumą, kai picerijos pirmame aukšte bet kuriuo dienos ir nakties metu siuntinėja pirmyn atgal savo picų išvežiotojus. Kad įsiteiktų šefei, jis nusiavė batus ir nusekė paskui ją į svetainę. Visą kambarį buvo užgriozdojęs stalas, kiek tik įmanoma išdidintas į visas puses. Ant jo – lenta, o ant lentos – dėlionė, į kurią vien pažvelgus paskausta galva.

– Siksto koplyčia iš penkių tūkstančių detalių, – paaiškino Lola. – Taip sakant, gryna nedorybė. Vakar dėliojau kaip pakvaišusi. Per tą sumautą Mikelandželą nuėjau gulti trečią valandą nakties.

– Įspūdinga, – tarstelėjo Bartelmi.

– Tu tikrai nori kavos?

– Ne.

– Juo geriau, nes jaučiuosi apdujusi. Išdažiau penkiasdešimt metų senumo portveiną; išgintos iš rojaus Ievos veidas privertė mane paplušėti. Užsiplikysiu mėtų. Nori?

– Visada, šefe.

– Aha, o tavo tonas toks, lyg norėtum kažko paprašyti.

– Neturiu ko prašyti, šefe, nebent... Jaučiuosi sugniužęs, ir tai visai ne gripas.

– Tavo amžiuje – tikra nelaimė.

– Jūs nusiteikusi tyrinėti Siksto koplyčią, o aš nebegaliu matyti Sodo nykštuko atvaizdo. Tas atvaizdas mane gniuždo, metodai – varo į nevilt̨į, o kvailumas prabloškia.

– „Bergždžias tas gėris, kurio negali pasiekti. Kai numiršta viltis, turi mirt ir troškimas.“

– Budistų vienuolio žodžiai? – nesutrikdamas pasiteiravo Bartelmi.

Jis buvo įpratęs prie šefės citatų – praėjusiame savo gyvenime ji buvo prancūzų kalbos mokytoja, ir tais laikais tai turėjo varyti į nevilt̨į ne vieną mokinių kartą.

– Ne, Berto* elegija. Tuo noriu pasakyti, kad įsikaltum į galvą: į komisariatą aš daugiau nekelsiu kojos.

– Kai iki pensijos liko tik metai, tai ne itin protinga.

– Atėjau į policiją ne dėl valstybinės tarnybos teikiamų džiaugsmų. O mano pasitraukimo priežastys – vien mano reikalas.

– Jūsų priežastis žino visi, – narsiai atkirto Bartelmi, nekreipdamas dėmesio į ledinį šefės žvilgsnį. – Jūsų priežastys vardu Tusenas Kidžo.

Lola Žost iš aukšto nužvelgė savo buvusį bendradarbį, paskui netarusi nė žodžio nuplaukė į virtuvę. Bartelmi, kuriam atlėgo, kad šiame bute jis vis dar *persona grata*, klausėsi, kaip ji tarškina puodais. Ji sugrįžo – prakilni, akmeniniu veidu, su garuojančiu

* Žanas Berto (Jean Bertaut, 1552–1611) – prancūzų poetas.

arbatiniu ir dviem puodeliais ant padėklo, o bjaurusis chalatas bangavo beveik kaip karališkas šleifas.

– Nuimk tą lentą ir, svarbiausia, nesugadink „Siksto koplyčios“.

Bartelmi pakluso, vėl pajusdamas bangą pažįstamo džiaugsmo, kad greta jo – išmanus žmogus, gebantis išsklaidyti rūkus ir nuskaidrinti horizontą. Šefė, vadovė, išvaikanti nebūtį. Žinia, tai iliuzija, bet ji taip glosto širdį. Nė vienas kąsnelis dėlionės nenukrito ant žaliojo kilimo.

– Ką gi, klok, – atsiduso ji. – Ir tau į gera, ir aš prasiblaškysiu.

Ir Bartelmi papasakojo apie šviesiaplaukę Vanesą ir jos drauges iš Troškimų skersgatvio. Apie merginas, kurios, regis, piniguose nesimaudo ir drauge glaudžiasi nedideliame butuke, kad galėtų gyventi Paryžiaus centre. Aprašė baltą kaip drobė ir nepaliestą aukos veidą, tai, kaip ji buvo pasmaugta – stipriai ir greitai, papasakojo apie dulkių siurblį, apie seksualinių motyvų stygių. Ir apie pėdas, nukirstas, matyt, kapokle; Bartelmi ypač pabrėžė tas nukirstas ir dingusias pėdas. Išvardijo viską, ko trūko: DNR, potencialių priešų, motyvo, prasmės. Ir kontrastą. Nepaaiškinamą kontrastą tarp „švaraus“ susidorojimo ir purvino sumaitojimo, nepaliestą veidą ir du gličius kojų strampus. Ir visa tai ištiko paprastą mergaitę, kuklią tarnautoją, be to, jeigu tikėsi jos buto draugėmis, neturinčią jokio draugužio. Jokio dienoraščio, jokių laiškų, tik etažerė, pilna knygų, daugiausia vaikiškų, kaip *Mergaitė su degtukais*, lėlių ir minkštų žaislų.

Lola Žost sunėrė pirštus apie garuojantį puodelį; garas aptraukė jos akinius, ir Bartelmi negalėjo įskaityti jos žvilgsnio. Šaltai porindamas apie sumaitojimą rizikavo priminti jai leitenanto Tuseno Kidžo žūtį. Jo staigi ir žiauri mirtis žymėjo negandų pradžią – pradžią to gaisro, kuriam buvo lemta įsišėlti taip, kad po jo liko tik pelenai. Šefės šokdinami, jie – visi dešimtojo vyrukai – buvo susitelkę į darnią komandą. Veikiai iš viso to liko tik nuodėguliai: kiekvieną dieną Sodo nykštukas pila ant žarijų alyvą: sužvėrėjęs kvaišelis, menkysta, vėjais švaistantis tą truputį, dėl kurio verta keltis rytais. Ko po to stebėtis, kad žmonės bėga pas psichiatrą? Ar jis būtų vardu Antuanas, ar Žanas Gedeonas. Ar turėtų dalmatiną, ar didnosę Borneo beždžionę.

– Aš pažįstu Chadidžą ir Chlojį, – prabilo Lola sudrumsdama tylą. – Jos padavėjos „Tiek dienos, tiek nakties gražuolėse“, Bradi pasažo restorane, kuriame aš nuolat lankausi. Man jos atrodo mielos mergaitės. Grusė jas truputį pakamuos, paskui paleis.

– Nepanašu, kad jam taip atrodytų. Jokių įsilaužimo pėdsakų. Arba žudikas turėjo raktus, arba Vanesa jį įsileido.

– Tu puikiai žinai, kad daugiau kaip septyniasdešimt procentų žudikų reikia ieškoti tarp aukos artimųjų, Bartelmi. Ką gi, jeigu tai žinai tu, tai ŽPG taip pat žino. Jis apdoroja Vanesos buto drauges. Bet kuris faras darytų tą patį.

– Nykštuko galvosena mane jaudina kur kas mažiau negu jo darbo stilius.

– Geras patarimas tau, Bartelmi: neskubink laiko. Ir, matysi, viskas susiklostys.

– Mano nervai man sako ką kita. O jie, nevidonai, retai klysta.

– Tau pažįstama dėlionės metafizika, Bartelmi?

Jis tik papurtė galvą.

– Pakanka vienintelio gabalėlio – ir staiga visas pasaulis pakimba ant to vieno gabalėlio. Žinoma, su sąlyga, kad tu pasitenkinsi išmintingu pasauliu. Mums suvokiamu pasauliu. Kai negali padaryti daugiau, negu gali, reikia palengvinti sau užduotį, Bartelmi.

– Nesuprantu, ką norite pasakyti, šefe.

– Žinai, kadaise tu buvai nuovokesnis! Noriu pasakyti štai ką: aš nebegaliu peržengti dešimtojo komisariato slenksčio. Tai neįmanoma fiziškai. Nebegaliu lyg niekur nieko atsisėsti už stalo ir geležine ranka, apmauta aksomine pirštinaite, ar akmeniniu snukiu po karnavalo kauke vadovauti jūsų bukagalvių gaujai. Aš buvau, dabar manęs nebėr. Aš dalijau – daugiau nebeturiu ko dalyti. Taigi įnikau į dėliones, ir tos kuklios veiklos man pakanka. Su kaupu.

– Sunku patikėti.

– Aš ir neprašau tavęs patikėti, aš ne guru, bernužėli. Kad ir ką tu manytum. Dabar jums vadovauja Žanas Paskalis Grusė, tai yra ŽPG. Jis ne toks kvailas, kaip atrodo. Leidžia tau ieškoti gabalėlio.

– Gabalėlio?

– Dėlionės, tu neišmanėli. To gabalėlio, kurį tu galbūt padėsi į reikiamą vietą, baigsi tyrimą, ir pasaulis penketą minučių laikysis ant to gabalėlio. Tai tavo šlovė, šventoji tarnyba, mažyli. Tačiau tam turbūt reikėtų kuo greičiau pradėti tyrimą. Tau taip neatrodo?

Bartelmi skeptiškai kilstelėjo antakius. Drauge – puodelį prie lūpų. Jis ir vėl pradėjo dvejoti. Ant fasado priešais šmėsčiojo blyksniai, pilki ir sidabriniai – ne, veikiau pilki. Reikės veikti. Jokių abejonių. Tai neišvengiama. Iškamantinėti visus tuos žmones, kad išsiaiškintų, ar jie ką nors matė, ką nors žino, ar turi susidarę nuomonę apie Vanesą Renžė, Chloją Gardel ar Chadidžą Junis. Dar prieš Lolos Žost pasišalinimą šitas skrupulingas darbas Žeromui Bartelmi patiko. Jis jautėsi tarsi šuo, šniukštinėjantis ir besikapstantis po purvyną, bet tai jo netrikdė, veikiau atvirkščiai, nes šefė taip pat šniukštinėjo po visas kvartalo nuotėkas, nė vienos neapeidama. Bet dabar viskas baigta. Jie vėl vieni.

Bartelmi atsisveikino sunkia širdimi. Jis atėjo išsklaidyti abejonių ir išėjo kupinas įsitikinimo. „Kai numiršta viltis, turi mirt ir troškimas.“ Kadaise Lola Žost buvo nuostabiai kibi – neregimas jos kalavijas sunkiai kybojo virš kvartalo smaugikų, o dramblotos amazonės žingsniai drebino grindinį; šiandien ji tik nebejauna kūmutė, įnikusi į dėliones.

Kai išėjo buvęs bendradarbis, Lola Žost priėjo prie lango ir žvelgė į lietų, stengdamasi atgaivinti atmintyje Vanesos Renžė veidą. Ji prisiminė dailią mergaičiukę, regis, visada šaltą ar liūdną. Kartkartėmis susitikdavo ją krautuvėlėse, visada tamsiais drabužiais, dar labiau paryškinančiais švelnų jos kamelijos veidą.

Lola paliko ramybėje Vanesą ir langą. Suvalgė dvi riekeles meduolio ir bananą – magnio šaltinis, naudinga smegenims juolab dėlionėms. Pasikosėdama

sutraukė cigaretę ir suplovė indus, klausydamasi žinių laidos per *France Info*. Diktorius pasakojo apie ginkluotą apiplėšimą Eliziejaus laukuose. Trys kaukėti automatais ginkluoti vyriškiai prieš penktą valandą ryto per kelias minutes nusiaubė pinigų keityklą, išsinešdami apvalią pusantro milijono eurų sumelę. Jie pradingo, kaip ir išdygę, palikę automobilį, kurį naudojo kaip taraną. Reikalas baigėsi vienos turistės iš Kanados šoku ir vieno įtakingo Kovos su banditizmu skyriaus asmens pareiškimu, kad laikai keičiasi. Jie turį reikalą su nauja piktadarių karta, smarkiai besiskiriančia nuo senųjų plėšikų savo garbės kodeksu, profesine patirtimi, rizikos laipsnio nuovoka. Šiandien tie jauni nusikaltėliai, dažnai kilę iš sostinės priemiesčių, puldinėja juvelyrines parduotuves, keityklas ar aukcionų sales, apsiginklavę karine technika ir neprilygstamu įžūlumu. Veikia jie greitai, beprasmiškai rizikuoja, nedvejodami paleidžia į apyvartą savo grobį ir sprunka, nesukdami galvos dėl rytojaus.

– Štai taip, vyruti, čia tau ne kokie rentininkai, – balsu pratarė Lola ir išjungė radiją.

5

Dalį pirmadienio Žanas Liukas praleido valydamas ir tvarkydamas savo namelį. Jis mėgo tvarką; ši veikla padėjo jam mąstyti. Iš teisybės, jam nėjo iš galvos Faridas ir ta neįtikėtina pinigų istorija. Gerai, kad

jis neprarado šaltakraujiškumo. Verčiau netrukdyti Faridui įgyvendinti savo svajonę. Nuosekliai mąstant, su visais tais pinigais garsioji Vanesa turėjo jį priimti išskėstomis rankomis.

Dabar Žanas Liukas per televizorių žiūrėjo *Route du Rhum* regatą*. Varžovams buvo riesta, jūra šiais metais ypač įsismarkavo. Elen Makartur žygdarbiai tiesiog gniaužė kvapą. Galbūt ta tamsiaplaukė iš tikro laimės. Jie bendraamžiai. „Tokiai moteriai, – galvojo jis, – jis galėtų pakloti penkis šimtus tūkstančių eurų. Tai jau tikrai." Elen Makartur – didvyrė, Žanas Liukas galėjo įsivaizduoti viską, ką ji išgyvena, patiria savo laiviūkštyje. Labai labai susikaupęs jis pabandė įžvelgti jos sielą, bet tai buvo neįmanoma. Kaip tik tą akimirką kažkas paskambino į duris. „Įkyrėliai visada prisistato pačiu laiku", – atsiduseęs pagalvojo Žanas Liukas.

– Tu turi atvažiuoti.

Nojus atrodė visas persimainęs. Sunku pasakyti, dėl ko. Staiga Žanas Liukas suvokė, kad pirmą kartą po to, kai susipažino su Faridu, mato Nojų vieną. Siamo dvyniai išsiskyrė. Be Farido Nojus buvo tik savo paties šešėlis.

– Faridas nebenori niekur kelti kojos. Paskubėk.

– Kelti kojos iš jūsų gyvenvietės, na, ir kas? Matei, koks oras? Namie kur kas geriau.

– Ne, ne iš namų! Net neatsiliepia per duris.

– Kas nutiko?

– *Yo!* Nieko nežinau, *man*. Iš pradžių Faridas puolė viską daužyti, o dabar užsibarikadavo ir...

* Transatlantinė burlaivių regata.

– Minutėlę. Sakai, jis viską sudaužė. Bet tai turėjo sukelt baisų triukšmą.

– Tikrai nemažą, *man*.

– Ir sakai man tai tik dabar! Kaimynai iškvies farus!

– Nebūtinai. Vyrukas iš kairės – sukriošėlis, o tie iš dešinės – hašiai.

– Kas?

– *Yo!* Ei, klausyk. Juodžiai, kurie rūko hašišą.

– Na, ir kas? Dėl to jie nepasidarė kurti. Be to, jūsų name ne tik tie du kaimynai.

– Važiuojam, Žanai Liukai! Eini?

– Palauk, man reikia pamąstyti.

– Ar negali mąstyti mašinoje?

– Nojau?

– Na?

– Susikaupk pusei minutės, gerai? Jeigu tu negalėjai įeiti, vadinasi, kažkas negerai su Farido durimis.

– Visai teisingai, *man*. Jos šarvinės. O kaipgi! Toje gyvenvietėje pilna smulkių įsilaužėlių.

Regata įkvėpė Žanui Liukui genialią mintį. Jis išsiėmė iš spintos raudoną buriuotojo kostiumą ir šalmą su antveidžiu. Pasiliko jį, kai pardavė motociklą. Didvyriškai atlaikęs klausimų laviną apsirengė ir nusileido į garažą dažų balionėlio. Prisiminė sidabriniais dažais dengęs vienų Menahemo parūpintų vežėčių chromuotas dalis. Pagaliau supratęs, kad atsakymo nesulauks, Nojus tylėdamas stebėjo, kaip jis purškia šalmą. Tai jau šis tas. Patenkintas savo darbu Žanas Liukas liepė Nojui paimti nuo varstoto lazdas ir nunešti į mašiną.

◆

Nojus ir Žanas Liukas išlipo iš lifto vienuoliktame aukšte ir laiptais užkopė į dvyliktąjį. Prieš užsivožda-mas sidabrinį šalmą Žanas Liukas pajuto hašišo kva-pą, sklandantį tarp sienų Jusu N'Duro dainos ritmu. Muzika skverbėsi pro duris dešinėje, tačiau kairysis kaimynas žengė koja kojon su tikrove ir buvo itin susidomėjęs tuo, kas vyksta aplinkui. Viena jo ausis buvo priplota prie Farido Juniso durų.

– SEN DENI GAISRININKAI! – subaubė Žanas Liukas.

Senis net pašoko.

– Oi, aš kaip tik ruošiausi iškviesti policiją! Tas jaunuolis tikriausiai apsvaigęs nuo narkotikų. Atrodo, jis savo bute viską išdaužė. Kad tik nebūtų pasidaręs sau galą.

– Tuojau jį iš ten iškrapštysime. Bet grįžkite į savo butą, pone. Mes turėsime išlaužti duris. Bus triukš-melio, tai gali būti pavojinga.

– Žinote, aš įpratęs. Mano kaimynai siaubingai mėgsta muziką, o jaunasis narkomanas grįždamas namo visuomet tranko šias duris, nesukdamas gal-vos, ar dabar vidurdienis, ar vidurnaktis. Tokia da-bar ta naujoji karta, nieko nepadarysi. Jau trisdešimt septynerius metus gyvenu šioje gyvenvietėje. Mano vardas Sebastijanas Opelis. Malonu matyti, kad gais-rininkai visada tokie operatyvūs. Greitesni už visas kitas tarnybas.

Faridas nuogas iki juosmens tysojo ant lovos, ištuš-tinęs butelį džino. Prieš sutriuškindamas negausius

savo baldus ir nuplėšdamas užuolaidas. Atrodo, jis kietai miegojo. Vonios kambarys kaip po laivo sudužimo. Vaistų spintelė ir jos turinys drauge su unitazo dangčiu riogso vonioje, o virš jų plūduriuoja *France-Soir*. Žanas Liukas apvertė jį ir aptiko stambią antraštę „NESAUGU!“, o šalia – dailios šviesiaplaukės veidą. „Vanesa Renžė, 19 metų, socialinė darbuotoja, vakar rytą buvo nužudyta savo bute. Troškimų skersgatvyje 10-e rajone sekmadienio ramybė apgaulinga...“

„Faridas pirmą kartą gyvenime perskaitė laikraštį, ir jam tai neišėjo į gera“, – pamanė Žanas Liukas, lankstydamas varvančius lapus, paskui brukdamas juos į buriuotojo kostiumo kišenę. Po to ištyrinėjo vaistų dėželes, plūduriuojančias vandenyje. Nieko per daug keliančio nerimą: aspirinas, paracetamolis, pastilės nuo gerklės skausmo. Ir jokio antispazminio vaisto. Aišku, bebaimiui Faridui jų neprireikdavo.

– *Yo!* Jis niekada neliečia alkoholio.

– Tikiuosi viena, – kad nesusivertė kokteilio iš džino ir migdomųjų.

– Ne! Tų jis namie neturėjo.

– Atrodo.

– Tikrai! Faridas nevaikšto pas gydytoją. Ir neprisimenu, kad būtume nusiaubę kokią vaistinę.

– Susuk jį į antklodę, Nojau, mes jį išsigabename. O aš per tą laiką pasirūpinsiu, kad čia nepaliktume nieko vertingo.

– Ką turi galvoje? Krepšį su jo dalimi?

– Bravo, atspėjai.

– Niekada nebūčiau įsivaizdavęs, kad Faridas kada nors taip viską aplink nuniokos kaip koks prakeiktas Hunas Atila. Matei? Net užuolaidas nuplėšė.

„Ne, ne, tai angelui susipynė sparnai“, – pagalvojo Žanas Liukas. Ir atsakė:

– Iš tiesų, gražus darbelis.

– Manai, tas sukriošėlis patikėjo, kad tu gaisrininkas?

– Jisai, regis, ne toks sukriošėlis, kokiu jį vaizduoji. Šiaip ar taip, gali sau laikyti mane Flešu Gordonu ar Žmogumi Voru, man nusišvilpt. Mes atgavome Faridą. Bet reikia skubiai nykt iš tavo gyvenvietės.

„Ir kaip reikiant įsikalti į makaulę, kad negreitai čia grįši“, – pagalvojo jis, imdamas Faridą į glėbį. Jis buvo sunkesnis, nei galėjai tikėtis.

Įsitaisęs draugo galvūgalyje, Žanas Liukas ilgai budėjo. Pro dvigubas miegamojo užuolaidas sunkėsi dienos šviesa, tik iš dalies apšviesdama miegančiojo veidą. Kartkartėmis jis suniurnėdavo, pasijudindavo. Smegenys tikriausiai išpampusios kaip kempinė, o širdis išsunkta kaip citrina. Sultonas ką tik neteko Šecherezados ir nebežinojo, kur dėti savo tūkstantį ir vieną naktį.

Jie bandė jį prižadinti, pro piltuvėlį sugirdydami kavos. Nojus jam talkino, bet jiems nepavyko – tik išterliojo tapetus ir krėslus. Nuo tada, kai Faridui nebegrėsė koma, jie galėjo palikti jį išmiegoti savo džiną. Jis išsikapstys. Be to, laive dar ne to pamatys. Ir negerdamas kasdien bus apsvaigęs. Žanas Liukas priėmė du sprendimus. Pavadinti savo burlaivį „Juodasis angelas“. Įkalbėti Faridą pirkti jį per pusę ir išplaukti į jūrą. Žanas Liukas buvo jau nemažai susitaupęs, baigti reikalą bus nesunku. Faridui reikia

tikslo, reikia gyventi kitaip, negu stumiant dieną iš dienos. Žanas Liukas išmokys jį buriuoti. O dėl Nojaus pažiūrėsime. Jei Faridas būtinai norės jį pasiimti, tebūnie...

Žinoma, pirmiausia reikės išaiškinti tą Troškimų skersgatvio mįslę. Tačiau Žanas Liukas išmoko būti kantrus, kaip jūrininkas, pasiruošęs rizikuoti savo kailiu ir laivu trylika dienų ir dvylika naktų vandenyne, pavyzdžiui, tarp Sen Malo ir Puant a Pitro. Šiaip ar taip, ar Faridas nužudė Vanesą, ar ne, Žanas Liukas buvo pasiryžęs pasiimti jį į jūrą. Liko viena nemaža problema: sužinoti, ką Faridas padarė su savo pinigais. Nuėjęs į kioską Žanas Liukas susišlavė visus įmanomus laikraščius ir maigydamas televizijos pultą junginėjo kanalus. Joks žurnalistas Vanesos Renžė byloje neminėjo pinigų prikimšto maišo. Tai galėjo reikšti, kad policija slepia informaciją, kad šlamančiuosius kažkur nukišoVanesos buto draugės ar – kur kas geriau! – kad kažkur juos paslėpė Faridas. Variantų scenarijui netrūko.

O kol kas Žanas Liukas kelissyk bandė susikaupti, kad pažiūrėtų, ką veikia angelas, ir galop po nemažų pastangų išvydo jį – nukarusia galva, pakabintą už kojų ant didelio, juodo belapio medžio. Sparnai suskliausti kaip didžiulio šikšnosparnio. Žanas Liukas paėmė Faridą už rankos ir švelniai ją pajudino, kad sidabro žiedai sušvytėtų blyškiame saulės spindulyje.

– Ei! Nebežinai, kas tu toks, vyruti, ką? Na, matai, aš niekada to nežinojau. Dabar mes kažkuo panašūs. Nori tu to ar ne.

6.

Apie aštuntą vakaro – Siksto koplyčia pasiekė mirties tašką, cigarečių pakelis taip pat – Lola Žost nusprendė, kad dabar pats metas eiti papietauti; kiek ji pažįsta Maksimą Diušaną, jo restoranas turėtų veikti, kad ir kokia neganda užgriuvo jaunas Chadidžos ir Chlojos galvas. Restoranas buvo prižiūrimas kaip tikros gerovės bastionas, kukli sambūrio vieta pulkeliui nuolatinių klientų, kuriems buvo pateikiamos kiek galima nuosaikesnės kainos. „Tiek dienos, tiek naktieš gražuolės" – restoranėlis be jokių pretenzijų. Geras, paprastas ir ne per daug brangus. Kitaip tariant, retenybė Paryžiuje.

Lola Žost apsivilko lietpaltį, apsiavė guminius batus, įsibruko į kišenę nepradėtą cigarečių pakelį, iš porcelianinio drakonais išpaišyto stovo (dovana sūnaus, turinčio tik vienintelį trūkumą: meilę kiniškiems niekučiams) pasiėmė skėtį ir patraukė Bradi pasažo kryptimi. Žingsniuodama Foburo Sen Deni gatve Lola pagalvojo, kad jei ir toliau šitaip pliaups, pranašystėms, skelbiančioms didesnį Senos potvynį negu 1910 metais, bus lemta išsipildyti.

Įžengus į dengtą praėjimą vėjas atnešė įprastus kvapus, iš kurių išsiskyrė kario aromatas. „Gražuolės" – vienintelė tokio pobūdžio įstaigėlė pačiame indų restoranų prikimšto skersgatvio viduryje. Nepaisydama skersvėjo Lola stabtelėjo patyrinėti iškabinto valgiaraščio. Paštetas, įvairiausios daržovės ir vaisiai, dešrelės, troškinta jautiena, antiena ir desertai.

Bet desertai Lolos Žost niekada nedomino. Ji narsiai laikėsi sūrymų ir alkoholio.

Pro vitrinos stiklą ji įžiūrėjo Eduardą, laikraščių pardavėjo sūnų. Pasirišęs didelę juodą prikyštę, jis aptarnavo klientus, pavaduodamas Chlojį ir Chadidžą. Tas vaikinukas, studijuojantis viešbučių verslą, tolydžio uždarbiaudavo pas Maksimą, o tai reiškė, kad ŽPG tiesiai šviesiai mergaičiukes sulaikė. Ką gi, jos dėl to galo negaus, o Chadidžai visa tai suteiks įkvėpimo jos vaidmenų atrankoms. Tai, kas mūsų nesunaikina, mus užgrūdina, ir taip toliau.

Lola atpažino kai kuriuos nuolatinius klientus, tarp jų ir tą šviesiaplaukę dilbą skusta galva, imtyninin kės stoto, kalbančią su amerikietišku akcentu. Toji mergina taip pat vertino mažąjį bastioną. Lola įtarė, kad čia ją atvilioja ne tik gastronomija; pro Lolos akis nepraslydo jos manevrai Maksimo atžvilgiu. Kai palikęs virykles jis ateidavo šnektelėti su klientais, ji vogčiomis rydavo jį akimis. Nors ir žemaūgis, Maksimas Diušanas visada patiko moterims. Sunku buvo pasisotinti tuo iš kažkur toli, bet ne visiškai sugrįžusio kovotojo veidu, tuo slystančiu žvilgsniu.

Eduardas pasodino ją prie nuolatinio jos stalelio, to, už kurio ji taip dažnai sėdėdavo su Tusenu. Veidrodyje, kuriame pati nematoma galėjo visus stebėti, Lola įžiūrėjo, jog ji panaši į ant kranto išmestą kašalotą. Stambus veidas, viršum jo žili kaip kokios kūmutės sušukuoti plaukai, penkiasdešimtas ar penkiasdešimt antras dydis, nelygu drabužio markė. Kaip visada tais atvejais, kai Tuseno Kidžo šmėkla pasibelsdavo į duris.

– Na, ir oras, ponia Žost! Tikra drąsuolė, kad atėjote.

– Nėra ko amžinai skųstis, bernužėli. 1910 metais Sena buvo pakilusi daugiau kaip šešis metrus. Iki pat Alma tilto zuavo ūsų. Žiurkės, negavusios galo vandenyje, išsijuosusios siaubė restoranus. Palyginti su tuo viskas tiesiog puiku.

– Šįryt per radiją sakė, kad tai gali pasikartoti.

– Verksime, kai ateis laikas, Eduardai. O kol kas atnešk man dešrelių su keptomis bulvytėmis, paskanintų vietiniu raudonuoju. Ir pasakyk Maksimui, kad prie progos norėčiau tarstelėti jam porą žodelių. Supratai?

– Supratau, ponia Žost.

Dešrelės buvo tikras skanumėlis, bulvytės taip pat, o kai Lolos stiklinėje išseko paskutinis namų vyno lašas, prie jos staliuko priėjo Maksimas Diušanas ir kurį laiką žiūrėjo į ją, netardamas nė žodžio. Jam tai puikiai sekėsi.

– Sveiks, Maksimai, – pasakė ji, nes reikėjo išsklaidyti kerus ir vėl grįžti į tikrovę.

– Sveika, Lola.

– Šįryt keldamasi prisiminiau, kad tikrasis mano vardas – Mari Tereza ir kad man šimtas dvidešimt metų.

– Nė už ką nevadinsiu tavęs Mari Tereza. Man tu visada liksi Lola.

– Ką gi, puiku, – tarė Lola. – Bet aš ištroškusi.

Kviesdamas Eduardą, Maksimas kilstelėjo ranką ir nubrėžė ore kažkokį kabalistinį ženklą. Kol nešė vyną, abu tylėjo. Maksimas žinojo, kad Lola galvoja

apie Tuseną Kidžo, bet taktiškai neištarė jo vardo, kol ji pati nepadarė to už jį. Lola nenorėjo žadinti Tuseno dvasios. Ji nepertraukė įsivyravusios tylos, paskui praplėšė naują cigarečių pakelį, nesiūlydama Maksimui. Ši yda buvo jam svetima.

– Kas ta vikingė nuo drakaro pirmagalio?

– Aukšta blondinė dryžuotu nertiniu?

– Taip.

– Ingrida Dizel. Masažistė iš Troškimų skersgatvio.

– Visa programa.

– *Thai, šiatsu*, Bali.

– Kokie čia paistalai?

– Ji masažuoja visais tais būdais.

– Išbandei?

– Taip, Lola.

– Ir buvo gerai, Maksimai?

– Nuostabu.

– Kaip su ja susipažinai?

– Mažųjų Arklidžių gatvės sporto klube. Pašėlęs temperamentas. Niekada nepraleis treniruotės.

Lola ištuštino taurę, Maksimas – savąją, paskui vėl įpylė. Lola pagalvojo, kad būtent to jai ir reikėjo. Kad jis įpiltų jai vyno, išgertų su ja. Kad nesakytų, jog ji per daug rūko. Kad išklausytų jos, kalbančios ar tylinčios. Kad papasakotų, kas slegia arba ne jam širdį. Su Maksimu visada jautiesi atsipalaidavęs. Šį pirmadienio vakarą Maksimas norėjo kalbėti, tad pasakė:

– Tikriausiai žinai, kad Chadidža ir Chloja sulaikytos?

– Žinau.

Ir ji klausėsi, kaip jis pasakoja apie merginas. Apie Chloją, kurią slegia antsvorio problemos ir kuri randa atvangą, grodama violončele ar bendraudama su neregimais bičiuliais kažkur internete. Apie Chadidžą, tokį narsų kareiviuką, besilaikantį už du – tuo jis neabejojo. Tačiau tokioms jaunoms mergaitėms visa tai žiauru. Chloja, Chadidža ir Vanesa – neišskiriama trijulė, pažįstamos dar nuo mokyklos suolo. Chloja miršta iš baimės. Chadidža riečia kuodą, bet ji kaip nesava. Jos neįsivaizduoja, kas galėjo nugalabyti jų draugę. Viena iš dviejų: arba Vanesa pati įsileidusi savo žudiką, arba jis turėjęs raktus. Tai viskas, ką galėjo pasakyti Chloja ir Chadidža, o policijai, įsikūnijusiai į siaurapročio komisarėlio asmenį, to nepakakę.

– Aš visaip stengiuosi jas padrąsinti. Bet tas reikalas dvokia. Žinai, žudikas nukirto jai pėdas.

– Žinau, man papasakojo buvęs bendradarbis.

– Rytinėje spaudoje to nebuvo.

– Klasikinis atvejis. Grusė nori, kad žudikas apie tai žinotų daugiau negu visuomenė, – tada galės paspęsti jam spąstus per apklausą.

– O įsivaizduok, kad turime reikalą su psichu ir kad jis panorės tą pat pakartoti su Chadidža ar Chloja. Taip mano leitenantas Bartelmi. Tu tiki šia teorija?

– Aš niekuo netikiu. Juolab kad – nepamiršk – nebesu policininkė.

Lola tai ištarė liūdniau, nei būtų norėjusi. Tad kad atkurtų pusiausvyrą, nusišypsojo Maksimui. Maksimas patapšnojo jai per ranką, paskui šelmiškai tarstelėjo:

– Žinai, ko tau reikėtų?

– Neįsivaizduoju.

– Geros konsultacijos pas Antuaną.

– O tas kas toks?

– Nuolatinis „Gražuolių“ klientas ir Chlojos psichiatras. Galbūt išsitiesusi ant jo sofutės tu geriau pasijustum. O jo šuo vardu Zigmundas.

– Na jau!

– Taip. Be to, Antuanas – įdomus tipas. Ar žinai, kodėl psichiatrai, paguldę pacientą ant sofos, įsitaiso už jo?

– Kad retsykiais galėtų nusnūsti?

– Nepataikei, Lola. Pacientas geriau išsipasakoja, kai prieš jį – tuštuma, tai yra jisai pats.

– Tau tai atrodo paguodžiama?

– Man atrodo, susitaikyti su tuštuma – gera pradžia.

Šnektelėjusi su Maksimu Lola geriau jautėsi ir vėl grįžo prie savo dėlionės. Ji padaugino namų vyno, bet nusišvilpt; tiesiog geriau miegos. Kai nuaidėjo skambutis, pagalvojo apie Bartelmi ir bambėdama pakilo. Bet už durų akutės stovėjo tik Ingrida Dizel, ta įvairiapusė masažistė. Lola dirstelėjo į laikrodį: 22 valandos 35 minutės. Vis dėlto ji tai akiplėšai atidarė – ši šypsojosi kaip žmogus, pasiryžęs prašyti pernelyg sudėtingos paslaugos. Netardama nė žodžio Lola įdėmiai žiūrėjo į ją. Tokia laikysena savo laiku ne vieną buvo išmušusi iš vėžių.

– Ponia Lola Žost?

– Nelygu kam...

– Aš vardu Ingrida Dizel. Ateinu nuo Maksimo Diušano iš „Gražuolių“.

– Taip, taip, pažįstu Maksimą. Na, ir ką?

– Ar galiu užeiti?

Lola įleido ją, neslėpdama, kaip menkai dėl to džiaugiasi. Murmtelėjusi keletą atsiprašymo frazių, imtynininkė nusiavė batus, kad nesupurvintų kilimo – geras ženklas, – ir nuėjusi išsidrėbė ant kanapos. Nebe toks geras ženklas. Jos kojinaitės buvo pilkai mėlynos, ji mūvėjo išblukusius nuskalbtus džinsus, vilkėjo dryžuotą nertinuką, kurį kaip niekur nieko nusiėmė, dūsaudama, kaip karšta. Prieš Lolą sėdėjo raumeninga mergina trumpa berankove palaidinuke, su drąsia tatuiruote ant peties. Lola prisidegė cigaretę, nesėkmingai pasiūlė savo lankytojai, nuėjusi įsitaisė savo mėgiamame krėsle ir glaudžiau susisupo chalatą tiek virš sielos, tiek virš kūno gelmių.

– Maksimas man sakė, kad jūs dirbote policijoje.

– Tai buvo dar gerokai prieš jūsų gimimą. Žemėje kaip tik ruošėsi įsivyrauti dinozaurai.

– Vis dėlto man jau per trisdešimt.

– Ar galima sužinoti, kas atvijo jus šią vėlyvą valandą, Ingrida Dizel?

– Oi, dar nėra nė vienuolikos. Taigi, aš gyvenu Troškimų skersgatvyje, name, kuriame Vanesa Renžė buvo...

– Taip, žinau.

– Pirmą kartą jūsų kolegos apklausė mane namie. Apie savo kaimynes negalėjau pasakyti nieko bloga. Kai pamačiau, kad jie išsiveža jas į komisariatą, nuse-

kiau iš paskos. Ten bandžiau jas ginti, ir tada vienas jūsų kolegų pasirodė labai nemalonus.

– Per dažnai pamirštama, kad komisariatas – ne tropikų paplūdimys. Žmonės ten patiria nuolatinį stresą ir ne itin malonūs turistams.

– Manau, jūs galite man padėti. Žodžiu, padėti mums visiems. Kvartalo gyventojams. Nes merginos mirtis visus jaudina.

– Šitas pokalbis prasidėjo racionaliai. Jūs kalbėjote apie mano karjerą būtuoju laiku. Ir pataikėte kaip pirštu į akį. Bet mes krypstame į šalį. Gaila. Juolab kad visa tai virsta kažkokia manija – jūs jau antra, traukianti man tas nostalgiškas giesmeles. Įsikalkite: dabar Lola Žost namie užsiima dėlionėmis. Bent jau kai niekas jai netrukdo.

– Bet dėlionės tikriausiai siaubingai...

– Siaubingai ką? Nuobodžios?

– Mm, taip. Bet darsyk atsiprašau, jei iš karto einu prie reikalo. Maksimas man sakė, kad su jumis galima pasikalbėti, kad jūs – maloni moteris.

– Maloni moteris. Koks nuvalkiotas posakis. Verčiau: „Maksimas man sakė: jūs tikra moteris." Čia tai sutinku. Aš tikra moteris. Arba bent jau tai, kas iš jos liko po to, kai save išdalijau. Dalijau, dalijau, dalijau, o dabar turiu teisę sėdėti namie su dėlionėmis ar pjaustyti iš morkų rožytes, jei man tai prie širdies. Arba, žinote, spręsti kryžiažodžius. Pasitaiko, kai užknisa dėlionės. Turiu tokią teisę.

– Ne.

– Kaip tai ne?

– Jei nieko nedarysite, suims nekaltą žmogų, o niekšas, kuris nužudė Vanesą, liks laisvas. Tai neleistina.

– Aš taip pat žinau skambių žodžių ir ne tik kryžiažodžiuose: nepriimtina, nepakenčiama, neįsivaizduojama ir netgi neteisinga. Tad nemojuokite man po nosim savo skambiais žodžiais, jie nedaro man įspūdžio.

– Bet gyvenimas – vis dėlto šis tas daugiau, nei sėdėti namie, pamiršus kitus.

– Gyvenimas, panele, tikras erškėčių vainikas, ir jei jūs, sulaukusi savo amžiaus, dar to nesuvokėte, niekuo negaliu jums padėti.

– Maksimas man sakė, kad jūs buvote pašėlusi farė iki to laiko, kai žuvo jūsų kolega.

– Jūs jau pradedate man įgristi.

– Užuot gailėjusi pati savęs ir skendėjusi tame šlykščiame chalate, verčiau nusipurtykite ir padėkite visam kvartalui.

– Ką gi, gana. Aš neleisiu, kad tatuiruota ir dryžuota plikė užgauliotų mano chalatą. Nešdinkis.

– *No.*

– Tavo reikalas. Pakviesiu, kaip tu vadini, savo *kolegas*, kad tave išsivežtų. Šįkart, būk rami, jie tau skirs pakankamai dėmesio.

– Jūs nesate maloni moteris. Maksimas suklydo, o aš kartoju: jūsų chalatas šlykštus. *Totally ugly!** Šitaip įnikusi į savo ramų pensininkės gyvenimėlį, niekas tikrai nebekreips į jus dėmesio. Ir tai ne už kalnų.

* Siaubingai šlykštus! (Angl.)

– Durys vis dar ten pat, komisariatas taip pat. Turi porą sekundžių pasirinkti kryptį.

Amerikietei nereikėjo kartoti trečią kartą. Taigi Lola galėjo užtrenkti paskui tą begėdę duris. Akimirką ji stovėjo nejudėdama, įsispoksojusi į duris ir akutę jose; jai šmėstelėjo mintis apie stačiakampį katalepsijos kamuojamą kiklopą. Lyg išnirusį iš *Šedokų* serialo. Bet *Šedokų* per televiziją neberodo jau ištisus amžius. Paskui ji pastebėjo, kad tatuiruotoji pamiršo savo nertinuką. Persisvėrė per langą ir pamatė jos įniršiu dvelkiantį siluetą, tolstantį Troškimų skersgatvio link. Sportiniu žingsniu. Pusnuogę šaltoje lapkričio naktyje, bet su įsiūčiu širdyje, kuris ją kaitino. Pralaimėjimo akimirką žmonės būna stačiai neįtikėtini.

Lola automatiškai perskaitė etiketę ant nertinio. Skamba kažkaip bretoniškai. Keturiasdešimtas dydis. Lola prisiminė jaunystėje dėvėjusi keturiasdešimtą dydį. Šedokų laikais. Ji nusinešė nertinį į miegamąjį ir atsistojo prieš spintos veidrodį. Teisybė, tas chalatas bjaurus, na, ir kas? Jis bent jau šiltas. Ji prisidėjo jūreivišką nertinį prie savo kuplių kaip melionai krūtų, ir tas megztinėlis atrodė lyg ištrauktas iš vaikiškos spintos. Kažkokio iškrypusio darvinistinio proceso eigoje sirena pamažu virto senu kašalotu. Taip pamažu, kad to ir nepastebėjo. Ir tūkstančiai metų po šios katastrofos kažkokia kekšė mojuoja jūreivišku nertinuku kaip naivia vėliavėle, kaip sutartiniu ženklu, įsivaizduodama, jog viskas taip paprasta. Jog pakanka pasakyti: taip, o taip, pirmyn.

Gerai, Lola, nagi, baik spektaklį. Tu per daug išgėrei, mergaite. Metas gulti.

Taip Lola ir padarė. Bet vos padėjusi galvą ant pagalvės vėl pakilo. Ausyse tebeaidėjo frazės nuotrupa. Tos mergiotės Dizel frazės. Ji pasakė: „Jei nieko nedarysite, suims *nekaltą žmogų*...“ Ir, pasak jos, jinai buvo nuėjusi į Lui Blano gatvę duoti parodymų Chadidžos ir Chlojos naudai. Lola atsikėlė ir paskambino Bartelmi. Tas kvaišelis, regis, buvo sužavėtas ją išgirdęs ir ėmė žarstyti tuos savo „šefe“, nesibaigiančius kaip pirmadienis be dėlionės. Ji viens du pravalė dirvą, ir leitenantas išklojo tai, kas ją domino: Sodo nykštukui įgriso žaisti su dviem „Gražuolių“ padavėjomis. Dabar jis ruošiasi pasidomėti jų šeimininku. Kaip Chadidžos Junis draugužiui, Maksimui Diušanui merginų buto raktai buvo po ranka. O tą rytą, kai įvyko tragedija, jis buvo įvykio vietoje. Masažuojamas tos Dizel. Lola skubiai apsirengė, nusitvėrė jūreivišką ar tik šiaip tamsiai mėlyną – nebežinia kokį – nertinį ir patraukė į Troškimų gatvę.

7

NESAUGU! PALAIDI ŠUNYS! KANDŽIOKIT JUOS!

Kažkas raudonais dažais išpurškė savo požiūrį ant senienų pirklio vitrinos – jo krautuvėlė buvo greta Dizel ir merginų namo; Lola pirštu perbraukė per

šauktuką ir nustatė, kad visas tas reikalas ganėtinai šviežias. Paskui žodžio KANDŽIOTI raidėje O įžiūrėjo butelį, o jo viduje – mažučiukę mechaninę baleriną su baleto sijonėliu ir bateliais. Kairiame jos šone stirksojo mechanizmo raktas. Lola įdėmiai apžvelgė skersgatvį – tuščias, tik tas gražus rūkas ir kažkoks tipas, įmigęs po kartono krūsnimi. Ji paskambino į Dizel duris.

– Aš nusiėmiau savo chalatą ir atnešiau tau tavo jūreivišką ar tik šiaip mėlyną – jau nebežinau – nertinį.

– Mane labiau domina, ar apsigalvojai.

– Ir op – tiesiai į tikslą! Stiliaus tu nepakeitei. Tai kaip, įsileidi į vidų ar palieki čia puoselėti savo reumatizmą?

Mergiotė Dizel pasitraukė, ir Lola įžengė į kambarį, tarytum kokį laukiamąjį. Psichodelinę jo versiją. Oranžinė kanapa, priešais ją – tokia pat, tik rausva, ant abiejų pažertos vasaros dangaus žydrumo pagalvėlės, geltonai rausvai violetinis pliušinis kilimas, panašus į tigro mutanto kailį. Aromatinė lempa demonstruoja vangų kažkokios vaškinės abstrakcijos šokį violetiniame skystyje. Taip sakant, peizažas LSD deformuotam žvilgsniui. Ir muzika, tas tolydžio besikartojantis motyvas, matyt, sukurtas kažkokio neurasteniško roboto.

– Nori, kad išjungčiau muziką?

– Visai ne, – atsakė Lola, sėsdamasi oranžinės kanapos viduryje. – Bet norėčiau, kad baigtum savo miuzikholo numerį.

– *What do you know about my music hall?** Apie ką tu kalbi?

* Ką tu žinai apie mano miuzikholą? (Angl.)

– Tu susiradai mane ne dėl kvartalo žmonių, ne dėl Chadidžos ir ne dėl Chlojos. Dėl Maksimo.

– *O.K.* Pripažįstu.

– Be to, Maksimas tau nesakė, kad mane susirastum. Būtų norėjęs, kad kiščiausi į tą istoriją, pats būtų paprašęs.

– Pripažįstu ir tai. Tiesiog vieną dieną Maksimas man prasitarė, kad tu – buvusi farė. Ir kai šįvakar pamačiau, kaip jam regimai palengvėjo po pokalbio su tavimi, atsekiau paskui tave.

– Uf, mes laimėsime laiko. Dabar klok visa kita – klausau ištempusi ausis.

Ingrida Dizel pasukinėjo ilgas savo plaštakas. Paskui nuėjusi atidarė rausvą šaldytuvą, kurio Lola dar nebuvo spėjusi pastebėti, išėmė du butelius alaus ir mikliai atkimšo. Vieną pareigingai padavė Lolai, nepasiūliusi stiklinės, o savąjį nugėrė tiesiai iš kaklelio. Lola įdėmiai apžiūrinėjo tą mažą ilgakaklį butelaitį, savo ruožtu taip pat gurkštelėjo. „Kelionėje elkis taip, kaip čiabuviai“, – pagalvojo, ieškodama savo cigarečių pakelio.

– Neturi peleninės?

– Aš nerūkau.

– Nesistebiu. Duok man stiklinę, kratysiu pelenus į butelį.

Užuot atsikėlusi Ingrida išplėšė iš žurnalo lapą ir kruopščiai išlankstė mažą laivelį, kurį pastatė prieš Lolą, paaiškindama, jog tai peleninė.

– Vanesos žūties rytą Maksimas buvo čia. Tai buvo pirmas jo masažas. Jis išbuvo apie valandą.

– Jis turėjo krepšį?

– Taip, sportinį krepšį. Ėjo iš sporto klubo. O ką?

– Nieko, toliau.

– Barzdyla, kuris mane apklausė, mano, kad Maksimas galėjęs nužudyti Vanesą prieš masažo seansą ar po jo.

– Tas barzdyla vadinasi Grusė. Jis, žinia, nemenkas mulkis, bet ne toks, kad dalintųsi savo teorijomis su liudytoju.

– Jis man nesakė, ką galvoja. Pati padariau tokią išvadą. Be to, dar ta raktų istorija.

– Antri merginų raktai. Kurie guli stalčiuje už baro su visais kitais restorano raktais. Labai blogai žmogžudystės be įsilaužimo atveju.

– A, tu žinai?

– Aišku. Nepamiršk, aš taip pat nuolatinė „Gražuolių" ir Maksimo klientė.

– Be to, dar vienas dalykas.

– Nagi, klok.

– Maksimas buvo vedęs vieną japonę. Ji mirė prieš kokius dvylika metų. Jų bute, kartu ir studijoje, Dė Gar gatvėje. Nužudyta. Žudiko taip ir nesurado.

– *Bougre de coquinasse!*

– *What?**

– Nekreipk dėmesio, tai provansiškai. Mano senelis buvo iš Gardanės. Kai susijaudinu, tai iškyla į paviršių. Bet kaip tau pavyko visa tai sužinoti? Aš kur kas ilgiau už tave pažįstu Maksimą ir...

– Tiesiog paklausinėjau.

– O tu – pana ne iš droviųjų.

* Ką? (Angl.)

– Tai mąstysenos klausimas. Jūs čia, Prancūzijoje, per daug mėgstate paslaptis. Bet turiu prisipažinti, kad šiek tiek persistengiau. Žinai, kai masažuoji žmones, po truputį su jais suartėji. *Well, anyway,** aš jo paklausiau, ir jis tiesiog atsakė; aš atsiprašiau, paaiškinau, kad Jungtinėse Valstijose nepažįstami žmonės, įlipę į autobusą, neretai vienas kitam išsipasakoja ir...

Čia moterys išgirdo balsus ir dūžtančio stiklo žvangėjimą.

– Tai tavo muzika? – paklausė Lola, statydama alų ant žurnalų krūvelės.

– *No.*

Jos puolė į lauką. Sen Marten Foburo link skuodė du tipai. Žmogynas, miegojęs po kartonų krūsnimi, pabudo ir plūdo tuos menkystas, bandė juos vytis, bet jo rankos aiškiai buvo mitresnės už kojas. Senienų pirklio vitrina buvo išdaužta. Nuo smūgio stikle išdriko tarsi koks voratinklis, kuris, regis, apsiautė šokėją. Lola pamatė, kaip Ingrida Dizel nudūmė kaip strėlė. Nepaleisdama iš rankų meksikietiško alaus, ji klykė: „STOP, MOTHERFUCKERS! I'LL KILL YOU!"** Lola leidosi jai įkandin, tik ne taip greitai. Tam priešinosi jos plaučiai. Keliai taip pat. Ji pamatė, kaip mitresnis chuliganas stryktelėjo ant motorolerio ir nudūmė. Dizel nutvėrė už pakarpos jo draugelį ir metodiškai buteliu skalbė jam pečius. Dešinį, kairį, dešinį, kairį. Nenaudėlis ant motorolerio taikėsi pulti Dizel, kuri nepaleido iš nagų savo grobio. „POLICIJA! NĖ IŠ

* Na, šiaip ar taip (angl.).

** Stokit, šūdžiai! Užmušiu! (Angl.)

VIETOS!“ – riktelėjo Lola. Žmogynas apsisuko ir dingo skersgatvio gale. Ji nespėjo įžiūrėti jo registracijos numerio.

Jo sėbras gulėjo susirietęs į kamuolį ir staugė:

– Baik muštis! Jau gana! Baik muštis!

– Gerai, baik egzekuciją ir surišk jį šituo! – įsakė Lola, tiesdama savo lietpalčio diržą.

– Aš žinau, kur reikia užvožti, – uždususi atsiliepė Ingrida. – Skauda, tačiau niekas nelūžta.

– Keista, įspūdis ne visai toks, – pratarė Lola ir iš savo mobiliojo paskambino Bartelmi.

Žadino jį jau antrą sykį per valandą, bet jaunasis leitenantas atrodė vis toks pat laimingas, ją išgirdęs.

– Reikia skubiai atvažiuoti ir susemti vieną klientą. O paskui turėsi iš panagių jį apklausti, kad surastum jo sėbrą, kuris išnešė kudašių motoroleriu.

– Ką gi, kaip atsistatydinusi policininkė jūs iš tiesų aktyvi, šefe!

– O kaipgi, Bartelmi. Kiekvienąnakt užsimaukšlinu juodą kaukę, įsispraudžiu į atitinkamą triko, lakstau po gatves ir dairausi, kokią čia atitaisius neteisybę. Labai sveika širdžiai.

– Yra naujienų, šefe.

– Pirmyn, klok informaciją.

– Vanesa Renžė lentynoje laikė žaislus ir vaikiškas knygas. Aš atkreipiau Grusė dėmesį į tai, jog viena lėlė per daug nauja, kad būtų iš aukos vaikystės laikų. Lėlė *Bratz*. Toji markė velnioniškai populiari.

– Domiesi lėlėmis, Bartelmi?

– Duktė užsisakė tokią Kalėdoms. O aš jau nupirkau, kad išvengčiau spūsties parduotuvėse. Ką gi,

šefe, žinokit, lėlės jau nebe tokios, kokios buvo. Jos madingai išsičiustijusios ir seksualios. Tikros estrados žvaigždės ir „Žvaigždžių akademijos“ ar Lofto panos. Dažylai, blizgučiai, nuogos bambos, tviskantys apdarai ir nuimamos pėdos.

– Tikrai pasakei „nuimamos“?

– Tikrai pasakiau „nuimamos“. „Niekas nebekeičia apavo, – paaiškino man pardavėja. – Keičia visą pėdą, apautą bateliu.“ Ir mergaičiukėms net neatrodo, kad tai panašu į protezą. Keisti tie mūsų laikai, šefe.

– O kokia ji, toji *Bratz*? Tik nesakyk, kad šviesiaplaukė?

– Ne tik ryški šviesiaplaukė, bet, be kita ko, dar baltais drabužiais, ant kurių raudonu flomasteriu nupieštas kryžius ir širdis. Regis, tikrai panašu į socialinę darbuotoją, ne?

Paimti triukšmadario Bartelmi prisistatė pats. Uždėjo jam antrankius ir grąžino šefei dirželį. Kiek užgaišo viduryje grupelės, kurią sudarė Lola Žost, Ingrida Dizel ir auka, gauruotas, barzdotas valkatūnas – plaukai žėlė jam net iš šnervių – sutvarstyta kakta: ryžtingosios masažistės darbo vaisius. Jis jau buvo matęs ją skyriuje, atsikirtinėjančią Sodo nykštukui. Saldus prisiminimas.

Benamis valgė sumuštinį su kumpiu ir sūriu, kurį jam sutepė Ingrida Dizel. Ir niurzgėjo, nes užsigerti tebuvo sodos vanduo. Chuliganas atrodė pritrenktas meksikietiško alaus, – atrodo, svarstė, kodėl čia dabar jį verčia stirksoti su dviem pabaisom ir kažkokiu benamiu, užuot vedę į skyrių, bet ką tas bukagalvis

galėjo suprasti. Kur jam įsivaizduoti, ką tai reiškia vėl atpažinti didžiąją Lolą! Ši kreipėsi į benamį.

– Kuo tu vardu?

– Antuanas, bet saviškiai vadina mane Tonijo. Šiąnakt ir visiems laikams tu įgijai teisę vadint mane Tonijo, mano samariete.

Bartelmi pagalvojo, kad kai kurios teorijos pasirodo nieko vertos. Esi įsitikinęs, kad bemaž visi Antuanai turi angelo veidelius, ir še tau, kad nori.

– Kai tu pasirodei, mieloji, tie šunsnukiai ką tik buvo mane išbukštinę. Jie išdaužė vitriną. Ir norėjo išmalti man snukį, nudžiauti kartonus, bet aš piestu stojau. Aš nebijau tų šiukšlių.

– Vieną jų mes sulaikėme.

– Matau, tasai skystakiaušis ne kažin ko vertas, bet dar yra anas. Tas, kurį sučiupot – bailys. Prieš tai buvo vienas atėjęs terlioti sienų savo grafiti. Aš jį apkeikiau, nes dažai iš balionėlio dvokia. Jis su savo biču ant pirdos sugrįžo atkeršyt.

– Bartelmi – faras, jis tuo pasirūpins. A, Bartelmi? O paskui paprašys to teisuoliško grafiti meistro išdėstyti savo nesaugumo teoriją, jei anas kartais turėtų informacijos iš pirmų lūpų Vanesos Renžė reikalu.

– *No problemo*, šefe.

Paskui reikėjo skirtis. Lola Žost nulydėjo Ingridą Dizel į namus, palikusi daugelį klausimų be atsakymo. Ar ji ketina vykdyti tyrimą Nykštuko panosėje? Ar iš tikro apmąsto galimą sugrįžimą į 10-o rajono komisariatą? Ar tie apmąstymai išvaiko jai miegus ir verčia stumti laiką kažkokios masažistės, gatvės mūšių gerbėjos, draugijoje? Neįstengdamas rasti rakto pasaulio

mįslėms, tokioms pat neperžvelgiamoms, kaip rūkas, kuris benamio, atrodo, nejaudino (jis jau vėl įsitaisė savo kartoninėje lovoje), Bartelmi nutarė, kad šiąnakt bent vienas klausimas gali rasti atsakymą.

– Sakykite, Tonijo, ar vaikystėje kartais nebuvote šviesiaplaukis ir garbanotas, toks mažas angelaitis?

– Dar koks, bičeli. Man darydavo skyrimą, kaip einant prie pirmosios komunijos, bet jis niekad nesilaikydavo. Dėl garbanų.

– Pone inspektoriau, jei neapsunkinčiau, tai iš tiesų norėčiau į komisariatą, – prabilo chuliganas.

Iš komisariato Lui Blano gatvėje Maksimas Diušanas grįžo pėsčiomis Valmi krantine, šiuo metu beveik visai ištuštėjusia. Jis nunešė Chadidžai šiltą megztinį. Žingsniuodamas palei Švento Martyno kanalą, uosdamas dulksnos kvapą, sumišusį su stovinčio vandens tvaiku, kojomis šnarindamas nukritusius kaštonų lapus, jis kuriam laikui pamiršo dviejų merginų rūpesčius ir mąstė apie Rinko. Ji buvo nupiešusi dešimtis šio kvartalo eskizų, ieškodama įkvėpimo mangai, taikiai prasidėjusiai Paryžiuje ir blogai pasibaigusiai Tokijuje. Rinko mėgo tik žiaurias, beviltiškas istorijas, nuotykius, po kurių joks herojus nelieka sveikas, net jei grumiasi kaip liūtas, žiaurias pasakas, veriančias širdį. Būtų gyvai susidomėjusi Vanesos mirtimi. Dėl daugybės priežasčių.

Ir vis dėlto Rinko buvo trapi moteris. Žmona, kuriai darėsi vis sunkiau ištverti tai, kad vyras blaškosi po visas keturias pasaulio puses, rizikuodamas savo kailiu dėl kažkokios nuotraukos. Todėl ji neskubėjo

gimdyti. Jie susituokė tokie jauni. Kurį laiką juos siejo tikra aistra.

Grįžęs į „Gražuoles“, Maksimas užkopė tiesiai pas save ir nedvejodamas patraukė į kabinetą. Jau mažiausiai porą metų nebuvo žiūrinėjęs savo nuotraukų, iš teisybės, nuo tada, kai susipažino su Chadidža. Jos buvo sudėtos chronologine tvarka. Jis greitai surado reportažą apie rumunų vaikus – prieglaudos ir gatvės vaikus. Juodai balti atspaudai. Pirmosios buvo pažymėtos 1989 m. gruodžio 22 dienos data, diena, kai žlugo Nikolajės Čaušesku režimas. Neskubėdamas jis vertė lakštus. Kiekvienas atspaudas žadino išgyvenimus, garsus, kvapus. Tų mažų katorgininkų veidai skustais kiaušais, kad neįsimestų parazitai, liesi kūneliai, kuriems niekas niekada nieko nedavė – ypač meilės. Tie utėlėti, apdriskę vaikigaliai, miegantys ant šaligatvių, stotyse, bet kur, mintantys iš šiukšliadėžių, uostantys klijus. Štai tas vaikas, kuris daužė galva į sieną, ir tas kitas, kone sulaukėjęs, kuris iki kraujo įkando vienai seselei.

89-ųjų metų Kalėdos. Jas Maksimas prisimins visą gyvenimą. Buvo nutarta, kad jis savaitėlę padirbės ir Naujiesiems Metams grįš į namus. Sujaudintas tų vaikėzų, jų kančios, jis užtruko mėnesį. Nebežinojo, ar dėl užuojautos, ar dėl karštligiško susijaudinimo. Ar dėl vieno ir kito. Nebesistengė suprasti. Buvo pasinėręs į tai, ką darė. Dar niekad nebuvo taip įsitraukęs. Bent kartą panoro sulėtinti tempą, tvirtai įvaldyti temą ir tapti liudytoju. Ne tik fotografuoti vaizdus, bet juos ir parodyti. Rinko skambindavo kasdien. Jis jai aiškino, ji nesuprato. Norėjo, kad jis grįžtų. Sakė,

kad be jo naktį jai baisu. Ji norėjo jausti šalia jo kūną, jo raminantį kūną. Jis pasakė jai: „Aš tau ne pliušinis meškiukas." Tikrai taip galvojo. Jos skambučiai jam atrodė juokingai menki.

Paskui jis pamažu atsikvošėjo, atsiminė laiką, agentūrą. Lionelis Saduojanas, jo šefas, griežtai įsakė jam „atsijungti". Jis purkštavo, bet grįžo. Paryžius 1990 metų sausį. Jis atvyko paskutiniu vakariniu lėktuvu, niekam nepranešęs. Sėdėdamas jį vežančiame taksi apie Rinko nė negalvojo. Viskas jam atrodė neįtikėtinai švaru, darnu, sklandu. Turtinga.

Jis užvertė nuotraukų aplanką ir padėjo jį atgal. Išsitiesė ant lovos – nenusirengęs, išjungęs šviesą. Girdėjo lietų. Paprastai mėgo tą muziką. Bet šiąnakt viskas buvo kitaip. Jis dar jautė Ingridos Dizel gniaužtų poveikį. Ji apdorojo jo kūną ir atmintį. Girdėjo ją klausiant: „Tu niekada nebuvai vedęs?"

Ilgą laiką Maksimas sau kartojo, kad jei būtų grįžęs iš Bukarešto numatytu laiku, Rinko būtų likusi gyva. Po kremacijos jis ganėtinai ilgam nugrimzdo į dvasinę komą. Veiklusis Saduojanas viskuo pasirūpino. Rumunijos vaikų nuotraukos apkeliavo viso pasaulio redakcijas. Veiklusis Saduojanas elgėsi diskretiškai. Paskambino deramai palūkėjęs. Ir Maksimas vėl susirinko savo mantą ir iškeliavo į karą.

Jam prireikė kelių mėnesių, kad suvoktų, jog jo širdis sulig kiekviena diena po truputį vis labiau vėsta. Prireikė sulaukti 1991 metų vasario 28 dienos.

8

Jos pėsčiomis pasiekė Rekolė gatvę. Dangus buvo neįtikėtinai mėlynas. Ingridai atrodė, kad oras Paryžiuje akivaizdžiai kur kas žaismingesnis negu jo gyventojai. Keturios lietingos dienos – ir štai tau bobų vasara. Pačiame lapkričio viduryje. Tačiau čiabuviams tai neatrodė keista; čiabuviai, beje, atrodė atbukę. Benamių globos centre Ingrida su Lola sėdėjo Vanesos Renžė šefo kabinete, ir jis neatrodė jai nei malonus, nei nusiteikęs bendradarbiauti. Gijomas Foželis niekaip negalėjo atsiplėšti nuo savo kompiuterio. Jo ekrane žaibo greitumu šmėsčiojo kažkokios nesuprantamos skiltys, dominančios jį labiau negu lankytojos. Tos skiltys teikė jam dingstį neimti į galvą klausimų tos moters, kuri viso labo tebuvo atsistatydinusi policininkė. Lola sąžiningai tai pasisakė. Ingridos nuomone, tai buvo klaida. Vis dėlto, kai Lola Žost imdavosi reikalo, ji mokėdavo elgtis įtikinamai. Vakar vakare ji sudarė su ja sandėrį: „Ingrida, aš laikausi dviejų taisyklių. Pirma – nedirbu veltui. Antra – nedirbu viena. Taigi tu man moki natūra. Aš noriu vieno masažo per savaitę, o svarbiausia – tu man talkini.“ Ingrida, be masažų turinti kitų pajamų šaltinių, taigi ir laisvo laiko, neatsispyrė „šefės“ autoritetui.

– Ar nepastebėjote nieko neįprasta, kai Vanesa dirbo pas jus? Ar turėjo ji čia kokių nors problemų?

– Ne, ne. Taip aš ir pasakiau komisarui Grusė. Vanesa su visais sutarė. Ir jai gerai sekėsi su berniūkščiais, ji žinojo, kaip su jais elgtis.

– Ar galite patikslinti?

– Ji buvo švelni, bet mokėjo įkvėpti pagarbą. Mano nuomone, pas mus Vanesa atrado savo pašaukimą, o patikėkite, šitas darbas – ne juokas.

– Niekada jokių kivirčų su kolegomis ar berniūkščiais?

– Kiek žinau, ne.

– Darbui čia tikriausiai reikia pedagoginio išsilavinimo. Vanesa jo neturėjo.

– Teoriškai – taip, bet man užvis svarbiausia motyvacija; patikėkite, komisare, jei šioje šalyje visi į tai atsižvelgtų, jaunų bedarbių būtų mažiau.

– Daugiausia čia turite rumunų vaikus?

– Ne tik, bet didžioji dalis. Beje, man teko išmokti rumuniškai. Laimė, kadaise dirbau vienoje nevalstybinėje organizacijoje Bukarešte – tai pravertė.

– Niekada neturėjote rūpesčių dėl albanų, tų berniūkščių šeimininkų?

– Ne, tie niekšai moka saugotis. Kai buvo imtasi priemonių dėl automatų stovėjimo aikštelėse apiplėšimų, jie skubiai nukreipė berniūkščius į vagystes ir prostituciją.

– Kiek metų vyriausiems?

– Sakyčiau, kokių keturiolika, bet sunku pasakyti, – nė vienas jų neturi dokumentų.

– Vanesa palaikė su jais ryšius ne darbo metu?

– O, tikrai ne. Aš patariu savo žmonėms griežtai atriboti darbą nuo asmeninio gyvenimo. Kitaip jie neištvertų įtampos.

– Ir Vanesa klausė jūsų patarimo?

– Sprendžiant iš jos blaivaus proto, manau, kad taip. Ji elgėsi kaip žmogus, kuris nori išmokti, padėti. Vanesa buvo šaunus kareiviukas.

– Ar pateiktumėte kokį pavyzdį?

– Prisimenu vieną pasišiaušusį vaikigalį. Vanesa su juo buvo labai kantri. Rumuniškai ji nekalbėjo. O jis turbūt mokėjo tik vieną kitą prancūzišką žodį. Bet viskas susiklostė. Ji jį prisijaukino.

– Ar galima tą vaikėzą pamatyti?

– Kaip tik pamaniau, kad jau porą dienų jo nemačiau.

Lola atsiduso. Laukė, kad Foželis patikslintų, bet jis nieko daugiau nepasakė.

– O ar tas dingimas neturėtų ryšio su Vanesos mirtimi? – pasiteiravo, ir jos balsas suskambo šiek tiek įtemptai.

– Vaikai nieko nežino. Auklėtojai gavo nurodymą tylėti, kol sulauks naujų įsakymų.

– Nepamirškite, kad Vanesos veidas pasirodė pirmuose kai kurių laikraščių puslapiuose.

– A.

– Jūs apie tai nepagalvojote.

– Ėė, ne, bet žinote, mes čia esame smarkiai užsiėmę.

– Kuo tas vaikis vardu?

– Klausykite, aš tikrai nežinau, ar galiu...

– Suprantu jūsų dvejones, pone Foželi. Paskambinkite į 10-o rajono komisariatą ir paprašykite leitenanto Bartelmi. Jis nuramins jus. Ir galėsite mums padėti.

– Bet, tiesą sakant, kam?

– Vanesos artimiesiems, draugams, sau, kai rytą žiūrėsite į veidrodį.

– Na jau, ponia!..

– Neįsižeiskite, pone Foželi. Žanas Paskalis Grusė – labai vidutiniškas policininkas. Buvo mano pavaldinys ganėtinai ilgai, kad tai suprasčiau. Jeigu niekas netars toje byloje savo žodžio, kai sukaks senaties terminas, žudikas dar tebebus laisvėje.

Foželis paliko ramybėje savo skaičių skiltis. Tai jau šis tas. Jis, atrodo, niršiai grūmėsi su savo sąžine, bet galiausiai išklojo:

– Jis vardu Konstantinas. Maždaug dvylikos metų amžiaus. Šviesiaplaukis. Vilki striukę su juodu gobtuvu. Jis priklausė vienai gaujai, plėšiančiai stovėjimo aikštelių automatus, paskui prisiglaudė centre, nes jie norėjo priversti jį užsiiminėti prostitucija. Bet mes nežinome nei tikro jo vardo, nei amžiaus, nei vardų tų, kuriems jis vogė.

– Ar įsivaizduojate, kur galima jį rasti?

– Vieną dieną Vanesa prasitarė, kad Konstantinas žavisi Eliziejaus laukais. Jis gyveno skurde, bet negalėjo atsispirti, nenuėjęs paslampinėti po tą legendinę gatvę. Tviskančios vitrinos, turistai iš viso pasaulio, visur per kraštus trykštantys pinigai, visa tai...

– Iš tiesų kitaip negu Bukarešte.

Ingridos aprangą sudarė nutrinta odinė striukė ir ausinė kailiu pamušta kepurė – su šia apranga ji panėšėjo į jauną besitraukiančios sovietinės armijos lakūną. Iš diskretiškumo prieš peržengiant 8-o rajono

komisariato slenkstį, kur buvo išsaugojusi gerus santykius su kapitone Jugete Maršal, Lola vos nepasiūlė Ingridai visa tai palikti automobilyje. Laimė, kapitonė nežinojo, kad Lola sava valia išėjo iš policijos. Per telefoną Maršal paminėjo jai tris berniūkščius, sulaikytus šiandien po pietų už kišenvagiavimą Eliziejaus laukuose.

Jauniausias jų vilkėjo juodus lengvos medvilnės polo marškinėlius. Buvo šviesiaplaukis. Kiti du apsivilkę paprastais marškinėliais, o jų sportbačiai – vienos skylės. Šie buvo tamsiaplaukiai. Lola pagalvojo apie liūtį, prieš porą minučių užgriuvusią Paryžių. Spalio šiluma virto tolimu prisiminimu, ruduo darėsi vis atšiauresnis, ir netrukus trys berniūkščiai pradės žvarbti.

Ji priėjo prie mažojo šviesiaplaukio. Užkalbino jį. Jis nepasisakė savo vardo ir apsimetė, kad nesupranta prancūziškai. Jo šypsena buvo šelmiška. Ir tokios pat akys. Jis svaidė savo bičiuliams nesuprantamus juokelius, o tie prunkštė, žiaumodami gumą. „Jie stačiai mane mausto, – pagalvojo Lola. – Kodėl vaikams amžinai knieti šaipytis? Net kai šeima parduoda juos šių laikų žmogėdroms, net kai jie vienmarškiniai bastosi po drėgną ir žvarbią naktį?“ Paskui ji pagalvojo apie Tuseną Kidžo, kuriam būtų maudę širdį dėl tų nakties vaikų. Tusenas būtų radęs žodžius. Jis turėjo talentą palenkti į save beveik visus, kurie su juo bendravo. Tikrai keistas reiškinys. Matyt, taip buvo todėl, kad jis nieko nesmerkė. Lola turėjo pripažinti, kad nuo tada, kai ji su ta neįtikėtina mergužėle Dizel pradėjo tyrimą, Tuseno atvaizdas jau nebe taip drasko širdį.

Juodas sąžinės priekaištų luobas aižėjo, pro jį skverbėsi geri prisiminimai.

– Aš pažįstu vyriausiąjį, – pasakė Jugetė Maršal. – Jau ne kartą buvome jį sulaikę kvartale. Ir žinau, kad jis kalba prancūziškai.

– Tu pažįsti Konstantiną? – paklausė Lola vaiko, kuris dėjosi, kad girdi kažkokią nesuprantamą šnektą ir išpūtęs akis, skėsčiodamas rankomis tarsi sakė: „Nieko nežinau, ponia policininke, ničnieko."

9

„Tvingo" vairavo Ingrida. Lola nemėgo vairuoti naktį, o naujajai jos porininkei tai puikiai sekėsi. Toji mergina buvo miklių rankų. Ir masažui, ir apvelėti šonus triukšmadariui. Ja galėjai pasikliauti. Be to, tai priminė Lolai jos naktinį patruliavimą su Tusenu Kidžo. Jis visada sėsdavo už vairo, vairavo greitai ir gerai, sklandžiai, dažnai aidint Senegalo – jo tėvo šalies – muzikai. Kad ir kaip būtų keista, toji saulėta muzika puikiai derėjo prie žvaigždėmis nusagstyto dangaus. Ar bent žvaigždžių idėjos, kurią susikurdavai, – nes žvaigždės sostinės danguje darėsi vis retesnės.

Kaip amerikietė, Ingrida gerai pažinojo Paryžių, nėmaž nedvejodama važiavo Dofino vartų link. Važiavo, žinoma, atidarytais langais, leisdama suprasti, kad rūkyti – atgyvenęs įprotis, išsaugotas saujelės pitekantropų. Bet Lola niekada nebuvo šalčmirė.

Artėjo vienuolikta vakaro, Šarlio de Golio aikštėje matėsi keletas pavienių išsimėčiusių automobilių; paskui Ingrida nuriedėjo Fošo prospektu. Erdvės, žaluma, kiek geidžia širdis, dailūs pastatai. „Vieno prašmatniausių pasaulio prospektų pabaigoje – juoda duobė, sūkurys, įsiurbiantis berniūkščius“, – pamanė Lola, mąstydama apie savo pačios sūnų ir dvi anūkes, kurios jai atrodė visai pavykusios.

Ingrida sulėtino greitį, praslydo tarp tų automobilių, besidairančių klientų, ir Lolai toptelėjo, kad iš jos būtų išėjusi nebloga policininkė. Be to, jos hermafroditiška išvaizda šiuo atveju bylojo jos naudai. Striukė ir ausinė liko ant užpakalinės sėdynės. Bet jūreiviškas nertinukas darė gerą įspūdį. Po lakūno luobu – jūreivis.

– Neskubėdama apsuk ratelį, kad pamatyčiau, ar yra pažįstamų veidų.

Kurį laiką pasisukinėjusios jos liovėsi sukti ratus ir lūkuriavo, įjungusios motorą sulėtinta eiga, bet tie tipai laikėsi atokiai. Žinoma, ir ką toji Lola sau mano? Kad jos panašios į potencialias klientes? Be tų bjaurių Lolos cigarečių dar buvo justi drėgnas Bulonės miško kvapas – per daug drėgnas jos skoniui; ir tie siluetai, stypsantys ant šaligatvio pakraščio, pasaulio pakraščio. Kuris jų pasakys joms, kur važiuoti?

Paskui Ingridai pasirodė, kad mato paauglį. Jis šypsojosi – bet ne, tai buvo vyras, kurio paauglystė jau seniai liko praeityje. „Jo žvilgsnis – kaip dešimties tūkstantmečių senolio“, – pagalvojo ji. Lola nuleido langą, pasiteiravo to tipo, ar jis pažįsta Konstantiną. Iš

to nebuvo jokios naudos, tačiau jis pasiūlė joms savo paslaugas. Ingrida susilaikė jo neišplūdusi, nutarė vėl apsukti ratelį jų orbita, palikusi tą ore pakibusią šypseną. Buvo ir kitų, plūduriuojančių drėgname ore, miško kvapuose. Ingridą jie trikdė, priminė dėles.

– Štai tas ten! – beveik džiugiai tarstelėjo Lola.

Ingrida vikriai pasuko, svarstydama, kiek metų prireikė jos bendražygei, kad laisvai jaustųsi šioje aplinkoje. Tam tipui turbūt ne daugiau kaip dvidešimt penkeri, jis vilkėjo kostiumą, baltumu švytinčius – kone švyturys tamsoje! – marškinius; šviesūs plaukai buvo išmaniai sutaršyti, veidas liesokas, bet dailus. Šito akys nebuvo kaip kasos stalčiukai. Jos buvo kitokios. Jis stengėsi būti panašus į Deividą Bovį, ir jam tai beveik sekėsi.

– Jis vardu Rišaras, – tarė Lola. – Vienas mano talkininkų. Tikra gyvatė, bet visad štai tokios aukštos klasės.

– Sutinku, jis neprastas. Kodėl jis tuo užsiima? Narkotikai?

– Visai teisingai. Jis turi daugybę meilužių, bet ištikimoji jo žmona – dozė.

Ingridos akimis jo kostiumas ne ką tesiskyrė nuo tų tipų, kurie dirba Defanso daugiaaukščiuose. Jis nebuvo panašus į savo kolegas, labiau linkusius į džinsus ir odą.

– Malonu vėl tave matyti, Rišarai. Taip, taip, garbės žodis.

– Komisarė Žost, šimtas metų! O tu vis dar riedi savo kledaru. Tavo skyriuje vis taip pat elgetiškai moka. Po visų tų metų, velniai rautų!

– Gal ir taip, Rišarai, bet atsakymus į klausimus aš gaunu už dyka, tad čia ir atsigriebiu.

– Jei jau taip man lemta... tai pirmyn, klausk. Kuo galiu būti naudingas?

– Surasti vieną rumuną. Konstantiną. Kokių dvylikos metų. Labai šviesūs plaukai, striukelė su juodu gobtuvu.

– Sakyčiau, tai neįmanoma. Ir aš neturiu ką pasiūlyti.

– Ir nesitikėjau, kad iš pirmo karto man pavyks. Man tik reikia, jog mane nukreiptum į vėžes, tai neturi tęstis visą naktį. Žinau, kaip mėgsti brangintis.

– Tai kad ne, nežinai. Šiaip ar taip, apie Konstantiną aš nieko nenumanau. Mažyliai turi prievaizdą. Penkiolikmečius, šešiolikmečius tėvynainius, kurie taip pat žvejoja klientus. Tau reikia nutverti tokį vyruką, supranti?

– Jei ketini mane apšviesti, elgiesi visai teisingai.

– Tavo kolegė tyli – ji nedrąsi? Jos šukuosena kaip Žano Polio Goltjė*. Ir toks pat megztinis. Šaunu!

– Nieko nuostabaus, tai ir yra Žanas Polis Goltjė.

– Ir man taip pasirodė.

– Gerai, Rišarai, tai nušviesi man tamsą? Arba mudvi su Goltjė būsime priverstos nusivežti tave į skyrių. O kadangi tu gražus kaip puolęs angelas, tai prarasi nemažai progų, o naktys netrukus bus ilgesnės ir šaltesnės. Greitai mąstyk.

* Žanas Polis Goltjė (Jean-Paul Gaultier, g. 1952) – prancūzų modeliuotojas, drabužių dizaineris.

– Na ir saldžialiežuvė! Žinai, kaip imtis reikalo. Ką gi, gražuole, suk į lygiagrečią alėją ir pavažiuok Žvaigždės aikštės link. Ne iki Piemenėlių Žvaigždės, o iki mūsiškės, Paryžiaus. Taip ir neįpratau vadinti jos Šarlio de Golio aikšte...

– Rišarai, tu nukrypsti nuo temos.

– Pamatysi stovintį „mersedesą", numeris CD. Viduje – toks kūtvėla, užsiimantis diplomatiniu korpusu. Vardu Ili. Sakytum, bobos vardas, bet ką gi, taip jau jis vadinasi. Jis tikrai vardu Ili. Bet paskubėk, nes nors naktys ir ilgos, čiulpliai...

Nutraukusi puolusio angelo frazę, Ingrida jau ginė „tvingo" į aikštės vidurį.

– Tave kažkas spirgina po tuo jūreiviško nertiniu, ar ką? – paklausė Lola.

– Man nepatinka tokie pokalbiai, tokie žmonės, tokios vietos...

– Gaila. Nes kad ir kaip atrodytų, naktis vos tik prasidėjo.

Ingrida sustojo netoliese lygiagretės alėjos. Jos išlipo iš mašinos ir nužingsniavo link Triumfo arkos, žėrinčios pro juodų medžių masyvą. „Mersedesas" stovėjo už poros žingsnių. Jos palaukė, kol atsidarė durelės ir išniro jaunas blondinas.

– Paimk mane už parankės, atrodysime kaip močiutė ir anūkė, vaikštinėjančios po vakarienės.

– Mesk cigaretę – močiutė nerespektabiliai atrodo.

– Gerai, pritariu.

– O aš atrodau natūraliai?

– Tik nešliūkštelėk jam į snukį meksikietiško alaus, ir viskas bus gerai. Dėmesio, tuojau jį semsime...

– *What?*

– Policininkų žargonas. Čiupsim, sulaikysim. Pasistenk prisitaikyti, štai taip, Ingrida. ČIUMPAM!

Lola buvo visa galva aukštesnė už vaikinuką, tad be jokio vargo primygo jį prie kažkokio furgonėlio kėbulo. Norėdama padaryti įspūdį Ingrida riktelėjo: „Policija! Nė iš vietos!“ Jis išspaudė porą trejetą trūksmingų frazių, „ridendamas“ raidę „r“. Jo akys bėgiojo kaip tos „riedančios r“, jis dairėsi draugų. Tėvynainių, prievaizdų. Gal Rišaro liežuvis ir buvo nuodingas kaip gyvatės, bet žodį parinkt jis mokėjo.

– Mes žinome, kas tu – tavo vardas Ili.

– Aš nieko nepadariau!

– O kas sako, kad padarei? Nesijaudink, viskas gerai.

Ingridai jis atrodė kokių septyniolikos metų, inkštiruotas, su besikalančiais ūsiukais.

– Paklausyk įdėmiai, Ili, – toliau kalbėjo Lola. – Mes nelinkim tau bloga. Tu atsakai į mano klausimus, ir mes išnykstame. Kaip nindzės naktį. Tu mus matai – op! – ir jau nebematai. Sutarėme? Supranti, ką tau sakau?

Ili linktelėjo. Lola pasakė, kad tuojau jį paleis ir kad jis netrūkčiotų. Jis pasitaisė striukę ir susiglostė plaukus. Neklusni sruoga vis krito ant veido, bet pakaušis buvo nugremžtas beveik plikai.

– Mes ieškome mažojo Konstantino. Paskutinį kartą jis šlaistėsi aplink Foburą Sen Deni. Ir nesakyk, kad jo nepažįsti. Žinau, kad pažįsti. Man pasakė.

– Ko tau iš jo reikia?

– Atsakyk į mano klausimą, Ili. Ar žinai, kur Konstantinas?

– Konstantinas paspruko, ir nieko aš nežinau. Ničnieko. Nenorėjo čia dirbti. Paspruko. Prisiekiu policija. Tai tiesa.

– Jei jis paspruko, tavo šeimininkai jo ieško. Ir tikrai turėjo nuo ko nors pradėti. Pasakyk, nuo ko.

– Prisiekiu policija, nieko nežinau.

– Gerai, gabename tave į skyrių, – pareiškė Ingrida, nutaisiusi rūstų veidą.

– Aš nieko nežinau, prisiekiu, prisiekiu.

– Ar kas nors jį pažįsta? – pasiteiravo Lola. – Ar kas nors galėtų žinoti?

– Gal virėjas?

– Koks virėjas?

– Aš nežinau jo vardo. Žinau restoraną. Kartais virėjas duodavo pavalgyti. Todėl Konstantinas ten eidavo. Bradi pasaže.

– Jei apdūmei man akis, grįšiu rytoj ir tave iš čia iškrapštysiu. Ir galbūt tai iš tiesų geriausia, kas gali tau nutikti.

– Prisiekiu, prisiekiu. Aš viską pasakiau. Virėjas – teisybė.

– Gerai, gali eiti sau, Ili. Jei tikrai to nori.

To jis ir norėjo. Ingrida ir Lola žiūrėjo, kaip jis skuodžia Dofino vartų kryptimi.

– Ar tau neatrodo, kad mes grįžome prie išeities taško, Lola?

– Ne, ne, Ingrida, sakau tau – naktis dar tik prasidėjo.

– Gerai pagalvojus, žinai, ką man tai primena?

– Žaną Polį Goltjė ir Mają Vest*?

* Maja Vest (Mae West, 1893–1980) – JAV kino aktorė, 1920–1940 m. sekso simbolis.

– *No!* Gražuoles...
– Tiek dienos, tiek nakties, tiesa?
– *Exactly.*[*]

10

Bradi pasažą gaubė tamsa. Tačiau tamsą persmelkė šviesos pluoštas, krentantis iš „Gražuolių". Lolai tai pasirodė tarsi koks simbolis, bet vaizdas nublanko. Pro langus skverbėsi ne tik šviesa, bet ir riksmai – pora kivirčijosi. Ar, tiksliau, moteris liejo įtūžį vyrui ant galvos, o tas stengėsi išsaugoti šaltą kraują. Balsas buvo Chadidžos. Ingrida ir Lola skubiai susižvalgė ir prisėlino kaip galima arčiau restorano.

– Viskas, kas tau rūpi, – kad dėl sulaikymo praleidai atranką vaidmenims. Štai koks paskutinis visos tos istorijos žodis.

– KĄ TU SAKAI!

– Sakau, kaip yra, ir tiek.

– NORI IŠGIRSTI SUKNISTĄ PASKUTINĮ VISOS TOS ISTORIJOS ŽODĮ, A?

– Taip, bet be bliovimo. Ir be keiksmų.

– Paskutinis visos tos istorijos žodis man skersai gerklę stovi. Tu man sakei, kad tavo žmona mirusi, o, taip! Vienintelė bėda, kad pasistengei kruopščiai nuslėpti. NUO KO!

* Tiksliai (angl.).

– Gal galėtum prisukti toną. Jei tave bent porą sekundžių tai būtų sudominę, būčiau pasakęs.

– Tau nusispjaut, kad prieš tą pagiežingą fariūkštį pasirodžiau paskutinė kvaiša.

– Ir vėl grįžtame prie tavęs. Liūdna.

– Aš kalbu ne apie save. Apie mus, Maksimai. Dėl tavęs aš susiriejau su tėvais, su broliu.

– Ak, yra dar ir brolis? Tai bent naujiena.

– Ne apie tai kalba. Mano brolis – šlykštus tipas, bet kai jis sako, kad aš susipainiojau su gerokai per senu tipu, kuris niekada manęs neves, jis neklysta.

– Kuo čia dėtos vedybos?

– Nusišvilpt man į vedybas, ne čia bėda. Aš puikiausiai išsiverčiu ir be tavo pažadų. Bet nevirškinu tavo slapukavimo. Ir įsivaizduok, iš faro sužinau, kad tu vaikštai masažo pas tą amerlokę, panašią į vištgaidį.

– Tai ne paslaptis.

– Šit kaip?

– Ingrida Dizel – tiesiog bičiulė ir puiki masažistė. Tai nuima stresą. Turėtum išbandyti.

– Be to, tau į mane nusispjaut.

– Mane, mane, mane. Tas žodis neina tau nuo liežuvio, Chadidža.

– Tu ničnieko nesupranti, Maksimai, ir man jau iki kaklo tavo pamokslų. Aš išeinu.

– Tavo valia.

– Kaip paprasta. Tau tik į gera.

– Ką nori pasakyti?

– Nebeturiu ką tau pasakyti. Sudiev.

Ingrida ir Lola užsiglaudė už terasos ligustrų – ypač Ingrida. Chadidža išlėkė kaip bomba – smailūs jos aukštų batų kulneliai skardžiai kaukšėjo į grindinį.

– Na, ir temperamentas, – pasakė Lola.

– O aš tai pavadinčiau *bad temper*. Bjaurus būdas.

– Šališkumas.

– *What?*

– Tu jauti silpnybę Maksimui. Aš nesu išdygusi po paskutinio lietaus.

– Kitaip negu tie lašai ant tavo akinių. Turėtum nusivalyti, Lola.

– Stengiesi nukreipti pokalbį, Ingrida. Nesistenk, tai labai geras pokalbis ir tikrai tau tik į gera.

– Sakau tau, tavo akiniai aprasoję. Nusišluostysi ar ne?

– Taip, taip, nusišluostysiu.

– Tai ką darom? Užeiname ar ne?

– Užeiname.

– *Good. Let's move.**

Jos stumtelėjo duris. Maksimas stovėjo už baro, ką tik išsitraukęs didžiųjų progų butelį. Ir didžiųjų negandų – kaip toji, kuri atsispindėjo jo veide. Neganda kiek priblėso, kai į ją dvelktelėjo jų su savim atsineštas skersvėjis. Lola prisiartino prie baro, prie butelio. Ant mėlynai apvedžiotos etiketės ranka buvo užrašyta: „Angleskvilis 1946". Ji prisiminė. Ugninį vandenį, kuris degina stemplę ir persmelkia kūną obuolių aromatu.

* Gerai. Judam (angl.).

– Pačiu laiku kalvadosui. Esu tikras, Ingrida niekada nėra ragavusi tokio dalykėlio.

Ant oda traukto baro Maksimas pastatė dar dvi taureles. Ir pripylė.

„Gražuolėse" buvo iš tiesų gera; Lola užmetė savo lietpaltį ant vienos kėdės atkaltės. Maksimas kilstelėjo taurelę.

– Už moteris – ir be pagiežos.

Ji savo ruožtu susidaužė ir metė žvilgsnį į Ingridą. Jos porininkė neatplėšė akių nuo Maksimo veido. Visa tai buvo sunku suvokti. „Sakoma, amerikiečiai – dideli vaikai; tai klaida, – pagalvojo ji. – Šita bręsta ne dienom, bet valandom." Lola suvilgė lūpas rusvu auksinio atspalvio skysčiu. Ingrida narsiai nurijo didelį gurkšnį ir vos neužduso. Maksimas nusišypsojo. Malonu buvo tai matyti.

– *Oh, my gosh!**

– Na taip, jis pasiutęs, – tarstelėjo Lola. – Nereikia prie jo pulti kaip kaubojui prie mustango. Gretinkis palengva, mergužėle.

Jie atsargiai ištuštino savo kalvadosą, o kadangi Maksimas taikėsi pripilti vėl, kaip vaikinas, pasiryžęs tam skirti visą naktį, Lola delnu pridengė Ingridos taurelę.

– Tik ne jai. Šiąnakt ji vairuoja mano „tvingo".

– Kurių galų tokiu šunišku oru?

– Kad išgelbėtume tavo kailį, Maksimai.

– Ką čia šneki, Lola?

– Mudvi su Ingrida įsteigėme laikinąjį gynybos komitetą. Vieninteliam globotiniui. Tau. Negali būti

* O jergutėliau! (Angl.)

nė kalbos, kad Grusė užkartų tau ant sprando Vanesos žmogžudystę.

– Labai miela, bet aš jau pakankamai suaugęs, kad pats apsiginčiau, juolab kad neturiu ką sau prikišti.

– Toks argumentas nesustabdys policijos girnų. Grusė – nepataisomas kvailys. Savo grobio jis nepaleis. Ypač jeigu yra ką malti. Pavyzdžiui, mergaičių buto raktus baro stalčiuje. Arba tavo masažą pas tą amerlokę kaip tik nusikaltimo metu. Atleisk, Ingrida.

– *You're welcome, dear.**

– Be to, dar tos nukirstos pėdos.

– Su kapokle ir virtuvine lentute. Žudanti detalė, – pridūrė Ingrida.

– Jei nepamiršime Rinko mirties, – tęsė Lola.

Maksimas pripildė taurelę ir vienu mauku išlenkė. Ilgokai patylėjo, paskui, kreipdamasis išsyk į abi moteris, paklausė:

– Tikrai norite, kad papasakočiau jums apie Rinko?

Lola ramiai linktelėjo, Ingrida suakmenėjusi žvelgė į restorano šeimininką taip, lyg prancūzų kalba būtų staiga išgaravusi jai iš galvos. Maksimas viena ranka paėmė taurelę, kita – butelį ir pasuko prie laiptų, vedančių į jo būstą. Pusiaukelėje atsigręžė ir pamojo joms sekti įkandin. Lolai pasirodė, kad Maksimas – knyga, kurios pirmąjį puslapį ji ką tik atsivertė.

* Nėra už ką, brangioji (angl.).

11

– Kas tau, Chloja, tu nemiegi? Bet juk tu drebi!

– Kažkoks tipas skambino du kartus. Norėjo su tavimi pasikalbėti.

– Koks tipas?

– Nežinau.

– Kalbėjo apie pinigus?

– Ne. Galbūt mums reikėtų palikti šį butą ir pasiprašyti prieglobsčio pas Maksimą. Man baisu, Chadidža.

– Kas iš to, kad baisu. Šiaip ar taip, su Maksimu aš susipykau. Reikės verstis pačioms.

– Bet mums nėra kur eiti!

Chadidža pagalvojo apie Chlojos motiną. Liusetė gyveno šiame bute iki automobilio avarijos. Vieniša motina, amžinai prislėgta – jai niekada nesisekė įkvėpti kam nors pasitikėjimą, ir ji vertėsi smulkiais darbeliais ir niekingomis pareigėlėmis. Tačiau, šiaip ar taip, buvo verta daugiau už Vanesos tėvus. Užkietėjusių konservatyvių katalikų porelė, siaurapročiai, nors verk. Kai jie sužinojo, kad Vanesa draugauja su Faridu, tai apnuodijo jai gyvenimą ir galiausiai išgrūdo iš namų. „Mano tėvai – tas pats velnias“, – irztelėjo Chadidža. Religija – spąstai kvailiams.

– Sakyk, Chadidža, kas, tavo nuomone, tas vyrukas?

Akimirką Chadidža žvelgė į Chloją, paskui stipriai ją apkabino ir priglaudė prie savęs. Čiūčiuodama pa-

glostė jai plaukus. Po to nusivedė į virtuvę; ruošdama karštą šokoladą išdėstė jai savo sukurtą teoriją, o Chloja tuo metu skandino baimę Bacho „Siuitoje violončelei".

– Neabejoju, čia įsivėlęs mano brolis. Vos tik prasideda kokia velniava, ieškok Farido.

– Bet telefonu kalbėjo ne Faridas.

– Vienas tų tipų, kurie amžinai trainiojasi aplink jį. Galbūt Faridas ir vilkas, bet, patikėk, ne vienišas. Jame slypi du žmonės. Pragaro išpera ir kerėtojas. Jie keičia vienas kitą. Taip buvo visą vaikystę. Mano brolis – psichas. Jis tik atrodo normalus.

– Liaukis, manęs tai visai neguodžia.

– Tu turi žinoti vieną dalyką, Chloja.

– Kokį?

– Farido aš nebijau. Mes to paties kraujo, ir aš savyje jaučiu tą pačią jėgą. Beje, aš gimiau pirma. Mudu grūmėmės motinos pilve, bet jis išlindo antras. Ir taip bus visada.

– Maniau, savo dvynį galima tik mylėti.

– Blogiausia, kad aš jį ir myliu. Bet tai nekliudo man matyti jį kaip nuluptą ir juo nepasikliauti.

– O jei tai jis...

– Dėl Vanesos?

– Taip. Tu eitum į policiją?

– Niekada neįduosiu savo brolio policijai. Kad ir kas atsitiktų.

Jos įkėlė koją į asmeninį Maksimo gyvenimą; Ingrida buvo susijaudinusi. Tai, ką išvydo, jai patiko. Ją stebino

tik viena: sienų nepuošė nė viena nuotrauka. Niekaip nebūtų įsivaizdavusi, kad buvusio fotoreporterio būstas bus toks. O Lolai, atrodo, aplinka nerūpi. Ji mato tik tikslą: atsakymą į klausimus. Drauge jos nerimas bemaž apčiuopiamas.

Maksimas išėmė iš spintos didelį piešimo aplanką, atvertė jį ant stalo ir išėmė komikso originalus. Piešinius juodu tušu. Lengvas, tvirtas štrichas. Paaugliai kažkokiame megapolyje, kur susipynę tradicijos ir dabartis. Ingrida atpažino Tokiją, jo greitkelius, traukinius, elektros stulpus, audžiančius virš gatvelių laidų tinklą; jo svaiginamo bjaurumo dangoraižius, dygstančius kaip grybai, kaimiškus kvartalus, jo gyventojų kasdienybę: dviratininkus ant šaligatvių, gatvės prekeivius, pardavinėjančius saldžiąsias bulves. Ir minią. Stotyse, parduotuvėse, sankryžose. Ir vienatvę. Regis, Rinko Jamada-Diušan labai įtaigiai bylojo apie vienatvę.

– „Otaku" – Rinko šedevras, – pasakė Maksimas. – Jos negąsdino opios temos.

– Ką reiškia „otaku"? – paklausė Lola.

– Tas, kuris slepiasi namie. Otaku – jaunuolis, kuris atsisako suaugti. Jis užsidaro namie, pamiršta tikrovę ir gyvena tik savo aistra.

– Kokio pobūdžio?

– Modeliavimas, laikrodžių, mokinukių kelnaičių kolekcijos, videopornografija ir taip toliau.

– Įžvelgiu tam tikrą polinkį į fetišizmą?

– Visai teisingai. Beje, stabus supa ištisa rinka. Nuotraukos, diskai, lėlės, vaizduojančios jaunas dainininkes, aktores.

– Beveik kaip ir pas mus.

– Japonijoje viskas sudėtingiau. Otaku išsižada gyvenimo visuomenėje suvaržymų, bet japonų visuomenė nepamiršta otaku ir pardavinėja jam tai, ką jis mėgsta. Į šį cinišką merkantilizmą ir nukreipta Rinko manga.

– Apie ką ji?

– Sunku apibendrinti – tai penkiolikos dalių pasakojimas. Jis prasideda nuo mokinukės su bikini, besifotografuojančios studijoje; pagal jos atvaizdą bus kuriamos ir pardavinėjamos figūrėlės. Ta mergaitė taps pagrindiniu kolekcijos eksponatu. Vieno visiškai kuoktelėjusio otaku kolekcijos.

Maksimas užvertė aplanką. Paskui pripildė savo taurelę. Ingrida suprato, kad jis ketina nusitašyti. Ją pagavo noras nusitašyti drauge su juo. Tačiau Lola buvo nusiteikusi kitaip. Ji laukė, kol Maksimas baigs su savo prisiminimais. Beje, akimirką ekskomisarė ir eksreporteris įdėmiai žiūrėjo vienas į kitą netardami nė žodžio. Didelės apskritos Lolos akys buvo švelnios, bet kartu ir griežtos. Maksimas pasidavė pirmas:

– Jūs norėjote sužinoti, kas buvo Rinko. Dabar jau žinote.

– Tu atvertei tik vieną piešimo aplanką...

Maksimas vėl nusišypsojo, bet į tą šypseną buvo graudu žiūrėti. Jei čia nebūtų Lolos, Ingrida būtų jį apkabinusi. Ji beveik virpėjo nesitverdama.

– Atvažiuodama čia su manimi Rinko pasiaukojo – įkvėpimo ji sėmėsi iš savo tėvynainių gyvenimo. Paryžiuje piešė toliau, bet tai buvo visai kas kita. Ji nebejautė pulso. Galų gale Paryžiuje ji pasitiko savo mirtį. Liko

jos piešiniai ir, kaip anądien sakiau Ingridai, jos pelenai ant židinio. Be to, kolekcija jos lėlių, vaizduojančių mokinukes, kuriomis ji naudojosi savo „Otaku“. Jeigu komisaras Grusė nori rasti ryšį tarp mano prisiminimų ir Vanesos Renžė, ką gi, tegu ieško.

– Kaip Rinko mirė?

– Buvo pasmaugta.

Lola atsisėdo. Ingrida pasekė jos pavyzdžiu. Jai pakirto kelius.

– Antras pasmaugimas, net po dvylikos metų pertraukos, – sakau tau tiesiai, Maksimai, – blogi reikalai.

– Gali būti, bet tokia tikrovė. Ką, tavo nuomone, aš galiu padaryti?

– Suteikti man kaip galima daugiau informacijos, kad galėčiau aplenkti Grusė. Na, pavyzdžiui, kokie buvo tavo santykiai su Vanesa?

– Klausyk, tai iš tiesų kvepia policijos apklausa, Lola.

– Pasistenk, Maksimai.

– Ji dažnai užsukdavo su mumis pavalgyti.

– Su mumis?

– Su Chadidža ir Chloja. Mes visada valgydavome virtuvėje prieš pasirodant lankytojams. Vanesa prisidėdavo prie mūsų. Į mergaičių draugystę buvo gražu žiūrėti, o aš žinojau, kad piniguose Vanesa nesivarto. Be to, man ji atrodė liesoka, su mumis bent jau kaip dera maitinosi.

– Išvada: tu ją dažnai matydavai.

– Labai dažnai.

– Negerai.

– Manai?

– Taip, manau.

– Nematau, kas čia bloga atverti žmonėms savo duris.

– Mums žūtbūt reikia rasti liudytojų, mažąjį rumuną. Po Vanesos mirties jis pradingo.

– Konstantinas?

– Tai tu jį pažįsti?

– Jį atvedė Vanesa. Nuo to laiko jis retsykiais pas mane užsukdavo. Mėgo stebėti, kaip aš dirbu, ir šio bei to užkąsti.

– Ar įsivaizduoji, kur jis gali būti?

– Ne, nes niekada nieko jo neklausinėjau. Konstantinas atkeliavo iš toli, iš tų vietų, kurias pernelyg gerai pažįstu, ir aš neturėjau noro kapstytis po jo marazmus. Pavalgydindavau, šnektelėdavau. Apskritai mes bendravome veikiau gestais.

Prieš Ingridą ir Lolą buvo vandens uždanga, užtvėrusi Foburo Sen Deni gatvę. Visa tai stabdė tyrimą, erzino. Ingrida pakėlė galvą į stiklinį šaižiai aidintį Bradi pasažo stogą.

– Per tokią liūtį vaikas, žinoma, tūno kur nors pasislėpęs.

– Tikiuosi. Bet kodėl žmogiškos būtybės – ypač vaikai – turi taip gyventi, žinai, Lola?

– Po Čaušesku žlugimo pasaulis suvokė, kad našlaičių prieglaudose, velniškai primenančiose koncentracijos stovyklas, pūva dešimtys tūkstančių vaikų. Diktatoriaus, išpažįstančio gyventojų prieaugio politiką, aukos – jis norėjo pasitikti trečiąjį tūkstantmetį su du

sykius padidėjusiu gyventojų skaičiumi. Kontracepsija uždrausta. Šeimai privaloma penketas vaikų. Valstybė įsipareigojo pasirūpinti tais, kuriuos stokodami pinigų, meilės, visko, ko tik nori, apleido tėvai. Ištisa karta buvo paaukota kažkokio apgailėtino tipo didžioms idėjoms.

– Ir niekas nieko nedaro?

– Ne, daro – tuo užsiima įvairios organizacijos, bet darbo daug. Be galo, be krašto. Matai, Europa juda dviem greičiais.

Abi ilgam nutilo, užsižiūrėjusios į verpetus, užtvindžiusius gatvę ir plaunančius Lolos automobilį. Po kiek laiko gaudesys į stiklą virto tiesiog barbenimu. „Ir ką darome dabar?“ – pagalvojo Ingrida. Ji jau taikėsi pateikti tą klausimą Lolai, bet ši ją aplenkė:

– Maksimas sykiu kalba ir tyli. Pastebėjai?

– *What do you mean?**

– Jis nenori visko mums pasakyti. Tai bado akis. Ak, kaip gaila!

– Maksimas nenori galvoti apie praeitį.

– Vienintelė bėda, kad praeitis labai nori, jog Maksimas apie ją galvotų.

12

Chloja Gardel sapnavo, kad jos kūnas – violončelė ir kad kažkoks nykštukas, nusitvėręs šaukštelį, bando

* Ką nori pasakyti? (Angl.)

pripildyti ją maisto. Jis mėgino brukti košę pro instrumento garso išpjovas, kita ranka stipriai spausdamas jai burną.

Ji gurktelėjo oro ir pabudo. Jautė vyro kūną, kurio nematė. Pabandė riktelėti.

– Nestauk.

Kad ir kokia išsigandusi, ji pažino balso tembrą. Ramų, tačiau ledinį. Tą iš telefono.

Plykstelėjo šviesa, nutvieksdama veidą. Skustas kiaušas, kipšo barzdelė, įsmeigtos į ją akys. Čia pat išgirdo savo draugę:

– Ei, paleisk ją, kretine! Kokį velnią čia išdarinėji?

Vyriškis kilstelėjo ranką, ir pasirodė Chadidža.

Ir Faridas.

Chloja prisispaudė prie sienos. Tikėjosi, kad jis pradings. „Vos tik kyla kokia velniava, ieškok Farido." Chadidža buvo teisi.

– Nenoriu, kad ji sukeltų ant kojų kaimynus. Savo labui pamiršk žodį „kretinas".

– Jums tiesiog reikėjo paskambinti, o ne veržtis kaip sumautiems fantomasams!

– Atleisk, Faridai, bet tavo sesuo velniškai blogai išauklėta.

– Gerai, visi į virtuvę – pasikalbėsime, – pavargusiu balsu pratarė Faridas.

Chloja ant pižamos užsitempė megztinį ir nusekė paskui. Bandė giliai alsuoti, kad surikiuotų mintis. Bergždžios pastangos – smegenyse pašėlusį tryptinį šoko tūkstančiai sumišusių vaizdų. Ji užsuko į vonią ir prarijo vieną daktaro Ležė tablečių. Susigriebė

besivilianti, kad jis atsiras čia, vidury nakties. Atsiras, kad įtikintų Faridą ir jo bičiulį eiti sau. Jis pažabojo barzdylą policininką, kuris pačiame priepuolio įkarštyje norėjo išsivežti ją į skyrių, ir laimėjo truputį atvangos. Daktaras Ležė ne toks, kaip šitie pasiutėliai, pripažįstantys tik jėgą. Ir bjaurisi visais tokiais vyrukais...

– Jei ponia malonėtumėt, virtuvėje posėdis...

– Tik išgeriu savo vaistus.

Tai buvo Farido bičiulis. Dvimetrinis. Kiek baimės jai įvarė tas milžiniškas stuobrys! Nerimo banga kilo aukštyn, vėl suvirpo rankos. Ji negalėjo pakęsti, kai taip imdavo drebėti rankos. Jai atrodydavo, kad visa jos sistema gali užsikirsti ties tuo „nepaliaujamu drebuliu", ir kaip tada groti violončele?

– Tikiuosi, nebandei niekur skambinti.

– Turime tik vieną telefoną, ir jis prieškambaryje.

– Dabar visi tamposi mobiliuosius...

– Neturiu už ką tokio įsigyti.

Virtuvėje Chadidža koneveikė brolį. Bet jis, atrodo, jos neklausė. Veidas toks, kaip blogiausiomis savo dienomis, žvilgsnis nudelbtas į rankas. Chloja prisiminė sidabrinius jo žiedus. Tą naktį prie kanalo jie tviskėjo. O paskui tas kraujas, visas tas kraujas. Chloja užgniaužė kylantį šleikštulį ir prisivertė atsisėsti prieš Faridą; šis nė nekilstelėjo į ją akių. Mintyse ji palaimino daktarą Ležė – jo tabletės pradėdavo veikti po poros minučių. Jai jau geriau.

Chadidža Žanui Liukui priminė Mistengetę. Tokia mažutė paryžietė, prišnekės pilną maišą. Iš tų, ku-

rios, įsisprendusios į klubus, nedvejodamos apšauks jus kretinu. Jis nemėgo mušti merginų, bet šitai būtų užtvojęs daug nesiprašydindamas. Chloja – kitas reikalas. Tikra varguolė, skurstanti draugės šešėlyje. Žanas Liukas galvojo, kad tokiomis droviomis storuliukėmis, įsikalusiomis, kad jos baidyklės, – pernelyg mažomis, nepasidažiusiomis, neskoningai apsirengusiomis – verčiau nepasikliauti. Ji neaiškiai panėšėjo į Eleną Makartur – trumpi tamsūs plaukai, apvalūs skruostai, riesta nosis. Gali būti, kad tos Chlojos būdas tvirtesnis, nei atrodo.

Jis pabandė susikaupti ir įžvelgti jos sielą, tačiau greta Chadidžos, kuri neužsičiaupdama tarškėjo, tai buvo nelengva. Bet Faridas tepaklausė viena: „Kur pinigai?“ Dabar jis buvo ant katedros nusileidęs Angelas, prašmatni chimera, laukianti, kad mirtingųjų bendruomenė liautųsi tauškėti ir jis galėtų pakilti. Jis buvo aukštybėse, nugrimzdęs į savo didžiąją niaurią tylą – palenkta galva, primerkti vokai, nusvirusios rankos. Chloja vogčiomis dirsčiojo į jį – ji velniškai jo bijojo, tai buvo ryšku taip pat, kaip Elena Makartur burė televizijos ekrane. Chloja suprato, su kuo turi reikalą. Arba žinojo. „Ji žino apie Faridą kažką, ko nežinau aš“, – pagalvojo Žanas Liukas.

– Tu įsmunki kaip vagis, per tave mes vos negauname galo iš baimės, ir viskas, ką sumanai pasakyti: „Kur pinigai?“ Ir aš turiu tau vieną klausimą, Faridai. Ar tu nužudei Vanesą?

Faridas atsisuko į ją. Paskui pasakė: „Ne“. Tiesiog „ne“. Nieko neprikiši.

– Ir aš turiu patikėti tavo žodžiu!

Jis į tai nieko neatsakė, tiktai spitrijosi į ją savo tamsiomis akimis, kuriose klaidžiojo neaiški panieka. Žanas Liukas prisiminė Nojaus ir Farido ginčą dėl Chadidžos. Faridas buvo įsiutęs, nes jo sesuo miegojo su ne musulmonu, gerokai už ją senesniu tipu, kuris nė neketino užmauti jai ant piršto žiedo. Be to, ji norėjo tapti aktore arba dainininke. „Juokinga, koks konservatyvus gali būti Faridas“, – pagalvojo jis.

– Mūsų durys nebuvo išlaužtos. Kaip tu tai paaiškinsi? Juk ką tik dabar įėjai su raktu?

– Neturiu ko tau aiškinti. Dar kartą klausiu: kur pinigai?

– Apie kokius pinigus galų gale tu kalbi?

Faridas atsiduso, paskui šyptelėjo kažkokia sielvartinga šypsena. Kai Žanas Liukas paskutinį kartą matė jį taip šypsantis, jo pašnekovui viskas labai blogai baigėsi.

– Mums išdegė graži operacija. Aš nusprendžiau atiduoti savo dalį Vanesai.

– Paskutinis apiplėšimas Eliziejaus laukuose – tavo darbas?

– Ne tavo reikalas. Vanesa mano pinigų atsisakė. Aš nenusileidau. Ji pasakė, kad atiduos juos kažkokiai organizacijai, globojančiai rumunų vaikus.

– Tikrai?

– Taip.

– Ir tu palikai jai pinigus?

– Tarsi nežinotum.

– Ne tik nežinau, bet net nesistengiu suprasti, kodėl norėjai atiduoti jai tuos pinigus.

– Tavo tiesa, ir nesistenk. Šiaip ar taip, tai ne tavo reikalas.

– O, ir dar kaip! Vanesa buvo mano draugė, o tu – mano brolis. Bet nesuprantu, kodėl ateini ir kalbi su manimi apie tuos pinigus dabar, kai ji jau mirusi. Maniau, tu ją beprotiškai myli. Viskas buvo melas?

– Nusispjaut man į pinigus. Noriu sužinoti, ar tu nužudei ją, kad juos nusigvelbtum.

– NE, BET TU NESVEIKAS, AR KĄ?

– Ei! Ne taip garsiai! – įsiterpė Žanas Liukas.

– Atsakyk, – lediniu balsu pratarė Faridas.

– Eik tu šikt! – riktelėjo Chadidža.

Farido antausis nubloškė ją nuo kėdės; atsitrenkusi į grindų plyteles ji sudejavo. Faridas spyrė jai į užpakalį. Dar kartą. Žanas Liukas stebėjo Chloją, jeigu jai kartais šautų į galvą kas nors tokio, kaip „sprunku“ ar „rėkiu“. Tačiau Chloja kaip didžiulis akmuo pūpsojo ant kėdės, tik vos vos mirkčiodama ašarų pilnomis akimis.

O Faridas daužė, daužė.

Netikėtai jie išgirdo Chloją. Iš pradžių silpną balselį, gožiamą Farido – jis plūdo seserį kekše – ir Chadidžos riksmų.

– Tai ne ji, baik, tai ne ji! Maldauju! BAIK, FARIDAI!

Faridas atsitiesė, porą sekundžių skvarbiai žvelgė į Chloją. Čiupo ją už pečių ir purtė, purtė. To nereikėjo – ji kalbėjo, žodžiai tryško kaip iš fontano. Juodasis angelas sugebėjo priversti tekėti žodžius – taip pat, kaip ir pinigus.

– Mes grįžome iš „Gražuolių“. Aš radau Vanesą negyvą ant lovos. Chadidža buvo vonioje. Nuėjau ir jai pasakiau, o ji pasakė, kad reikia tuoj pat kviesti policiją. Policija viską išnaršė. Pinigų nebuvo. Matyt, juos išsinešė tas, kuris tai padarė. Dar aš manau, kad jis pavogė Vanesos dienoraštį. Tik nebemušk jos, prašau, baik! Chadidža nieko nepadarė. Ji nebūtų suluošinusi Vanesos. Be to, ji niekada niekam nieko nesakė, niekada. Aš taip pat... Taigi baik. Maldauju!

– Suluošinusi! Ką tu čia šneki?

– Jis nupjovė jai pėdas.

Faridas suakmenėjo. Pakerėtas draugo veido, Žanas Liukas akimirką net nebegirdėjo merginų aimanų ir verksmų. Paskui atsisuko į Chloją, suglebusią kaip skudurinė lėlė. Iš tikrųjų, Chloja žino kažką, ko nežinau aš. Chadidža taip pat. „Ji niekada niekam nieko nesakė... aš taip pat... pavogė dienoraštį...“

– O ką policija? – paklausė Faridas.

– Nieko, – atsakė Chloja. – Jie ieško tarp artimųjų, apklausia žmones kvartale, bet nieko neranda.

– Ar Vanesa ką nors turėjo?

– Ne.

– Tau į gera, jei būsi tuo tikra.

– Po tavęs ji niekada nieko neturėjo. Manau, nebematė vyrų. Vanesą domino tik jos darbas.

– Pradedu svarstyti, ar tik ji nebuvo teisi, – silpnu balsu tarstelėjo Chadidža.

Ji nepakenčiama, tačiau, reikia pripažinti, – charakterį turi. Žanas Liukas nutarė, kad akimirka tinkama, ir įsiterpė:

– Taip, bet kas kitas, jei ne meilužis, būtų taip be triukšmo įėjęs? Pamatė pinigus ir – viens-du – nutarė su jais išgaruoti. Vanesa norėjo jį sulaikyti, jis ją pasmaugė. Užmaskavo tai kaip maniako nusikaltimą. Taškas.

– Jei farai jį suras, aš jį užmušiu, – pasakė Faridas.

– Bloga pradžia, – įgėlė Chadidža keldamasi.

Įsismaginusi ji dėstė toliau:

– Vanesa jį apdraskė, jis ją ataušino. Pašeimininkavo. Dulkių siurblį paskandino vonioje. Ir išgraužk, jokio DNR. Suluošino ją nutvėręs kapoklę, pjaustymo lentą, be to, lovatiesę, kad sugertų kraują. Tad suprantate – tokio nuovokaus tipo farams teks šiek tiek paieškoti.

– Jeigu jie neras, tuo pasirūpinsiu aš, – vėl pratarė Faridas, lyg sesuo nebūtų nieko sakiusi.

„Po velnių, viskas čia sudėtingiau, nei atrodė", – pagalvojo Žanas Liukas.

Vos Faridui išgaravo visas alkoholis, Žanas Liukas po truputį ėmėsi reikalo. Pasiuntė su užduotimi Nojų, o pats stovėjo, prispaudęs ausį prie draugų kambario durų; Faridas viską papasakojo savo *broliui.*

Jis įėjęs pas merginas su savo raktais, prisėdęs ant lovos ir žiūrėjęs į miegančią Vanesą. Glostęs jai plaukus, veidą, kol ši atsibudusi. Jo klausydamas Žanas Liukas pagalvojo, kad Angelas, matyt, velniškai geras lovoje. Vanesa elgusis su juo kaip su svetimu. Faridas praskleidęs krepšį, parodęs pinigus: „Čia tau... nebegaliu be tavęs gyventi..." Vanesa nereagavusi – tikra ledo lytis. Mergina, iš kurios nieko

nebeišspausi. Paskui užsivedusi kartoti: „Pasiimk tuos pinigus, man jų nereikia." Faridas palikęs krepšį ant fotelio ir išsinešdinęs, kad neprikalbėtų to, ko vėliau gailėtųsi, ir kad duotų jai laiko pamąstyti. Paskutinės Vanesos frazės buvo tokios: „Viską atiduosiu organizacijai, globojančiai apleistus rumunų vaikus. Vaikystėje mano mėgstamiausia pasaka buvo *Mergaitė su degtukais*. Maniau, kad skurdas buvęs tik XIX amžiuje. Aš klydau." Gatvėje Faridas apsižliumbęs kaip koks kvailys, kaip koks kvailys žliumbęs metro. Žmonės žiūrėjo į jį; jam buvo nusišvilpt. Verkė pirmą kartą nuo to laiko, kai vaikystėje tėvas išpėrė jį diržu. Įdomi detalė. Tėvas – juodųjų angelų gamybos meistras.

Pirmas punktas: mes žinome, kas vyko kambaryje tarp Vanesos ir Farido. Ne kažkas. Antras punktas: nežinia, kaip išplaukti į jūrą ir drauge pakilti aukštyn. Dabar draugą blaško jo vidinių vėtrų bangos, treška stiebas. Faridas nori nudėti tą niekšą, kuris nužudė jo gyvenimo meilę. Nieko nuostabaus. Bėda ta, kad toji operacija gali užtrukti. Suluošinimas, apsitvarkymas bute, paskandintas dulkių siurblys. Labai sudėtinga, bet įgyvendinama. Reikės tik kantrybės ir valios. Kaip regatoje *Route du Rhum*.

13

Pagaliau jie išėjo. Chloja guodė draugę. „Keista padėtis, – galvojo ji. – Anksčiau Chadidža buvo tvir-

čiausia iš mūsų trijulės. Pirmą kartą ją guodžiu aš.“ Chadidža tysojo ant lovos, chloja tepė jai sėdmenis ir šlaunis arnikos tepalu. Faridas neišmargino sesers veido. Tačiau Chloja įtarė, kad jis tiesiog nenorėjo atkreipti policininkų dėmesio.

– Rytoj pirmiausia primink man, kad užsakyčiau kitus raktus, – pratarė Chadidža. (Jos graži garbanota galvutė skendėjo tarp paklodžių. Ji buvo išsekusi.) Bet pridūrė: – Aš tavim didžiuojuosi, kaip reikiant jį suraitei. Pasakei viską, ko reikėjo, kad tai skambėtų įtikinamai.

– Pati nustebau. Niekada nebūčiau pamaniusi, kad galėčiau meluoti tavo broliui.

Chloja svarstė, ar jos melo pakaks, kad Faridas ir jo milžinas laikytųsi atokiau. Viskas priklausys nuo to, ką Chadidža nuspręs dėl pinigų. Pajutusi, kad ši tuoj užsnūs, apklojo ją, išėjo iš kambario ir sėdo prie kompiuterio.

Dar niekada jai nebuvo taip knietėję pasikalbėti su Piteriu Penu. Jos bendraamžiu, gimusiu Paryžiuje, mėgstančiu muziką, komiksus, kiną. Jis gyveno Tokijuje, kur prieš keletą metų buvo perkeltas jo tėvas. Motina triūsė po namus ir rūpinosi juo, dviem jo broliais ir seserimi. Žinoma, Piteris Penas buvo tik pseudonimas, bet tokia jau taisyklė – taip gali jaustis laisvas. Chloja įsivaizdavo jį pagal kuklų jo aprašymą: „tamsiaplaukis, mėlynakis, vidutinio ūgio“. Per keletą savaičių jaunuolis tapo jos patikėtiniu. Ji išdrįso pasipasakoti jam apie savo bulimiją, vėmulius, kurių kartais griebdavosi prisivalgiusi iki blogumo.

Po Vanesos mirties jų laiškų tonas pasikeitė. Piteris užjautė ją labiau, negu anksčiau.

Jis norįs tapti rašytoju, ir jį domina viskas, kas susiję su žmogaus siela.

Šiąnakt ji ketino papasakoti jam apie Farido ir jo milžino apsilankymą, ir dar banknotų prikimšto maišo istoriją. Piterio draugystė buvo švelni ir niekuo negrėsė. Pasislėpusi už savo pseudonimo Chloja keitė vardus ir vietų pavadinimus. Ji buvo Magdalena – užuomina į Bachą, mėgstamiausią jos kompozitorių. Chadidža virto Žasmina, o jos brolis – Karimu. Kraipyti tikrovę buvo labai smagu. Taip ji jautėsi artimesnė Piteriui, kuris troško pakeisti gyvenimą, kad šis taptų jo kūriniu. Ir nebe taip bijojo.

Chloja atidarė savo elektroninį paštą. Ten buvo žinutė nuo Piterio Peno.

„*Hello,* Magdalena! Tokijuje rauda imperatoriaus šeimos gerbėjai. Penktadienį buvo kremuotas princas Takamodo, miręs nuo širdies smūgio. Kine atradau paskutinį Takeši Kitano*. Su koviniais filmais baigta. *Dolls*** – audringa meilės istorija, kurioje pasakojama apie lėles, vargšes žmogiškąsias marionetes..."

Skaitydama ji ruošė atsakymą:

„Sveikas, Piteri, atrodo, šiąnakt aš atsidūriau kitoje ekrano pusėje, tikrame koviniame filme..."

– Berniūkštis vardu Konstantinas. Maždaug dvylikos metų, vilki juodą striukelę su gobtuvu. O jo plaukai iš tikrųjų labai šviesūs.

* Takeši Kitano (Takeshi Kitano, g. 1947) – japonų kino režisierius, aktorius, poetas, dailininkas.

** *Lėlės* (angl.) – T. Kitano filmo pavadinimas.

Nėjaus bulvare Lola kamantinėjo prostitutę aukštais sidabriniais batais, blizgančiu rausvu apsiaustu, praskleistu virš apdarų, aiškiai nepritaikytų šiam metų laikui. Jai galėjo būti tarp dvidešimt ir trisdešimt. Ji buvo mažiausiai penkiasdešimta, kurią Lola ir Ingrida apklausė Maršalų bulvarų žiede. Jos nutarė, kad reikėtų paklausinėti merginų, dirbančių albanams. Bet nė viena jų negalėjo ar nenorėjo pažinti mažojo rumuno. Naujoji Lolos pašnekovė kalbėjo su ryškiu Paryžiaus akcentu.

– Net nebežinau, į ką tie vyrai panašūs – tiek jų prisižiūrėjau.

– Kuo tu vardu?

– Mane vadina Barbara. Ar neturi cizos?

– Turiu. Jei taip, paimk visą pakelį. Reikėtų baigti, jaučiu, kaip mane griebia gripas.

– Tereikia pasiskiepyti.

– Taigi Konstantinas slapstosi. Jam baisu. Jis beveik nekalba prancūziškai. Jis mažas, kaip visi vaikai. Vadinasi, Konstantinas nepanašus į visus tuos vyrukus, kurie praslenka tau pro akis. Bet labai gali būti, kad jį užverbavo albanai.

– Aš jiems nedirbu.

– Taip ir maniau, bet visos tavo kolegės už dešimt metrų kalba su slavišku akcentu.

– Ir yra ne mažiau dešimt metų jaunesnės už mane, žinau. Patikėk, tai ne juokas. Bet aš vis tiek nežinau, apie ką tu kalbi. Klausyk, o tu iš tiesų nekaip atrodai. Vakcina veikia ir farus.

– Šiuo metu neturiu laiko.

– O aš, manai, turiu? Bet palauk, leisk pagalvoti... kodėl tau nepaklausus Kavos?

– Kas ji tokia?

– Ji su savo vaikinais sukinėjasi furgonėliu po Maršalų bulvarus.

– Motorizuota kolegė?

– Ne, ne. Jos autobusiukas priklauso vienai organizacijai. „Ištiesta ranka“ – taip jie vadinasi. Dalija vaistus, vakciną. Jie mane ir paskiepijo. Ir prezervatyvus, gelį, aspiriną ir kavą. Todėl ją ir vadina Kava, ir dar dėl to, kad jos oda kaip kava su pienu. Mes pasišnekame. Jie visai mieli ir kaip vienam kartui ne per daug įkyrūs.

– Bet man nereikia skiepytis, man reikia Konstantino.

– Ei! Aš kalbu ne apie skiepus. Kava sukinėjasi be paliovos, gal bus mačiusi tą tavo Konstantiną.

– Ir kur rasti tą „Ištiestą ranką“?

– Paprastai ji pati tave susiranda. Suk ratą bulvarais ir galiausiai susitiksi baltą jų furgonėlį. Arba pasilik čia. Šiąnakt jie dar nepravažiavo.

– Jie čia pravažiuoja kiekvieną naktį?

– Oi, ne, aš taip nesakiau.

– Būtų pernelyg gražu, Barbara. Gerokai per gražu.

Tad Ingrida ėmė sukti ratus Maršalų bulvarais. Lola baigė rūkyti, ir jos riedėjo užsidariusios langus. Esminė permaina. Tačiau Lola neslėpė, kad tai jai ne prie širdies. Buvo ketvirta valanda ryto, rūkas ir lietus kaip susitarę taikėsi prikabinti jai gripą. Kad ir kokiu ereliu dėjosi Lola Žost, ji buvo tokia pat, kaip visi. Ingrida svarstė, ar ji nekarščiuoja.

– Nemanai, kad turėtum grįžti namo, Lola? Pratęsime rytoj.

– „Aš mačiau naktis, gražesnes už dienas, jos nustelbdavo švelnias Aušros varsas ir vidurdienio spindesį.“*

– *What?*

– Nesuk galvos. Aš buvau prancūzų kalbos mokytoja. Vieni kolekcionuoja mokinukių kelnaites, o aš – citatas.

– Daug jų žinai?

– Daugybę.

– Kodėl nuėjai į policiją?

– Dėl tos pačios priežasties, dėl kurios užsiimu dėlionėmis. Vieną gražią dieną, kai geriau susipažinsime, aš tau paaiškinsiu.

– Tu buvai ištekėjusi?

– Taip, už vieno anglo.

– *Oh yeah?*** Tai tu gerai kalbi mano kalba?

– Ne taip gerai, kaip tu maniške, tačiau puikiai ją suprantu.

– *What happened to your english hubby?****

– Mes jau seniai išsiskyrėme.

– *Why?*****

– Klausyk, Ingrida, tu važiuoji „tvingo“ per Paryžių, o ne autobusu per Oklahomos Sitį.

* Pjeras Moro de Mopertuji (Pierre Moreau de Maupertuis) – XVIII a. prancūzų mokslininkas (aut. past.).

** Štai kaip? (Angl.)

*** Kas nutiko tavo anglui vyreliui? (Angl.)

**** Kodėl? (Angl.)

14

Lola padavė ranką Gijomui Foželiui, kuris sėsdamas į jos automobilį be entuziazmo atsakė į tą spustelėjimą. Pakartojo jam tai, ką buvo sakiusi telefonu: ji suradusi Konstantiną „Ištiestos rankos" furgonėlyje ir iš anksto dėkojanti jam už tai, kad jis jiems pavertėjaus. Ta organizacija galėjo pasiūlyti geros kavos ir nuoširdžiai išklausyti, tačiau niekas ten nemokėjo nė žodžio rumuniškai.

Kol jie riedėjo aplinkkeliu, Lola mąstė, jog vis dėlto ji pasirodžiusi mandagi. Atvažiavo paimti Foželio iš namų Granž o Belo gatvėje. Ta proga užsuko į vaistinę. Susidorojusi su kylančia temperatūra bandė palaikyti pokalbį, stumdamasi aplinkkeliu, kur tolydžio nepastebimai tirštėjo automobilių srautas. Tačiau nuo pat kelionės pradžios į visus jos bandymus Foželis teatsakinėjo trumpomis frazėmis.

Jai knietėjo tuo ir baigti šį reikalą ir pradėti tikrą policijos apklausą. Kokie iš tiesų buvo jūsų santykiai su Vanesa Renžė? Ką jūs veikėte lapkričio septynioliktąją, sekmadienį, tarp devintos ir vienuoliktos valandos ryto? Bet verčiau kiek galint labiau tausoti globos centro direktoriaus nuotaikas.

Lola pro Viletės vartus išsuko iš aplinkkelio. Pilkoje dangaus drobėje ryškėjo tamsiai mėlyni Mokslo muziejaus pastatai. Ganėtinai gražu ir ganėtinai liūdna. O toliau, Urko kanalo prieigose, vaizdas tapo liūdnesnis ir nebe toks gražus. Vienintelė aplinkos puošmena buvo Ingrida. Palikta budėti ji matavo

žingsniais niūrų bulvarą, o šviesūs jos plaukai spindėjo ryto šviesoje.

– Berniūkščiui viskas gerai? – paklausė jos Lola.

– Jis užkandžiauja drauge su Kava.

– Su tavimi kalbėjo?

– Laukdama tavęs palikau jį ramybėje. Bet kontaktas teigiamas. Jis manęs nebijo. Atidaviau jam savo ausinę kepurę.

Konstantinas sėdėjo už stalo moters ir dviejų vyriškių draugijoje. Neoninėje furgonėlio šviesoje jo plaukai atrodė beveik balti. Lola atsargiai žengė į priekį, suvokdama savo masyvumą furgonėlyje, pilname žmonių ir visokio šlamšto. Konstantinas puikavosi rudais karšto šokolado ūsais. Pamatęs Lolą atšlijo, pastatė puodelį ir nudelbė akis. Kimiai užsikosėjo, lyg kiauksėtų mažas šunytis. Paskui pamatė Foželį ir suprato, kad išdaigoms galas. Sykiu jam, atrodo, palengvėjo. Savo ruožtu atlėgo ir Lolai, – kad jam palengvėjo, kad jis nori grįžti į doros kelią. Į tą vienintelį kelią, kurį jie gali jam pasiūlyti. Bent kartą užklupta netikėtai ji svarstė, ką čia pasakius. Kokius žodžius pasirinkti? Ji galvojo apie Tuseną Kidžo, apie savo anūkes, sūnų, apie Konstantino motiną, palikusią savo vaiką ar atidavusią jį mafijai, apie savo draugystę su Maksimu, kuria ji iš paskutiniųjų troško tikėti, apie baimę prarasti savo draugą Maksimą, baimę, augančią joje, nes nuovargis kartais pašėlusiai kursto mūsų baimę. Ak, velniai rautų, kaip ji pavargo.

– Ar galiu su jumis pasikalbėti?

Priešais Lolą stovėjo mergina, turbūt ne aukštesnė nei metras penkiasdešimt. Apskritas veidas karamelės

spalvos oda nusėtas strazdanomis, akys už akinių stiklų – neįprastai skaidriai žalios spalvos. Akimirką Lola kaip pakerėta žiūrėjo į ją. Šioje moteryje ruseno kažkoks Tuseno Kidžo spindulys. „Arba nakties nuovargis krečia paiką pokštą mano smegenims, – toptelėjo jai. – Bet ne. Tusenai, Tusenai, tu po truputį grįžti pas mane. Keistą akimirką pasirenki, vyruti. Bet ką gi, aš visada čia, tavo paslaugoms."

– Jam reikia gydytojo, – griežtu tonu pareiškė jaunoji moteris. – Man atrodo, Konstantinui nosiaryklės uždegimas. Ir jis, matyt, jau seniai seniai nieko burnoje neturėjęs. Be to, jam baisu. Čia per daug žmonių.

– Tikrai pritariu, panele. Taigi visi išlipa iš furgonėlio, be kitų ir aš, o su Konstantinu kalbėsis Gijomas Foželis. Mano kolegė Ingrida tik klausysis. Viskas vyks pamažėle. Taip tinka?

Kai Ingrida išlipo iš furgonėlio, Lola laukė jos automobilyje po įžūliai gražiu dangumi. Ryškiaspalvė beribė mėlynė, po kurią klaidžioja mažučiukai labai švarūs debesėliai. Virpėdamas balta šviesa dangus skelbė žiemą. Tame lediniame spindesyje violetinis „tvingo" kėbulas atrodė it gyva materija. Lola nuleido langą. Ingrida sustojo prie automobilio durelių.

– Jis pabėgo, nes labai mylėjo Vanesą. Kai ji mirė, Konstantinas pasijuto apleistas. Bet jis įsitikinęs, kad su mafija Vanesa niekada neturėjo nieko bendra.

– Turiu pasakyti, tai blogai.

– Kodėl?

– Jei Vanesą suluošintų albanų mafija, pagarsėjusi nepaprastu žiaurumu, viskas logiška. O dabar mes

tikri, kad susidūrėme su kažkokiu psichu. Gerai, toliau, Ingrida.

– Foželis pasilieka. Pabandys įkalbėti Konstantiną grįžti su juo į globos centrą. Mažylis sutinka pasirodyti gydytojui.

– Tik nesakyk, kad tai viskas, Ingrida?

– *No! Wait!** Vanesa ir Konstantinas šnekėdavosi.

– Maniau, ji nekalbėjo rumuniškai.

– Ji visada rasdavo kokį berniūkštį, kad verstų. Matyt, stengėsi jį padrąsinti.

– Iš tikrųjų, jei Vanesa jautė, kad jai kažkas gresia, tai savo rūpesčius būtų patikėjusi tik jau ne berniūkščiui, kurio gyvenimas ir taip nelepina.

– *That's right.*** Bet ji išmokė jį: jei turi rūpesčių, kad tau palengvėtų, turi kalbėti, piešti arba rašyti. Štai čia darosi įdomu. Vanesa jam išsipasakojo, kad jau seniai rašo dienoraštį ir kad tai jai padėję. Padėję gyventi.

– Ar tik nebūsime pasistūmėję į priekį?

Sulig tais žodžiais Lola paskambino Žeromui Bartelmi. Ingrida išgirdo, kaip ji kreipiasi į jį: „mano mylimiausias agente". Pokalbį Lola baigė susimąsčiusi, paskui papasakojo, ką sužinojusi iš leitenanto: tarp daiktų, paimtų iš Troškimų skersgatvio, dienoraščio nebuvę, vitrinų daužytojas Vanesos Renžė reikalu neturėjęs ką pasakyti, nebent: „Dėmesio, nesaugu!" Maksimas Diušanas po pietų buvęs iškviestas į Lui Blano gatvės komisariatą.

* Ne! Palauk! (Angl.)

** Teisingai (angl.).

– Eime aplankyti Chlojos ir Chadidžos. Policijai to dienoraščio jos neminėjo. Aš jau svajoju. Įsivaizduok: tame dienoraštyje – draugužio vardas, parašytas didžiulėmis raidėmis. Ir galbūt raktai nuo negandų skrynelės – pradžių pradžia.

– Kas tau sakė, kad tas draugužis egzistuoja, Lola? Kodėl visos merginos privalo tokį turėti?

– Ta Vanesa buvo velniškai graži.

– *So what?**

– Keista, bet kažkas man kužda, kad paskutinis žodis čia bus ne mano. Verčiau važiuojame į *Monoprix*.

– Į kurią?

– Po paraliais, į tą Švento Martyno gatvėje. Grįžtam namo. Na! Į mašiną.

Pirmą kėlinį Lolos gripas pralaimėjo. Ingrida paskui savo energingąją bendražygę suko dešinėn, paskui kairėn, kopė laiptais, paskui vėl suko dešinėn ir kairėn, – bet kaip sparčiai toji mina, kai ją pagauna ryžtas! Ko ji ieško? „Išdrįskite suderinti nesuderinama kartu su mūsų naujaisiais kūrėjais! Šilkas ir stambūs škotiški langeliai. Fatališkos moters pėdkelnės ir čempionės sportbačiai. Paverskite savo garderobą jaukalyne!“ – guviai, drąsinamai kuždėjo balsas, skirtas vilioti pirkėjas tarp reklamos fragmentų ir fono muzikos pliūpsnių. Lola ūmai sustojo, pareiškė, kad prancūzų žodynas darosi toks pat netašytas, kaip amerikiečių, pamerkė Ingridai ir nuskuodė toliau. Pagaliau jos sustojo kanceliarinių prekių skyriuje.

* Na, ir kas? (Angl.)

– Kokios spalvos?

Lola rimtai, be galo rimtai rodė į dvi užrašų knygutes.

– Kam jos?

– Staigmena, Ingrida. Tai kokios spalvos?

– Mm... raudonos. Kaip tavo chalatas.

– Pirmyn, gudragalve.

Oficialiai restoranas dar nebuvo atidarytas, bet jos įsitaisė už įprasto Lolos Žost stalelio. Maksimas triūsė prie viryklės. Chloja salėje dengė stalus. Chadidžos nė kvapo.

– Jai atranka vaidmenims, – paaiškino Chloja. – Ateis vėliau.

– Tai atnešk mums ko nors užkąsti, – pasakė Lola.

– Taip, bet ko?

– To, kas paruošta. Ir tegu pašildo kavos.

– Žinoma, ponia Lola.

Chloja grįžo, nešina dviem virtos kiaulienos su lęšiais lėkštėmis. Nepamiršo ir namų vyno.

– Jei išgersime, subesime nosis į lėkštes, – pasakė Ingrida.

– „Valgyti – skrandžio poreikis, gerti – sielos poreikis“, – pareiškė Lola, pildydama taures.

– Kas taip pasakė?

– Brija Savarenas.*

– Negirdėjau.

* Brija Savarenas (Jean Anthelme Brillat-Savarin, 1755–1826) – žymus prancūzų gastronomas, visą gyvenimą epikūrininkas tikrąja filosofine šio žodžio prasme.

– Nieko nuostabaus. Nagi, susidaužkime. Už tiek dienos, tiek nakties gražuoles, tai yra, už Ingridą Dizel ir Lolą Žost. Ir gerai kramtyk, mieloji, tada išsibudinsi.

– Lęšiai pusryčiams – keistoka, Lola.

– Neperdėkime, jau ketvirtis dvyliktos. O štai violetinė su geltona perujietiška kepuraitė per pusryčius – labai keista.

– *Monoprix* vyko jų išpardavimas.

– Taip pat nieko nuostabaus.

– Dar truputį pabūsiu su ja, niekaip ausys nesušyla.

Vėliau Lolą, atrodo, apėmė stingulys, nuo kurio merkėsi akys. Namų vyno grafinas ištuštėjo didžiąja dalimi jos pastangomis, ir ji užsisakė trečią „dvigubą espreso". Kad ir kokia pavargusi, Ingrida įdėmiai stebėjo ją ir galvojo, kad tyrimas netikėtai sustojo vietoje, kad Lola nė nebeprisimena raudonojo bloknoto, snūduriuojančio jos lietpalčio kišenėje. Bet bendražygės balsas privertė ją pakeisti nuomonę:

– Prisėsk prie mūsų penketui minučių, Chloja. Nagi, na!

Mergina nenoromis prisiartino ir stovėjo, nežinodama, ką daryti.

– Sėsk, – paragino Lola.

– Bet klientai renkasi, ponia...

– Tik porai minučių.

Chloja atsisėdo šalia Ingridos. Lola iš kišenės išsitraukė raudonąjį bloknotą, pakratė jį ore, paskui padėjo ant stalo ir uždengė savo plačiu delnu.

– Žinai, kas čia?

– Ne, ponia Lola.

– Vanesos dienoraštis.

Ingrida įdėmiai stebėjo merginą. Tiesa, sudvejojo ji tik sekundėlę, bet sudvejojo. Bandė susigriebti – per vėlai. Ingrida buvo sužavėta nepalaužiamos savo bendražygės.

– Vanesa čia rašo apie savo mylimąjį.

– Tikrai?

– Tu jį pažįsti.

– Ne.

– Tai buvo ne klausimas, Chloja.

– Kad ne, ponia, nepažįstu.

– Tuomet žinai, kad toks yra.

– Aš taip nesakiau.

– Už tave pasakė tavo akys.

– Tikrai nežinau, apie ką jūs kalbate.

– Žinai, kad aš atsistatydinusi, tiesa?

– Taip, Maksimas man sakė.

– Tu manim pasitiki?

– Žinoma, ponia Lola.

– Tai ko bijai?

– Ne, nieko, tiesiog susinervinusi dėl viso to, kas įvyko šiomis dienomis.

– Suprantu, bet aš neketinu sulaikyti nei tavęs, nei tavo buto draugės ar šeimininko. Ar žinai, kad jis iškviestas į komisariatą? Maksimas – mano draugas. „Gražuolės“ – mano restoranas. Mano amžiaus žmogus laikosi savo smulkių įpročių. Gerai pamąstyk, Chloja. Padėdama man rasti tą, kuris taip padarė, tu padėsi Chadidžai ir Maksimui. Ir sau pačiai.

„*Damned! Holy smoke!*“* – pagalvojo Ingrida, žiūrėdama, kaip Chadidža Junis praveria „Gražuolių“ duris, grįždama iš savo atrankos ar dar kažko. Vešlios garbanos, ilgas juodas švarkas virš ankšto leopardo kailio rašto megztinėlio, išblukę glaudžiai aptempti džinsai, žaismingi aukšti batai – ji be šypsenos pasveikino jų trijulę, taikėsi įsmukti į virtuvę, bet pamačiusi Chloją pasuko prie jų staliuko.

– Kas čia vyksta?

– Ponia Lola nusprendė lygiagrečiai vykdyti savo tyrimą, – paaiškino Chloja.

Ingrida atkreipė dėmesį, kad Chadidžos pasirodymas paveikė Chloją kaip balzamas. Ji lengviau rinko žodžius, vėl atgavo pasitikėjimą savimi. Lola taip pat tai pastebėjo. Ir veržliajai Maksimo sužadėtinei atsakė akmenine tyla. Kad ją įbaugintų.

– Kad neverta, ponia Lola. Mes jau ir taip pakankamai apgultos jūsų buvusių kolegų. Vis dėlto juk nenorite, kad visa tai pasidarytų nebepakenčiama? Na, eime, Chloja, mes turime darbo.

– Ramiau, gražuole, – sulaikė ją Lola. – Taip lengvai nepaspruksi.

– Lola, jūs – Maksimo draugė, ir aš privalau jus gerbti, bet leiskite jums pasakyti, kad man – buvusi ar ne – jūs vis dar policininkė. Neseniai aš pirmą kartą susidūriau su jūsų kolegomis, ir nieko gražaus ten nebuvo. Manau, jūs visi verti savo reputacijos.

– Ponia Lola rado Vanesos dienoraštį, – tyliu balseliu tarstelėjo Chloja.

* Prakeikimas! Po perkūnais! (Angl.)

Akimirką Chadidža mąstė, nužvelgė bejausmį Lolos veidą, paskui prisitraukė kėdę ir apžargomis atsisėdo. Ingrida pripažino, jog darė ji tai stilingai. Beveik galėjai patikėti, kad tuojau užtrauks kažką labai paryžietiško, tiktai repo versija. Arba *funk*. Tačiau mergina ėmė juoktis – juokas buvo ne per daug linksmas ir tuoj pat nutrūko:

– Minutėlę! Jūs *radote* Vanesos dienoraštį...

Lola tik įdėmiai, nemirktelėdama žiūrėjo į ją. Ingridai labai patiko, kaip ji tai darė – kad ji pati sugebėtų išlikti tokia šalta ir nesutrikdoma! Bet Chadidžai, atrodo, tai įspūdžio nepadarė.

– ...o juk nei aš, nei Chloja nesakėme Grusė, kad jis dingo.

„Ji būtų galėjusi pasakyti: *nei Chloja, nei aš*“, – pagalvojo Ingrida. Maksimas buvo teisus, teigdamas, jog Chadidža egocentriška. Dabar, kaip reikiant įdirgusi, ji drožė toliau, palydėdama kalbą plačiais rankų mostais:

– Tai muilo burbulas. Neįsivaizduoju, per kokį stebuklą jūs būtumėte galėjusi rasti tą dienoraštį. Nebent pasmaugusi Vanesą.

– Ponia Lola jį man parodė, – įsiterpė Chloja.

– Ką gi, pirmyn! Ir aš noriu jį pamatyti.

Lola išsitraukė iš kišenės raudonąjį bloknotą ir atskleidė tuščius lapus.

– Muilo burbulas – o ką aš sakiau.

– Galbūt, bet tas burbulas padėjo man sužinoti, kad judvi su Chloja ne viską pasakėte Grusė.

– Kas norėtų šnekėtis su tokiu galviju?

– Ar žinai, kad jis iškvietė Maksimą?

– Ne.

– Na, tai jau žinai. Dabar tavo žodis, mergaite.

Ingridai nepatiko tai, ką ji matė: Chadidža, atrodo, neįstengė nuslėpti savo jausmų. Beje, ji susirūpinusi atsisuko į virtuvės pusę, į gardžius kvapus viso to, ką ruošė Maksimas, į susikaupusį valgį ruošiančio Maksimo profilį.

– Prieš pradėdama dirbti Foželiui Vanesa budėjo prie durų „Žvaigždžių panoramoje" Mažentos bulvare. Kino teatre, rodančiame siaubo filmus. Grusė galų gale tai sužinos, bet aš suteikiu jums laiko avansą.

– *Good. That's the spirit**,– džiugiai pratarė Ingrida.

Chadidža sviedė į ją triuškinamą žvilgsnį, matyt, užgniaužusi klausimą, kuo visoje toje istorijoje dėta ji. Tačiau žvilgsnis buvo iškalbingas, ir dar koks! Kai Chadidža pakilo nuo kėdės ir pasuko į virtuvę, Ingrida pajuto, kaip jai nusmelkė širdį. Iš jos povyzos buvo aiškiai matyti, kad praėjusios nakties vaidas kaip pamiršto lietaus vandenys nualmėjo nutekamuoju grioveliu. Ji įsivaizdavo, kaip mergina nusivelka savo ilgąjį švarką, rišasi prijuostę, apkabina Maksimą ir jį pabučiuoja.

* Puiku. Taip ir reikia (angl.).

15

Ingrida ir Lola pėstute traukė Mažentos* bulvaru. Ingrida buvo bepatikinti, jog tas žodis – pagarbos purpurinei spalvai išraiška, tad su malonumu klausėsi, kaip Lola atveria jai akis, pasakodama apie mūšį su austrais, užsimaukšlinusiais ne perujietiškas kepuraites, o smailius šalmus. Greta šio painaus klausimo Ingrida apmąstė nuovargio ir žmogaus kūno išteklių – ypač Lolos – ribų klausimą. Jau ne kartą savo šauniosios porininkės klausė, ar jai pakakę pogulio, kurį ji neseniai sau leido, o gal verčiau truputį numigti, atidėjus rytdienai tai, ką galima nuveikti dar šią naktį. Žinoma, už tų klausimų slypėjo nuoširdus rūpestis, – bet ir lengvas asmeninio pobūdžio nerimas. Šiąnakt Ingrida Dizel užimta, ir ji nežinojo, kaip tai pranešti poniai Lolai.

Tai buvo gražus pastatas, matyt, šeštojo dešimtmečio statybos. Kruopščiai atnaujinta „Žvaigždžių panorama" nestokojo nei aukso, nei aksomo. Ingrida norėjo laimėti laiko, kol Lola dar nestumtelėjo stiklo ir vario durų ir stačia galva nepuolė į kibią apklausą. Ji apsimetė susidomėjusi nuotraukomis iš filmų. Vienoje jų mėsinga juodaplaukė laidė gerklę, gaubiama kažkokių žalių garų, o jos kaklas rasojo įkaitusiu krauju, kurio lašai kaip rožinio karoliai riedėjo žemyn baltų krūtų link. Netikėtai Ingridai šmėstelėjo mintis: „Kodėl ji pagalvojo apie rožinį?" – ir čia pat pamatė,

* Magenta (sk. Maženta, pranc.) – purpurinė spalva; Magenta – Italijos miestas, prie kurio 1859 m. prancūzai sumušė austrus.

kad kino teatras stovi priešais skvero juosiamą bažnyčią kitoje bulvaro pusėje.

– Chirurgų apranga neatsitiktinai žalia. Žalią ir raudoną sieja gilus ryšys – ir organiškas, ir dvasingas, bet sunkiai apibūdinamas.

– Štai kaip, Ingrida! Eime?

– Lola, man tikrai buvo malonu tave lydėti, bet aš turiu pasimatymą. Iš tiesų turiu eiti. Susitiksime rytoj.

– Tikiuosi, tai pasimatymas ne su pagalve, mieloji? Tai būtų neverta tavęs.

– *Of course not!**

– Bet juk aš tau sakiau, kad nemėgstu dirbti viena.

– Šiaip ar taip, klausinėjant visada pirmu smuiku groji tu.

– Būtent – pirmam smuikui reikia antro smuiko, kuris jam antrintų. Aš nemėgstu senos vienišos policininkės vaidmens, Ingrida. Pasilik bent jau pradžiai.

– *All right! All right!***

„Žvaigždžių panoramos" savininkas vadinosi Rodolfas Kantoras; tai buvo kresnas vyriškis pomada išteptais plaukais, praplikęs, bet ūsuotas. Vilkėjo dryžuotu kostiumu, kurį puošė baltos medvilnės kišeninė nosinaitė. Kai į savo vėžlio kiauto kandiklį įsistatė cigaretę, Ingrida suvokė, kad žmogelis mėgdžioja Adamsų šeimynėlės tėvo stilių.

Netrukus ji pastebėjo kasininką ir dvi durininkes, kurie pasirodė jai tokie pat gotiški, kaip ir jų šefas:

* Žinoma, ne! (Angl.)

** Gerai! Gerai! (Angl.)

pirmasis puikavosi marškinėliais su skeletu, o merginos vilkėjo juodas kaip derva sukneles, pabrėžiančias vampyriškus jų veidus mirtinai išblyškusia oda, juodomis kaip anglis akimis, purpurinėmis lūpomis. Visa tai papildė tinklinės kojinės ir bateliai ant labai aukštų kulnų. Trys tarnautojai buvo visiškai ramūs, nors iš salės tolydžio aidėjo klyksmai. Ingrida pasiteiravo, ar tai kažkoks ypatingas vakarėlis, ir Kantoras paaiškino, kad, priešingai, tai kasdienybė; šitos pastangos, ypač aprangos srityje, būtinos sukurti terpei ir įtikti žiūrovui.

– Atėjau pakalbėti su jumis apie Vanesą Renžė, – pertarė jį Lola.

Kantoras užsivėrė kaip Drakulos kapas pasirodžius pirmiesiems aušros spinduliams. Keletą sekundžių jų trijulę gaubė tyla, varstoma klyksmų, kuriuos slopino senoviškai oda muštos durys. „Žvaigždžių panorama" – iš tikrųjų gražus kino teatras, – mąstė Ingrida. – Bet jau darosi siaubingai vėlu."

– Pripažįstate, kad ji pas jus dirbo?

– Dėl to nėra jokių abejonių.

– Kaip ilgai?

– Kokias tris savaites.

– Žinote, ne kažkas.

– Iš tikrųjų. Bet kam visi tie klausimai? Jūs iš policijos?

– Ne visai.

„Ir darosi vis vėliau ir vėliau", – galvojo Ingrida, ieškodama kokios gudrybės, kad ištrūktų.

– Tai jūs iš policijos ar ne?

– Tarkime, kad aš – jaunyva pensininkė, privačiai pasamdyta aukos šeimos.

– Aš sutinku kalbėtis. Bet su oficialiais valdžios atstovais.

– Policijai šioje byloje trūksta motyvacijos. Lažinuosi, jie pas jus neužsuks. Tad nusiraminkite – savo istoriją jūs pasakosite tik kartą.

– Nežinau, ar policijai trūksta motyvacijos, bet jums akiplėšiškumo tikrai netrūksta. Ką gi, atleiskite, aš turiu darbo.

– Ar jūs žinote Dilaną Klapešą, pone Kantorai?

Lola nužvelgė Ingridą nustebusiu, Kantoras – susidomėjusiu žvilgsniu. Amerikietė ką tik guviu mostu nusitraukė nuo galvos savo perujietišką kepuraitę, nujausdama, kokį palankų įspūdį jos trumpi postmodernios Žanos Arkietės plaukai padarys tokiam prisiekusiam dekoro mėgėjui kaip Kantoras.

– O kaipgi! Tai kylanti prancūzų siaubo filmų žvaigždė. Esu aistringas jo gerbėjas.

– Aš gerai pažįstu Klapešą. Iš tikrųjų jis vadinasi Arturas Martenas.

– Rimtai?

– Taip rimtai, kaip kad aš vadinuosi Ingrida Dizel. Jei jūs sutinkate padėti mano draugei, kuri jums sako tik tiesą, aš atvesiu jums Dilaną Klapešą į susitikimą su žiūrovais.

– Bet jis garsėja kaip siaubingo būdo žmogus.

– Tai norite Klapešo ar ne?

– Ir dar kaip!

– *Deal!**

* Sutarta! (Angl.)

– Ne taip greitai. Man dar reikia dokumento. Su parašu.

– Gerai, bet paskubėkite.

Direktorius akimirkai dingo. Ta proga Lola atsargiai paklausinėjo Ingridą. Jai buvo sunku patikėti tokia gražia kino įžymybės ir masažistės draugyste.

Kantoras sugrįžo, nešinas mašinraščio lapu ir parkeriu. Ingrida perskaitė dokumentą ir pasirašė. Paskui sekundei sustingo nejudėdama su sutartimi ir parkeriu rankoje, su nežymia šypsena lūpose. Galop išsiėmė lenktinį peiliuką, brūkštelėjo juo per pirštо galą ir užspaudė ant dokumento kruviną atspaudą.

– O dabar aš dingstu, Lola. O jūs, Kantorai, būkite jai malonus. *O.K.?*

– Ko tik panorėsite.

Kantoras nulydėjo akimis atletišką Ingridos figūrą, kol ši ištirpo tamsoje. Paskui pažvelgė į sutartį, papuoštą dailiu ryškiai raudonu atspaudu, lyg tai būtų koks Holivudo dokumentas, ir galiausiai atsisuko į Lolą, kurios veidas išliko romus.

– Jūsų draugė – tikra ekscentrikė. Savotiška, bet ne slogi. Tokie žmonės man labai patinka.

– Ekscentrikai?

– Taip, mūsų pilkai epochai siaubingai jų stinga. Aštuntam dešimtmetyje kvadratiniame metre jų galėjai aptikti kur kas daugiau.

– Gerai! Grįžkime prie temos. Kodėl Vanesa išdirbo tik dvi savaites?

– Ji nesiteikė man paaiškinti. Likau su viena durininke pačiame Darijaus Ardžento* festivalio įkarštyje.

* Darijus Ardžentas (Dario Argento, g. 1940) – italų kino režisierius ir scenaristas.

Galbūt jūs ir nežinote, bet Darijaus Ardžento festivaliai privilioja pilnas sales.

– Ar įvyko koks nors nesklandumas?

– Kiek žinau, ne. Aš korektiškai elgiuosi su savo tarnautojais.

– Nieko ypatinga su žiūrovais?

– Ką norite pasakyti?

– Tai gana savotiški žmonės. Tikriausiai tarp jų gali sutikti ekscentrikų, tik slogesnio kalibro, negu Ingrida Dizel.

– Mano žiūrovai ne ką keistesni negu meninių ir eksperimentinių kino salių lankytojai. Siaubo filmai gali būti elitiniai, ponia.

– Kaip jūs pasamdėte Vanesą?

– Man ją pristatė Patrikas, mano sūnus. Iš tiesų nemanau, kad kitaip būčiau ją priėmęs.

– Jūsų sūnus buvo vienas jos artimųjų?

– Taip, draugas.

– Gal meilužis?

– Neįsivaizduoju. Ta karta daro, ką nori, net jei daugelis dar gyvena pas tėvus. Ne, išsipasakojimų iš jų nesulauksi. Be to, jie netgi neįdomūs.

– Jis gyvena su jumis?

– Na, taip. Iš ko galėtų daryti kitaip? Birželį Patrikas gavo brandos atestatą. Nuo tada padeda Renė, mano žmonai. Ji turi knygyną.

– Kur tas jos knygynas?

– Tame pačiame kvartale, Vinegrijė gatvėje. Neapsiriksite. Jis vadinasi „Agurkas su kauke".

– Originalu.

– Neypač. Niekada nesate girdėjusi apie Agurko su kauke nuotykius, tokį Mandrikos komiksą?

– Tai taip pat buvo aštuntam dešimtmetyje?

– Na, žinoma! Renė – komiksų specialistė.

Nuaidėjo širdį veriantis klyksmas. Lola atsisuko į tarnautojus. Kasininkas vangiai šnekučiavo su viena iš durininkių. Parietusi koją, kad pamasažuotų kulkšnį, ji panėšėjo į kažkokį gedulingą pelkių paukštį.

– Ar tie du pažinojo Vanesą?

– Ne, jie naujokai. Kaip įsivaizduojate, man sunku nulaikyti savo personalą. Čia reikia būti apie penktą valandą vakaro, o išeiname namo retai kada anksčiau pirmos nakties. Kuo nors užsiimti tuo metu jiems stinga vaizduotės. Taigi jie nuobodžiauja. Epochos liga. Bet verčiau nueikite paklausinėti Elizabetę, ji išėjo parūkyti.

Durininkės siluetas šmėžavo dabar jau prožektorių nušviestų Švento Lauryno bažnyčios ir skverelio fone. Ji iš tikrųjų stebeilijosi į tuštumą. Cigaretės galas žioravo raudonai. Lola primerkė akį ir akimirką įsivaizdavo Vanesą, gyvą, dar laibesniu nuo juodos suknelės kūnu ir tais sumautais aukštakulniais bateliais, tikrai per aukštais net ir turint galvoj pagarbą Darijui Ardžentui. Mergina pastebėjo ją, sudvejojo, paskui prisiartino. Tai buvo rudaplaukė blyškia oda ir žaliomis akimis. Ir atrodė ji sunerimusi.

– Ar vis dar neradote to, kuris nužudė Vanesą?

– Ne. Jūs ją pažinojote?

– Truputį. Vanesa buvo ne iš šnekiųjų. Žinojau tik tiek, kad ji neketina čia užsibūti.

– Sunkios darbo sąlygos?

– Ne sunkesnės, negu kur kitur. Kantoras – normalus šeimininkas. Bet Vanesa, atrodo, nuobodžiavo. Tarytum suktųsi tuščia eiga – ir neturėjo noro susisaistyti. Laikraštyje skaičiau, kad ji dirbo vaikų globos centre. Manęs tai nenustebino. Jai reikėjo kažkur išlieti savo jėgas.

– Kaip viskas klostosi tarp jūsų ir žiūrovų?

– Čia daug jaunimo. Atrodo, studentų, jei savaitės viduryje gali leisti sau taip vėlai eiti gulti. Daugiausia padorūs. Į mus beveik nežiūri. Jiems mes – tiesiog durininkės.

– Kokios nors užgaulios pastabos?

– Veikiau abejingumas.

– Ar Vanesa su kuo nors iš jų bendravo?

– Keista, kad manęs to klausiate. Kaip tik apie tai mąsčiau, žiūrėdama į bažnyčią. Vienas jaunas tipelis vis kibo prie mūsų, įkalbinėjo nusifilmuoti pirmame jo filme. Net galiausiai praminėme jį Kibišiumi. Vieną vakarą smalinu čia sau ir matau Vanesą, sėdinčią bažnyčios sodelyje prožektoriaus šviesos rate. Ji šnekėjosi su Kibišiumi.

– Apie ką?

– Mes nebuvome tokios artimos draugės, kad paklausčiau.

– Kodėl ji šnekėjosi su Kibišiumi, o ne su savo bendradarbiais?

– Gal todėl, kad jis buvo įdomus. Dirbdamas čia daraisi paniuręs. Nežinau, gal, kad persisotini visais tais siaubais. Tikrai nesuprantu, kaip gali jausti malo-

numą matydamas, kaip kažkokį tipą doroja prisikėlęs numirėlis. Jei paaiškintumėt – perku. Anksčiau į klientus žiūrėdavau ir jų nematydavau, bet dabar būsiu atsargi. Ar girdėjote apie tą paauglį, kuris kažkur prie Nanto nužudė merginą?

– Pažiūrėjęs filmą *Riksmas*?

– Tikrai taip. O jei tas, kurio ieškote, kaip tik yra iš tokių ligonių?

– Mes kalbėjome apie Kibišių – jam netiktų toks vaidmuo?

– Ne, jis atrodė malonus. Keisti man atrodo ne tie, kurie stato tokio pobūdžio filmus, o tie, kurie jais mėgaujasi.

Lyg pritardamas liūdniems Elizabetės žodžiams tyliai pravirko dangus. „Jau mažiausiai penkias minutes tu mums nekrėtei jokio pokšto, ei, tu ten, viršuje!“ – pagalvojo Lola, braukdama lašą, ką tik ištiškusį į jos akinius.

– Ar žinote, kur galima jį rasti?

– Neįsivaizduoju. Deja.

– Kada paskutinį kartą jį matėte?

– Prieš porą trejetą savaičių. Bet rytoj prasideda Santo Gadecho festivalis. Kibišius dievina tą Čilės režisierių. Jis tikrai ateis.

Lola padėkojo durininkei ir patraukė ieškoti Kantoro.

– Turiu paprašyti jus dar vienos paslaugos.

– Na, ko dar?

– Pagalvokite apie Klapešą, Kantorai. Labai labai pagalvokite apie Klapešą. Vienos paslaugos.

– Įspėju, vienos.

– Kad galėčiau su savo drauge Ingrida Dizel kada noriu įsmukti į salę. Bent per Santo Gadecho festivalį. Nesijaudinkite, už vietas mes užsimokėsime. Tiesiog būčiau dėkinga, jei pasistengtumėte mūsų neatpažinti.

– Ir kokie gi jūsų ketinimai? Šniukštinėti tarp mano žiūrovų?

– Apskritai taip. Ar jums ką nors sako režisierius mėgėjas, kurį jūsų durininkės praminė Kibišiumi?

– Nieko o nieko – tai man nieko nesako.

– Na, matote, turėsiu rasti jį pati.

– Bet su savo landžiais metodais jūs sužlugdysite man apyvartą.

– Landumas patylomis – man tai būdinga.

– Jei neturi laimės jus arčiau pažinti, jūs darote visai kitokį įspūdį.

16

Kai Lola paliko kino teatrą, dangus tebeašarojo. Ji perėjo bulvarą ir patraukė bažnyčios ir apšviesto skvero link. Pati sau atrodė it didžiulis jonvabalis, naktinio skrydžio metu paviliotas šviesos. Stumtelėjo geležinius vartelius ir įsitaisė ant suolo, ant kurio kadaise sėdėjo Vanesa Renžė. Iš čia vaizdas į „Žvaigždžių panoramą“ buvo įdomus. Dabar aiškiai ryškėjo jo auksas, aksomas ir gotikiniai tarnautojai. Ar Vanesa

ateidavo čia, kad atitoltų, iš šalies stebėtų kolegas ir darbą, kol visai nuo jo atitrūko? Lola suprato, kad kaip durininkė Elizabetė ir daugelis kitų ji nedaug ką težino apie Vanesą. Tiria mirtį merginos, kurios pomėgiai, įpročiai jai nežinomi. Net Maksimas, neabejingas savo artimui, ne kažin ką turėjo apie ją pasakyti. Kodėl ji juokėsi iš Kibišiaus šmaikštavimų šviesos rate šalia bažnyčios? Ar jis buvo jos meilužis? Ir kur tas jaunas paikšis?

Kai nuo lietaus ėmė žvarbti pečiai, Lola mintyse išskleidė kvartalo žemėlapį ir nustatė atgalinį maršrutą. Ji eis Ištikimybės, paskui – Foburo Sen Deni gatvėmis. Praeis pro Troškimų skersgatvį, kur galbūt miega legionierius Antuanas, kur galbūt nemiega masažistė Ingrida. Kur ji galėjo patraukti šią lietingą lapkričio naktį? Galų gale vieną gražią dieną mes tai sužinosime. Paskui Lola pereis Bradi pasažą, pagalvos apie Maksimą, grįžusį iš komisariato ir užmigusį Chadidžos glėbyje. Saldus lašelis, išsunktas iš gyvenimo kartybių.

Pasiekusi Bradi pasažą apie Maksimą Lola nė nepagalvojo, nes pastebėjo žmogų, kuris vedžiojo šunį. Aukštą, dar jaunyvą, pošviesiais plaukais. Kaip ir ji, jis buvo be skėčio, su plastmasiniu maišeliu rankoje. Kad surinktų paskui savo dalmatiną? Lolos akimis tai buvo privalumas: iš visų urbanistinių įkyrėlių nepakenčiamiausi jai atrodė šaligatvių teršėjai, lygiai kaip ir patrakę vairuotojai. Vieną dieną ji net buvo priplojusi „kosmetinę kaukę“ vienai šešiasdešimtmetei, leidusiai savo šuneliui apdergti „Gražuolių“ slenkstį. Maksimas vos nenumirė iš žavingo beprotiško juoko.

Nusivedė ją nusiprausti rankų prie kriauklės, ir abu kvatojosi it patrakę, stebimi susidomėjusių tiekėjų. Su Maksimu ji kvatojosi lygiai taip, kaip kvatodavo su Tusenu. Galvoti apie tai buvo beveik skaudu. Reikėtų tai įamžinti, išrasti kokią nors mašiną, kuri prisijungtų prie smegenų ir atkurtų holografinius, kvapius ir apčiuopiamus prisiminimus. Būtų galima juos iš visų pusių, netgi žemyn galva, įvertinti, įkvėpti, išgirsti, paliesti – glotnius, šiurkščius, šilkinius, gauruotus, purius ir visus, kokių tik nori. „Ak, mielai išlenkčiau taurelę, – pagalvojo Lola. – Pasikviesčiau psichiatrą į „Gražuoles", prižadinčiau Maksimą ir su tais dviem vaikinais iki ryto gurkšnočiau vietinius rudens derliaus vaisius."

Ji užriko:

– ZIGMUNDAAAIII!

Dalmatinas reagavo maloningai; liovėsi uostinėjęs kažkokią padangą ir akimirką dirstelėjo į tą, kuri ką tik jį pašaukė. Paskui pažvelgė į šeimininką, kilstelėjo kojį ir nusišlapino.

– Jūs pažįstate mano šunį, ponia?

– Ir jus, pone Ležė. Aš – Maksimo draugė. Vadinuosi Lola Žost. Manding, man reikia pašnekėti. Pašnekėti su jumis.

– Jums reikia pašnekėti ar pašnekėti *su manimi*?

– Ir viena, ir kita. Visos vietinės kavinės uždarytos. Gausite minutėlei pasikviesti mane pas save.

Psichoterapeutas nusišypsojo, ir aplink jo itin šviesias akis susiklostė keletas raukšlelių. Kad ir kaip jis atrodė, šitam žmogui jau turbūt apie keturiasdešimt. Jis stovėjo po žibintu, ir aplink jį spindėjo lietus kaip

metalinis Zigmundo pavadėlis, kurį jis laikė atsainiai nusitvėręs. Jis aiškiai mėgo aksomines kelnes ir „nykštuko“ apsiaustus. Plaukai prilipę prie galvos – jis nesiteikė užsimaukšlinti gobtuvo. Taigi Antuanas Ležė buvo toks žmogus, su kuriuo siaubingai norisi pašnekėti lietumi tviskančią naktį, kai tas lietus smelkiasi jums į sielą.

– Taip, aš tikrai labai noriu su jumis pašnekėti, Antuanai Ležė.

Jis įsivedė ją į savo kabinetą, pasiūlė cigaretę, – jie įsitaisė iš abiejų pusių už tamsaus medžio penkto dešimtmečio stiliaus stalo. Degė tik viena lempa. Antuanas Ležė nusimetė apsiautalą ir dosniai šliūkštelėjo Lolai puikaus škotiško viskio; sau įsipylė kukliau. Zigmundas išsitiesė ant kilimo, bet nemiegojo.

Ji prakalbo apie Vanesą Renžė ir viską, ko apie ją nežinojo. Apie Chadidžą Junis ir viską, ką apie ją žinojo: apie jos meilę Maksimui, svajas, apie sėkmę. Ležė klausėsi kokybiškai tylėdamas. Švelni kaip jo škotiškas viskis tyla. Toje šiltoje tyloje Lola jaukiai jautėsi. Ji vis kalbėjo ir kalbėjo apie Troškimų skersgatvio merginas; Ležė buvo subtilus žmogus, su juo galėjai sau liūliuoti, sūpuojamas žodžių, kol rasi įlankėlę, tinkamą apsistoti. Ir galop iškelti koją ant smėlio. Drauge Lola suvokė, kad ją nuoširdžiai lenkia į miegą.

– Cha-di-dža. Gražus vardas. Ar žinote, jog toks buvo pirmosios Mahometo žmonos vardas? Turtingos našlės, vyresnės už jį. Ji ir paskatino jį tapti pranašu. Tam tikra prasme buvo jo vadybininkė.

– Štai kuo remiasi Istorija, – galop tarstelėjo Antuanas Ležė.

Lola mėgavosi jo balsu. Žemas ir natūraliai muzikalus. Balsas pamokslininko, tausojančio savo pastangas. Lola grūmėsi, nes kerintis balsas liūliuodamas lenkė į miegą.

– Maksimas man sakė, kad jūs – Chlojos Gardel gydytojas.

– Iš tikrųjų.

– Seniai?

– Keletas metų.

– Bet iš ko ji jums moka?

Pirmą kartą ji išgirdo juoką. Labai elegantišką. Nieko bendra su tais žmonėmis, kurie pratrūksta juoku, taip išduodami savo sudirgimą, kai bando jį nuo jūsų nuslėpti.

– Jūs – nestandartinė moteris, ponia Žost. Maksimas mane įspėjo.

– Aš vykdau tyrimą kaip tik dėl Maksimo. Kad jis neatsidurtų kalėjime.

– Jūs puikiai žinote, kad į visus jūsų klausimus atsakyti negalėsiu, – šypsodamasis toliau kalbėjo jis.

– Suprantu. Jus, kaip kunigą, saisto išpažinties paslaptis. Bet pirmas mano klausimas buvo ekonominio pobūdžio. Jis niekuo neįpareigoja.

– Chloja pradėjo konsultuotis, kai dar mokėsi licėjuje. Ji sirgo bulimija. Paskui, kai mirė jos motina, aš ir toliau ją konsultavau. Nemokamai. Ji užsispyrė būtinai atiduoti man savo šunį.

– Ir jūs sutikote?

– Šuneliui tebuvo šeši mėnesiai, aš pervadinau jį Zigmundu.

– Bet kodėl Chloja atidavė jums savo šunį? Tai kažkokia nesąmonė.

Lola stebėjo dalmatiną. Jis pakilo ir įdėmiai žiūrėjo į ją savo nesutrikdomu žvilgsniu.

– Chloja nebegalėjo jo pakęsti.

– Ji pasakė jums, kodėl?

– Ne. Bent kol kas.

– Chloja ir Chadidža nuslėpė nuo policijos, kad būta asmeninio dienoraščio, kurį galbūt pavogė Vanesos žudikas. Iš to padariau išvadą, kad jos nenorėjo atskleisti kažkokios bendros savo praeities dalies. To dienoraščio taip greitai nerasime. Užtat pas jus galima rasti Chlojos prisiminimus. Tarp jūsų dosjė.

– Gali būti, bet kodėl tie prisiminimai turėtų būti susiję su Vanesos mirtimi? Ir kas jums sako, kad jie patikimi? Labai dažnai žmonės neįučiomis juos iškraipo.

– Na, ką gi, jei jūs nenorite kalbėti nei apie Chlojos prisiminimus, nei apie priežastį, dėl kurios ji išsižadėjo savo dalmatino, paieškokime kitos temos. Pakalbėkime apie bulimiją apskritai.

– Ką norite sužinoti, ponia Žost?

Ležė, atrodo, pralinksmėjo. Tarytum smagiai leistų laiką – o gal tiesiog buvo išauklėtas kaip tikras džentelmenas.

– Ei, vadinkite mane Lola. Norėčiau sužinoti, kas sukelia bulimiją.

– Bulimija, Lola, – tai smurtas, nukreiptas prieš patį save. Ja dažnai serga moterys. Merginos nukreipia tą

smurtą prieš savo pačių kūną, vaikinai – prieš visuomenės kūną. Bet rezultatas tas pats. Jiems sunku pasijusti neatsiejama visuomenės dalimi, rasti joje sau vietą. Ar tai būtų prisitaikymas, ar priešprieša. Pasipriešinimas tėvų autoritetui – reikšmingas etapas formuojantis asmenybei. Šeimoje be tėvo ar motinos ar kai vienas tėvų – bedarbis priešgyniauti sunku. Tiems jaunuoliams širdis neleidžia maištauti prieš suaugusįjį, kuriam jau ir taip blogai. To pasekmė: kai kuriems jų sunku save atrasti, jie mato, kaip jų gairės vis labiau gūra į dulkes.

– Taip atsitiko ir Chlojai Gardel?

– Chlojos motiną kankino chroniška depresija. Ta moteris viena išaugino dukterį. Paskui žuvo automobilio avarijoje.

– Visa tai nelinksma.

– Jūsų tiesa.

– Ką jūs manote apie Vanesos suluošinimą? Matėte, ką jai padarė?

– Mačiau. Kriminalinės psichologijos srityje aš nieko neišmanau. Galiu jums papasakoti tik apie luošinimo simbolius.

– Tai jau šis tas, Antuanai.

– Suluošinimas gali reikšti nuvainikavimą. Keltų tradicijoje karalius, praradęs mūšyje ranką, turėdavo atsisveikinti su sostu.

– Žudikas norėjo nukelti Vanesą nuo pjedestalo...

– Tai tik viena interpretacija ir kaip tokia ji neturi jokios mokslinės vertės. O juk yra tiek ir tiek kitų.

– Klausau pastačiusi ausis.

– Užuot kalbėję apie suluošinimą, galime pakalbėti apie pėdą.

– Neblogai, toliau...

– Froidas ir Jungas pėdoje vieningai įžvelgia falo simbolį. Kai kuriems fetišistams tai erotinės fiksacijos objektas.

– Nupjauti moteriai pėdas būtų tolygu užgniaužti seksualinį potraukį, kurį ji skleidžia?

– Kodėl ne? Tačiau šitą tezę galima išversti kaip pirštinę, pamiršti seksualinę sritį ir pakilti į dvasinę.

– Ką gi, kilkime, Antuanai.

– Angelai, Lola.

– Angelai, Antuanai?

– Merkurijus, dievų pasiuntinys – angelo protėvis. Sparneliai ant kojų simbolizuoja, kaip lengvai jis pakyla link to, kas dieviška. Be to, dar pėdos atspaudas. Daugelyje kultūrų tai dieviškumo pėdsakas žmogiškajame pasaulyje. Buda matuoja visatą, žengdamas po septynis žingsnius į visas puses erdvėje, mes prisimename Kristaus pėdsakus Alyvų kalne ir Mahometo – Mekoje.

– O ką galima pasakyti apie tas apiplovimo istorijas? Galbūt čia apvalymo ritualas?

– Puiku, Lola. Klajojantiems dervišams apiplaunamos kojos, kad būtų nuplauti nešvarumai, surankioti bloguose praeities keliuose.

– Suluošinimas – radikaliausias apvalymas.

– Jūsų teorija ganėtinai drąsi. Bet vėlgi: kodėl ne?

Lola ilgai šnekėjosi su Antuanu Ležė. Iš nuovargio jos sąmonėje šmėsčiojo keisti vaizdiniai. Pateikdama

klausimus, klausydama atsakymų ji netrukdė jiems plūduriuoti. Pavyzdžiui, vaizdai šuns, prarijusio dvi dailias baltas pėdas, išvirtas virtuviniame puode. Ir nieko nepalikusio: nei mėsos, nei kaulų, nei kremzlių. Lola įsitraukė į mokslingą pokalbį, kol jai pradėjo markstytis akys. Paskui, nebegalėdama suvokti nieko prasminga, pasiteiravo, kur sofa. Paprašė psichoanalitiko malonės: leisti jai prigulti ant to mitinio baldo.

– Prieš susipažindama su jumis nežinojau, kad tai – mano regimųjų haliucinacijų dalis.

Antuanas Ležė pakilo ir parodė jai mėlyną raudonmedžio sofą, priderintą prie rašomojo stalo. Lola pajuto už savęs kažkokį bruzdėjimą, atsisuko ir pamatė dalmatiną, kuris žiovaudamas artinosi prie jos. Ji susiklostė sijoną, išsitiesė, paskui atsigręžė ir pamatė, kad Antuanas Ležė sėdi krėsle už jos. Zigmundas įsitaisė jam prie kojų.

– Jis visada taip daro?

– Visada. Taigi Zigmundas – vienintelis, kuris žino visas mano pacientų paslaptis.

Lola surado jėgų nusišypsoti. Sunėrė ant pilvo rankas. Paskui kelissyk giliai atsiduso. Paklaūsė, kaip Antuanas Ležė judina savo aksomines kojas – kartą, kitą. Paskui dar ir dar.

17

Ją pažadino pilkšva šviesa. Pro aukštus nepažįstamus langus sunkėsi rytas. Lolai prireikė kelių sekundžių

suvokti, kad jos naktis pasibaigė ant psichoanalitiko sofos.

Ji pakilo ir vos neapvertė tuščios stiklinės, pastatytos ant parketo. Priėjo prie lentynos. Psichoanalizė, psichiatrija, psichologija, sociologija, keli medicinos enciklopedijos tomai, mitologijos žodynai, Biblija, Koranas, Dalai Lamos mintys, Vidalis. Ant sienos juodai baltos dalmatino fotografijos, kuriose kartais šmėstelėdavo kokia nors anatominė daktaro Ležė dalis. Ar dalmatinas – vienintelis Antuano gyvenimo palydovas? Įdomiausia jų įamžino Zigmundą paplūdimyje, ant pripučiamo čiužinio, budintį greta išsitiesusio žmogaus, kurio matėsi tik nuogos blauzdos ir pėdos. Ir vėl – amžinai – pėdų istorijos.

Lola išnaršė rašomąjį stalą ir galų gale atkapstė tai, ką vylėsi rasti: gausių pacientų dosjė, sudėliotus abėcėlės tvarka. Chlojos Gardel nebuvo nei skyrelyje G, nei Ch. Ir nieko, susijusio su Chadidža Junis ar Vanesa Renžė. „Ar daktaras Ležė suprato, kur aš taikau?“ – svarstė Lola. Gan pavargusi tarstelėjo: „O-lia-lia!“ – ir paliko psichoanalitiko kabinetą. Paskui grįžo. Vėl panaršė, ieškodama pavardės, kurią tarėsi perskaičiusi prieš keletą sekundžių.

Tikrai taip. Ant lipduko ji perskaitė: „Renė Žamen-Kantor“. Aplankas kimšte prikimštas lapų, su ranka rašytomis pastabomis ir datomis. Knygyno savininkė čia lankėsi daugiau kaip septynerius metus. Jeigu Lola teisingai įskaitė tarp eilučių, Renė Žamen gyvenimą sudarė juslinės patirtys, jis buvo pilnas švenčių, dirbtinės narkomanų palaimos, įvairiausio plauko partnerių. Kartais visa ta dinamiška egzistencija įkvėpdavo

jai metafizinio pobūdžio klausimų. Pirmieji jų ėmė ją kamuoti pradingus biologiniam Patriko tėvui. Tokiam Pjerui Nortonui, kuriam vieną gražią dieną šovė į galvą palikti žmoną ir vaiką ir niekada neberodyti jokių gyvybės požymių. Po to į sceną įžengė Rodolfas. Jis atliko Adamsų šeimynėlės tėvo ir Kantorų šeimos patėvio vaidmenis. Lola užvertė dosjė, nejaukiai suvokdama, kad šnipinėja pro rakto skylutę. „Dabar, kai aš jau nebe policininkė, tas mėšlavabališkas amato aspektas išryškėja prieš mane visu savo proziškumu", – pagalvojo. Padėjo dokumentus į vietą ir jau visam išėjo iš kabineto.

Butas atrodė tuščias. Ji padvejojo, paskui apėjo jį – apie šimtą penkiasdešimt kvadratinių metrų. Praviros durys – į miegamąjį. Plati sujaukta lova, kažkas čia miegojo vienas. Virtuvėje Zigmundo dubenėlis tuščias, o kriauklėje, sklidinoje muiluoto vandens, – vienišų pusryčių likučiai. Arbatinis puikuojasi viduryje įspūdingo kaimiško stalo, kurio paviršius iškentėjo tūkstantį peilio brūkštelėjimų, šimtus pernelyg įkaitusių puodadugnių, tūkstančius šeimyninių pietų. Keista tariamam viengungiui. Lola išėjo į lauką.

Foburo Sen Deni gatvėje prekybininkai atidarinėjo savo krautuvėles. Ji pasveikino savo mėgstamus daržovininkus ir mėsininką. Lietus liovėsi, kasdienybė vėl atgavo savo teises. Šiąnakt, kol Lola Žost miegojo ant sofos, Sena tvarkingai tūnojo savo vagoje. 1910-ųjų variantas iš naujo pasikartos dar ne šiandien.

Prie Antuano Ležė namų sustojo taksi. Iš jo išlipo psichoanalitikas, atrodo, laimingas, su vaiku ant rankų ir Zigmundu, sekančiu jam įkandin. Po to iš

automobilio išniro daili maždaug Vanesos Renžė amžiaus šviesiaplaukė, ir savo įpročiu primerkusi akis Lola galėjo įsivaizduoti, kad mergina grįžta iš mirusiųjų karalystės, kur Ležė buvo nuvažiavęs jos pasiimti. Taksistas padavė šviesiaplaukei lagaminą. Pora su vaiku ir dalmatinu dingo viduje. Lola stovėjo nejudėdama, paskui, susigriebusi, kad stovi prieš savo kirpyklą, įėjo į vidų.

„Gražiojoje poniutėje" buvo tik viena klientė, apie kurią įsikarščiavusi triūsė jaunoji Dorotėja. Lola pasisveikino su Džonatanu, paaiškino, kad seansui ji neužsirašiusi.

– Ar aš nežinau, brangioji? Tu niekada neužsirašai. Nebent kartą per metus, prieš važiuodama į Singapūrą aplankyti sūnaus. Bet dabar – ne sezono metas. Tad eik šen ir sėsk. Ir ką gražaus darysime?

– Išplauk, truputį pakirpk, padaryk dailią šukuoseną, – bet nenoriu išeiti su varnų lizdu ant galvos. Nuosaikumo, Džonatanai.

– Mano vardas – Džonatanas Nuosaikusis, Lola.

Taigi Lola galėjo sužinoti kvartalo nuotaikas dėl Vanesos Renžė mirties. Žmonės apie tai kalbėjo. Visi žinojo, kad jos tėvai, aršūs katalikai, buvo išviję ją iš namų. Išginė dėl jos romano su jaunu arabu. Tada Vanesa prisiglaudė pas Chloją ir jos motiną. Iki tol, kol Liusetė žuvo automobilio avarijoje. Tada pas jas persikraustė Chadidža, dar viena mokyklos laikų draugė, ir trys mergaitės padėjo viena kitai ištverti didelius Paryžiaus nuomos mokesčius, likimo potvynius ir atoslūgius. Toje pasakojimo vietoje Džonatanas stabtelėjo, žirklės pakibo ore, – jis laukė kokios

nors citatos. Tačiau Lola buvo per daug susimąsčiusi, kad jai rūpėtų knaisiotis po savo žodyną. Pastebėjo, kad Džonatanas dėl to kažkaip nusivylęs, ir nesumesdama nieko geresnio pasistengė pas „Gražiąją poniutę" pasitelkti Leoną Blua*.

– „Mano gyvenimas – tai liūdnas kaimas, kur lyja lietūs amžini."

– Kai su tavimi baigsiu, jau nebelis, mano gražuole. Geras kirpimas – puikiausia priemonė atstatyti galvai į vietą.

– Čia tu sugalvojai ar *Vidal Sassoon*, Džonatanai?

Lola išėjo iš „Gražiosios poniutės" su melsvu atspalviu žiluose plaukuose. Kadangi Džonatanas buvo atkaklus meistras ir savo amatu didžiavosi, jos šukuosena vis tiek panėšėjo į varnų lizdą, tačiau Lola dėl to nėmaž nesikrimto – drėgmė patvarkys tą plaukų statinį. Na, o „Agurkas su kauke" Vinegrijė gatvėje buvo žalias moliūgų atspalvio knygynas, ir tai jos nenustebino. Vitrina pilna albumų, o trečiajam matavimui atstovavo plejada plastmasinių figūrėlių – komiškų, antgamtinių ar herojiškų veikėjų, vyrų, moterų, belyčių, ateivių ir pabaisų. Buvo čia ir jų kūrėjų nuotraukos. Lola pastebėjo ilgaplaukę azijietę gryniausia Džono Lenono laikų Joko Ono stiliaus šukuosena. Parašas skelbė, jog tai Rinko Jamada-Diušan, įamžinta prieš penkiolika metų. Sėdėdama knygyne už stalo ji pasirašinėjo savo albumus. Greta jos – šypsena švytinti moterėlė ilgais glazūruoto kaštono spalvos

* Leonas Blua (Léon Bloy, 1846–1917) – prancūzų romanistas ir eseistas.

plaukais, banguotais ir tviskančiais, odiniu sijonėliu ir marškinėliais, ant kurių buvo pavaizduota kažkokia indų dievybė. Tą pačią žmogystėlę, po truputį senstančią, galėjai aptikti ir kitose nuotraukose su dailininkais, pasirašinėjančiais savo knygas. Nė vienas jų nebuvo Lolai pažįstamas.

Renė Kantor aptarnavo pirkėją, kurį domino tik mokslinė fantastika. Penkiasdešimtmetė moteris, savo santūria elegancija deranti prie sezono, žaidžianti gelsvai rusvų ir rudų tonų derme, pagyvinta ryškiaspalve šilko skepetaite. Moteris iš fotografijų. Kaip ir Lola, plaukus ji nusikirpo, jos apranga tapo santūresnė, bet pati nepriaugo nė gramo.

Lola rausėsi po lentynas klausydamasi pokalbio. Ji nė neįsivaizdavo, kad komiksų menas taip klesti. Matyt, žmonės pašėlusiai trokšta prasiblaškyti. Renė Kantor savo darbą išmanė ir nė akimirkos nesudvejodama dėstė kelių autorių biografijas. Jos negailestingas paslaugumas paveikė pirkėją, kuris išėjo su trim albumais ir katalogu – knygyno dovana.

– Jei jums reikia patarimo...

– Man pasakojo apie Rinko Jamados darbus.

– A, tai tikras stebuklas. Štai čia abėcėlinis katalogas – jame visi jos albumai. Ta moteris buvo geniali.

– Buvo?

– Deja.

– Jūs ją pažinojote?

– Mes buvome draugės. Ji gyveno šiame kvartale. Siaubinga istorija. Rinko buvo nužudyta. Jiedu su Maksimu Diušanu buvo graži pora. Beveik per graži.

Žudiko taip ir nesurado. Rinko užpuolė, kai ji buvo viena savo studijoje Dė Gar gatvėje. Atrodo, jos kūną rado Maksimas, grįžęs iš reportažo Rumunijoje.

Lola įdėmiai stebėjo Renė Kantor veidą. Toji moteris dvylikos metų senumo žmogžudystę prisiminė taip, lyg ši būtų įvykusi vakar. Ji tebesišypsojo, bet akis aptraukė migla.

– „Otaku" – kultinis komiksas. Jei nežinote, nuo ko pradėti, rekomenduoju. Bet, įspėju, jis žiaurus. Ir penkiolikos tomų.

– Ten pasitaiko kūno suluošinimų?

– Ėė... be kita ko.

– Sugundykite mane.

– Atsiprašau?

– Atskleiskite kokį nors tos istorijos epizodą.

– Viskas prasideda nuo vienos mokinukės, kuri parduoda savo atvaizdą, kad užsidirbtų pinigų. Paskui dėl to grauš sau pirštus.

– Kodėl?

– Pasakysiu daugiau – atskleisiu visą intrigą; jis sukurtas kaip detektyvas...

– Ne, ne, pasakokite. Mėgstu žinoti, į ką veliuosi.

– Vienas kolekcininkas nusprendžia supjaustyti ją į gabalus ir supakuoti. Ir išsiuntinėti tuos ryšulėlius kitoms merginoms, pozavusioms tai pačiai kompanijai.

– Tas komiksas man atrodo pakankamai iškrypėliškas – imu pirmąjį tomą.

– Puikus sprendimas. Suvynioti kaip dovaną?

– Nereikia, perku sau.

Lola užsimokėjo, paėmė čekį, bet Renė Kantor nepaleido komikso iš rankų. Atskirtos „Otaku“ abi moterys kurį laiką įdėmiai žiūrėjo viena į kitą.

– Iš tikrųjų jūs nesate komiksų mėgėja, tiesa?

– Nesijaudinkit, ne ką daugiau, nei skandalų mėgėja.

– Aš žinau, kas jūs. Lola Žost, buvusi komisarė. Jūs tiriate Renžė bylą. Mano vyras turėjo garbės jus priimti. Jis mane įspėjo.

– Jei tik jūs būtumėt nusiteikusi bendradarbiauti labiau, negu jis.

Renė Kantor paleido albumą, drauge nušvisdama dar viena savo šypsena – jų atsargos atrodė neišsenkamos.

– Jūsų žiniai, aš sužavėta to, kas įvyko. Žodžiu... manęs nedžiugina Vanesos Renžė mirtis. Bet... O, na tai štai! Visada maniau, kad Rinko nužudė Maksimas Diušanas.

– Ir dėl kokios priežasties, ponia Kantor?

– Nes po idealios poros paveikslu slypėjo kitas. Rinko su juo nebuvo laiminga.

– Ji jums taip sakė?

– Jis amžinai būdavo dievai žino kur. Iš vieno karo į kitą. Jai nusibodo jo laukti ir dėl jo baimintis.

– Nusibodo?

– Rinko su kai kuo rado paguodą, o Maksimas to neištvėrė.

– Kas tai buvo?

– Nežinau.

– Jūs buvote draugės...

– Galbūt tas žmogus buvo vedęs. Rinko buvo ne iš tų moterų, kurios sukelia skandalus. Ir, skirtingai nuo jūsų užuominų, nebuvo iškrypusi. Tiesiog labai jautri menininkė, kuri pajusdavo, paskui atkurdavo savo epochos žiaurumus, bet nesitaikstydama su...

– Jūs kreipėtės į policiją?

– Ne.

– Kodėl?

– Neturėjau jokio įrodymo. Oficialiai Maksimas buvo išvykęs kurti reportažo, bet grįžimą lėktuvu gali suklastoti kaip nori. Šiaip ar taip, jei jis vėl pradėjo su Vanesa Renžė...

– Tai šįsyk jūs kreipsitės į policiją, taip?

– Visi žino, kad bylą tirianti policija skiria Maksimui Diušanui ypatingą dėmesį. Gulinčio nemuša. Be to, šiandien įrodymų turiu ne daugiau, negu vakar.

Šypsena virto grimasa. Tą kartėlį buvo nemalonu matyti, nes Lolai jis ir per atstumą juodino Maksimą. Jai knietėjo paklausti, ar Renė nepyksta ant jo dėl kokių nors kitų priežasčių. Gal pamėgino išbandyti su juo vieną tų „patirčių", kurias, regis, taip mėgo? Ar jis ją atstūmė? Tačiau toks žingsnis nebūtų strategiškas, tad ji paklausė:

– Jūs įžvelgiate tarp tų dviejų žmogžudysčių kažką bendra?

– Jos abi buvo pasmaugtos. Jokio seksualinio smurto. Nors...

– Nors?

– Jis buvo ją pririšęs... kojinėmis, prie lovos virbų.

– Pririšęs?

– Už kulkšnių.

– Bet kodėl tik už kulkšnių? Jeigu tai bondažas*, auka pririšama už rankų ir kojų arba už riešų...

– Ką galiu jums pasakyti? Pasaulis kraustosi iš proto. Visiškai kraustosi.

– Ar galiu pamatyti jūsų sūnų Patriką?

– Patrikas namie. Šiandien po pietų neturėjome daug pirkėjų.

– Jūsų vyras man sakė, kad jis dirba su jumis.

– Deja, studijos mano sūnaus nevilioja. Buvo laikotarpis su Rodolfu „Žvaigždžių panoramoje", dabar – knygynas. Iš tikrųjų Patrikas daug laiko praleidžia prie kompiuterio. Mūsų butas yra virš „Agurko su kauke". Tai praktiška. Net kiek per daug.

Renė Kantor įdėmiai stebeilijosi į Lolą, tykodama reakcijos. O pastaroji flegmatiškai mąstė: keisti tie pagyvenę žmonės, kuriems dar reikia kitų pritarimo. Renė Kantor pamojo jai sekti paskui ją. Jos išėjo iš krautuvėlės pro užpakalines duris ir atsidūrė pastato vestibiulyje.

18

Butas buvo bohemiško stiliaus – per daug kilimų, per daug kambarinių augalų, džiovintų gėlių puokštės, įvairaus plauko baldų gausybė, liudijanti uolų lankymąsi pas senienų pirklius, ir net lengvas pačulės

* Erotinė praktika, kai partneris suraišiojamas visas arba kai kurios kūno dalys.

kvapas. Nieko panašaus Lola nebuvo uosčiusi jau mažiausiai trisdešimt metų. Tarp piešinių originalų, puošiančių sienas, vienas Rinko Jamados-Diušan kūrinys. Ji stabtelėjo jo apžiūrėti. Uniformuota mokinukė pozuoja fotostudijoje. Tai buvo „otaku" pradžia, amžinasis atsinaujinimas. Prie pragaro vartų.

– O štai ta, kuri tuoj parduos savo atvaizdą velniui.

– Sakyčiau, jūs išnagrinėjote temą. Galbūt ir tiesa tai, ką apie jus šneka.

– O ką apie mane šneka?

– Kad jūs ne tokia policininkė, kaip kiti.

– Nieko nuostabaus. Aš – nebe policininkė.

– Jūs – Maksimo draugė, tiesa?

– Tikra tiesa.

– Darote tai dėl jo?

– Ir vėl tiesa.

– Iš esmės jūs veikiate iš draugiškumo. Aš taip pat. Apskritai mūsų ketinimai nuoširdūs, bet mes skirtingose barikadų pusėse.

– Tikriausiai.

– Nepykite, jei pasirodžiau sausoka. Tai ne mano stilius. Bet tai, ką man pasakėte, mane sukrėtė.

– Aš to neketinau daryti. Prašau atleisti.

– Klausykite... Prieš einant pas Patriką, prieš prisimenant tos vargšės mergaitės mirtį man reikia sutraukti žolytės.

Lola nusekė paskui knygyno savininkę į virtuvę. Vieną lentyną puošė mėlynojo porceliano kolekcija; induose buvo tik miltai ir cukrus. Renė Kantor mik-

liai susisuko tobulo kūgio formos suktinę ir pasiūlė Lolai.

– Dėkui, be manęs.

– Štai kaip?

– Bet mielai išgerčiau taurę raudonojo vyno.

– Gerai, jei neprieštarauji, pereikime prie „tu“. *Côtes-du-rhône* ar madirano?

– Tegu bus madiranas.

Lola siurbčiojo vyną, palikusi Renė Kantor ganytis po savo svajonių platumas.

– Pastebėjai? „Otaku“ komikse yra mokinukių.

– Tik truputį.

– Rinko nujautė, kas atsitiks, tau taip neatrodo, Lola?

– Kaip tai?

– Maksimas ir Chadidža po daugelio metų. Tai yra šiandien. Ji tokia jauna. O jam netrukus keturiasdešimt.

– Chadidža – nebe mokinukė.

– Ne taip seniai ji dar mokėsi licėjuje, visai kaip Patrikas. Visai kaip Vanesa ir Chloja.

– Jie lankė tą patį licėjų?

– Taip, Bomaršė licėjų Lafajeto gatvėje. Žinai, Lola... aš norėčiau gebėti keliauti laiku. Pirmyn, atgal, pirmyn, atgal. Taip mudvi su Rinko kartais galėtume susitikti. Bet aš neturiu jokių gebėjimų.

– Na, ką tu...

– Rinko buvo didi moteris.

Lola nekliudė Renė Kantor mėgautis savo svaiguliu. Įsipylė dar madirano, paskui pakilo panaršyti

po spintutes ir paieškoti ko nors kramtomo. Aptiko alyvuogių, kurias išvertė į dubenėlį. Juodvi lesinėjo jas tol, kol knygyno savininkė grįžo prie Patriko, vienturčio savo sūnaus.

– Ta ambicijų stoka – galbūt mano kaltė. Mudu su Rodolfu ne per daug domėjomės jo mokslais. Bet su visais tais „galbūt" ir „jeigu" galiausiai leidiesi į ilgą ilgą ilgą plaukiojimą.

– Netgi tokį ilgą?

– Dabar Patrikas stumia dienas prie kompiuterio. Man net nebeleidžiama sutvarkyti jo kambario. Tai jo valdos. Kartkartėmis jis randa pasiteisinimą, tvirtindamas norįs tapti kompiuterinės svetainės administratoriumi ar jau nebežinau kuo. Jo karta gyvena virtualų gyvenimą. Galbūt mūsiškis buvo kupinas kraštutinumų, tačiau mes bent jau buvome gyvi, tau taip neatrodo, Lola?

– Neįsivaizduoju, aš vyresnė už tave.

– Aštuntas dešimtmetis buvo kas kita. Visi norėjo linksmintis, mėgautis, domėjosi tiek kitais, tiek savimi. Argi aš neteisi, Lola?

– Mano psichodelinės eros prisiminimai migloti.

– Dabar mums šneka apie pornografijos televizijoje uždraudimą, apie draudimą rūkyti, apie AIDS šen, fundamentalizmą ten, apie augantį smurtą, individualizmą, nepakantumą, apie politikos mirtį. Dirgli, bet nuobodi epocha.

Lola dar pasiklausė apie žolytės suktinių ilgesį ir trimatį orgazmą. Madiranas buvo kaip reikiant, bet ji neturėjo daug laiko.

– Na, eime pas Patriką?

– Ak, taip, atleisk, Lola. Man reikėjo išsikalbėti. Žinai, Rodolfas – darbo maniakas. Jeigu jis ne kino teatre, tai konferencijose, kolokviumuose, seminaruose apie siaubų meistrus. Nejaučiu per didelio entuziazmo gyventi su entuziastu. Supranti, ką noriu pasakyti?

– Taip, mano buvęs vyras – entuziastas. Bet klasikinio stiliaus: moterys.

– Tai visai suprantama. Atleisk, bet kaip gali visą savo gyvenimą miegoti su vienu žmogumi? Žinoma, aš kalbu ne apie tave.

– Gali kalbėti apie ką tik nori, aš nesu įžeidi.

– Bet ką galvoti apie vyriškį, kurį domina tik siaubo filmai, Lola? Aplink mus ir taip pakanka siaubų. Ir tų siaubų augimo potencija – milžiniška, ateitis juodut juodutėlė. Tai kam dar ką nors pridėti?

– Tą dieną, kai tekėjai už savo Rodolfo Kantoro, tu žinojai, kas jį domina, tiesa?

– Buvau vieniša septynerių metų vaiko motina. Kitaip apskritai, manau, nebūčiau už nieko tekėjusi. Be to, man Rodolfas buvo kino teatro direktorius. Plačiąja prasme.

– Žodžiu, tu įsivaizdavai, kad jo skonis permainingesnis.

– Tu taip puikiai mane supranti, Lola. Po tos įtemptos akimirkos knygyne, kai apsimečiau, kad nenoriu atiduoti tau „Otaku"... na, ką gi, po tos akimirkos aš spėjau pajusti tavo teigiamas vibracijas. Jaučiu jas dar ir dabar. Tu nesi iš tų agresyviųjų – tikras malonumas tave pažinti.

– O jei mes eitume patyrinėti Patriko vibracijų?
– Oi, na, žodžio tu kišenėje neieškai.

Kambaryje, išklijuotame siaubo filmų ir kompiuterinių žaidimų afišomis, kiek jaunesnis už Vanesą vaikinukas buvo įknibęs į kažkokį kompiuterinį žaidimą. Futuristinės kovos lauke raudonųjų armija niokojo žaliųjų armiją. Vėl ta amžinoji žalio ir raudono kova – štai kas patiktų Ingridai. Dviem pelės spragtelėjimais Patrikas Kantoras sustabdė žaidimą ir pakilęs paspaudė ištiestą ranką. Jis buvo motinos ūgio, bet tuo panašumas ir baigėsi. Šviesūs plaukai, trumpa barzdelė ir glotnus veidas priminė romų fauną. Žvilgsnis kupinas kažkokio apmaudo. Apmaudo žmogaus, kurį sutrukdo lemiamo mūšio įkarštyje?

– Tai dėl Vanesos Renžė.

– O jūs kas?

– Lola Žost. Vykdau tyrimą šeimos pageidavimu.

– Ji vykdo tyrimą iš draugiškumo, – paaiškino Renė Kantor, nusijuokdama gerkliniu juoku. – Nagi, pasakyk jam, kad vykdai tyrimą iš draugiškumo, Lola! Iš draugiškumo Maksimui Diušanui. Matai, Patrikai, Lola miela, bet ne tobula. Niekas nėra tobulas. Tai būtų per daug nuobodu.

– Ar galėtum trumpam mus palikti vienus, ponia Kantor? – paklausė Lola.

– Oi, gerai, tvarka, grįžtu į virtuvę! Nieko tokio. Visai nieko tokio. Aš žinau, kuo man užsiimti.

Abejingu žvilgsniu Patrikas nulydėjo išeinančią įsilinksminusią motiną, paskui ramiai pareiškė:

– Vanesos tėvai – siaubingi šventakupriai. Jie išgrūdo ją iš namų, kai sužinojo, jog ji draugauja su Faridu.

– Kokiu Faridu?

– Faridu Junisu.

– Jaučiu, tu paaiškinsi, koks gi jo ryšys su Chadidža?

– Faridas – jos brolis.

– Kur jį galima rasti?

– Neįsivaizduoju.

– Gaila.

– Faridas jau seniai dingo iš apyvartos. Šnekama, jis pasuko blogais keliais.

– Kas taip šneka?

– Vienu metu taip kalbėjo Bomaršė licėjaus moksleiviai.

– Jiedu su Vanesa išsiskyrė?

– Atrodo, bet aš ne per daug tuo domėjausi. Nebuvau Vanesos nuodėmklausys. Ji buvo tiesiog bičiulė. Kai man įgriso dirbti kino teatre, pasiūliau tą vietą jai. Ji atrodė patenkinta. Bet aš žinojau, kad tai ilgai netruks. Iš esmės Vanesa svajojo būti naudinga. Katalikiško auklėjimo įtaka. Meilė artimui. Visa tai. Žinote, kai iš tiesų lieji prakaitą, padėdamas kitiems, – tai aš suprantu. Kur kas geriau negu šventeiviškumą.

– Po Farido ji turėjo kitą vaikiną?

– Negalėčiau pasakyti.

– Tokius dalykus jauti.

– Na, ką gi, sakyčiau, Vanesa labiau atrodė vieniša. Bet negaliu laiduoti.

Vaikino intonacijos buvo tokios pat kaip motinos – ir toks pat atlapaširdiškumas. Kambario kampe paliktas kompiuteris tyliai grojo vis tą pačią karingą melodiją. Kantoras dirsčiojo į jį, nenustygdamas žaisti toliau, ir visai to neslėpė. Įkvėpta tos karingos operos Lola paklausė:

– Nežinai, ji turėjo priešų?

– Ne.

– Tikrai?

– Tikrų tikriausiai. Vanesos pasaulis buvo ribotas. Dvi draugės, darbas globos centre. Kam ji būtų galėjusi stoti skersai kelio?

Lolai išėjus, Renė Kantor virtuvėje išklausė Mailzo Deviso *A kind of blue* – du kartus iš eilės, paskui Pati Smit – penkis. Visa gerkle antrino priedainiui:

– *And I said Darling, Tell me your name, She told me her name, She whispered to me, She told me her name! GLORIA! G-L-O-R-I-A! GLORIA!*

Paskui nuėjo pas sūnų. Skendėdama Mailzo, Pati ir puikios Belvilyje įsigytos žolytės ūkanose, kurį laiką stebėjo jo siluetą. Apgaubtas ekrane šmėsčiojančių spalvų Patrikas atrodė toks susikaupęs. Ji kažkada bandė atplėšti jį nuo jo aparato. Paskui, supratusi, jog kompiuteriniai žaidimai – šios kartos aistra, numojo ranka. Retsykiais Patrikas ateina patalkinti jai knygyne ir maloniai elgiasi su pirkėjais. Tad viena koja dar stovi tikrovėje. Be to, tikrovė, beje, ne tokia ir graži, tad ko spyriotis?

Žolytė beveik išvaikė jos pagiežą Maksimui Diušanui. Paslankus pyktis – jis užeina, praeina, vėl sugrįžta. Keista po visų tų metų.

– Kas ta druckė – netverianti nuoboduliu kūmutė? – pasiteiravo vaikinas, nenuleisdamas akių nuo ekrano.

Renė Kantor konstatavo, kad atominė raudonųjų elektrinė tuoj išlėks į orą nuo nutaikytų į ją žaliųjų raketų.

– Ponia Lola Žost, buvusi policininkė. Bet ji nei tokia jau bjauri, nei tokia sena. Savo laiku tikriausiai buvo visai nieko sau. Ne tikra gražuolė – šis tas geresnio. Marlen Ditrich ar Žanos Moro stilius. Moterys, kurios pernelyg... supranti? Nepriskirsi jų jokiai kategorijai. Jos laisvos, jos tolydžio slysta iš rankų, supranti?

Bet Patrikas nesuprato ar nenorėjo suprasti. Užtat pasitelkęs futuristinius lėktuvus metodiškai šlavė visus raudonuosius. Renė Kantor įsivaizdavo save valdančią vieną tų mašinų. Te jėga neapleidžia tavęs, o Renė! Paskui kurį laiką stebėjo aristokratišką sūnaus profilį ir pridūrė:

– Ponia Lola Žost – kvartalo legenda. Gal ji ir nuobodžiauja. Taip, gali būti. Turbūt tu teisus, Patrikai. Beje, tu dažnai būni teisus, sūnau. Tačiau reikia šiek tiek daugiau pakantumo.

– Aš ne skundeklis, bet būčiau turėjęs ką tai legendai pasakyti.

– Ką pasakyti?

– Et, nieko.

– Patrikai, tu jau per daug pasakei. Patrikai!

– Vanesa mylėjo Maksimą.

– Juokauji?

– Ne, rimtai. Ir, kaip gali suprasti, išsipasakoti bėgdavo tik jau ne Chadidžai. Tad nebeliko nieko

kito, kaip tik šaunusis Patrikas Kantoras, gailestingoji ausis. Na taip, supranti, aš tiesiai šviesiai buvau jos patikėtinis.

– Tik nesakyk, kad Maksimas miegojo su Vanesa!

– Atrodo.

– Betgi tam šunsnukiui reikėjo jų visų! Kažkokia beprotybė!

– Nesijaudink, mamyte, tai ilgai netruko. Vanesa su savo katalikišku auklėjimu mirtinai kaltino save dėl Chadidžos. Ir drauge kankinosi, nes mylėjo gražųjį Maksimą. Dabar supranti, kokia košė?

– Bet, Patrikai, kodėl tu nieko nesakei?

– Kam?

– Nagi, policijai!

– Kad aš kalbėčiausi su farais? Nevirškinu jų.

– Aš taip pat. Ne tam šešiasdešimt aštuntaisiais iš užuolandų taikiausi į policininkus, kad dabar su jais broliaučiausi... bet tai ne priežastis. Tai ypatingas atvejis.

– Daryk, kaip nori, bet aš tau nieko nesakiau. Nepriversi manęs šliaužioti prieš farus.

19

Po tiek metų kriminalinėje policijoje ji tarėsi gerai pažįstanti kraujo paletę, kuri jai atrodė gan ribota. Tai reiškė nepažinti Santo Gadecho, čiliečio, kurio vaizduotė tyškančių smegenų, anatominių pjūvių ir Armagedoną pranašaujančių išniekinimų srityje buvo neišsenkama. Filmas *Crazy Dolls** – kraujas, siaubo, taip pat sekso, pasimėgavimo klyksmai. Goslus Blogio genijus savo laboratorijoje sukūrė visą armiją lėlių žudikių, beatodairiškai tenkinančių jo geidulius, nepaliaujamai svyruojančius tarp Eroto ir Tanato. Tai buvo slogiausias filmas, kokį Lola kada nors buvo žiūrėjusi, ir jos akių vokai narsiai grūmėsi su gravitacijos jėga.

Ingridos nuomone, pirmasis vakarėlis „Žvaigždžių panoramoje" pasiekė apogėjų. Ji dar baiminosi *crescendo*. Vylėsi, kad tuoj tuoj pasirodys Kibišius – Elizabetė prižadėjo duoti joms ženklą – ir kad kuris nors žiūrovas iškrės ką nors keisto. Tačiau kol kas nuolatiniai lankytojai elgėsi gerai. Dauguma žiūrovų panėšėjo į studentus ir vaikščiojo būreliais. Kai matai senjoro Gadecho kliedesius, gali suprasti, kaip tau būtina draugija, kad galėtum priglusti prie kieno nors peties, rankos ar šlaunies – užjaučiančių, tokių gyvų ir raminančių.

Ant alkūnramsčių tarp jų krėslų Ingrida buvo pastačiusi kukurūzų spragėsių dėželę. Sulig kiekvienu piktadarišku išpuoliu jos dešinė ranka įsikirsdavo į

* Pakvaišusios lėlės (angl.).

kairiąją Lolos šlaunį, o kūnas krūpčiodavo it purtomas elektros. Šita paaugliška reakcija nebuvo nemaloni. Ilgainiui Lola vis labiau ir labiau vertino amerikietės gaivumą ir betarpiškumą.

Sustingusiame pačios gražiausios ir mitriausios lėlės veide švytėjo švelni, spindulinga madonos šypsena. Kardo smūgiu į krūtinę ji nugalabijo pornografinių filmų aktorę, prieš tai jai gyvai nunėrusi odą, paskui pati pakeitė ją filmavimo aikštelėje. Nusimetė savo juodą peleriną, atskleisdama nuostabų sunarstytą kūną su baterija, įmontuota į nugarą, ir užsimojo ne mažiau nuostabiu samurajaus kardu, kuriuo metodiškai leidosi kapoti visą filmavimo grupę. Kiekvienąsyk jai kertant kokią nors kūno dalį – nosį, ausį ar galvą – žaliai žybtelėjusi baterija svaidė kibirkštis, o iš neapibrėžto kūno taško nuaidėdavo trumpos frazės įrašas, ištartas mergaitišku balseliu: „Aš vardu Bela ir esu alkana." Paskui ritmas sulėtėjo. Bela sėdėjo ant lovos, aptekusi kraujais, su kardu rankoje. Stambiu planu – plastmasinis jos veidas, bereikšmės stiklinės akys. Bet šypsena neblėso – sustingusi, angeliška.

Lola deramai įvertino aktorės meną ir ėmė laukti, kas bus toliau. Kai atsidarė durys, Bela šluostė kardą į begalvės režisieriaus asistentės sijoną. Pasirodė herojus – žurnalistas, vykdantis tyrimą, be to, kovos menų meistras. Jis ryžosi nugalėti tą būtybę, nepaisydamas neapsakomai erotiškų jos bandymų jį suvilioti. Belos karjera baigėsi ant apverstos rampos, žarstančios kibirkščių lietų. Kėpsodama Kristaus poza išsinarsčiusi lėlė be perstojo kartojo: „Aš vardu Bela ir esu alkana...

aš vardu Bela ir esu alkana... aš vardu Bela ir esu alkana... aš vardu Bela ir..."

Jau kuris laikas Lola galvojo apie Rinko Jamados-Diušan lėles. Apie mergaičių atvaizdų kolekciją, iš kurios piešėja sėmėsi dalį savo įkvėpimo. Lola gailėjosi, kad nepaprašė Maksimo parodyti jai tų lėlių. *Crazy Dolls* veiksmas vėl sulėtėjo: herojus grįžo į savo apvalytą būstą atsikvėpti prieš kontrpuolimą, kuris atrodė neišvengiamas. Ji užmerkė akis ir pagaliau užmigo.

Lola viena vaikštinėja Senos krantine. Patvinusi upė lyžčioja jai batus. Ji artinasi prie tilto, apžėlusio kerpėmis, siūruojančiomis vėjyje lyg plaukai. Ji su ilgu pilku apsiaustu ir Ingridos ausine. Būtų norėjusi, kad jos draugė amerikietė žingsniuotų šalia link to didelio tilto, pažymėto raide K. Jai už nugaros – tiltas N – kaip Napoleonas, tačiau šito tilto K ji nežino. Paryžiuje nėra tilto K. Lola puikiai suvokė, kad sapnuoja.

Staiga ji pamato Vanesą Renžė. Mergina – su juodu gobtuvu ir balta sutana – pririšta prie tilto ramsčio. Jos kūnas didžiulis. Toks pat didelis, kaip zuavo. Vanduo siekia jai kulkšnis. „Pasakyk, kas tave nužudė, mergaite!" – įsako Lola. Bet Vanesa nieko negirdi. Lola žengia po tilto skliautu. Jos žingsniai aidi, ir ji šūkteli drėgniems akmenims: „Aš vardu Lola ir norėčiau grįžti namo... Aš vardu Lola..." Horizonto linijoje mirkčioja kažkoks raudonas taškas. Lola eina toliau. Tasai taškas – ne kas kita, kaip Grusė kepuraitė. Frigų ar smurfų kepuraitė? Žanas Paskalis Grusė, sumažėjęs gera dvidešimčia centimetrų, nusitvėręs už rankenų vienračio, pilno kažin ko raudono.

Krantinė priversta vienračių. Jie sukrauti vieni ant kitų, kai kurie jų apvirtę ir ištaškę savo kruviną turinį.

– Tai Tusenas Kidžo, – prislėgtas tarsteli Grusė, – jį sukapojo. Nebežinau, ką daryti su tais gabalais, čia vienračių kamštis, jūs privalot ateiti, ponia Žost...

Netekęs kantrybės Grusė puola Lolą. Kadangi siekia jai tik iki juosmens, maži mėšlungiškai sugniaužti jo kumšteliai skalbia jai šonus...

– Lola, atsibusk! Sakei, kad išeisime prieš *Crazy Dolls* pabaigą patyrinėti publiką, Lola! *Wake up, Lola!**

– Kas čia vyksta? – paklausė Lola, įbesdama akis į ekraną.

– Filme?

– Visur.

– Filme piktadarys sukonstravo lėlę pagal žurnalisto sužadėtinės atvaizdą. Bet ji tokia vykusi, kad neįžvelgsi skirtumo. O tikrovėje nieko. Kibišius neatėjo, o publika gerutė kaip iš paveikslėlio.

Jos įsitaisė prie išėjimo ir įdėmiai apžiūrinėjo minią, plūstančią iš „Žvaigždžių panoramos".

– Nieko, – konstatavo Lola.

– Ničnieko, – patvirtino Ingrida.

– Ką gi, eime namo. Grįšime rytoj. Kantrybės, mes pričiupsime tą Kibišių.

– Žinoma, bet rytoj aš negalėsiu. Turiu pasimatymą.

– Gyveni dvigubą gyvenimą, Ingrida?

* Atsibusk, Lola! (Angl.)

– Manai, tu autobuse, vykstančiame į Oklahoma Sitį, Lola?

Jos tylėdamos nužingsniavo iki Foburo Sen Deni gatvės, ir Ingrida pasiūlė Lolai žadėtąjį masažą. Laiduodama, kad jis padės užmigti. Namo vestibiulyje šviesa nutvieskė benamį Tonijo, kuris pramerkė vieną akį ir pamatęs Lolą sušuko:

– Mano samariete! Aš laukiau tavęs!

– Kas nutiko, Tonijo?

– Šiukšliadėžėse radau krūvą laikraščių. Jie rašo apie tą blondinukę, kuri čia gyveno ir kuri mirė. Na, o aš šį tą žinau ir papasakosiu tau, mano gailiaširde. Toks jau tas Tonijo. Ne kiekvienas jam prie širdies. Bet tu man tikrai patinki.

Lola pritūpė šalia Tonijo. Žmogynas stengėsi užvilkinti malonumą – palūkėjo, kol ji pridegė cigaretę ir įspraudė jam tarp lūpų, paskui prisidegė kitą sau. Ingrida nuėjusi atnešė tris butelaičius meksikietiško alaus, padalijo jį ir įsitaisė ant laiptų.

– Tą gražiąją Vanesą aš mačiau vieną naktį Bradi pasaže. Ji barėsi su restorano šeimininku.

– Kada? – paklausė Ingrida.

– Ššš! Nepertraukinėk! – subarė Lola.

– Aha, šiek tiek patylėk, šviesiaplauke gazele. Tuojau pasakysiu. Tai buvo ne vasarą. Visą laiką lijo. Buvo jau ruduo, mieloji. Ir tokiomis naktimis aš miegu Bradi pasaže, nes jis dengtas. Na, ir ką, jų ginčas mane pažadino. Štai. Pagalvojau, tau bus įdomu.

– Aišku, įdomu, bet norėčiau sužinoti, ką jie vienas kitam sakė.

– Nebežinau.

– Ak, ne! Tu mane suvilioji ir pameti!

– Žinai, mieloji, nelabai aš klausiausi.

– Įsimylėjėlių ginčas? – neatlyžo Lola, dirsčiodama į Ingridą, kurios žvilgsnis buvo sustingęs kaip pražūtingosios Belos.

– Iš kur man žinoti! Šiaip ar taip, mergaitė buvo nepatenkinta.

– O jis?

– Jis kalbėjo nesinervindamas, bet mergaitė nenorėjo nieko girdėti. Jis laikė ją už rankovės. O jai, gražiajai Vanesai, regis, nepatiko tai, ką jis sako. Štai. Ir nebesunk manęs kaip citrinos, tai viskas, ką žinau, – bet vien tik tau.

Ingrida ir Lola baigė gerti alų ant oranžinės kanapos. Lola rūkė, įsmeigusi akis į tuštumą. Ingrida stebeilijosi į aromatinę lempą. Ji nebuvo nusiteikusi masažuoti Lolos, o Lola nebuvo nusiteikusi atsipalaiduoti.

– Oras bjursta, – galop tarstelėjo Lola. – Šiandien sužinojau iš Renė Kantor, ji žmona...

– „Žvaigždžių panoramos" direktoriaus, žinau. Atrodau apkvaitusi, bet puikiausiai seku tavo mintį. Toliau, Lola.

– Sužinojau, kad tarp Rinko ir Maksimo nuoširdžios santarvės nebuvo. Jo niekada nebūdavo namie, ji įsitaisė meilužį.

– *Fuck!**

– Tavo tiesa. Tai dar ne viskas. Rinko Jamadą-Diušan rado su kulkšnimis, pririštomis prie dvigulės

* Po velnių! (Angl.)

lovos virbų. Net Grusė įžvelgs paralelę tarp supančiotų kulkšnių ir nukirstų pėdų. Įrodymai birte byra, Ingrida.

– Ne, ne.

– Taip, taip, jų tikras tvanas. Grėsmė tvenkiasi kaip upės vandenys. Netrukus ji pasieks zuavo ūsus, ir jis nusičiaudės.

– Bet, Lola, kas tau darosi! Vaidenasi, ar ką? Dėl to, kad neišsimiegojai?

– Vis dėlto nepraraskime ramybės. Vanduo kyla, dangus niaukiasi, tačiau horizonte lieka baltas debesis.

– *Will you tell me at last what the fuck you're talking about?**

– Prisimeni, kaip ginčo metu Maksimas prikišo Chadidžai, jog ši nuslėpusi nuo jo, kad turi brolį?

– *Yes, indeed.***

– Šitas brolis, Faridas Junisas, buvo Vanesos Renžė vaikinas, kai ji mokėsi licėjuje. Jis gana anksti metė mokyklą. Sako, pasuko blogais keliais.

– Kokio pobūdžio? Prekyba narkotikais?

– Daugiau nieko nežinau. Bet ne tai svarbu.

Jos vėl nugrimzdo į mąslią tylą, kol galop Lola paklausė:

– Žinai, koks didžiausias pranašumas, kai nebesi policininkas?

– Kad nebereikia kilsčioti dangčių, slepiančių pasaulio negandas?

* Ar galų gale man pasakysi, apie kokį velnią čia kalbi? (Angl.)

** Taip, žinoma (angl.).

– Kaip tik atvirkščiai, Ingrida. Kad nebėra legalių valandų tiems dangčiams kilsčioti. Galiu pateikti opius klausimus bet kuriuo dienos ir nakties metu. – Ji žvilgtelėjo į laikrodį ir pridūrė: – Pavyzdžiui, pirmą valandą nakties.

– Einame pas Maksimą?

– Ne, pas tavo kaimynes.

Ingrida neįstengė nuslėpti nuostabos, o paskui, kai kaimynių duris atidarė Maksimas Diušanas, – nusivylimo. Jis vilkėjo tik džinsus, o jo veidas buvo kaip žmogaus, išlipusio iš lovos, kurioje nemiegojo. Beje, iš buto gelmių atsklido Chadidžos balsas, dar kupinas įvairiausių emocijų.

– Kas ten, Maksimai?

– O, labas vakaras. Kokia staigmena.

– Maksimai! Kas ten?

– Ingrida ir Lola.

– O, bet jos vis dėlto perlenkia! To dar betrūko!

– Tiesą sakant, ji nėra visiškai neteisi, – nusišypsojo Maksimas.

Tarpduryje išniro Chadidžos galva, ir jos kūnas prigludo prie Maksimo kūno. Ji vilkėjo trumpučius violetinius naktinukus gelsvais nėriniais, palankiai išryškinančius jos aukso spalvos veidelį, auksaspalvius pečius ir krūtis.

– Gerai, aš einu gulti, – pareiškė Ingrida.

„Štai taip, – susikrimtusi pagalvojo Lola ir mintyse pridūrė: – Viską papasakosiu tau rytoj, mieloji!“

Fatboy Slim muzika sruvo kaip upokšnis. Su ausinukais ant ausų Ingrida bėga – greitai, tvirtai – jausdama

kiekvieną savo kūno raumenėlį. Ir Maksimas šalia, tarsi jie drauge spruktų kažkokio beribio „kitur“ link. Jie bėga tolygiai. Vieną dieną jis jai probėgšmais prasitarė, kad žavisi jos gebėjimu bėgti taip pat greitai ir nepailstamai, kaip vyras. Ji priėmė tai kaip nuostabų komplimentą. Kartkartėmis ji meta į jį žvilgsnį, gėrėdamasi susikaupusiu jo profiliu, jo raumenimis, prakaitu nutviskusia oda. Kartkartėmis jis pasuka galvą į ją ir jai šypsosi. Tad juos sieja bendros pastangos, tas palaimingas kraujyje išsiliejęs adrenalinas, žadinantis gyvulišką džiaugsmą. Jie – bendrininkai.

Ingrida atsimerkė. Ir išvydo savo laukiamojo panoramą. Kurį laiką, išsitiesusi ant parketo, užplūsta muzikos pažadintų prisiminimų, ji vėl išgyveno tą sceną, kuri jai taip patiko. Treniruotę su Maksimu *Supra Gym* salėje Mažųjų Arklidžių gatvėje, kur jie susipažino. Laimės tarpsnis, kuris visiems laikams liks įsispaudęs jos atmintyje. Ji vėl užsimerkė, grimzdama atgal į svają, kartodama, vėl kurdama sau tą sceną, kol pradėjo degti vokai. Ji viena rūbinėje. Atsidaro durys. Maksimas tylėdamas artinasi, ilgai ją stebi. Paskui apkabina ir geidulingai bučiuoja. Jo rankos spaudžia ją, spaudžia...

Ingrida nusiėmė ausines, atsikėlė ir pro stiklines duris sužiuro į Troškimų skersgatvį. Tonijo grįžo į savo kartoninę lovą po žibintu. Ji atsinešė dar butelaitį alaus ir jį ištuštino. Paskui užsidėjo ausines ir pašoko pagal *Fatboy Slim* muziką. Suplukusi vėl išsitiesė ant parketo.

– Prisiekiu, aš tave iš viso to ištrauksiu, Maksimai, – pasakė oranžinei lubų lempai. – Ir visai

nesvarbu, myli tu mane ar ne. Svarbiausia, kad esi šiame pasaulyje. Todėl jis ir gražus.

Netrukus jai įgriso svajoti. Pirmiausia toptelėjo mintis parašyti elektroninį laišką Stivui, paskui ji pagalvojo apie Lolą. Jos laikrodis rodė 2 valandas 35 minutes. Ekskomisarė jau turbūt baigė apklausą ir grįžo namo; ar ji miega? Buvo tokia nusivariusi, kad pasakojo istorijas apie upę, besiveržiančią iš krantų, apie zuavą, kuris nusičiumpa slogą, apie asmeninę grėsmę, įgaunančią visuotinės grėsmės mastą. Ingrida padvejojo, paskui nebesitverdama surinko Lolos Žost numerį. Niurgzlus balsas buvo aiškiai iš miegų, tačiau sušvelnėjo, kai Lola pažino pašnekovę. Ta draugiška gaida sušildė Ingridai širdį.

– Ką pasakė Maksimas?

– Kad susibarė su Vanesa dėl jos elgesio su Chadidža. Maksimas jai prikaišiojo, kad ji smaugia Chadidžą, siurbia jos energiją, reikalaudama, kad ši elgtųsi su ja tarsi motina. Iš teisybės Vanesa ateidavo pietauti į „Gražuolių" virtuvę beveik kiekvieną vakarą.

– Ir Maksimas atrodė nuoširdus?

– Taip, beje, Chadidža patvirtino jo žodžius. Bet... žinai, Ingrida...

– *Yes?*

– Aš labai myliu Maksimą, bet ne taip jau gerai jį pažįstu. Mus vienija kažkas neišsakyta, bendra tyla. Žinia, puiki tyla, bet kad ji tikra garantuoti negaliu. Žodžiu, reikia pasirinkti: tikėti ar netikėti Maksimu.

– Lola, jeigu reikia, aš pasiruošusi dėl jo sumeluoti. Pasakysiu, kad tą rytą jis prabuvo pas mane ilgiau.

– Taigi įžvelgi jo kaltės galimybę.

– Ne, Lola, įžvelgiu teisminės klaidos galimybę.

– Dėmesio, tai labai svarbus niuansas. Atsakyk: ar manai, kad Maksimas gali būti kaltas?

– *No.*

– Labai gerai. Noriu, kad mūsų bangų dažnis būtų vienodas.

– *You are welcome.**

– Šiaip ar taip, Grusė tavimi nepatikės. Ir tavo liudijimas gali veikiau pagadinti reikalą. Geriausias būdas padėti Maksimui – užbaigti tai, ką pradėjome. Prasiskverbti ten, kur neprasiskverbs buvę mano kolegos. Bet reikės apsiginkluoti mačete, brautis per klampius pelkynus ir nebijoti dėlių.

– O dėl Farido Juniso – ten yra kur skverbtis?

– Chadidža tvirtina jau daug metų nemačiusi brolio. Jie susipykę.

– Galbūt jis yra policijos kartotekoje.

– Dar net neapklaususi Chadidžos jau paprašiau Bartelmi užmesti ten akį. Jis dar nieko nerado. O tai nėra geras ženklas. Bartelmi niekada nepraleis progos pabūti stropus. Ypač kad iškrėstų šunybę Žanui Paskaliui Grusė.

– Taigi pelkėje teks ieškoti dar vienos adatėlės, Lola.

– Pirma rasim, o paskui ieškosim.

– *What does it mean?***

– Tai gali reikšti nemažai ką. Bet šiuo atveju tai reiškia, kad mes nebeturime teisės klysti.

* Malonu (angl.).

** Ką tai reiškia? (Angl.)

Abi moterys ne per daug tvirtai palinkėjo viena kitai saldžių sapnų. Ingrida pasirausė spintoje ir surado savo mėgstamą miegmaišį, tą, kurį imdavo į žygius po Koloradą. Pasispraudusi jį po pažastimi išėjo iš namų ir kaip galima atsargiau pridengė juo senąjį Tonijo; paskui grįžo namo ir nuėjo gulti. Ingrida Dizel ilgai gulėjo, atmerkusi į tamsą akis.

20

Kitos dvi dienos pralėkė kaip žaibas. Ingrida ir Lola leido pavakares ir vakarus „Žvaigždžių panoramoje“, ieškodamos Kibišiaus. O stropiajam leitenantui Bartelmi vis nesisekė rasti Farido. Paskutinė žinoma jo gyvenama vieta buvo Akveduko gatvė, kurioje gyveno Junisų šeima, jau daug metų negaunanti iš savo atžalos jokių žinių.

Trečią vakarą Ingrida palydėjo Lolą iki kino teatro, pasiruošusi vėl ją palikti. Šnektelėjo su Rodolfu Kantoru, reikalaujančiu Dilano Klapešo, ir sugebėjo apvynioti jį apie pirštą. Ilgainiui Lola vis labiau ir labiau įsitikino, kad nereikia pasikliauti apgaulingai naivia Ingridos Dizel išvaizda. Ji vis dar nežinojo, su kuo amerikietė leidžia tuos paslaptingus vakarus. Kadangi Kibišius nesiteikė nusilenkti Gadecho kultui, Lola grįžo namo, giliai traukdama į plaučius nakties orą. Dvelkė išmetamosiomis dujomis, Švento Martyno kanalu ir skveru prie bažnyčios, kuriame tas

erzinantis ir nepagaunamas Kibišius tada šnekučiavosi su Vanesa.

Kai suskambo jos mobilusis, ji artėjo prie Vandens Bokšto gatvės. Ingridos balsas stengėsi perrėkti baisų triukšmą. Amerikietė kvietė ją susitikti Pigalio ir Dujė gatvių sankryžoje. Ji ten radusi informatorių, pasirengusį parduoti šviežiausią Farido Juniso biografijos dalį. Susitikimo vieta – „Kalipso" kabaretas. Durininko „sezamai, atsiverk!" bus: „Lola Žost turi pasimatymą su Gabriela Taiger." Ingrida pareiškė, kad staiga nusėdusi baterija, ir netrukus Lolos ausis tegirdėjo kvartalo gaudesį.

Pasitelkusi pusę litro kavos Lola įveikė miegus ir išėjo iš namų. To, kas leidosi iš dangaus, negalima buvo pavadinti krituliais. Kažin kas lėto ir labai skvarbaus. Kitaip tariant, debesys dovanojo paryžiečiams tikrą bretonišką dulksną, ir Lola pasigailėjo, kad neapsiavė guminių batų, pirktų Frelio iškyšulyje prieš trisdešimt metų. Bet vakarui kabarete labiau derėjo lengvi bateliai. Jai teko nemažai nupėdinti, kol surado taksi – nykstančią Paryžiuje rūšį, ypač naktį.

„Kalipso" fasadas atitiko klimatą. Už stiklinių vitrinų nepaliaujamai sruvo žemyn skystos girliandos, atliepdamos neonų mirksėjimui, brėžiančiam frontone trūkčiojančius pažadus: Kabaretas, Striptizas, Paryžiaus naktys. Prislopinta muzika vis dėlto smelkėsi iki pat šaligatvio. Afišoje kažkokia būtybė prašmatnia ruda šukuosena segėsi siauros suknios užtrauktuką: fotografas įamžino grakštų jos judesį kažkur ties tryliktuoju slanksteliu. Artistės veido nebuvo matyti, bet afiša skelbė, jog tai „Gabriela Taiger, liepsningoji..."

„Į kokį nuotykį įsivėlė Ingrida Dizel?“ – mintijo Lola, kol durininkas varstė ją žvilgsniu lyg iš anapus. Mari Tereza Žost, kitaip Lola, iki kaklo užsisagsčiusi savo griežtą lietpaltį, su melsvo atspalvio varnų lizdo liekanomis ant galvos, supliuškusiomis nuo meteorologinių kaprizų, kojomis, paburkusiomis lengvuose peršlapusiuose bateliuose, iš tiesų neatrodė didžpinigė.

– Lola Žost turi pasimatymą su Gabriela Taiger.

Turbūt ji ką tik ištarė pačią paikiausią savo karjeroje frazę, bet, kaip ir buvo žadėta, šios trumpos frazės poveikis buvo magiškas, ir durininkas pasitraukė įleisdamas ją.

Prieš atsidurdama „Kalipso“ įsčiose Lola įžengė į ilgą violetiniu audiniu išmuštą koridorių. Ji priėjo rausvai violetinę ir geltoną salę, pilną vyrų tamsiais kostiumais ir saujelės moterų tviskančiomis sukniomis. Turistų-žinovų, įvairaus plauko frantų ir ilgapirščių pasaulio atstovų, tarp kurių Lola atpažino mažiausiai porą. Ji nustebo, išvydusi Maksimą Diušaną, vienišą rymantį prie stalo ir siurbčiojantį kokteilį. Po perregimą kryžiaus formos sceną aidint Madonos balsui švaistėsi dvi skulptūrinių formų blondinės tik su siaurutėmis kelnaitėmis ir bateliais. Gražus kaip neišsipildęs pažadas Maksimas stebėjo jų skeryčiojimą.

– Lola!

– Maksimai, – atsiliepė ji, lėtai sagstydamasi lietpaltį.

– Koks palengvėjimas tave matyti! Jau valandą aš kamuoju šitą kokteilį. Paprotys reikalauja užsisaky-

ti stalo šokį įspraudžiant banknotus merginoms už korsetų, bet manęs tai neįkvepia.

– Stalo šokį? Kas tai yra?

– Pagal užsakymą šokėja nulipa nuo scenos ir atlieka numerį ant kliento stalo, sukdamasi aplink nerūdijančio plieno strypą, kurį čia matai. Tai atkeliavo pas mus iš Amerikos.

– Jei jau apie Ameriką – kur Ingrida?

Maksimas paaiškino, kad Ingrida prieš valandą paprašiusi jį ateiti, paminėjus pasimatymą su Gabriela Taiger, bet vis dar nepasirodžiusi. Jis ramiai sau laukė svarbiausio „Kalipso" atrakciono: liepsningosios žvaigždės pasirodymo.

– Visiškas apsinuoginimas, – patikslino.

– Kaip miela, – tarstelėjo Lola, žiūrinėdama meniu.

Ji greitai prisitaikė prie vietos dvasios, užsakydama džino ir citrinos sulčių kokteilį, siūlomą už litro šampano kainą. Na, o šampanas čia buvo pardavinėjamas už kilogramo ikrų kainą ir t.t. Nepermaldaujama mitybos grandinė.

Kur Ingrida Dizel, koks ryšys tarp Farido Juniso ir „Kalipso", kas tas paslaptingasis informatorius? Trypdami kojomis po stalais nuolatiniai klientai šaukė: „Gab-rie-la! Gab-rie-la!", klegesys negailestingai gožė Madoną – pats laikas liepsningajai pradžiuginti publiką.

Šviesos aptemo. Scenos gale plykstelėjo ugnies uždanga, ir drauge su ja nuskambėjęs juodaodės amerikiečių dainininkės balsas prikaustė žiūrovus prie kėdžių.

You can't love nobody
Unless you love yourself
Don't take it out of me babe
I'm not the enemy.

Ji pasirodė, apsitempusi raudona suknele, labai ilgi rusvi plaukai kaskadomis sruvo ant pečių. Aukšta, raumeninga, dailiomis išdidžiomis krūtimis, vešliais klubais, lyg ištekintomis kojomis.

Are you the man I love
The man I know loves me?
Come and talk to me boy
*I'm not the enemy.**

– Vau, – iškvėpė Maksimas.

Ir striptizas prasidėjo. Klasikinis, be stalo šokio, be nerūdijančio plieno strypo. Solidus numeris. Senų laikų istorija. Niekas nė nepyptelėjo, nemirktelėjo. Liepsningoji nusimetė suknelę, kojines, siaurutes kelnaites, pasiliko tik su bateliais pleksiglaso kulnais. Ir pradėjo siūbuoti, lankstytis, raitytis, leisdama suvokti. Nusileisdavo, traukėsi, vėl sugrįždavo. Atsisakymas. Dosningumas. Scenos gale plazdančios liepsnos margino jos kūną. Kūną su neįtikėtina tatuiruote ant nugaros, besitęsiančia nuo kaklo iki sėdmenų ir vaizduojančia geišą, išdykaujančią su valiūkais karpiais. Afiša prie „Kalipso" durų buvo retušuota.

* Ištrauka iš *I'm not the enemy* (aut. past.).

Tatuiruotosios striptizo šokėjos užmanymas buvo subtilus: visko ji nenusiima. Išpaišyta oda palieka jai paslapties dalį. Visiškas apsinuoginimas, išsaugantis šį tą minimalaus.

– Vau, – pakartojo Maksimas, paskui viskas nuniro į tamsą.

Tyla, gili kaip juoda duobė, bet štai vėl plykstelėjo šviesa ir pratrūko plojimų audra. Scenoje tesisklaistė keletas perregimų dūmelių.

– Visa tai mums nepaaiškina, kur prasmego Ingrida, – tarstelėjo Lola.

– Kokia nuostabi mer...

– Panelė Taiger laukia jūsų savo persirengimo kambaryje, – pertarė jį patarnautojas.

Maksimas nedvejodamas pakilo. Sekdama įkandin jo per salę Lola pagalvojo apie Merkurijaus sparnelius.

Ji sėdėjo prieš veidrodį, įsisupusi į rausvai violetinį peniuarą su sidabriniu pusračiu išsiuvinėtu žodžiu „Kalipso“ ir šukavosi liepsningus plaukus. Vos patarnautojas dingo, nusitraukė peruką.

– Ingrida! – dusliai šūktelėjo Maksimas.

Lola giliai atsiduso, prisidegė cigaretę ir klestelėjo ant pirmos pasipainiojusios sėdynės – sofutės, muštos zebro odos rašto audiniu.

– Apie Gabrielą Taiger paaiškinsiu vėliau, o su Faridu Junisu viskas paprasčiau.

– Žinoma, – pratarė Lola.

– Enrikė dirba „Kalipso“. Jis pažįsta padugnių pasaulį, – paaiškino Ingrida, nusiimdama dirbtines blakstienas. – Smulkiųjų, stambiųjų. Visų. Enrikė –

tikra adresų knygelė. Ištisas naktis prie jo gretinausi, kad jis pasiklausinėtų apie Faridą Junisą. Ir šiandien – bingo!

– Užsidėk savo tamsiai mėlyną jūreivišką nertinį ir perujietišką kepuraitę, liepsningoji. Eisime tarstelėti poros žodelių tavo adresų knygelei.

– Eikite be manęs. Nenoriu, kad šeimininkas pamatytų mane kalbantis su Enrike jūsų draugijoje. Negali būti nė kalbos, kad prarasčiau darbą.

– Keista, bet tariausi supratusi, kad tu masažistė, Ingrida Dizel. Matyt, blogai sumečiau.

21

Enrikė, „Kalipso" tvarkdarys, malonusis durininkas, įleidęs Lolą, laukė Pigalio ir Dujė gatvių sankryžoje. Jo veidas buvo toks pat išraiškingas kaip atvėsusi keptos avienos kulšis, tačiau akys, tykodamos progos, gyveno savo atskirą gyvenimą. Lola davė jam du šimtus eurų už tai, kad sužinotų, jog Faridas Junisas pastebėtas Sen Deni Gėlių kvartale. Tai buvo viskas, ką tas žmogynas žinojo. Ji išspaudė iš jo glaustą Chadidžos brolio aprašymą: dailus vaikinas, ne iš sukalbamų, vidutinio ūgio, dažniausiai apsirengęs juodai.

Ingrida Dizel išnėrė pro tarnybinį išėjimą ir nepaisydama dulksnos su draugais patraukė Sen Deni priemiesčio link. Lola tiktai klausėsi, o Maksimas ir

Ingrida ilgai kažką aptarinėjo, žingsniuodami koja į kojį; Maksimas vis gręžiojosi į Ingridą ir visą laiką jai šypsojosi. Vau.

– Kam eiti prieš prigimtį? Aš turiu polinkį į ekshibicionizmą. Be to, labai mėgstu šokti ir žinau, kad darau tai gerai. Išmokau Bali.

– Taip ir žinojau, kad man tai kažką primena.

– Supranti, kai aš šoku vyrams, žinau, jog teikiu jiems malonumą ir drauge suteikiu jį sau. Sykiu tai lieka nekalta. Aš remiuosi nuostata, kad žmogus neturi teisės pražudyti savo talentų.

– Tavo tiesa.

– Su peruku, kosmetika aš tampu kita. Jei nebūčiau pakvietusi jūsų į savo kambarį, jūs nebūtumėte nieko supratę ir matę tik liepsną.

– Liepsnos tai jau prisižiūrėjome, – įsiterpė Lola, kuriai jau įgriso tas burkavimas. – Baik teisintis, Ingrida, viskas gerai. Mes pripažįstame, kad tu – striptizo artistė. Pripažįstame. Ir neprašome tavęs už atgailą triskart sukalbėti „Tėve mūsų“ ir dukart „Sveika, Marija“, mergaite. Ramybė tau, Gabriela Ingrida Taiger Dizel. Ir pasistenk nepasigauti slogos.

– O tu seniai tuo užsiimi? – vėl prabilo Maksimas.

– Keletas metų.

– Man tavo šou pasirodė poetiškas.

– Taip ir yra! Toks viso to tikslas. Aš dirbu tik du vakarus per savaitę, nes tai menas.

– Ar toks menas pelningas? – pasiteiravo Lola, kuri susitaikė su likimu ir kantriai kentė.

– Ganėtinai.

– Taip man ir pasirodė, kad kaip namie dirbanti masažistė tu ne per daug vaikaisi klientų, – neatlyžo Lola.

– Galbūt, bet kaip tik „Kalipso“ aš susipažinau su Dilanu Klapešu.

– Maniau, jis mėgsta tik siaubus.

– Dilanas stato filmą, kuris vadinsis *Siaubo kabaretas*. Jis apklausė visą trupę, ir aš jam patikau. Beje, jis sutiko „Žvaigždžių panoramoje“ susitikti su žiūrovais. Bet nepasakė, apie ką kalbės. Rodolfui Kantorui telieka laikytis.

– Rodolfas Kantoras man mažiausiai rūpi. Tačiau vertinu žmones, kurie laikosi duoto žodžio, Ingrida. Taigi bravo už Klapešą. Ir bravo už striptizą, jei jau apie tai kalba. Tu turi talentą. Šou pasibaigus išlieki atmintyje.

– Tikrai?

– Tikrai.

– O taip, tikrai, – pritarė Maksimas.

Trijulė dar šnektelėjo, supama naktinio ir vis dar bretoniškai lietingo Foburo Sen Deni gatvės peizažo. Paskui reikėjo skirtis. Ingrida ir Lola paliko Maksimą Bradi pasaže ir tylėdamos paėjėjo tą keletą metrų, kurie skyrė jas nuo Troškimų skersgatvio. Lola paprašė Ingridos pavaišinti ją taurele.

– Tinka ir Meksika. Bet ar neturėtum ko nors kaitresnio už alų?

– Tekilos?

– Tai aš ir turėjau galvoje. Tegu bus tekila, Gabriela.

Ingrida įpylė, ir Lola dviem maukais išlenkė taurelę. Ingrida taip pat. Lola paprašė dar.

– Jei turi kažką man pasakyti, geriausiai klok tiesiai, – pareiškė Ingrida. – Tam nebūtina užpilti gerklę.

– Tik norėjau tave pasveikinti. Vienu šūviu du zuikiai, mergužėle. Keliu skrybėlę!

– *What?*

– Kad prakalbintum Enrikę, tau „Kalipso" nereikėjo manęs. O svarbiausia, nereikėjo Maksimo.

– Farai visada dirba poromis, ar ne? Enrikę pavyko prašnekinti, nes jis palaikė jus pareigūnais. Jis nešvaisto informacijos kur pakliūva.

– Maksimas visai nepanašus į policininką. Tu puikiai tai žinai.

– Veikiau į jūrininką, – pripažino Ingrida. – Daugių daugiausia į kranto apsaugos pareigūną, ar ne?

– Leisk man baigti, gerai? Už keturis gražučiukus penkiasdešimties eurų banknotus tu būtum pešusi tą patį.

– Manai? – nekaltai šypsodamasi paklausė Ingrida.

– Taigi tas naktis, kai prapuoli, leidi „Kalipso"?

– Nuo tavęs nieko nebenuslėpsi, Lola.

– Prisipažink, kad norėjai suvilioti Maksimą. Jam ir į galvą nebūtų atėjusi mintis, kad po lakūno striuke ir senais išblukusiais džinsais slepiasi tokia Gabriela Taiger, geiša ir žuvų guotas. Niekada.

– Gabriela Taiger – tik mano dalis, Lola.

– Kaip dalis, visai gražus kąsnelis. „Vieni užsiima gundymo menu, o kiti – garbe būti gundomi", – sakė Espri Flešjė*.

* Espri Flešjė (Valentin Esprit Fléchier, 1632–1710) – vienas didžiųjų XVII a. prancūzų oratorių.

– Nesu įsitikinusi, kad kalba čia būtų apie gundymą.

– Na jau! Tuomet apie ką?

– Kai kas man neduoda ramybės.

– Kas?

– *Leave me alone, Lola. I'm tired, don't you see?*[*]

– Ingrida, tu plepi nesustodama, bet nepasakai nieko rimto. Ką gi, šiąnakt pats metas. Kalbėk, Ingrida. KAL-BĖK. Ir įpilk man dar tos baltakės.

– Aš baiminuosi dėl žmonių giminės galo. Štai.

– Tas ir neduoda tau ramybės?

– *Yeah.*[**]

– Dėl rugsėjo vienuoliktosios?

– Ne. Dėl kibernetinės revoliucijos.

– Kas čia per daikčiukas?

– Aš bijau, kad vieną dieną žmogus išeis iš apyvartos. Kad bus nušluotas nuo Žemės paviršiaus ir pakeistas robotu arba kiborgu. Žmogus visada svajojo apie nemirtingumą. Mes beveik jį pasiekėme, tačiau rizikuodami tuo, kas esame šiandien. Teks atsisakyti savęs, ir mes tapsime tobuli. Nebebus kančių, rasizmo, religinių ar teritorinių konfliktų. Nebebus sekso, gimdymo, miego, alkio ir troškulio, nebebus gundymo, pasibjaurėjimo, mirties ir gyvybės. Nebebus nieko, tik šlovingas ateities kosmoso užkariavimas. Pagaliau vieną kartą ir visiems laikams mes tapsime nemirtingi ir dvėsime iš nuobodulio.

– Vau, kaip pasakytų Maksimas.

* Atsikabink, Lola. Aš pavargusi, ar nematai? (Angl.)

** Aha (angl.).

– Štai kodėl aš pašvenčiu savo kūną šokiui. Todėl masažuoju kitų kūnus. Nes kūnas – viskas, ką turime. Kai tik mūsų kūnas supūva ar sunyksta, mūsų nebėra. Baigta.

– Neatrodo, kad tai įvyks rytoj.

– Mokslinė evoliucija – greita ir nepermaldaujama, Lola. Jei mūsų amžininkų ji ir nepalies, jei tai atsitiks tik po trisdešimt, keturiasdešimt metų, ką tai keičia? Aš galvoju apie mus kaip apie rūšį.

– Tu šiek tiek egzaltuota mergina, Ingrida. Bet man tai nekliudo. Net pradeda patikti.

– Taip sakai, nes tekilos garai apniaukė tau galvą.

– Iš esmės klysti. Aš sakau, ką manau. Ir netrukus nutarsiu, kad mudvi abi žavingos. Pasirengusios grumtis už meilę, draugystę. Net jei tie jausmai – ne kas kita, kaip cheminiai procesai mūsų šimpanzių mutančių smegenyse.

– Ką nori pasakyti, Lola? Kad dėl Maksimo verta grumtis? Nes jis – žemės druska?

– Taip, mergužėle, ta druska, kurios tu užmiršai patiekti su tekila.

22

– „Iš glūdumų šaukiuosi tavęs, o Viešpatie. Viešpatie, išgirsk mano balsą; tegu tavo ausys išgirsta mano maldas! Jei tu įsiminsi kaltes, o Viešpatie! – Viešpatie, kas beišliks?“

Kunigas užvertė mišiolą, patylėjo ir paskelbė:

– Netrukus mes atsisveikinsime su Vanesa, kurią atiduodame į Viešpaties rankas ir su kuria vėliau susitiksime išrinktųjų karalystėje.

Žanas Liukas įsivaizdavo Dievo rankas: dideles, dailias, išvagotas gyslomis – ir nejučiomis žvilgtelėjo į savąsias. Kultuvės. Belvilio kapinėse jis buvo pats aukščiausias, bet aplink kapo duobę knibždėjo tiek žmonių, kad negrėsė joks pavojus, jog jis kris į akį policininkams, kurie laikėsi atokiau. Buvo užsimaukšlinęs škiperio kepuraitę, kaklą apsimūturiavęs šaliku, apsivilkęs jūrininko apsiaustą su gobtuvu. Buvo pažadėjęs Faridui kiek galima arčiau Vanesos kapo duobės užkasti lapelį su arabišku tekstu. Atsisveikinimą su mylimąja. Šį kartą Faridas nepatingėjo – apsilankė pas vieną senį Foburo Sen Deni gatvės mečetėje, kad šis už jį parašytų tekstą. Faridas šiek tiek kalbėjo savo protėvių kalba, bet rašyti nemokėjo. Žanas Liukas išlankstė lapelį, kad pasigėrėtų kaligrafija. Faridui iš tiesų reikia išplaukti į jūrą. Vidužemio jūra padės jam tapti žmogumi.

Dar Faridas norėjo, kad Žanas Liukas plačiai atmerktų akis ir ištemptų ausis. Kad nužiūrėtų kokį snukį, kokią nederamą šypseną. Nesvarbu ką, – kad tik pakurstytų jo keršto poreikį. Žanas Liukas buvo patenkintas. Faridas mylėjo savo Siamo dvynį, bet opesniais klausimais kreipdavosi į bičiulį Žaną Liuką.

Kol kas tuose veiduose nieko neįskaitysi. Visi atrodė prislėgti. Liesi, išblyškę veidai dar labiau išryškėjo vaiskioje dangaus mėlynėje. Buvo devinta valanda

ryto, saulė nudažė kapus geltonai oranžine šviesa. Ir įžiebė violetinę ir sidabrinę kunigo stulą. Visa tai buvo kažkaip žiauriai gražu.

Daugiausia jaunimas. Vienišė Vanesa Renžė, regis, turėjo nemažai pažįstamų. Tarp saujelės suaugusiųjų – pora, kuri atrodo sykiu ir nuliūdusi, ir atšiauri; matyt, jos tėvai. Tėvas pastiręs kaip mietas, motina ant suglebimo ribos. *Stabat mater dolorosa...** Žanas Liukas prisiminė lotyniškas frazių nuotrupas: giedodamas bažnyčios chore dalyvaudavo aibėje laidotuvių.

Buvo ir kažkokia drūta moterėlė su iki kaklo užsagstytu lietpalčiu. Gal kokia tetulė. Lietpaltis iš tokių, su kokiais senuose filmuose švytruoja Bogartas, bet jis vilkėdavo juos stilingiau, negu toji pamplė. Vis dėlto ji neatrodė apkvaitusi ir išpūtusi kaip pelėda akis stebeilijosi į minią. Šalia jos – blondinė kaip iš skandinaviško jogurto reklamos. Visai nieko sau, nors nepasidažiusi ir su vyriška striuke. Kartkartėmis ji palinkdavo prie pamplės ir kažką kuždėdavo jai į ausį. Šiek tiek panašu į Meluziną ir fėją Karabosę.

Be to, žinia, buvo Chloja ir Chadidža. Chloja atsinešė violončelę. Žanas Liukas prisiminė ją matęs Chlojos kambaryje tą dieną, kai įvarė jai tiek baimės. Dalyviams bus lemta išklausyti nedidelį pagarbos pareiškimą. Gera mintis, narsus poelgis. Kaip nesuklysti grojant prie kapo, kuriame tuoj prasmegs mirusios draugės kūnas? Apsiaustas ir platėjančios juodos kelnės, ištraukta tik balta palaidinukės apykaklė – visa

* Sopulingoji motina stovėjo... (Lot.)

išblyškusi, paburkusiomis akimis Chloja atrodė tikrai šauni mažytė.

Chadidža – visai kas kita. Be saiko išsičiustijusi. Aptemptas kostiumėlis, kailinė kepuraitė ir juodi akiniai. Prie krūtinės spaudžia tris baltas rožes. Greta jos – dailaus veido, bet vyresnis ir tik vos vos už ją aukštėlesnis tipas. Turbūt tas sužadėtinis, kurio negali pakęsti Faridas. Tas tipas, kuris niekada neves jo sesutės, nes ji – arabė. Arba dėl to, kad jis iš tų vaikinų, kurie apskritai niekada nieko neveda. Ką gali žinoti. Jo ranka globė Chadidžos liemenį. Vyriška ranka tipo, kuris galbūt niekada neves, bet greta kurio ramu. Jis žvelgė tiesiai prieš save, į Telegrafo gatvės pastatus.

– „Laukiu Viešpaties, laukiu iš visos širdies ir pasikliauju jo žodžiu."

Kunigas nutilo, minia sušnarėjo, ir Chloja žengė į priekį; vienas choro berniukas nešė jai kėdę. Ji neskubėdama atsisėdo, suderino instrumentą, paskui kilstelėjo smičių. Žanas Liukas niekada nebuvo girdėjęs tos muzikos, labai gražaus, labai liūdno ir labai matematiško fragmento. Praėjus pirmajai nuostabai jis susikaupė, kad įsižiūrėtų į Chlojį. Ir spindinčioje auksu erdvėje išvydo išnyrant baltutėlaitį vienaragį, jo karčiai ir uodega plaikstėsi žarstydami kibirkštis. Plieninis violončelės galas buvo sidabrinis ragas gyvulio Chlojos veidu, tik nepaburkusiu ir neužverktu. Ji buvo tokia tyra. Šilkinė suknia tviskėjo matinėje saulėje.

Paskui viskas aptemo, ir Žanas Liukas atsigavo iš transo. Dangus papilkėjo. Juo labiau artinosi žiema, juo labiau rytas panėšėjo į sutemas. Jis pajuto, kaip

virpulys perbėgo minią, pajutusią tą dangaus ženklą, ir visus apgaubė liūdesys. Bet kažkokiam vaikinukui piemenaičio veidu, šviesiomis garbanomis, išlindusiomis iš po megztos kepuraitės, ir tokia pat barzdele šovė į galvą gera mintis. Jis iškėlė ranką, sugniaužęs saujoje uždegtą žiebtuvėlį. Susirinkusieji bemat nusitvėrė šio gesto, ir iškeltose rankose suplazdėjo dešimtys liepsnelių. „Lyg kokiame sumautame popmuzikos koncerte“, – pagalvojo Žanas Liukas. Vanesos senis, matyt, niekada negirdėjęs apie Vudstoką, įniršęs atsigręžė.

Leitenantas Žeromas Bartelmi perkando visos tos palydos Vanesos Renžė laidotuvėse mįslę. Renė Kantor pasididžiuodama jam papasakojo, kaip jos sūnus per internetą subūręs buvusius Bomaršė licėjaus moksleivius. Kaip ceremonmeisteriui jam netgi toptelėjo netikėta mintis apie žiebtuvėlį. Mūsų epochos paradoksas. Vanesa Renžė buvo vienišė, ne per daug linksmo būdo, ne itin širdinga. Tikrajame gyvenime jai būtų pakakę kelių sekundžių išvardyti savo draugus. Po mirties – pasitelkus virtualiųjų mūsų pasaulio komunikacijų magiją – ji dalyvavo didžiojo atsisveikinimo spektaklyje. Visi troško tarti jai sudiev. Liepsnojo žiebtuvėliai. Veidai dvelkė liūdesiu. Ar nebūtų geriau, jei visi tie geltonsnapiai būtų buvę po ranka, kai jų reikėjo? Po tos žiebtuvėlių istorijos Bartelmi stebėjo šefę, bandydamas atspėti, ar ji mąsto taip pat, kaip ir jis.

O kol kas jis džiaugėsi, kad galėjo perspėti ją dėl Sodo nykštuko ketinimų. Grusė buvo įdūkęs. Tai

darėsi grėsminga. Vakar į Lui Blano gatvę netikėtai prisistatė Renė Kantor ir davė parodymus – šis nelauktas pasirodymas Nykštuką tiesiog įelektrino. Vanesą Renžė ji pavaizdavo kaip Maksimo Diušano meilužę. Kalbėjo be užuolankų ir kategoriškai apkaltino restorano savininką. Kai ji pareiškė: „Tai buvęs peštūnas, visko ir visur ragavęs. Kraujas ir smurtas jo nebaugina. Be to, virėjas – net jei tai ir nauja jo profesija – pjaustymo anatomiją išmano, jums taip neatrodo, komisare?“ – Sodo nykštukas klausėsi jos be galo dėmesingai. Kai ji pabrėžė panašumą su Rinko Jamados byla, Grusė susižavėjimas bemaž peraugo į orgazmą. Tačiau šią ekstazę sekė isterijos priepuolis, kai Renė Kantor ne vietoje užsiminė apie Lolos Žost apsilankymą.

– Mums reikia pasikalbėti, ponia Žost.

– Kodėl ne, Grusė. Bet ar jūs tikras, kad kapinės – tam tinkamiausia vieta?

– Būtent. Ko jūs čia atėjote?

– Na, aišku, pareikšti pagarbos savo kvartalo merginai.

– Pernelyg pabrėžtina pagarba, ponia Žost. Nesistenkite apdumti man akių. Žinau, kad jūs trypinėjate po mano daržą.

– Šiek tiek patausokite savo metaforas, Grusė, jos pernelyg pakrikos.

– Jūs apklausiate liudytojus, nors nebeturite įgaliojimų to daryti, kišatės į policijos tyrimą, kuris nėra jūsų reikalas. Tai labai rimta.

– Manote, daktare?

– Kam toks tonas, ponia Žost! Visiems aišku, kas čia vyksta: jūsų draugystė su Maksimu Diušanu apsuko jums galvą. Jūs paleidote vadžias. Žmonės mato jus šmirinėjančią po visą kvartalą.

– Jums iš tiesų atrodo, kad aš panaši į laisvąjį elektroną, komisare Grusė? Ačiū, priimu tai kaip komplimentą.

– Nebenoriu, kad jūs trypinėtumėte po *mano* tyrimą. Aišku? Pabandykite nepaklausyti, ir aš jums laiduoju, jog apie tai pasikalbėsime aukštesnėse instancijose. O kadangi jūsų reputacija – viskas, kas jums beliko...

– O jūsiškė taip puikiai jums dera. Laikas bėga, o ji išlieka nepriekaištinga.

– Pasilaikykite savo cinizmą sau, ponia. Tai menkas ginklas. Ir žinokite – aš čia pat suimu Diušaną.

Nykštuko įtūžis padarė jai ne didesnį įspūdį negu paukštelio siusis Gibraltaro uolai. Amžinasis lietpaltis virto didinga paniekos skraiste – kumščiai subrukti į kišenes, lūpos sučiauptos – šefė sviedė į Žaną Paskalį Grusė savo triuškinamą Medūzos žvilgsnį, ir tas susigūžęs ir sumišęs įsispraudė tarp dantų pypkę ir nėrė šalin. Pasuko prie tarnybinio automobilio, kur lūkuriavo du pareigūnai, pasiruošę įsisodinti Maksimą Diušaną. Bartelmi nejautė restorano savininkui ypatingo prielankumo, bet iš solidarumo Lolai Žost pajuto lašelį užuojautos. Kad ir kaip pastaroji stengėsi, „Gražuolių" savininko popieriai buvo nekokie. Leitenantas pasiuntė Lolai ir atletiškajai jos porininkei melancholišką šypseną, paskui panarinęs galvą nusekė paskui Nykštuką.

◆

Žanas Liukas buvo patenkintas savimi. Nė lapė nesulojo – ir misija atlikta. Piemenėliui toptelėjo išganinga mintis švystelėti į duobę savo žiebtuvėlį, ir tas gestas buvo užkrečiamas. Visas jaunimas pasekė jo pavyzdžiu. Žanas Liukas taip pat, atsargiai pridėdamas ir eiles mylimajai. Dabar jis stovėjo prieš Chloją vienoje Telegrafo gatvės kavinaitėje.

Chloja vis dar buvo sukrėsta to įvykio kapinėse. Tos akimirkos, kai farai įsisodino *sužadėtinį*. Ir iš karto po to Chadidžą, nes ši kėlė velnišką triukšmą. Kur kas didesnį negu jos vyrutis, kuris išliko visiškai ramus ir su nuolankia šypsena nusekė paskui farus. Chloja aiškino, kad jis vardu Maksimas Diušanas ir laikąs vienintelį prancūzišką restoranėlį Bradi pasaže. Prieš tai buvęs karo fotoreporteriu. Žanui Liukui tai padarė įspūdį. Tie vyrukai paprastai arba tikri kietakiaušiai, arba visiški psichai.

Vis dar įdirgusi dėl policininkų, dar sykį dėstydama tą istoriją, tarsi jis nebūtų matęs jos savo akimis, Chloja svaidė į jį žvilgsnius, ieškančius pritarimo. Matyt, jis jos nebebaugino.

Jos veidas pradėjo atrodyti jam malonus, strazdanėlės darė ją tik dar žavesnę. Jis užvedė kalbą apie muziką ir netrukdė jai pasakoti apie krūvą kompozitorių, kurių jis nebuvo nė girdėjęs. Ta mergaitė savo reikalą išmano ir mėgsta muziką taip, kaip jis jūrą. Pamažu Žanas Liukas pradėjo puoselėti mintį pasiimti Chloją į „Juodąjį angelą“. Ji atkakli ir kukli – geri bruožai komandos nariui. Be to, žmogus, gerai mokantis pasakoti – tikras lobis tolimiesiems plaukiojimams.

Vienintelis keblumas – bendrabūvis su Faridu. Dar viena priežastis pradurti tą pūlinį.

– Tu gerai pažįsti Faridą, Chloja?

– Aš? Ne. Mes pažįstami nuo mokyklos laikų – su juo nebuvo lengva. Be to, pats matei, kokią pylą jis ištaisė Chadidžai. Per akis priežasčių, kad nežadintų man simpatijų. O daugiau neturiu ką pasakyti.

– Chloja, nemanyk, kad jeigu aš panašus į galviją, ir mano siela tokia.

– Niekada nesakiau, kad tu galvijas.

– Nėra ko šiaušti. Aš kur kas atviresnis, negu tu manai.

– Puiku.

– Apie Faridą esu pasiruošęs išklausyti viską. Kad ir ką būtų iškrėtęs, jis liks mano draugu, nes ištikimybė slypi mano kraujyje. Beje, dabar jis pas mane gyvena.

– Gražu iš tavo pusės.

– Man taip ir atrodo, kad jo praeitis nėra švari. Nojus sako, kad Faridas vieną gražią dieną išdygo jų gyvenvietėje iš niekur. Faridas, kuris taip mėgsta daryti tai, kas jam patinka, ir tada, kai jam tai šauna į galvą, net neturi vairuotojo pažymėjimo. Štai kodėl Nojui arba man tenka jį vežioti. Man visada atrodė, kad jis elgiasi kaip bėglys. Bėglys, bet ne politinis – tu mane supranti?

– Taip, daugmaž. Manau, kad Faridas laikosi šešėlyje kaip kiekvienas banditas.

– Ne tik. Mano namelis Sen Deni – ideali slėptuvė. Toks nedidelis smiltainio statinys, visais atžvilgiais padorus – išpuoselėtas miesčioniškas fasadas,

po dešimtos vakaro niekada jokio triukšmo. Kas prikibtų prie Farido, kai toks užnugaris? Patikėk, niekas. Pasakyk, ką apie jį žinai, Chloja.

– Kur kas mažiau, negu tu, jo draugas.

– Tu manim nepasitiki, ir be reikalo. Bet nieko nuostabaus, mes vos pažįstami. Žinoma, aš buvęs kalinys. Ir banditas. Bet plėšiu savo svajonės vardan. Vardan laivo. Dvidešimt penkių metrų laivo, laukiančio manęs Maljorkos Palmoje. Kitaip negu Faridas, aš turiu idealą.

– Lengva kalbėti.

– Ne taip jau labai. To, ką tau pasakoju, niekas niekada nėra girdėjęs Kai man sukako penkiolika, aš nusprendžiau verčiau imti, negu elgetauti. Aš – anarchistas, Chloja. Politikas. Pasaulis blogai surėdytas, ypač tokiems, kaip tu ir aš. Mes gimėme be paveldėjimo ir patys turime nuspręsti, ar norime įgyvendinti savo svajones, ar ne. Tau patiktų groti violončele ant burlaivio denio, saulei leidžiantis į žydrą jūrą?

23

Tviekste tvieskė mėnulis – apvalus, putlus ir gražus kaip karališkojo įpėdinio galvutė. „Žvaigždžių panoramos“ šeimininkui jis derėjo prie aplinkos: ši naktis regės Santo Gadecho festivalio uždarymą su keleto ryškių jo filmų demonstracija, tarp jų pasiskanini-

mui – *Piromanija*. Žiūrovai būriavosi ant šaligatvio. Ingrida ir Lola lūkuriavo vestibiulyje, gobstomos švelnių ir meilių Rodolfo Kantoro žvilgsnių. Jis pasitiko jas kaip karalienes, sužavėtas, kad sulaukė Dilano Klapešo skambučio, kurio taip tikėjosi. Režisierius sutiko atvykti į susitikimą su žiūrovais. Reikalavo tik viena: baro, atviro jam ir keletui jo draugų. Ingrida pasistengė nutylėti, kad iš tikrųjų Klapešo svita – įnoringų manierų girtuoklių eskadronas.

Lola aiškino Ingridai, kad padėtis anaiptol ne iš puikiųjų. Leitenanto Bartelmi atkaklumo nepakako prakalbinti policijos kartotekoms. Faridas Junisas gyveno Akveduko gatvėje, bet nuo paskutiniojo policijos apsilankymo tėvai apie jį nieko nėra girdėję. Bartelmi kerai Sen Deni buvo tokie pat neveiksmingi. Arba „Kalipso" tvarkdario kanalai nepatikimi ir Junisas niekada nebuvo įkėlęs kojos į tuos kvartalus. Arba apklausti liudytojai atsisakė bendradarbiauti su teisėtvarkos pajėgomis. Arba Faridas, slidus kaip ungurys, turi kažkokį mįslingą vardą.

Vis dėlto buvusi komisarė deda visas viltis į perteklių.

– Perteklių, Lola?

– *Yes, my young apprentice.** Įkalčiai prieš Maksimą Renžė byloje kaupiasi ypač dosniai. Viskas labai paprasta: visi keliai veda į Maksimą Diušaną, kaip šventosios upės – į legendinę deltą.

– Kur ta legendinė delta? Ir kas tos šventosios upės?

* Taip, mano jaunoji mokytine (angl.).

– Grynas mano vaizduotės vaisius, mergužėle. Aš galandu liežuvį. Kaip mane gyvą matai, taikausi išsiaiškinti, kur esu. Veikti – gražu, bet jau pats metas stabtelėti ir pamąstyti.

Lola metodiškai persijojo visus duomenis, susikaupusius įtarimų spintoje. Sumišai: tikri faktai, galimybės, prielaidos, melagingi parodymai. Maksimas, karo fotoreporteris, su žmona japone, komiksų kūrėja, įsikuria Paryžiuje. Reportažai įpareigoja – jo dažnai nėra namie. Sklando kalbos apie jų nesantarvę. Menininkė pasmaugiama, jos kulkšnys pririštos prie dvigulės lovos virbų, palikdama po savęs kūrinį – tiek pat niūrų, kiek ir paslaptingą: kultinę mangą, pasakojančią apie išsivysčiusios kapitalistinės visuomenės negeroves, nesubrendusių paauglių iškrypimą ir už pinigus parsiduodančių mokinukių kapojimą į gabalus. Rinko Jamados žmogžudystė lieka neišaiškinta. Po dvylikos metų vis toks pat patrauklus Maksimas, persikvalifikavęs į virėją, atsiduria panašaus įvykio centre. Netrūksta ir mokinukių. Tikrų. Chadidža, Chloja ir Vanesa, trys netekusios pastogės mergaitės, atstoja viena kitai šeimą ir surėmusios pečius grumiasi su negandomis. Viena jų pasmaugiama. Jos žudikas, puikiai pažįstantis trijulės įpročius, pasitelkia simboliką, suluošindamas ją *post mortem* mėsos kapokle ir pasirašydamas savo nusikaltimą lėle *Bratz* – aukos atvaizdu su nuimamomis pėdomis. Reikalas komplikuojasi, kai pasklinda gandas, kad Maksimas Diušanas – Vanesos Renžė meilužis.

Minėtasis Diušanas – ne kas kitas, kaip Chadidžos mylimasis, su kuriuo ją sieja audringas romanas. Mi-

nėtasis Diušanas nusikaltimo metu atsiduria įvykio vietoje. Minėtasis Diušanas turi po ranka buto Troškimų skersgatvyje raktus.

– Diušanas šen, Diušanas ten – visa ko perteklius, taigi – negrabu. Ir būtent tuo mums reikia remtis. Nes matai, Ingrida, protingi žudikai – be galo retas atvejis, kitaip negu bando įtikinti mus kai kurie nartūs scenaristai. Tikrovėje žudikas dažnai kvailas.

– O serijinis žudikas?

– Super kvailas. Kitaip ko jis stačia galva lįstų į bėdą, rizikuodamas pakliūti į šaltąją dėl nežinia ko? Užuot mėgavęsis gyvenimo džiaugsmais, žinoma, santykiniais, bet vis dėlto patraukliais? Nes – juokinga! – nusikaltimas neatsiperka. Ne, patikėk, šiame amate vieninteliai protingi nusikaltėliai, kuriuos buvau sutikusi, – plėšikai. Jų paskata aiški. Ją nusako septynios raidės: P-I-N-I-G-A-I. Jų veikla reikalauja strateginio mąstymo ir nepriekaištingos organizacijos.

Ingrida turėjo į valias laiko apmąstyti Lolos teoriją. Išskyrus ketverias skerdynes su ugniasvaidžiais, lėtą gaisrininkų brigados agoniją ir apokaliptinį ligoninės personalo galą lavos sraute, išmonę pakvaišusio ir randuoto *deus ex machina,** degančio kerštu dėl penkiolikos nesėkmingų odos persodinimų, *Piromanijos* demonstravimo metu ničnieko neįvyko. „Žvaigždžių panoramos“ tarnautojai elgėsi kaip paprastai, ir niekas priėjęs nepatapšnojo joms per petį ir nepranešė, kad Kibišius čia.

* Dievas iš mašinos (lot.), atsitiktinis asmuo, palankiai veikiantis įvykius.

Būgštaudamos, kad skalsioji *Piromanija* – tik užkandis vis labiau nesuviršinamoje voroje, Ingrida ir Lola išėjo iš salės filmui dar nepasibaigus ir patraukė ieškoti Elizabetės. Rudaplaukė durininkė susimąsčiusi rūkė ant šaligatvio, nenuleisdama akių nuo taikaus Švento Lauryno sodelio.

– Kibišius neatėjo, man labai gaila.

– Ne labiau, negu mums, mergužėle. Manau, jis nusitvėrė kokio kito psichopato kūrybos.

– Gal jis žino Gadecho filmus mintinai.

– Suka juos mintyse, ir jam to pakanka, – toliau dėstė Lola. – Man tai suprantama. Penkiasdešimt dvi mirtys per minutę – tai palieka pėdsakus smegenėlėse.

– Aš žinau, kur jis gyvena. Dievo gatvėje. Tiesiai virš libaniečių restoranėlio.

– Negalėjai pasakyti iš karto!

– Ne.

– Ir dar Dievo gatvėje! Taip lengva įsiminti!

– *You're fucking nuts in this fucking country or what?** – įsiterpė Ingrida.

– Prieš porą dienų susitikau Kibišių gatvėje. Nusekiau jį iki namų, bet jis mane pastebėjo. Man pavyko išsisukti, pripliauškus kažkokių nesąmonių, bet jei Vanesą nužudė jis, tai nenoriu, kad sužinotų, jog aš jį įskundžiau. Tiesą sakant, jis vardu Benžamenas Noblė.

– Pagrįstas argumentas, mergužėle, – didžiadvasiškai pripažino Lola. – Visi turi teisę drebinti kinkas.

– *Fucking nuts!***

* Jūs visai trenkti šitoje sumautoje šalyje, ar ką? (Angl.)

** Visiškai trenkti! (Angl.)

◆

Laiptų narvelyje sklandė žiaudrūs rytietiški kvapai. Lolos receptorius, stokojančius „Tiek dienos, tiek nakties gražuolių“ teikiamų džiaugsmų, jie nugramzdino į svajas. Vietoje pietų ji pasitenkino skurdžia makaronų porcija ir niekingu bananu. Tai nesukliudė jai plastmasine kortele atidaryti ponulio Benžameno Noblė durų. Įsilaužimas pas nepažįstamą žmogų apetito neapmalšino, ir ji rimtai ketino pasikuisti šaldytuve ir paieškoti ko tinkamo užkrimsti. Ingrida buvo nusiteikusi visai kitaip. Lola jautė, kad reikalui esant ji pasiruošusi patiesti Benžameną Kibišių bato spyriu.

Jos išnaršė kuklų vieno kambario butuką, ieškodamos kapoklių, moteriškų batelių, lėlių *Bratz* ar kokio kito daiktinio įrodymo, išduodančio maniaką. Išskyrus keletą kamerų, apšvietimo įrangą ir pasakišką DVD kolekciją būstas neatskleidė jokių polinkių į fetišizmą. Beje, DVD bylojo apie prieštaringą skonį: be siaubo filmų, čia buvo išsami Čaplino, Melvilio, Orsono Velso ir Deivido Linčo darbų kolekcija. Lola netgi pasistengė išversti ant virtuvės plytelių šiukšliadėžę. Nuodugniai ištyrinėjusi banalų, nėmaž neįkvepiantį jos turinį ji nusiplovė rankas ir pravėrė šaldytuvą, paskui šaldymo kamerą. Drauge su Ingrida, palinkusia virš jos peties, Lola galėjo konstatuoti, kad šaldytų žmogaus pėdų ten nėra. Ji išėmė iš šaldytuvo kumpį, sūrį, agurkėlius ir alų piknikui ant virtuvės stalo. Netgi ruošėsi išsivirti kavos.

„Pasiutimas, kiek laiko tarnaudamas policijoje praleidi lūkuriuodamas“, – galvojo Ingrida. Ji jau priprato prie tamsos. Turkiškai sukryžiavusi kojas,

įsitaisiusi ant savo palaidinio, nugara atsirėmusi į lauko duris ji tykojo garsų pastate. Teįžiūrėjo pagaliau pasisotinusios Lolos siluetą. Buvo taip vėlu, kad nepaisant kofeino Ingrida jautė, kaip jos smegenys krečia jai pokštus. Paskutinėmis naktimis ji nedaug temiegojo. Ar dėl to, kad visą ją užvaldė tas tyrimas Lolos draugijoje, ar dėl to, kad pernelyg krimtosi dėl Maksimo. Ji prisivertė giliai alsuoti ir pasirąžė, atpalaiduodama užtirpusius raumenis. Girdėjo Lolos kvėpavimą – truputį pridususį.

– Žinai, Ingrida, visa tai man primena kai kurias pasalas su Tusenu.

– Tavo buvusiu padėjėju?

– Prieš Bartelmi laikus. Tusenas Kidžo – šaunus vaikėzas. Kai mes tykodavome pasaloje, Tusenas niūniuodavo. Senus Očio Redingo, Kerčio Meifildo, Berto Bašarašo šlagerius. Pašėlęs repertuaras! Ir gražus balsas... to kvailelio. Ir dailus snukelis. Rusva oda – tėvas buvo kilęs iš Jaundės, motina – bretonė. Trumpos tankios, šviesios garbanos ir rusvai žalios akys. Visada puikiai nusiteikęs, o žinai, koks tai retas dalykas. Dar vienas bendras su tavimi bruožas – jis mane įkvėpdavo.

Ingrida nepertraukė, leido jai pasakoti. Jau kuris laikas ji laukė, kad Lola išlietų širdį ir papasakotų apie Tuseną Kidžo, kuris žuvo, vykdydamas tarnybinę užduotį, nesulaukęs nė trisdešimt. Iš Maksimo žinojo, kad Lola jaučiasi kalta dėl jo mirties. Siaubingas galas. Nukirsta galva. Iš tikrųjų Ingrida apie tai žinojo daugiau, negu Lola manė. Pagrįstai ar ne, Tuseno Kidžo žūtis padarė galą ankstesniam buvusios komisarės

gyvenimui, atsakingoms pareigoms, padėčiai, jos komandai, amatui, kurį ji mėgo. Šiandien aiškiai matyti, kaip ji jį mėgo. *This fucking job.**

– Nes, supranti, Ingrida, aš visai nesu vieniša medžiotoja. Niekada taip gerai neužuodžiu grobio, kaip draugijoje. Mano neuronai sukuria kažką veiksmingo tik geros diskusijos metu. Žmogaus neperdirbsi. Dėl to tave ir pasiglemžiu, užuot leidusi tau demonstruoti naktiniam Paryžiui savo užpakalį.

– Pademonstruosiu rytoj. *Don't worry.***

– Aš nesirūpinu, aiškiai supratau, kad tu – mergina metodiška ir visada rimta. Dailūs apvalumai, bet kieta kakta. Ir tas kontrastas man patinka, mergužėle, patinka.

– Kažkas ką tik įėjo į vidų, Lola.

– Ką gi, pirmyn! Jei tai Benžamenas, mes jį nuraškysim.

– Maniau, mes jį pričiupsim.

– Kvailiuke, nejau iš tiesų manai, kad policininkų žargonas telpa į siuvimo pirštelį?

Asmuo, kuris, kaip tikėjosi Ingrida ir Lola, buvo Benžamenas Noblė, ką tik įkišo į spyną raktą ir vėrė duris. Paskui laikas sustojo. Ir vėl pajudėjo to paties asmens žingsnių ritmu – jis kulvirsčiom ritosi laiptais žemyn, stengdamasis pralenkti savo šešėlį. Ingrida puolė į priekį.

Kresnas siluetas nukūrė Dievo gatve Švento Liudviko ligoninės kryptimi. Ingrida bėgo, bėgo – kaip

* Tą sumautą darbą (angl.).

** Nesirūpink (angl.).

mergina, kurios kojos daugybę metų mina mechaninį bėgimo takelį, tokia pat greita, kaip gerai treniruotas vyriškis. Bėglys nesiryžo leistis per tiltą. Jo kūnas sustingo baltoje pilnaties šviesoje. Žemėlesnis už Ingridą, jis buvo tamsiaplaukis, jaunas. Pasuko kairėn, nuskuodė kanalo pakrante. Ingrida narsiai neatsiliko, jausdama, kaip ją gena joje sukilęs pyktis. Ji vijosi tariamą Noblė, vildamasi, kad tai išjudins šio pasaulio stingulį, stingulį to kvartalo, kuris prislopinta, pernelyg santūria rauda apverkė mergaitės žūtį, įsikniaubęs veidu į pelenus, pasirinkęs užmaršti. Ji bėgo ne tik dėl Maksimo. Ji bėgo iš principo. *I'll get you, fucking bastard! I'll get you!** – žadėjo sau, jausdama gerklėje kraujo skonį ir pernelyg kaitrų orą, tvilkinantį plaučius.

Kurį laiką jie bėgo tuščia krantine. O paskui persekiojamajam trūko kantrybė. Jis sustojo kaip įbestas. Sulinkęs dvilinkas, įsirėmęs rankomis į kelius, šniokštuodamas kaip ruonis. Tada miesto žiburių šviesoje Ingrida įžvelgė jo veidą. Nė šešėlio baimės – jis ką tik suprato, kad turi reikalą tik su moterimi. Jo kūnas bylojo už jį – jisai grumsis. Surėstas kaip kovinis jautukas, bėgti jis nebepajėgė, bet grumtis galėjo. Rudaplaukės durininkės Elizabetės žodžiai, regis, kilo iš niūrių kanalo vandenų, vangūs žodžiai Ingridos galvoje. „Bet jei Vanesą nužudė jis... jei jis... Vanesą... jei jis...“

Staiga Ingridai šmėstelėjo mintis, ar jis kartais neturi peilio. Buvo mačiusi, kaip Čikagos gatvėje plūsda-

* Aš pričiupsiu tave, sumautas šunsnuki! Pričiupsiu! (Angl.)

mas kraujais vienas žaliūkas mirė nuo peilio smūgio, padurtas nugeibusio it šlapias viščiukas penkiasdešimties kilogramų psicho. Dusulingu Lolos sprintu nebuvo ko pasikliauti. Kavalerija vėlavo. Ar Lolos negera akis? Ar visi jos talkininkai galų gale padžiauna kailį? Ingrida prabilo – daugiau nebeliko ką daryti.

– Policija! Nė iš vietos!

Žaliūkas piktai nusišiepė, paskui nuoširdžiai nusižvengė:

– Dabar jau farai samdo amerikietes?

Ingrida įtemptai pagalvojo apie Maksimo akis, apie Maksimo, Žemės druskos, kūną – dėl jo galima grumtis, galima. Ji įtraukė pilvą, pakrutino mentes, kaip galėdama atsitiesė, ištempusi savo žirafos kaklą. Ano ranka slystelėjo po striuke ir ten liko. Jie surėmė žvilgsnius. O paskui jis lėtai atsitraukė, vienu šuoliu apsisuko ir leidosi bėgti. Jis nežino, ko nori! Tačiau man – dabar arba niekad! Ji puolė į priekį, nutvėrė jį už pečių, užvirto visu savo svoriu, kad krisdama nusitemptų ir jį, ir griuvo ant jo. Susikibę jie nuriedėjo. Jis urzgė, koneveikė ją. Ji spaudė jį, spaudė, keliais daužė strėnas. „Mes jį pričiupsim, mes jį nuraškysim. O kas toliau, Lola? Paskubėk, Lola! Na, kokį velnią tu ten veiki, senute?“

Jis išlaisvino kumštį, smogė jai į smilkinį. Galvą pervėrė skausmo blyksnis. Jų kūnai kanalo pakrantėje. Jis čiupo ją už kaklo, suspaudė. Akimirką ji suglebo, bet bemat tvirčiau įsikirto į jo kūną, kaklą. Ir suleido dantis. Jis nutvėrė ją už ausies, trūktelėjo. *I want to keep my fucking ears!** Iš visų dar jai likusių

* Aš noriu išsaugoti savo sumautas ausis! (Angl.)

jėgų Ingrida bloškė trūkčiojančią jų masę į kanalą. Ledinis dvokiančio vandens dilgtelėjimas. Jis įsitvėrė jos palaidinio, ji – jo striukės apykaklės, jie mataravo kojomis.

– TU NESUDOROSI MANĘS, KAIP SUDOROJAI VANESĄ, TU KEKŠE!

– Ką čia skiedi?

– Tai tu ją nužudei? Bet aš tavęs nebijau.

Jautuko smūgis nepasiekė tikslo. Ingrida užvožė jam daugiau mažiau taikliai.

– Ruošiausi to paties paklausti tavęs, silpnaproti!

Jis liovėsi muštis, tad Ingrida taip pat. Ji išspaudė:

– Turiu pasiūlymą. Išsikrapštome iš vandens. Paskui pašnekėsime.

– Gerai, bet paleisk mane!

Jie vargais negalais išsiropštė ant kranto. Jai pavyko pirmai, ir ji porą sekundžių stebėjo, kaip jis kepurnėjasi – atrodė visiškai sustiręs, ji ištiesė jam ranką ir ištempė jį ant kranto. Jie sugriuvo vienas ant kito, paskui atvirto veidu į žvaigždes. Šiąnakt kelios jų silpnai mirkčiojo danguje.

– O tu stipri kaip kumelė, prietranka.

– Kaip ir tu, Noblė. Nes, tikiuosi, tu iš tikrųjų Benžamenas Noblė?

– Bent tai, kas iš jo liko. Nebegaliu nė pajudėti, tu, nepavykusi Supermoteriške.

– Savo pojūčius pasipasakosime vėliau, Marseli Serdanai*. Kodėl manai, kad aš nužudžiau Vanesą?

* Marselis Serdanas (Marcel Cerdan, 1916–1949) – prancūzų bokso čempionas.

– Pamaniau, kad tu lesbietė. Tavo plaukai, eisena...

– Lesbietė ar ne – kas čia bendro?

– Kadangi Vanesos nedomino vyrai, maniau, ji lesbietė. Kai supratau, kad tu – moteris, pagalvojau, jog tai kvepia meilės kerštu. Nutariau, kad manęs laukia antrasis prizas konkurse „Tapk meilės dramos auka". Tu ne lesbietė?

– Kiek žinau, ne.

Jie nutilo, stengdamiesi atgauti kvapą. Paskui Noblė atsitiesė ir kalendamas dantimis pratarė:

– Kažkokia stora dama stebi mus, persisvėrusi per turėklus. Manding, reikia nešdintis, kol neprisistatė policija. Tikroji.

– Nesijaudink. Storoji dama pati yra policininkė. Tiesa, buvusi, bet... Na, tai ilga istorija. Eime pas tave išgerti grogo. Mačiau, turi romo.

– Ir agurkėlių, ir kavos. Iš jų kvapo ir supratau, kad tu tykai. Nekantriai laukiu akimirkos, kai paaiškinsi, kodėl taip kruopščiai išnaršei mano spintas, Supermoteriške.

– *No way!*[*]

– Kaip tai *no way?*

– Tik tada, kai atsakysi į mūsų klausimus, Marseli Serdanai.

[*] Nieko nebus! (Angl.)

24

Plaukų džiovintuvo butuke nebuvo, ir Ingrida iki pat akių užsimaukšlino perujietišką kepuraitę. Bet skalbimo mašina buvo, ir su džiovykle, – jos drabužiai glebiai raičiojosi už apskrito langelio. Apsisiautusi svetimu chalatu, pamerkusi kojas į karšto vandens dubenį, kuriuo dalijosi su Benžamenu Noblė, jinai šildė rankas į porcelianinį puodelį su grogu, dosniai pripildytą Lolos; nors šiai ir negrėsė hipotermijos priepuolis, ji apsirūpino tuo pačiu gėrimu ir tylėdama klausėsi, bent vieną kartą kitaip negu buvo įpratusi, leisdama Ingridai griežti pirmu smuiku.

– Tai Vanesa tau atrodė lesbietė?

– Du variantai. Arba lesbietė, arba išsižadėjusi seksо. Tiesą sakant, man ji atrodė kaip kokia vienuolė. Ne iš tų egzaltuotųjų, pasimaišiusių dėl Jėzaus, o veikiau motinos Teresės stiliaus. Beje, ji jautė begalinį poreikį aukotis. Bet lažinuosi, kad dama iš Kalkutos skleidė daugiau žmogiškos šilumos negu Vanesa.

Ingrida skeptiškai žiūrėjo į Noblė, o jų kojų pirštai įnirtingai grūmėsi tarpusavyje, dalydamiesi ribotą gyvybinę erdvę.

– Žinau, ką tu manai. Ne, aš nesu iš tų apviltų suvedžiotojų, kurie lieja pamazgas ant jį atstūmusios merginos.

– Vis dėlto lažinuosi, kad ji tave *atstūmė*.

– Vanesa buvo graži. Aš pabandžiau. Buvau atstumtas. Aiškus reikalas. Bet nedariau iš to didelės istorijos. Beje, šaltoms merginoms su manimi puikiai

sekasi. Jos sustingdo mano lytinį instinktą. Šiaip ar taip, vienintelis mano tikslas buvo išbandyti ją filmui, kurį suku su draugais. Aš studijuoju kinematografijos institute.

– Aišku, siaubo filmo.

– Filmo, kuris vyksta pagal siaubo filmo dėsnius. Tai ne visai tas pats.

– *Whatever.** Kodėl pasirinkai Vanesą?

– Ne per daug mėgstu profesionalias aktores. O siaubo filmų kino teatro durininkė jau *a priori* žmogus, daug patyręs iškreiptų scenarijų srityje.

Ingridai neblogai sekėsi. Ji kelis kartus pateikė tuos pačius klausimus, bergždžiai stengdamasi priversti Noblė duoti prieštaringus parodymus, dar sykį privertė pakartoti, kaip jis susipažino su Vanesa, pasuko kalbą apie tai, kas jam patinka, o kas ne – ir taip mikliai, kad to būtų galėjęs pavydėti bet koks psichologas kriminalistas. Vis dėlto teko pripažinti akivaizdžią tiesą. Daktaras Kibišius nebeturėjo jokio noro kabinėtis, o misteris Noblė buvo veikiau simpatingas vaikinas. O įsižiūrėjus iš arčiau, dabar, kai vešlūs jo plaukai išdžiūvo ir raitėsi aplink atsainiai nuskustą veidą, Ingridai jo fizionomija atrodė įdomi.

Apie trečią valandą nakties jie nutarė skirtis. Ingrida apsivilko dar drėgnus savo džinsus ir palaidinį – Benžameno Noblė drabužių ji griežtai atsisakė – ir užsimetė lakūno striukę. Gatvėje Lola Žost pagaliau pravėrė burną ir pareiškė, kad jų kelias veda į „Gražuoles“.

* Ir vis dėlto (angl.).

◆

Signalizacija veikė tik pusę sekundės. Vos atidariusi duris Lola nuskubėjo už baro jos išjungti. Paskui jos sudarė operacijos planą: Lolai – rūsys ir sandėlis, Ingridai – butas.

– Ko mes ieškome, Lola?

– Visko, kas galėtų tapti įkalčiu Maksimui. Pavyzdžiui, Rinko lėlių. Kai Grusė prisistatys vykdyti kratos, viskas bus švaru ir gražu.

– Lyg kokia ypatingoji padėtis.

– Tik iš dalies. Užtrauk užuolaidas ir darbuokis su kišeniniu žibintuvėliu, supratai?

– *No problem, boss.**

Rūsyje Lola aptiko dailius skliautus per visą restorano plotį ir pažįstamą plūktinės aslos bei vyno garų kvapą. Vėl išvydo save su Maksimu, ragaujančius paskutinius jo statinių vaisius. Prieš pradedant naršyti nostalgija pastūmėjo ją prisileisti iš statinės stiklinaitę namų vyno. Paskui ji vieną po kitos išnaršė dėžes, pritūpusi dirstelėjo po statinėmis, išstukseno aslą, ieškodama galimos landos. Prisileido dar vieną stiklinaitę šitos paprastos ir visada visais, net ir pačiais netinkamiausiais atvejais puikios rūšies vyno ir ėmė vieną po kito apžiūrinėti butelius. Itališkas, prancūziškas, ispaniškas; Maksimas vyne aiškiai ieškojo kažkokios bendros lotyniškumo idėjos. Lola nežinojo, ką tikisi rasti, bet darbavosi iš širdies. Kelissyk įsivaizdavo greta savęs Tuseno Kidžo šešėlį – be atvangos triūsiantį ir niūniuojantį panosėje.

* Jokių problemų, šefe (angl.).

Iš tikrųjų netgi miręs Tusenas Kidžo buvo žvitresnis, negu Vanesa Renžė būdama gyva. Tarytum būtų mirusi dar prieš tai, kai ją nužudė. Vanesa, kurią Benžamenas Noblė apibūdino kaip pusiau vienuolę be dvasinės šilumos. „Žvaigždžių panoramos" savininkas – kaip dvejonių apniktą merginą, kuria negalima pasikliauti. O ta skundikė Renė Kantor – kaip liūdną pamestą įsimylėjėlę. Ir atvirkščiai – gatvės vaikui Konstantinui ji buvo moteris, mokanti paguosti. Draugėms – rimta ir paprasta mergaitė. O Gijomui Foželiui – šaunus kareiviukas. Prieštaringas portretas, bet nieko žaismingo. Dėlionei „Vanesa" stigo keleto pagrindinių dalių.

Įsisprendusi į klubus, stypsodama kaip įbesta po centriniu skliautu, užlieta geltonos palubės lempos šviesos Lola lėtai sukosi aplink savo ašį, norėdama aprėpti visumą. Paskui įdėmus žvilgsnis nuslydo lubomis, ieškodamas kokio nelygumo. Kruopščiai nutinkuotame paviršiuje nebuvo jokios slėptuvės. Tik rūsys, skaniai kvepiantis žeme ir sveikais jos malonumais. Paskui Lola ėmė skrupulingai tyrinėti maisto atsargas. Galingi kumpiai, sukabinti ant lubų, skleidė kvapą, sumišusį su obuolių aromatu. Ji ištyrinėjo makaronų, ryžių, aliejaus, įvairių prieskonių, sirupo atsargas. Viskas kruopščiai surašyta ir išrikiuota. Visos etiketės užrašytos Maksimo ranka. Paslaptingojo, skrupulingojo Maksimo. Lola Žost išjungė šviesą ir užkopė į restoraną.

Ji pasiuntė Ingridą į Maksimo butą, nes jai buvo atgrasu naršyti po draugo stalčius, kilsnoti paklodes, atidarinėti vaistų spintutę. Bet Ingrida ėmėsi

šio darbo nemurmėdama. Beje, buvo girdėti, kaip ji vaikšto antrame aukšte pirmyn atgal. Nėra jokių abejonių, kad su jai būdinga bemaž gyvuliška energija toji mergužėlė ką nors atkapstys.

Kad priprastų prie tamsos, Lola įsitaisė prie baro. Netrukus prieš ją išniro „Gražuolių" apybrėžos, paskui šeimininko atvaizdas. Jis sveikinasi su vienais, su kitais, prieina prie jos, sėdasi prie jos staliuko, pila jai vyno, šypsosi jai. Salė pilna jo balso, jo valgių receptų nuotrupų, kulinarinių paslapčių, kurias jis patiki tik geriausiems draugams. Jo prisiminimų. Šeima Kersi srityje, susiburianti tą dieną, kai skersdavo kiaulę, kurią jie sudorodavo visą – nuo kojų iki uodegėlės, taip pat ir ausis. O paskui tos kareiviškos istorijos, nuotraukos, nuvogtos pačiame kančių sūkuryje. Pašėlusi aistra darbui iki 1991 metų atjunkimo. Visos tos istorijos, be jokių apsimetinėjimų papasakotos žmogaus, nugyvenusio keletą gyvenimų.

Lola raukydamasi pakilo nuo taburetės. Ją išsekino Ingridos karštligiškos paieškos tamsoje, siaubą keliantis, kvapą gniaužiantis susitikimas su ta žalga, kai ji vos nepriburbuliavo kanale. Drėgnas gatvių šaltis smelkė jai kaulus, pečiai negalėjo atsitiesti, kūne užsiglaudęs gripas vėl iškišo nosį.

Kopdama laiptais ji įsiklausė į tylą. Tyla buvo sodri, švelni ir šilta tarsi vyro gyvenimo intymumas, į kurį ji prieš savo valią brovėsi, nepatenkinta tuo begėdišku šniukštinėjimu. Ak, drauguži Maksimai, ir kokio tik purvino darbo aš dėl tavęs nepadaryčiau! Ji įsivaizdavo jį Lui Blano gatvėje, vildamasi,

kad jis miega. Neabejojo: Bartelmi tikrai įkurdino jį vienutėje ir davė jam gerą antklodę.

Bute – nė garso. Prislopintu balsu Lola pašaukė: „Ingrida! Ingrida!“ – bet ta ilgšė neatsiliepė.

Ji aptiko ją miegamajame, išsitiesusią ant lovos. Nusimetusią striukę ir batus, nejudančią, pusė veido apšviesta lempos galvūgalyje – sakytum, miega.

Lola pamatė lėlę, padėtą tarp jos krūtų.

– INGRIDA! OI! INGRIDA!

Didžioji blondinė pramerkė akis.

– Aš priguliau... kad pajusčiau jo kvapą. Pasiutimas, kaip skaniai gali kvepėti vyro oda.

Lolai jos balsas pasirodė keistas. Vis dėlto atsidususi iš palengvėjimo ji prisėdo ant patalų. Ji pagalvojo, kad Ingrida negyva. Antrąsyk per vieną vakarą – tai jau darėsi nelengva suviršinti. Ji patapšnojo Ingridai per ranką – ji buvo šilta – ir prisivertė alsuoti lėtai. „Jei aš išsitiesiu ant šitos lovos, nebepajėgsiu atsikelti“, – pagalvojo, jausdama, kaip svorio jėga myga pečius, tarsi koks bjaurus paukštis kapnotų jai smegenėles, o miego stoka graužia akiduobių dugną.

Ingrida liūdnai pajudino lėlę. Ši vilkėjo tamsiai mėlyną ir baltą uniformą, mūvėjo nėriniuotas kojinaites. Kūrėjas apdovanojo ją veidu su didelėmis nekaltomis akimis.

– Aptikau dar dvi jos drauges. Jos dailiose dėžutėse, prie kiekvienos jų – mokinukės nuotrauka.

– Tik nesakyk, kad tai Chadidžos, Chlojos ar Vanesos antrininkės?

– Ne, nusiramink, tai japonės, – niūriai atsakė Ingrida.

– Kas čia liūdno? Veikiau palengvėjimas.

– Mane jaudina tai, ką radau spintoje, šalia lėlių.

– Ir ką gi?

– Patalus.

– Ingrida, Motulės Žąsies pasakas palikime kitam kartui. Greitai klok išvadą. Nes jei taip ir toliau, aš nuvirsiu kaip rąstas.

– Sekundėlę, tuojau. Maksimas – rūpestingas žmogus ir nemėgsta netvarkos.

– Tai akivaizdu.

– Tu sėdi ant žieminių patalų.

– Iš tikrųjų, šie patalai minkštučiai.

– Spintoje radau tuščią maišą su užrašu „žieminiai patalai" ir pilną su užrašu „vasariniai patalai". Ištraukiau tuos vasarinius patalus. Tuos, kuriuos matai šalia lovos. Pačiupinėk ir pamatysi.

Lola metė į ją blankų žvilgsnį, paskui šiaip taip ištiesė ranką ir padarė ką liepiama.

– *Bougre de coquinasse!* Kas ten, Ingrida?

– Banknotai, Lola. Pluoštai, pluoštų pluoštai banknotų.

25

Pasirėmusi „Gražuolių" baro Lola skendėjo savo apmąstymų vingiuose. Ingrida jai kalbėjo, nesulaukdama jokio atsakymo, siūlė sukrusti ir paslėpti pinigus Troškimų skersgatvyje. Drobinis maišas, rastas Maksimo

spintoje, riogsojo joms prie kojų, jame buvo grobis, paslėptas vasariniuose pataluose.

– Lola! *Wake up!** Girdi mane ar ne?

– Na, taip, mergužėle, aš galiu vienu metu dirbti kelis darbus. Tavo tiesa. Dingstame iš čia, eime paslėpti pinigų tavo namuose.

Namie Ingrida pastebėjo žalią švieselę, mirkčiojančią jos atsakiklyje. Nuėjo į virtuvę išvirti kavos, padavė Lolai puodelį, paskui ėmė skaičiuoti pinigus.

– Lola, čia beveik penki šimtai tūkstančių eurų.

– Viso labo!

Ingrida įjungė žinutes, slypinčias atsakiklyje. Visos nuo Rodolfo Kantoro. Sulig kiekviena jų jo susijaudinimas vis augo. Paskutinė buvo palikta mažiau kaip prieš valandą.

„Žvaigždžių panoramos" savininko balsas paskutinįsyk nuaidėjo Ingridos Dizel laukiamajame ir nuščiuvo sulig žodžiais: „Greičiau mane išvaduokite arba aš užkarsiu jums ant sprando mano įstaigos nuniokojimą!"

– Tik to mums ir trūksta, – tarstelėjo Lola, pakeldama akis ir rankas į dangų.

– Vis dėlto man reikės ten nueiti, – pasakė Ingrida.

– Einu su tavimi.

– Tikrai?

– Užmigti – tas pats, kas įsėsti į traukinį, mergužėle. Jeigu pavėluoji, būk malonus, palauk ir sėsk į kitą. Aš įsėsiu į kitą traukinį.

* Atsibusk! (Angl.)

– O jei mes ilgainiui prarasime sugebėjimą miegoti?

Rodolfas Kantoras buvo įprastu kasdieniu kostiumu. Plaukai be briliantino, akys paklaikusios, dirbtinių ūsų nėra.

– Suniokota šešios eilės krėslų, sudraskyta raudona uždanga, nusiaubtas baras. Tikiuosi, sugebėsite juos įtikinti apleisti patalpas. Nes po poros minučių aš kviečiu farus ir nurodau jiems jūsų vardą.

– Kodėl nuo to ir nepradėjote? – pasiteiravo Lola.

– Kadangi trūks pliš, kiek įmanoma noriu išsaugoti gerus santykius su Dilanu Klapešu. Tas ponulis – vis dėlto žvaigždė.

Šią frazę palydėjo stiklų žvangesys, o drauge girtas riksmas, kuriame skambėjo džiaugsmas ir pyktis. Paskui tebuvo girdėti *Red Hot Chili Peppers* solisto balsas, įsakmiai raginantis žmones atsikratyti televizorių. *Throw away your television Time to make this clean decision.** Trankiai aidėjo bosinė gitara. Jai aižiai atitarė solinė. Ingrida paaiškino, jog tai mėgstamiausia Dilano Klapešo grupė. Direktorius drebančia ranka persibraukė plaukus.

– Turiu idėją, – toliau kalbėjo Ingrida.

– Pačiu laiku! – kiauktelėjo Kantoras.

– Jūs – persirenginėjimų specialistas, tad turbūt kur nors turite kokią nors suknelę ir seksualų peruką.

* Mesk lauk savo televizorių Metas aiškiai apsispręst (angl.).

– Palaukite... mm, taip. Žmona čia paliko. Praėjusią vasarą buvome surengę didelį maskaradą, ir Renė vaizdavo Adamsų šeimynėlės motiną.

– Duokite visa tai man, uždėkite *Red Hot Chili Peppers* grupės *Don't forget me** ir palikite reikalą man.

– Įsitikinusi, kad tau pavyks, Ingrida?

– Nesirūpink, Lola. Kartais geriau priblokšti vaizduotę, negu visa kita.

Jos įėjo į salę. Tikra krėslų Berezina, aksomų Trafalgaras, butelių Dien Bien Phu**. Oras pradviseš cigaro dūmais. Muzika drebina sienas. Klapešo draugai šoko įelektrintais būreliais. Įsitaisęs ant scenos krašto režisierius gosliai bučiavo dailią brunetę. Ingrida nusiėmė striukę, kepuraitę ir patikėjo jas Lolai.

Lola ir Kantoras stebėjo, kaip ji žingsniuoja centriniu praėjimu prie Klapešo, suknia ir perukas po jos pažastimi atrodė kaip kažkoks pagautas žvėris išdrikusiais karčiais. Ingrida karštai apkabino režisierių ir leidosi į ilgas derybas. Paskui užlipo ant scenos ir dingo už sudraskytos uždangos.

Režisierius kreipėsi į savo ordą. Po ilgų aiškinimų, gožiamų Kalifornijos grupės energijos iškrovų, Dilano Klapešo draugai vienas po kito susėdo. Muzika nutilo, užgrojo vėl, žagtelėjo – Kantoras naršė po CD diskus, ieškodamas reikiamos dainos. Šviesos palengva priblėso, salę sukaustė melancholiška gitarų įžanga, pasigirdo solisto balsas: *I'm an ocean in*

* Nepamiršk manęs (angl.).

** Berezina, Trafalgaras, Dien Bien Phu – stambūs mūšiai, per kuriuos prancūzai patyrė triuškinamus pralaimėjimus.

your bedroom Make you feel warm Make you want to reassume... Ir uždanga atsivėrė, atskleisdama šviesos kūgį, kurio centre stovėjo aukštaūgė ragana, vešliais, juodais kaip anglis plaukais ir blyškia oda, tiesdama ilgas rankas į įsivaizduojamą dangų.

Tamsios žvilgančio satino pirštinės iki viršaus aptempė rankas, atskleisdamos tik pečius. Viską dengė ilga margaspalvė suknia, užsibaigianti tarsi nuodingų žiedlapių vainikėliu. Iš pradžių banguodamos šoko tik rankos. Viena po kitos lėtai, tūkstančio juodosios magijos metų subrandintoje kančioje pirštinės nuslydo žemyn marmurinėmis rankų kolonomis. Ji pakuteno publikos vaizduotę, sukdama jas ore, paskui sviesdama tarsi išmaldą. Neregimus žiūrovus gaubė mirtina tyla. Dabar atėjo eilė į vyriško balso taktą banguoti klubams. Ji praskleidė suknios kraštą, ir pasirodė koja. Nuoga pėda, tokia grakšti, be batelių įmantrybės. Be aukštų apgaulingų kulnelių jinai buvo tikra Esmeralda.

„Nuostabu!“ – pagalvojo Lola, kuriai niekad nebūtų atėję į galvą, kad striptizo šokėja galėtų atlikti savo numerį be batelių.

Virstelėjo durys, ir greta jos įsmuko Rodolfas Kantoras. Jis šypsojosi. Scenoje suknia po truputį tirpo, paskui nusklendė į publiką kaip išbaidytų varnų pulkas; plaukai tik trumpą akimirką dengė grėsmingus krūtų pusrutulius. Paskui Esmeralda apsisuko – amazonės nugara ir sėdmenys – nubėgo į tamsos pakraštį ir grįžo su kėde, ant kurios atliko glosnų šokį. *Not alone*, – maldavo dainininkas. – *I'll be there Tell me when you want to go*. Sulig tais žodžiais Ingrida mė-

nesienos spalvos oda čiupo kėdę už atkaltės, iškėlė ją judesiu, išryškinančiu daugybę glotnių ir tvirtų raumenų, ir daužė į žemę tol, kol iš jos teliko dvi nuolaužos, iš kurių ji pasidarė ragus.

Ji pradingo aidint plojimams ir džiaugsmo šūksniams.

– Toji jūsų draugė nebe ekscentrikė, – vargais negalais pratarė Kantoras. – Ji – tikras barokas.

– „Glotnaus stiklo oda virš trapių kaulų Atlapa virš švelnios krūtinės apykaklė...“ – sumurmėjo Lola.

– Visiškai jums pritariu, ponia Žost.

– Neskubėkite, Kantorai. Citata dar nebaigta... „Po mėlynai juodais gluosnio antakiais Jos akių migdolai žarsto žvaigždes.“*

– Pažadas, duotas Ingridai Dizel, turi būti ištesėtas, vyručiai! Dingstame! – į nieką atskirai nesikreipdamas riktelėjo Dilanas Klapešas.

– Stebuklas, – pratarė Kantoras.

26

Vėl užsidėjusi savo perujietišką kepuraitę ir striukę ji valgė raguolius su sviestu, kurie paliko ant jos pirštų ploną žvilgančią plėvelę. Kartkartėmis šypsojosi ir užsigerdavo kavos, kaip ir Lola jaukiai apsisupusi tyla. Bariuko Ištikimybės gatvės kampe šeimininkas

* Xiao Xiao Sheng, „Gėlė aukso butelėlyje“ (aut. past.).

Žozefas tyliai šnekučiavosi su dviem nuolatiniais klientais.

„Padūkėlė Ingrida Dizel, pripažįstu!“ – galvojo Lola. Žvilgsniu sakė jai, kad vertina jos šaltą kraują, kad žemėje nedaug tokių merginų, kaip ji, kad ji tiek pat trenkta, kiek ir didžiadvasė. Tik žvilgsniu, – nes rytas buvo ramus. Vos pradėjo švisti. Virš jų galvų ir miesto sklandė kažkokie kerai, ir tai truks tol, kol sučirkš žadintuvai ir į darbą plūstelės minia. Galbūt vieną dieną ji jai pasakys – štai taip, lyg niekur nieko, per eilinį pokalbį telefonu. Kur kas lengviau žmonėms prisipažinti, kad juos vertini, kai nematai jų prieš akis.

Per radiją garsiai ir raiškiai aidėjo žinių laida. Aleksandro Diuma licėjuje Kretelyje tebesitęsia streikas – mokytojai atsisako dirbti po to, kai į licėjų buvo sugrąžintas vienas drausmės tarybos pašalintas mokinys. Tas tėvelio sūnelis pasisamdė advokatą. „Juodasis potvynis“ artėja prie Prancūzijos krantų; austrių augintojų nepasitenkinimas auga. Taip, kaip karo prieš Iraką grėsmė. Penkių banditų gauja apiplėšė aukcionų salę Paryžiuje ir mažiau kaip per ketvirtį valandos susišlavė aštuonių milijonų eurų grobį. Viename skurdžiame Tel Avivo kvartale žuvo dvidešimt devyni žmonės. Teroristų išpuolis įvyko po trijų palestiniečių žūties vakar dieną.

„Ankstyvo ryto kerai išsisklaidė“, – pagalvojo Lola, užsakydama Žozefui dar du *espresso lungo*. Žvelgė pro langą, kaip pro šalį pėdina vienas kitas apsimūturiavęs praeivis. Vienas jų buvo užsitempęs

vilnonę kepuraitę-kaukę, su kuria panėšėjo į teroristą ar veikiau į banditą. Lola liovėsi maišyti puodelyje cukrų ir įdėmiai pažvelgė į Ingridą, kuri prikimštais žandais nutaisė klausiamą miną.

– Vanesos mirties dieną, iškart po Bartelmi apsilankymo... Per žinias pranešė apie keityklos Eliziejaus laukuose apiplėšimą. Trys kaukėti banditai auštant.

– *What a bloody Sunday!**

– Jie pagrobė pusantro milijono eurų. Jei pusantro milijono padalysi iš trijų...

– Viso bus penki šimtai tūkstančių eurų, – užbaigė Ingrida plačiai šypsodamasi. – Lola, tu genijus!

– Neskubėk, Ingrida. Aš tik spėlioju.

– Bjaurus tas žodis: spėlioti. Jūs turite keletą žodžių, kurie man ne per labiausiai patinka: kudakuoti, įgalioti, tobulinti. Neklausk kodėl. Ir dar: ketvirčiuoti, epiliuoti, atidėti.

– Žinoma, kažkaip sudėtinga įsivaizduoti Maksimą, Chadidžą ir Chloją, drauge apiplėšiančius keitimo punktą.

– Arba trijulę: Vanesą, Chloją ir Chadidžą. O tu gali įsivaizduoti, kad tai galėtų padaryti trys merginos?

– Jos turėtų būti tokios pat augalotos, kaip tu, Ingrida, bet čia ne tas atvejis.

– *Indeed*,** Lola.

* Koks prakeiktas sekmadienis! (Angl.)

** Iš tikrųjų (angl.).

– Šiaip ar taip, ta didžiulė šlamančiųjų krūva – velniškas motyvas. Įsivaizduok, kad dėl vienos ar kitos priežasties pinigai po apiplėšimo atsidūrė pas mergaites.

– Mudvi juk radome juos pas Maksimą. Bet jei tai tik pinigų reikalas, kam luošinti Vanesą? Pakako ją pasmaugti.

– Iš tikrųjų. Tai patvirtina mano teoriją: mintis buvo užsiundyti policiją ant Maksimo. Ir užtušuoti pinigų motyvą. Pakeitus jį aistra.

– Klijuojasi, Lola.

– Vanesa buvo idealistė. Tik įsivaizduok: iškart po dalybų vienas banditas nusprendžia panaudoti jos butą kaip slėptuvę. Vanesa atsisako ir grasina įskųsti jį policijai. Banditas ją nugalabija. O juk kas galėjo taip gerai pažinoti mergaičių butą, kad galėtų paslėpti ten pinigus, jei ne tas, kuris buvo su jomis susijęs? Kažkas, kas *pasuko blogais keliais*?

– Faridas Junisas.

– Visai teisingai.

– Tačiau kai kas tame vaizdelyje netelpa, Lola.

– Kas?

– Tai, kad radome pinigus „Gražuolėse". *It doesn't work.**

– Žinau. Bet ir čia galima rasti atsakymą, kuris paaiškintų, kodėl Chloja ir Chadidža nuo pat pradžių pasakoja tik tai, kas joms naudinga. Jos čia, kai įsiplieskia ginčas tarp Vanesos ir Farido. Vanesa niršta.

* Kažkas čia ne taip (angl.).

Chadidža, kuri pyksta ant jos dėl Maksimo, nusprendžia padėti broliui. Jie pateikia žmogžudystę kaip suplanuotą nužudymą. Chloja lengvai paveikiama ir leidžiasi įkalbama, pasižada tylėti. Chadidža arba Faridas, arba jie abu paslepia pinigus pas Maksimą.

– Rizikinga mintis, nes įtarimai turi vieną gražią dieną nukrypti į Maksimą.

– Chadidža labai gudri mergina ir pažįsta Maksimo namus kaip savo kišenę, Ingrida. Paslėpti pinigus kruopščiai supakuotuose pataluose – gudrus ėjimas. Gerokai pranokstantis nusidėvėjusius seklio darbo metodus, kuriuos aš daug metų naudojau.

– Kaip tu paaiškinsi, kad tokia mėgėja kaip aš taip greit juos aptiko?

– Tavo nuovokumu, Ingrida. Tavo visiška išankstinio nusistatymo stoka. Tavo neįtikėtinu šviežumu – šiek tiek stulbinamu šviežumu.

– Kaip tai?

– Tu įsimylėjusi Maksimą. Naršydama po jo daiktus tu galvoji apie tokius dalykus, kurie jokiam farui nešautų į galvą. Jo odos kvapą, lovą, patalus, kuriuose jis miega. Tu savęs neapriboji, tu užsiimi niekais, leidi mintims laisvai sietis tarpusavyje. Kūnas tave veda į lovą, lova – prie patalų. O patalai prie banknotų.

– O banknotai – į Sen Deni. Farido Juniso pėdomis.

– Skaitai mano mintis, Ingrida.

27

Išėjusi iš komisariato Chadidža paspartino žingsnį. Nėra kada gaišti; Grusė pasiliko Chlojį, puikiai žinodamas, kad ji silpnesnė. Kai baigs ją mėsinėti, atliks kratą „Gražuolėse“. Žingsniuodama atgal Chadidža tikėjosi, kad draugė tvirtai laikysis, gins Maksimą nagais ir ragais. Tam bjaurybei farui, tam smulkiam viršininkėliui patinka žeminti kitus. Kai jis išklojo jai apie Maksimo ir Vanesos romaną, jo akyse ji įžvelgė pasimėgavimą. „Paskalos“, – kaip galėdama šalčiau atkirto ji. Verčiau nudvėsti, negu išsiduoti, kaip jai skaudu.

Maksimas ir Vanesa. Niekada Chadidža nebūtų to įsivaizdavusi. Ji niekada neabejojo, kad ji – vienintelė. Iš visų jėgų stengdamasi nuginti tą slogų faktą, kuris ją pribaigtų, Chadidža pirmą kartą mąstė apie galimybę palikti Maksimą. Gyventi be Maksimo.

Užpakalinės durys, virtuvė, butas. Patalai spintos viršuje. Ji praskleidė apvalkalą, pačiupinėjo ir pajuto, kaip kraujas stingsta jos gyslose. Kažkas paėmė pinigus.

Svaigulys. Paskui ji įsiklausė į proto balsą, prisivertė mąstyti. Net Chloja nežino, kurioje buto dalyje buvo paslėpti pinigai. Farai negalėjo taip mitriai atlikti kratos ir pasišalinti. Viskas čia būtų apversta aukštyn kojomis.

Ar Maksimas... Chadidža pajuto, kaip surūdijusi adata veria jai viršugalvį. Ką jis pagalvojo, jei juos rado? Jog ji iš pavydo nužudė Vanesą ir paslėpė pinigus jo namuose, kad apjuodintų jį policijos akyse?

Galimi ir kiti variantai. Iki pačių šlykščiausių: Maksimas nužudo Vanesą, palikdamas Farido atneštus pinigus, žinodamas, kad nei Chlojai, nei jai neliks nieko kita, kaip meluoti policijai. Ar nujausdamas, kad jį netrukus suims, Maksimas bus paėmęs pinigus ir paslėpęs kur nors patikimoje vietoje? Policija apie jį žino tik paskalas, nieko apibrėžto.

Maksimas laukia, kol viskas aprims, kad galėtų dingti su pinigais.

Chadidža pajuto, jog krūtinę jai gniaužia tarytum replėmis. Ar galima praleisti su vyriškiu tiek laiko ir nieko apie jį nežinoti? Ne, jis jai nepanašus į žudiką. Žinia, jis miegojo su Vanesa, tačiau jis – ne žudikas. Maksimas – ne. Faridas.

Akimirką ji dar stovėjo miegamajame, žvelgdama į tuštumą, paskui nusileido žemyn į salę. Prie baro sėdėjo Faridas ir Žanas Liukas. Ji nustebo, bet neišsigando, nes jai šmėstelėjo neaiški viltis: o jei Faridas atėjo tik savo pinigų? Jis bemat išsklaidė jos iliuzijas.

– Ar ją nugalabijo tavo bernas?

– Ar atsakysiu, ar ne, tu vis tiek manimi nepatikėsi.

– Aš visada klausiau, ką tu sakai, Chadidža. Visada. Na, tai kaip? Jis nužudė ją ir paėmė pinigus, tiesa?

– Maksimas niekada nieko nežudė.

– Tačiau sklinda kalbos, kad jis nugalabijo savo žmoną. Bent jau Žanas Liukas girdėjo apie tai kvartale.

– Jeigu Žanas Liukas elgiasi kaip kokia kūmutė, tai jo rūpestis.

– Tuojau tau parodysiu, kokia aš kūmutė, kekšiuke!

– Aš tavęs nebijau, tu, didelis kvaily.

– Tavo sesuo daugiau negu blogai išauklėta, Faridai. Ji nesąmoninga.

Chadidža nužvelgė juos nuo galvos iki kojų. Milžinas atrodė įsižeidęs. Faridas buvo nutaisęs šaltakraujo plevėsos miną. Tokią vangią, kad atrodė leisgyvis. Pagauta įkvėpimo ji prabilo, lėtai, raiškiai tardama žodžius:

– Jei užmuši Maksimą, Faridai, turėsi užmušti ir mane. Nes kitaip aš tave įduosiu policijai. Papasakosiu jiems apie dabartį. Papasakosiu apie praeitį. Nebebus kam mane sulaikyti. Mano širdyje tu būsi miręs visiems laikams. Tad gerai pamąstyk.

– Tau taip rūpi tas tipas? O juk jis nužudė tavo draugę!

– Ne čia esmė.

– O kurgi ta sumauta esmė?

– Smurtas, Faridai. Tas, kurį tu sėji visur, kur pasisuki. Jei ne tas smurtas, Vanesa būtų gyva. Ir šalia tavęs. Nes tu jai rūpėjai. Tiek, kad ji taip ir nesusirado nieko kito. Išsižadėjo vyrų. Gyveno kaip vaiduoklis.

– Šneki niekus, ji visą laiką buvo tokia pat graži ir gyva...

– Tu sunaikinai ją, kaip sunaikini viską aplink save, nes tau pažįstama tik neapykanta.

– Suki man smegenis, kad išgelbėtum savo berną. Ką, trumpai tariant, čia svaičioji?

– Tiesą. Visų tavo bičiulių kiaušiai per skysti, kad tau ją išklotų. Kad žinotum, jog aš nemeluoju: pi-

nigus paėmė ne Maksimas. O aš. Ir paslėpiau juos „Gražuolėse“ – niekas to nežinojo. Kai norėjau juos pasiimti, jų nebebuvo.

– Žavinga, – iškošė Faridas plodamas.

Jis vėl griebėsi Supermeno tono. Elegantiška pašaipa, prašmatnus atsainumas, derantys prie aprangos, kurią leisdavo sau už prisigrobtus pinigus. Už tuos pinigus, su kuriais nežinojo, ką daryti. Tas gyvenimas po Vanesos mirties toks beprasmis. Chadidža susigriebė, kad jaučia broliui lašelį gailesčio. Ir sau. Nei vienam, nei kitam niekada nesiseks meilė. Dabar ji neabejojo: ne Faridas išnaršė butą, ne jis rado pinigus.

Bet Faridas vėl kalbėjo. Jam reikėjo kalbėti, kad įrodytų, jog ji neužgavo vyriško jo orumo. Paskutinis žodis turi būti jo. Ji nebijojo, buvo pasirengusi. Ir apsisprendusi: jei Faridas palies Maksimą, jinai jį įduos. Ir dabar žinojo, kad tuojau sumokės už savo atvirumą, kuris jos broliui teatrodė arogancija. Faridas nusliuogė nuo taburetės. Chadidža nekrustelėjo.

– Kur pinigai? Tu su savo bernu juos paėmei, a?

– Neturiu ką pridurti, pasakiau tau tiesą.

– Meluoji.

– Aš nieko nežinau. Ir man vis tiek. Pinigai visada man rūpėjo mažiau, negu tau. Sena patarlė sako tiesą: laimės jie neatneša. Turėtum žinoti.

Jis nutvėrė ją už plaukų; neišlaikiusi ji sudejavo. Kai jis bandė ją parklupdyti, ji spyrė jam, pataikė į kelį. Farido gniaužtai neatsileido. Laisvąja ranka jis skėlė jai antausį. Kai ji sugniaužusi kumščius ėmė gintis, jis pradėjo daužyti jai pilvą, krūtinę. Ji sukliko. Jis

prispaudė ją prie žemės, čiupo už kaklo. Jinai gynėsi, bet jis buvo įsiutęs. Siaubingai įsiutęs. Labiau, negu ji. Pradėjo ją smaugti. Ji suleido nagus jam į kūną, apdraskė. Bet pajuto, kaip senka jos jėgos ir auga baimė. Ji buvo užspęsta, gerklė degė, plaučiai, rodėsi, tuojau sprogs. Nepakenčiamas skausmas. Ji nebeįstengė rėkti. Veikiai brolio veidas išskydo. Dingo ūke, išvagotame raudonų gyslučių. Skausmas atrodė nebe toks veriantis... Keista, jai šmėstelėjo mintis apie tikinčiųjų rojų, apie kurį pasakojo motina, kai ji buvo maža...

28

„*Hello,* Piteri, kaip nerealu turėti tokį draugą kaip tu, kuriuo gali pasitikėti! Aš grįžtu iš policijos. Buvo nesaldu..."

Chloja nusistebėjo, pamačiusi ekrane ryškėjant raides. Prireikė kelių sekundžių suvokti, kad jie su Piteriu bendrauja tiesioginiu ryšiu. Iš džiaugsmo ji nepasistengė paskaičiuoti, kelinta dabar Tokijuje valanda.

„*Hello,* Magdalena, tavo draugės mirtis – kraupi tragedija, bet mane domina visa, ką tu išgyveni. Aš tiesiog sumautas savanaudis. Emocijų vampyras. Tikiuosi, tu man atleidi? Tad ko iš tavęs norėjo policija?"

„Tau atleista. Jie norėjo, kad paskandinčiau savo šeimininką. Komisaras įsitikinęs, kad tai jis. Jei jis

įsivaizduoja, kad būsiu jo kaltinimo liudytoja, ne ten pataikė. Mudvi su drauge gerai laikomės. Šis solidarumas padeda gyventi!“

„Aš tave suprantu. Ir tavimi žaviuosi. O koks visame tame reikale tavo draugės brolio bandito vaidmuo? Policija turėtų apklausti veikiau jį.“

„Jis dievagojasi, jog tai ne jis, ir pasiryžęs nunerti žudikui kailį. O kol kas slapstosi Sen Deni!“

„Priemiesčio gyvenvietėse policijai netrūksta šnipelių. Galiausiai jie jį suras.“

Chloja rinko žodžius. Ne taip paprasta viską išaiškinti apie Faridą, sudėtingą jo organizaciją, trenktus draugelius.

„Visa gudrybė ta, kad jis jau nebe savo gyvenvietėje. Jį priglaudė vienas bičiulis.“

Chloja liovėsi spausdinti ir truputį palūkėjo. Jai buvo malonu galvoti, kad ji kuria įtemptą lūkestį, gniaužiantį Piteriui Penui kvapą. Ir tas ilgai neištvėrė.

„Tik nesakyk, kad tas bičiulis – irgi banditas!“

„Aišku, kad taip. Milžinas, kuris skelbiasi esąs anarchistas. Vienas juokas, kai gyveni miesčioniškai įsikūręs nuosavame smiltainio namelyje. Tikras romano personažas.“

„Taip, jis man tikrai patinka. Ar gali papasakoti smulkiau, Magdalena?“

Žano Liuko regėjimai niekada jo neapgaudavo. Faridas Junisas tikrai buvo juodasis angelas. Galingas ir liūdnas žmogus, kuriam jau yra tekę žudyti. Žmogus, kurio protą niaukė pavydas. Tarp Chlojos, Chadidžos

ir Juniso buvo kažkoks rimtas nesutarimas. Nesutarimas, susijęs su Farido aistra Vanesai. Toji mergina jį mylėjo. Tol, kol jis padarė kažin ką baisaus. Kažin ką, su kuo ji negalėjo susitaikyti. Tada apmirusia siela ji išbraukė jį iš savo gyvenimo.

Jie riedėjo Belvilio kapinių kryptimi. Faridas vėl užsimovė pirštines, rankos ilsėjosi ant šlaunų, lyg nieko nebūtų įvykę.

Žanas Liukas nedrumstė tylos. Uždėjo amerikietiško repo diską, įgytą tam atvejui, jei reikės vežioti Faridą. Eminemą. Jis nemėgo tos muzikos, bet nesvarbu. Galbūt ilgainiui prie jos gali priprasti. Jis sustojo Telegrafo gatvėje, ir jie išlipo iš „folksvageno". Žanas Liukas manė, kad Faridas lieps jam grįžti į Sen Deni, bet ne. Jiedu susižvalgė. Mirtinai išblyškęs Faridas nuostabiomis akimis nužingsniavo kapinių link. Žanas Liukas nusekė jam įkandin, stebėdamasis, kad jam tai leidžiama. Jie ilgai stovėjo prie kapo, paskui Faridas tarstelėjo dvi trumpas frazes arabiškai, nusimovė vieną savo žiedų ir įmetė į marmurinę vazą. Atsisuko į Žaną Liuką.

– Ką tu jai pasakei?

– Paprašiau atleidimo.

– O žiedas, ką tai reiškė?

– Paprašiau ją po mirties tapti mano žmona.

Žanas Liukas palingavo galva:

– Turiu tau pasiūlymą.

– Varyk. Klausau.

– Uždedam ant tų pinigų kryželį. Atliekame paskutinę operaciją. Susimetam santaupas ir perkame laivą. Ir dingstam iš čia. Niekas niekada mūsų neras,

aš tau pažadu. Tik jūra gali išgydyti meilės žaizdas. Prisiekiu, tai teisybė, brolau.

Farido veidas buvo bereikšmis. Šalta dulksna mažučiukais perlais žėrėjo juoduose jo plaukuose.

– Aš sutinku išplaukti. Bet su viena sąlyga.

– Kokia?

– Pirma nudėsime mano sesers berną.

29

Ji sėdėjo už kavinės lango ir matė savo atspindį ant komisariato fasado, ant Lui Blano gatvės šaligatvių, tviskančių po paskutinio lietaus. Ilgai laukė Maksimo. Pagaliau jis pasirodė. Buvo jau po dešimtos. Ji pamojo, pastukseno į stiklą. Jis ją pamatė. Jo šypsena pervėrė jai širdį. Regis, jis taip džiaugiasi ją matydamas. Jis įėjo, užsisakė kavos, priėjo prie jos. Chadidža leidosi pabučiuojama. Maksimo veidas buvo sukritęs, bet ji jautė, kad jis ramus.

– Tau negalima grįžti į „Gražuoles“. Jis neturi tavęs rasti.

– Kas tas jis?

– Mano brolis.

– Ak, taip, nematomas žmogus.

– Jis tavęs ieško. Nori nužudyti. Dėl Vanesos. Mano, kad tai tu.

Jis žinojo, kas bus toliau. Tai bylojo visas jos veidas. Ir jis reagavo taip, kaip paprastai.

– Tarp Vanesos ir manęs nieko nebuvo, – pasakė ramiai. – Turi manimi tikėti.

– Kodėl liudytojai meluotų? Be to, galų gale ji galėjo tave įsimylėti... tai nesunku.

Ji galvojo: sunkiausia yra užbaigti. Galvojo: bet kaip aš gyvensiu, nematydama tavo veido? Atsistojo ir ištiesė jam raktą. „Ekscelsioro" viešbučio raktą – jame ji ką tik užsakė jam kambarį.

– Prisiek, kad ten nueisi. Prisiek, kad slapstysiesi tol, kol farai iš tikrųjų nuo tavęs atstos. Paskui išvyksi iš Prancūzijos.

– Aš ne bailys, Chadidža. Dar ne to esu matęs.

– Žinau, kad nebijai, bet Faridas – psichas.

– Tavo brolio aš nebijau.

– Tu nežinai, ką kalbi.

Ji automatiškai prisilietė kaklaskarės, kuri dengė jos sužeistą kaklą. Negalėjo atplėšti akių nuo jo veido: „Maksimai, aš tavęs nepažįstu, kodėl tu taip mažai pasakojai man apie savo praeitį? Kas tu toks?"

– Tu išsikraustai iš Troškimų skersgatvio ir įsikuri Bradi pasaže. Kitaip tariant, išteki už manęs, Chadidža. Juk to nori, ar ne? Tad pirmyn. Tereikia įveikti tris šimtus metrų.

Jis šypsojosi. Atrodė jai jaudinantis. O drauge jai nieko ranka skelti jam antausį. Tuos žodžius jis turėjo pasakyti anksčiau. Gerokai anksčiau. Dabar jau per vėlu. Ji įsivaizdavo save perklausoje, paruošusią repliką partneriui: visa tai, kas pritvinko jos širdyje. Tereikia susikaupti. Ir išpyškinti savo tekstą. Tą, kurį ji spėjo šimtus kartų pakartoti mintyse.

– Kol tu buvai suimtas, aš susirinkau savo daiktus. „Gražuolėse“ daugiau nieko mano nebėra. Ir patikėk, taip visiems geriau. Aš tavęs nebemyliu, Maksimai. Ir dėl to viskas baigta. Vien dėl to.

Ji ramiai padėjo raktą greta savo tuščio puodelio ir prisivertė atsistoti, stengdamasi nežiūrėti į jį. Atsidūrusi gatvėje leidosi bėgti, kur akys veda.

Maksimas paprašė sąskaitos ir baigė gerti kavą. „Aš tavęs nebemyliu, Maksimai. Ir dėl to viskas baigta. Vien dėl to.“ Tarsi koks dialogas iš televizijos serialo. Ji atrodė jam jaudinanti. Kaip tą kartą, kai iškėlė jam didžiausią sceną, stengdamasi paaiškinti, kodėl dalyvavo „Nei kekšių, nei nuolankiųjų“ eitynėse. Jis nekliudė jai kalbėti, karščiuotis. O paskui nusišypsojo. Chadidžai ta šypsena pasirodė pašaipi. Teko paaiškinti, kad jis ne tik kad nesišaipo, bet, atvirkščiai, pasiryžęs drauge su ja eiti į demonstraciją.

Chadidžos būdas buvo grūdinto plieno, ir Maksimas buvo vienintelė jos silpnybė. Jis puikiai tai žinojo, ir ta padėtis atrodė jam itin erotiška. Aš tavęs nebemyliu, Maksimai. Pasakok kitiems. Jis apmokėjo sąskaitą, paėmė viešbučio raktus ir pakilo. Niekada nebėgiojo paskui jokią moterį. Pats laikas pradėti. Tie kvailo plūkimosi ant mechaninio bėgimo takelio metai pagaliau pasitarnaus kam nors kitam, ne tik formai palaikyti. Smulkia ristele Maksimas leidosi Lui Blano gatve. Chadidža kažkur netoliese. Jokių šansų, kad su savo aukštakulniais ilgai ištvertų antilopės sprintą. Jis pasivijo ją Foburo Sen Marten gatvėje.

Išklausė, kaip ji širsta, svaidydama jam į veidą visus galimus argumentus ir nekreipdama jokio dėmesio į praeivius, kurių dauguma pralinksmėję žvilgčiojo į juos. Nutvėrė ją už riešų, prispaudė lankstų jos kūną prie kažkokių vartų ir kurį laiką turėjo grumtis, kol pasiekė savo. Paskutinįsyk aistringai bučiavo gatvėje mergaitę, kai buvo dar mokinukas. Spausdamas prie savęs Chadidžą Maksimas išsitraukė mobilųjį, paskambino į restoraną Chlojai ir paprašė susisiekti su visais nuolatiniais lankytojais: išimties tvarka „Gražuolės" užsidarančios, šįvakar pietų nebus. Paskui be jokių paaiškinimų paėmė Chadidžą už rankos ir nusivedė į Švento Martyno gatvę. Jį be galo žavėjo perspektyva praleisti dieną, mylintis su ja viešbutyje. „Ekscelsiore" jis visais tonais jai pakartos, kad tarp jų su Vanesa Renžė nieko nebuvo. Ir šį sykį ji juo patikės.

30

Ingrida ir Lola atvažiavo į Sen Deni labai anksti ir aptiko, kad Gėlių kvartalas – didžiulis labirintas. Buvo jau vienuolika, o jos dar nieko nepešė. Išnaršiusios rytinę dalį ėmėsi vakarinės. Aštuntajame name liftas neveikė. Jos vargais negalais užsiropštė į septintą aukštą laiptais – ypač Lola. Ingridai atrodė, kad jos bendražygės krūtinės ląstoje susisukęs lizdą didžiulis paliegęs paukštis.

– Atsipūskime! – pareiškė Lola (ji prisėdo ant laiptų pakopos ir nusišluostė akinius suknelės skvernu – pilkai violetinės drapanos, kurios Ingridai atrodė tokios pat nykios, kaip ir purpurinis jos chalatas. Bet ką gi, dėl skonio nesiginčijama). – Pradedu svarstyti, ar tavo informatorius iš mūsų nepasišaipė.

– Šiaip ar taip, Grusė paleido Maksimą. Laiko turime į valias.

– Sakai! Aišku, jis paleido jį dėl rimtų įkalčių stokos. Bet Sodo nykštukas – tikras klastūnas ir užsispyrėlis. Grusė nepasiduos. Jo koziris – Chloja ir Chadidža. Tos mergiotės nuo pat pradžių kažką nuo mūsų slepia. Galiausiai Grusė išplėš iš jų informaciją. Chloja pažeidžiama. O Chadidža niršta nuo to laiko, kai išplaukė toji Vanesos ir Maksimo istorija. Patikėk, mergužėle: laiko į valias mes neturime. Ypač aš – kaip galėjai pastebėti, aš greitai išsikvepiu.

– Tau tik reikia sportuoti ir mesti rūkyti.

– Šalčiau, mergužėle, savo kalifornietiškus patarimus pasilaikyk sau. Mano kūnas kaip mano senasis „tvingo“ – visada rieda ir nieko neprašo.

– Tavo reikalas, Lola.

– To dar betrūko! Ar įsivaizduoji mane risnojant vienu tų juokingų mechaninių takelių? Valkirija, pasiklydusi „Naujųjų laikų“ filmavimo aikštelėje. Juokinga!

– Visada laužiau galvą, kodėl jūs Prancūzijoje taip bijotės naujovių.

– Visada laužiau galvą, kodėl jūs Amerikoje taip bijotės mąstyti! Ką gi, eime?

Po valandos jos nebuvo pasistūmėjusios nė per nago juodymą. Niekas nepažinojo Farido Juniso. Bent jau tie, kurie teikėsi praverti duris.

Pasiekusios dvyliktą aukštą Ingrida ir Lola susidūrė akis į akį su lifto meistru ir kokių septynių dešimčių metų seniu, palaikančiu jam draugiją.

– Laba diena, ponios, – pasisveikino senukas. – Dvylika aukštų savom kojom! Turbūt pavargusios.

– Laba diena, pone! Daugiau negu pavargusios, – atsiliepė Lola. – Nusivariusios.

– O aš jaučiuosi puikiai, – pareiškė Ingrida. – Ar pažįstate jaunuolį, vardu Faridas Junisas?

– Laba diena, panele, aš vadinuosi Opelis, Sebastijanas Opelis.

– Laba diena. O aš – Dizel.

– Atsiprašau?

– Ingrida Dizel.

– Originalu ir labai gražu.

– O aš atsiliepiu šaukiama Lola Žost. Junisas – vidutinio ūgio, gan dailus vyrukas, mėgsta rengtis juodai. Jei galėtumėte mums padėti...

– Maždaug toks buvo mano kaimynas. Visada dailiai apsirėdęs. Taip ir neišsiaiškinau, kuo jis verčiasi, parsidangindavo į namus neįprastu laiku...

– *Buvo?* Kas jam atsitiko?

– Apsinuodijimas. Kažko prisisriaubė ir užsibarikadavo bute. Draugas daužė jam į duris. Galų gale grįžo su gaisrininkais. Tiksliau, *gaisrininku*, kuris išvertė duris. Lazda.

– Lazda! Ne kirviu!

– Visai teisingai, bet ir taip jis visai neblogai susidorojo. Durims galas. Matote, savininkas vis dar jų nesutaisė. Ir vis dėlto aš paskambinau valdytojui. Tie valdytojai vienas už kitą blogesni, visi tai žino...

– O ką paskui padarė tas draugas ir gaisrininkas? – pertraukė jį Ingrida.

– Draugas ir gaisrininkas išgabeno kaimyną, susuktą į antklodę.

– Jūs pažįstate tą draugą? – paklausė Lola.

– Ne. Jis visa gerkle bliovė: „Atidaryk! Atidaryk! Tai Nojus!“ Taigi gali būti, kad jo vardas Nojus.

– Ar jau buvote matęs jį anksčiau?

– Atrodo, prasilenkėme gatvėje.

– Galėtumėte jį mums apibūdinti?

– Jaunuolis. Nelabai jį prisimenu.

– Tačiau jūsų tokia puiki atmintis, – įsiterpė Lola.

– Nelabai aš žiūrėjau į tą jaunąjį Nojų. Daugiau į gaisrininką.

– Kodėl gi?

– Tikras milžinas, ir atrodė jis persirengęs. Švarkas raudonas, bet šalmas buvo keistas.

– Kaip tai keistas? – nekantriai paklausė Ingrida.

– O, gal tai ir nesvarbu...

– Ne, svarbu, – nenusileido Lola, mesdama į Ingridą valdingą žvilgsnį. – Svarbu visos smulkmenos.

– Na, ką gi, jo šalmas...

– Taip, jo šalmas, pone Opeli. Jo šalmas. Pasistenkite prisiminti, tai svarbu, – maloniai paprašė Lola.

– Gerai jį prisimenu. Jo šalmas kvepėjo dažais. Ir labiau panėšėjo į motociklininko, negu į ugniagesio. Gaisrininkų šalmai atrodo kitaip. Dar pagalvojau sau: šitas gaisrininkas ne per daug panašus į kovotoją su ugnimi. Tačiau, ponios, atleiskite...

– Taip? – tarstelėjo Lola.

– Manau, jūs – ne policininkės... ne ką labiau, negu tas aukštas jaunuolis buvo gaisrininkas.

– Mes ir nesakėme, kad mes – policininkės. Aš – buvusi komisarė. Štai mano ankstesnis pažymėjimas.

– A, jus lengvai galima atpažinti. Iš laikysenos. Pirmą kartą sutinku moterį komisarę. Kokia garbė.

– Aš tiriu merginos iš 10-o rajono žmogžudystę. Pasmaugta, suluošinta. Visi laikraščiai apie tai rašė.

– A, taip, mačiau per televizorių. Tikra painiava. Graži mergaitė. Jus pasamdė šeima?

– Daugiau mažiau.

– Aš žinau, kur gyvena tas Nojus.

Ingrida, Lola ir Sebastijanas Opelis pasisuko į meistrą. Kokių keturiasdešimt metų, ežiuku kirpti plaukai ir pašaipi šypsenėlė.

– Iš farų nedrįsčiau prašyti pinigėlio, bet iš privačių seklių turbūt galima?

– Teoriškai galima, – atsakė Lola. – Bet man reikia ko nors apčiuopiamo. Adreso.

– Ir turiu jums ką nors apčiuopiamo. Ateinu čia kiekvieną kartą, kai sušlubuoja tas senas kledaras liftas. Trim aukštais aukščiau gyvena du jaunuoliai, tikriausiai broliai. Jie vadinasi Nojus ir Menahemas. Tokių vardų nepamirši. Yra toks tenisininkas. Be to,

Menahemas Beginas yra Nobelio Taikos premijos laureatas – tokie dalykai kaip reikiant įstringa galvoje.

– Ar galite juos apibūdinti?

– Nojus – mėlynakis, juodaplaukis. Nedidukas ir, išskyrus tai, veikiau nei šioks, nei toks. Jaunėlis brolis – kas kita. Dailus vyrukas. Aukštas, lieknas, kaštoniniai plaukai iki pečių. Apskriti akinukai. Šitą žiemą vilkėjo ilgą pilką apsiaustą.

– Iš manęs bus už dyka, – nepatenkintas pareiškė Sebastijanas Opelis. – Mėgstu pasitarnauti.

– Aš taip pat! – atkirto meistras. – Bet turiu tris vaikiščius.

– Šiaip ar taip, jūs be žiedo, – nepasidavė Opelis.

– Tai dar niekad nekliudė daryti vaikų.

– Ponai, mes paliekame jus diskutuoti apie pilietinės pareigos supratimą ir dėkojame jums. Jūs, be abejo, niekada mūsų nematėte, – tarė Lola, įteikdama meistrui pinigus gestu, kuris Ingridai pasirodė kažkoks elegantiškas.

Palengvėjusia širdimi jos nusileido dvylika aukštų žemyn, paskui sėdo į „tvingo“. Gerdamos kavą iš Lolos termoso susidaužė.

– Per savo karštakošiškumą tu man vos visko nesugadinai, mergužėle, – nusišypsojo Lola.

– Jei nebūčiau įsikišusi, vis dar tebetrypčiotume vietoje, šefe.

– Be to, prieš pereidama į puolimą pasistenk pasisveikinti, Ingrida.

– Nežinau, koks tas jūsų, prancūzų, mandagumas. Visada greiti pastebėti tą ar aną, kuris nepasakė

„labas“ ar „ačiū“. Bet tai nekliudo jums bjauriai elgtis su turistais ir storžieviškai su visais kitais.

– Nuo Jungtinių Valstijų skiriamės tik tuo, kad storžievis ar stačiokas nieko nepeša. Apskritai jie baigia su kulka pilve.

– Nesvarbu! Vis dėlto jūs ne per daug malonūs lotynai.

– Mums reikia laiko. Tu norėtum, kad viskas vyktų greitai. Kad žmogus jau po poros pažinties sekundžių smagiai pliaukšėtų tau per nugarą. Tau stinga kantrybės, Ingrida.

– Iš tiesų, jei jau apie tai pakrypo kalba. Vis dėlto mes juk nenakvosime „tvingo“?

– Jei reikės. Šiaip ar taip, laukiame, kol iškiš nosį Menahemas.

– O jei jis pakėlė bures drauge su vyresniuoju broliu, Faridu Junisu ir tariamuoju gaisrininku?

– Kantrybės, mergužėle. Kantrybės. Šioje mašinoje yra sumuštinių ir antklodžių. Tai nepakartojamos vežėčios, kuriose, kad ir kaip jos atrodytų, puikiai sekasi miegoti. Bent jau pamainomis. Daiktadėžėje turiu netgi žadintuvą.

– *I don't believe it! It's a fucking nightmare!** Galėjai pasakyti, kad miegosime čia.

– Ar turiu tau priminti, kad šįsyk atvažiuoti čia veržeisi tu? O aš nežinojau, kas mūsų laukia. Be to, apsiramink ir liaukis žarstytis nešvankiais žodžiais.

– Būtum mane įspėjusi, būčiau pasiėmusi savo elektrinį dantų šepetėlį. Negaliu pakęsti nevalytų dantų.

* Netikiu! Tai kažkoks sumautas košmaras! (Angl.)

– Ką! Tokia bastūnė!

– *So what?** Aš valausi dantis tris kartus per dieną.

– Nueik į vaistinę ir nusipirk šepetėlį.

– *No!* Aš mėgstu tik elektrinius.

– Bambi, nes neišsimiegojusi. Kaip tik tokiomis akimirkomis žmogus ir parodo, ko vertas. Naujokus visada reikėtų nugabenti į stovyklą kalnuose, o paskui jau galutinai samdyti.

– *What?*

– Kad pamatytum, kaip jie susidoroja su sunkumais.

– *What the fuck are you talking about?*** Mes Sen Deni! Ir mane jaudina tik dantų higiena. Dėl viso kito aš galiu ištisą mėnesį misti tik pupelėmis, miegoti ant žemės, nesustodama žygiuoti dvylika valandų su pilna akmenų kuprine ir...

– Mes Sen Deni, ir dabar – tikros Kalėdos lapkritį.

– *What?*

– Kas čia ką tik išėjo iš aštuntojo numerio? Kas – su akinukais ir ilgu pilku apsiaustu? Aleliuja! Tai jis.

– *Menahem. Oh! What the fuck!****

– Tu neši man laimę, Ingrida Dizel. Tu mane įkvepi.

– Neatrodo. Tu visą laiką mane koneveiki.

– Vadink tai irzliu prieraišumu, mergužėle.

Ilgainiui Lolos ir Ingridos entuziazmas atvėso. Jos nusekė paskui Menahemą, kuris sėdo už raudono

* Na ir kas? (Angl.)

** Apie ką, po velnių, tu kalbi? (Angl.)

*** Menahemas. Oi! Koks velnias! (Angl.)

mini „moriso“ vairo, ir atsidūrė Laisvės gatvėje, prieš Paryžiaus VIII universitetą. Jaunuolis pasirodė po kelių valandų ir vakare grįžo į namus. Namo slenksčio neperžengė joks žmogus, atitinkantis Farido, Nojaus ar milžino gaisrininko aprašymą. Ingrida ryžosi nueiti nusipirkti primityvų dantų šepetėlį vaistinėje gatvės kampe, kurios mirkčiojantis žalias kryžius smelkė tirštėjančią tamsą.

31

Į universitetą Menahemas nevažiavo. Gerokai patampė Ingridą ir Lolą paskui save pirmyn atgal tarp Paryžiaus ir priemiesčio. Ką tik, apie antrą nakties, jaunuolis Kurbevua pavogė pilką „opelį“ ir nuvaręs pastatė jį 8-e rajone Franklino Ruzvelto prospekte. Dabar buvo be dešimt keturios, ir raudonasis automobiliukas ką tik įvažiavo į Levalua Perė. Lola vis dar sekė jį – tobulai, išmaniai, išlaikydama tarp „tvingo“ ir mini „moriso“ reikiamą atstumą. Ingridai jos stilius atrodė nepakartojamas.

– Vis dėlto jūs, farai, savo darbą išmanote!

– Šnekėk, šnekėk, širdele.

– Aš nesišaipau, Lola, aš žaviuosi.

– O aš žaviuosi, kad tu praleidai šioje mašinoje dvi naktis visiškai nebambėdama.

– Pusantros. Aš tau jau aiškinau, kad išskyrus dantų higienos klausimą daugiau niekas manęs nejaudina.

Lola sustojo prie įvažiavimo ant šaligatvio.

– Ką tu darai?

– Nagi, stoju, kvaišele. Ar nematei, kad jis stabdo?

– *No!* Manai, vogs dar vieną mašiną?

– Nemanau, kad taip varginsis. Užrakina savo mažylį. O štai jis artėja gatve. Nieko neprikiši!

– Atrodo, tu smaginiesi, Lola!

– Tai man primena gerus senus laikus. Judam!

Lola pajudėjo iš vietos. Prieš ją greitai važiavo pilkos metalinės spalvos visureigis. Ingrida mėgavosi greičiu visą kelią, kuris atvedė juos į Sen Deni. Menahemas nepasuko Paryžiaus ir Franklino Ruzvelto prospekto link, nesugrįžo į Gėlių gyvenvietę – jis pasuko į vieną ramų Sen Deni kvartalą, kuriame dar buvo išlikę keletas retų nuosavų namukų. Sustojo Kensona gatvėje ir paskambino į vieno smiltainio namelio duris. Lola skubiai susirado naują įvažiavimą.

Virš durų užsidegė lempa. Duris atidarė kažkoks gremėzdas tamsiais drabužiais. Skusta galva ir truputį mefistofeliška barzdele. Jis nusišypsojo Menahemui, tarstelėjo jam porą žodžių. Išniro nedidukas juodaplaukis žmogelis, kurį Menahemas pabučiavo. Milžinas grįžo į vidų, palikęs žmogelį ir Menahemą įsitraukusius į skubrų, gyvą pokalbį.

– Niekur neik, tik nenuleisk akių. Aš tuoj grįšiu.

– Bet kurgi tu, Lola?

– Suvaidinti šaunios poniutės, grįžtančios namo. Tik tiek.

Lola ryžtingu žingsniu patraukė šaligatviu. Naktis buvo šalta, ji pasistatė apykaklę ir praėjo pro namelį.

Spėjo įsidėmėti ganėtinai įdomią sceną. Į ištiestą žmogelio ranką Menahemas įdėjo raktelius, o šis, užuot sugniaužęs delną, stovėjo nejudėdamas. Trumpas neužaugos įsakymas, Menahemas gūžtelėjo pečiais ir į nejudantį delną nuleido antrus raktus. Lola pasuko į pirmą pasitaikiusią gatvę, kad apeitų namų bloką.

Kai ji grįžo į „tvingo", Ingrida pranešė, kad pasišalinus Menahemui žmogelis iš namo išvarė „folksvageną-vabalą" ir pastatė jį aptvertoje aikštelėje. Paskui sėdo už visureigio vairo ir įvarė jį į garažą.

– Menahemas ką tik atidavė jam dvejus raktus, – paaiškino Lola. – Antrųjų reikėjo prašyti. Jaučiu, kad dėlionė įgauna pavidalą. Visada itin maloni akimirka.

– O aš maniau, kad maloniausia akimirka – paskutinė detalė.

– Ne, paskutinės detalės nuotaika veikiau kaip po sueities.

– *Really?** Gal reikėtų pabandyti.

– Kodėl, tavo nuomone, kažkoks tipas per keletą valandų nušvilpia du automobilius, vieną palieka kažkur Paryžiuje, o kitą pristato į Sen Deni? Ir visa tai – vyrukui, kuris jau turi „folksvageną".

– Kitas klausimas: kodėl Menahemas atiduoda vieną raktelį, o paskui prašydinasi, kad atiduotų kitą?

– Išgerkime dar lašelį kavos, mergužėle, ji mums padės.

– Termosas tuščias, Lola.

– Aš turiu kitą.

* Tikrai? (Angl.)

– Žinoma, to ir reikėjo tikėtis.

– Dveji rakteliai – du automobiliai, Ingrida. Menahemas atvažiavo atiduoti abiejų automobilių vienam žmogeliui. Tiesiog vieną jų paliko Franklino Ruzvelto prospekte. Tas žmogelis tikriausiai Nojus. Tik jis vienas pabučiavo Menahemą. Kitas, žinoma, Sebastijano Opelio aprašytasis milžinas.

– Tariamasis gaisrininkas. Kuris išgabeno Faridą Junisą, susuktą į antklodę.

– Iš tikrųjų. Ir jeigu Faridas Junisas, Nojus Kaipjį-ten ir tariamasis gaisrininkas – Eliziejaus laukų keityklos banditai...

– Tai du automobiliai – jų darbo įrankiai.

– Visureigis – taranas išdaužti vitrinai. „Opelis" – išnešti kudašių. Jie veikia apyaušriu, kai Paryžius dar apspangęs. Ir kai keitykla pilna šviežutėlių eurų.

– O tai reiškia, kad Franklino Ruzvelto prospekte netrukus įvyks apiplėšimas, Lola.

– Puiki išvada, Ingrida. Skambinu Bartelmi.

– *Brillant idea.**

– Kur Menahemas?

– Mano broliukas daugiau mums nebevairuos, *man*.

– Kas čia per paistalai?

– *Yo!* Faridai! Aš gerbiu tave, *man!* Tu tai žinai. Bet Menahemas – mano kraujas.

– Kinkos dreba, Nojau. Ir tiek.

– *Man!*

* Nuostabi mintis (angl.).

– Sakau, dreba.

– Prisiekiu motina! Menahemas vienintelis mūsų šeimoje turi galvą mokslams. Negali būti nė kalbos, kad jis sėstų už grotų.

– Anksčiau galėjo, o šį kartą ne! Paaiškink.

– Šitos operacijos aš nejaučiu, *man*.

– Tai bent naujiena.

– Mes nusismulkinome...

– Kaip tai?

– Parinkdami objektą. Paprastai tu geriau pasirengi.

– Keitykla už penkių šimtų metrų nuo tos, kuri buvo paskutinį kartą, Nojau. Kokiam farui šautų į galvą tokia operacija?

– Aš kalbu apie objektą, *man!*

– Įsilaužiame į jį kaip į kitus. Niekas nė nepyptelės. Nes visi žino, kad pirmajam, kuris pakrutins pirštą – galas. Mes pasipustom padus. Ir viskas. Pakanka panorėti, Nojau. Svarbu nepraskysti.

Žanas Liukas buvo įsijungęs CNN ir žiūrėjo sporto žinių laidą klausydamasis Farido ir Nojaus ginčo. Pirmą kartą Nojus nejaučia operacijos. O svarbiausia, pirmą kartą nepritaria Farido sprendimui. Nojus nuo Farido skyrėsi vienu dalyku: turėjo šeimos jausmą. Jis niekada nebūtų prismaugęs savo sesers ir sustojęs ties riba, tą akimirką, kai jos veidas jau pamėlo, kai ji jau žiopčiojo kaip į krantą išmesta žuvis. Faridas buvo nuožmus, neįtikėtinai nuožmus, bet taip jau buvo. Žanas Liukas pasirinko Faridą. Tokį, koks jis yra.

Jūra jį pakeis. Jūra pakeitė daugelį žmonių. Na, o jei neįstengs pakeisti ji, tai neįstengs ir niekas niekada. Bet pabandyti verta. Verta dar kartą leistis tiesiai į sieną.

Žanas Liukas vėl jautė baimę. Jau pažįstamą baimę. Išgėrė vaistus dar net nepasireiškus pirmiesiems jos simptomams. Suknistas jo pilvas tebekrėtė fokusus, bet viskas kažkaip klostėsi. Svarbiausia – susikaupti, išvysti Faridą „Juodojo angelo" denyje, pamirštantį praeitį.

Žinoma, pašalinti iš žaidimo Menahemą reiškė, kad Nojus sės už vairo, paskui eis sargybą. Reikės pulti dviese ir papildomai rizikuoti. Kita vertus, po Vanesos mirties Faridas toks įnirtęs, toks sklidinas neapykantos, kad veiksmo įkarštyje atstos du. Šiaip ar taip, jie nebeturi pasirinkimo. Nojus liepė Menahemui pastatyti „opelį" prie keityklos Franklino Ruzvelto prospekte. Negali būti nė kalbos, kad vaikinukas vairuotų visureigį, kaip paskutinį kartą.

Be to, Žanui Liukui nebėra kur trauktis. Jiedu su Faridu sudarė sutartį. Jie apiplėšia kasą, Nojus grįžta į namelį paslėpti pinigų. Per tą laiką jie su Faridu užsuka į Bradi pasažą sudoroti restorano savininko. „Gaila", – galvojo Žanas Liukas. Prieš nudėdamas mielai pamėgintų peržvelgti to vyruko sielą. Vien restorano pavadinimas kurstė norą daugiau sužinoti. Ilgokas pavadinimas: „Tiek dienos, tiek nakties gražuolės". Ką tai galėtų reikšti? Kad tas vyrukas pernelyg mėgsta mergaites, kad jo restoranas – pagarbos duoklė visoms toms, kurias jis pažino?

Restorano savininkas. Keista idėja po karo žiežirbų ir nevaržomo gyvenimo užsikasti versle, susisaistyti atsakomybe, rūpesčiais. Uostuose Žanas Liukas buvo matęs tokio sukirpimo vyrukų. Vyrų, kurių ramūs judesiai bylojo, jog jie daug matę ir patyrę. Tipų ūkanų išblukintomis akimis. Jie sėbrauja su baime. Jie ją gerbia, ir ji atsako jiems tuo pačiu. Ne taip paprasta bus pribaigti žmogų, sėbraujantį su baime.

– Tai nesiseka! Bartelmi neatsiliepia.

– Įsivaizduoju, kad retsykiais tas laimės kūdikis taip pat miega.

– Nekrėsk juokų, mergužėle. Bartelmi visada atsiliepia telefonu. Ypač kai jam skambinu aš.

– Gal jis tūno pasaloje tokioje vietoje, kur skambutis gali viską sužlugdyti.

– Kaip tik dėl to man ir neramu.

– Skambink Grusė. Sodo nykštukas ar ne, jis – policininkas. O juk mūsų tikslas – išvengti apiplėšimo.

– Ne, mūsų tikslas – išgelbėti Maksimą. Visada toks buvo.

– Net jei Vanesos žudiką sulaikys Grusė, vis dėlto svarbiausia – išgelbėti Maksimą. Taigi sutarėm. Skambink Grusė. *Call the fucking bastard now!**

Kurį laiką Lola įdėmiai žvelgė į Ingridą. Ši lengvai linktelėjo ir nusišypsojo. Paskui suvaidino, kad renka telefono numerį. Lola vėl išsitraukė iš kišenės

* Tuojau pat skambink tam sumautam tipeliui! (Angl.)

mobilųjį ir padarė tai, ko reikalavo pareiga ir Ingrida Dizel.

– Pražūtinga lemtis mums nepalanki. Nykštukas taip pat neatsiliepia.

– Manai, Grusė tūno pasaloje su Bartelmi?

– Kodėl ne. Tokie reikalai, mergužėle. Gerai, gana juokų, skambinu į 10-o rajono komisariatą.

Lola prisistatė buvusiam kolegai, einančiam budėtojo pareigas, šis užregistravo jos pareiškimą ir užtikrino tuoj pat perduosiąs jį Kovos su banditizmu tarnybai. Po dvidešimt minučių smiltainio namelio garažas atsidarė, iš jo išriedėjo visureigis su trimis vyrais. Milžinas sėdėjo greta vairuotojo, užsimaukšlinęs juodą kepuraitę.

Pagaliau pinučių vartai prasivėrė. Visureigis su banditų trijule išvažiavo iš namų, ir jis pasijuto pasirengęs taip, kaip tik įmanoma pasirengti. Lolos Žost ir jos statistės pasirodymas scenoje visai jo nejaudino. Jis sėdėjo ant motociklo. Leido Lolai Žost čiūžtelėti įkandin visureigio, pajudėjo iš vietos ir per atstumą nusekė paskui.

Rasti tą namą nebuvo ypač sunku. Sen Deni beveik neliko smiltainio namelių. Tokias gatves galėjai suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų – ir tai dar ant peliuko Mikio letenėlės. Nuo tos akimirkos viskas įgavo prasmę. Debesys išsisklaidė. Nieko bendra su tais strateginiais žaidimais, kurių metu eskadronas žygiuoja per rūką ir tik pamažu įžvelgia teritoriją. Rasti Farido Juniso irštvą buvo kelių dienų reikalas.

„Tipas, miesčioniškai įsikūręs savo smiltainio namelyje.“ Minėtas namelis buvo Kensona gatvėje. Išpuoselėtas nameliukas baltomis langinėmis, aukštais siaurais langais, papuoštais snapučiais ir dekoratyvinėmis raudonai mėlynomis arkutėmis. Koketiška raudonų plytų sienutė. Priderinti kalinėtos geležies pinučiai. Ačiū, Magdalena, kitaip Chloja Gardel. Ačiū už tavo žavų naivumą. Žinai, bet kas šiek tiek pasistengęs gali įtikinti gyvenąs Tokijuje.

Laimės jis, nes jis greičiausias, mikliausias. Jis gimė mažas. Taigi lengvas. Fizinė jėga nieko verta, palyginti su ryžtu ir, svarbiausia, strategija. Tinka visos priemonės – klastingi spąstai, Trojos arkliai, visokiausios gudrybės. Jei negali užmušti priešo savo rankomis, veik svetimomis.

Jeigu, kaip jis spėjo, Faridas ir jo sėbrai vyksta į naują operaciją, jam telieka viena. Sekti toliau, tinkamu laiku surinkti tinkamą numerį ir laukti.

Pirmą kartą gyvenime Piteris Penas ketino įspėti policiją. Ir neabejojo, kad Faridas Junisas nesileis sučiumpamas Kovos su banditizmu brigados – Faridas Junisas pasirinks mirtį. Tą, kuri trejus ilgus metus laukė jo gatvės kampe. Daili mergina ilgais šviesiais plaukais, mėlynomis akimis ir blyškia ledine oda.

32

Pilkas „opelis“ tikrai buvo ten, kur ir sakė Menahemas. Priešais piceriją. Nojus sustojo šalia, išjungė mo-

torą, išlipo iš visureigio, sėdo į „opelį", užvedė motorą. Žanas Liukas persėdo prie visureigio vairo, Faridas greta jo. Faridas ištraukė du „kalašnikovus". Palaukė, kol Nojus įsuko į prospektą. Valiutos keitykla buvo už kokio šimto metrų, šalia prabangios vyriškų drabužių parduotuvės. Tiesiai priešais atsivėrė apskrita visiškai tuščia Eliziejaus laukų aikštė.

Žanas Liukas dirstelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Apšviestas Švento Pilypo bažnyčios fasadas, tas pats, kaip paskutinįsyk, plakatėlis. Jėzus visada čia, kad tave išklausytų. „Gaila, kad neturiu ką jam pasakyti", – toptelėjo jam ūmai, o prieš akis šmėsčiojo mišių vaizdai. Siūbuojanti smilkyklė, visa gerkle traukiamos giesmės. Jis nuginė tuos vaizdus, atsisuko į Faridą ir jam nusišypsojo. Juodos jo akys įelektrino Žaną Liuką.

Dar vienas žvilgsnis į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Viena mašina prieš raudoną šviesą. Ir motociklas, kurį jo vairuotojas stato ant šaligatvio. Žanas Liukas palaukė, kol užsidegs žalia šviesa. Trys jaunikliai vežėčiose, numeris 93. Jie pasuko apskritos aikštės kryptimi. Kiek atokiau nuo keitimo punkto laukė Nojus, signaliniai jo žibintai dviem raudonais taškais žioravo tamsoje.

– Varom, Žanai Liukai, ar ką?

– Kažkoks motociklininkas telefono būdelėje.

Jie dar šiek tiek palūkėjo. Motociklininkas išėjo iš būdelės, sėdo ant savo agregato, trūktelėjo iš vietos ir dingo aikštės žiede.

– *Ciao,* motociklininke, – atsisveikino Faridas. – Judėk!

Nekantra jo balse užgavo Žaną Liuką. Bet čia Faridas pakartojo gestą, kuris būdavo skirtas Nojui, tą, apie kurį Žanas Liukas svajojo. Jis užtraukė kaukę Žanui Liukui ant veido, paskui tą patį padarė sau. Ir pridūrė:

– Pirmyn, brolau.

Žanas Liukas užvedė motorą, spustelėjo. Iki keityklos – penkiasdešimt metrų, dvidešimt metrų.

Tiesiai prieš juos lėkė automobilis. Visu greičiu. Tvieksdamas visais žibintais. Vienareikšmiškai.

– FARAI!

Faridas stvėrė automatą, įbruko jam kitą. Jie iššovė. Žvangėjimas, žyra stiklas. Žanas Liukas padavė atgal, padidino greitį. Faridas automato buože nubraukė priekinio stiklo likučius ir šaudė, šaudė, šaudė. Bliovimas megafone. Triukšmas, svylančios gumos kvapas. Žanas Liukas traukėsi bažnyčios link. Plakatėlis kaip velnio audeklas. Jis įžvelgė jame šventąją drobulę. Audeklą su įsispaudusiu Kristaus veidu. Įsivaizdavo savo ir Farido veidus, amžiams įsispaudusius drobulėje, kurios link jie visu greičiu traukiasi. Reikėjo nedelsiant sprukti La Boesi gatve, išvengti tos drobulės, dumti jūros link. Visu greičiu išniro kitas automobilis.

– FARAI! UŽ MŪSŲ! – riktelėjo Žanas Liukas.

Faridas iššovė. Užpakalinis stiklas pasipylė šukėmis. Žanas Liukas suktelėjo vairą, paspaudė aidint papliūpoms. Faridas sukriokė. Žanas Liukas pamatė, kaip jo kūnas svyra ant durelių. Visureigis įsirėžė į kepyklos vitriną, kuri išlakstė duženomis.

Visur stiklai, kraujas. „Ne mano“, – šmėstelėjo Žanui Liukui. Jis ištiesė ranką į nejudantį Faridą, palietė jo petį, palietė juodos jo kaukės vilną. Nuplėšė ją, šaukdamas jį vardu. Ir pamanė – tuoj pranyks Farido Juniso veide.

„Mano brolis negyvas. Mano angelas. Kažkas mus įdavė.“

Žanas Liukas nebejautė baimės. Kažkoks faras laidė gerklę į megafoną. Sukosi švyturėliai. Žanas Liukas stvėrė „kalašnikovą“, liuoktelėjo iš visureigio, atsitraukė prie kepyklos, sykiu tuštindamas apkabą. Aplink jį švilpė kulkos. Jis atplėšė duris, smogė kumščiu kepėjui į veidą, strimgalviais spruko į pastato koridorių. Laiptinė, langas – jis išmalė jį šautuvo buože, stryktelėjo į kiemą. Vidinis kiemelis, nugeibusios palmės. Kaukė policininkų sirenos. Daugiaaukštis. Perregimas apšviesto stiklo daugiaaukštis. Kontoros ant kontorų. Žanas Liukas įsmuko pro pirmo aukšto langą. Sustūgo sirena, lenktyniaudama su policijos sirenomis.

Dešimtys ekranų, kompiuterių, stirtos popierių. Velniška jaukalynė. Galbūt bankas. Žanas Liukas perbėgo patalpą, atplėšė langą ir iššoko laukan. Nudūmė Foburo Sent Onorė gatve. Netrukus farai apsups kvartalą. Ant šaligatvio drykso kažkoks pavidalas. Valkata, įmigęs ant ventiliacijos angos. Žanas Liukas smogė per tą miegančią krūsnį, daužė, daužė buože. Paskui išsitiesė greta negyvėlio ir palūkėjo. Tegu iš kvartalo dingsta farai, tegu į metro plūsteli minia, kad galėtų ištirpti joje ir traukti įvykdyti savo kerštо. Nes jis žinojo, kas nužudė jo angelą.

Užmerkęs akis po dvokiančiu apklotu Žanas Liukas susikaupė. Kad išvystų, kas jis iš tikrųjų. Padaras, daugelį metų snaudęs jame, ką tik pakirdo ir spinduliavo galia. Jis susikaupė kaip begalėdamas, užmerkęs akis, užvėręs širdį, pamiršęs lavoną greta savęs, atsiribodamas nuo savo tapatybės. Ir veikiai išvydo.

Nuostabų vilkolakį geltonomis akimis.

33

Chadidža sėdėjo ant virtuvinės taburetės ir verkė. Palinkusi virš jos Chloja glostė jai plaukus. Lola Žost atsirėmusi į kriauklę rūkė, o Ingrida Dizel su užuojauta žvelgė į Chadidžą Junis. Ji prisiminė dičkio žaliūko mirtį vienoje Čikagos gatvėje. Dičkis žaliūkas buvo Šeron Dauerti brolis. O Šeron Dauerti buvo geriausia paauglės Ingridos draugė. Ingrida niekada nepamiršo tų ašarų upių, kurias praliejo Šeron. Galbūt ta mirtis ir pažadino norą padėti kitiems. Ji nejautė potraukio nei medicinai, nei psichoanalizei. Nusprendė tapti masažiste. Glamonėti žmones ir padėti jiems pamiršti liūdesį, rūpesčius, stresą. Apkeliavo visus keturis pasaulio kraštus, kaupdama senovinius paguodos receptus. O šiandien ji čia, kažkokioje virtuvėje – žirafa nusvirusiomis rankomis prieš mergaitę, apraudančią savo brolį. Brolį, kuris toli gražu nebuvo angelas. Bet vis vien. Brolis lieka

broliu, ypač dvynys. Bent taip manė Ingrida, vienturtė duktė.

O mažoji Chloja neverkė. Tiesą sakant, praėjus pirmajam sukrėtimui, kai Lola pranešė naujieną, jai, regis, net atlėgo. 8-o rajono Kovos su banditizmu brigada nukovė Faridą Junisą, kai tas bandė apiplėšti keityklą. Sulaikytas Nojus Zakris, jo bendrininkas. Liko Žanas Liukas Kašaras. Žmogus, kuris sėdėjo su Faridu už visureigio vairo. Jis paspruko.

Duris joms atidarė Chadidža. Kol Lola dėstė jai naujieną, buvo girdėti, kaip Chloja groja violončele. Ingrida pagalvojo, kad groja ji gerai. Ta drovi, tokia blanki storuliukė buvo gera muzikantė. Netrukus muzika nuščiuvo, ir virtuvės tarpduryje pasirodė Chloja su instrumentu ir stryku rankoje. Be jokios reakcijos išklausė, kaip Lola kartoja savo istoriją. Tarytum po Vanesos Renžė žmogžudystės nieko siaubingesnio jai jau nebegalima pranešti. Aišku, išskyrus Chadidžos mirtį. Nes Ingrida pastebėjo, jog abi mergaitės kaip reta vieningos. Čia Lola jai pritarė. Lola, kuri kalbėdavo apie bendrystę su visu dviprasmiškumu, kurį talpino šis žodis. Ak, prancūzų kalbos subtilybės!

Ingrida jau pradėjo pažinti savo Lolą. Buvusi komisarė tuoj sukaups jėgas ir pasinaudos Chadidžos Junis silpnumo valandėle, kad pasistūmėtų į priekį, išsprogdintų mergaičių paslapčių vartus. *Once a cop, a cop forever.** Juolab kad laiko ne per daug. Grusė negaišuos. Apklaus Chadidžą Junis ir jos draugę dėl

* Policininkas esi, policininku ir liksi (angl.).

brolio bandito mirties. Ši naujiena atvers mažajam komisarui naujus horizontus, leis susiprasti, kad galima pačiupinėti ir kitus veikėjus – ne tik Maksimą. O kol kas Lola neketina paleisti savo kąsnelio. Sen Deni jos pasistūmėjo septynmyliais žingsniais. Negali būti nė kalbos, kad viskas užstrigtų Troškimų skersgatvyje.

– Mudvi su Ingrida radome krūvą pinigų, paslėptų Maksimo pataluose. Privalai kalbėti, Chadidža. Pats metas, mergužėle.

Deja, čia ją pertraukė skambutis į duris.

– Ak, nesiseka! Tikriausiai Grusė, – pasakė Lola. – Patikėk, su juo tau bus liūdniau, Chadidža. Kodėl nepasistengi? Kai jau taip viskas susiklostė.

– Aš atidarysiu, – tarė Chloja, eidama iš virtuvės.

– Policija!

Chloja taip tikėjosi išgirsti Grusė balsą, kad jos smegenys pabandė suderinti tai, ką ji ką tik išgirdo, su prisiminimais apie mažojo policininkėlio, to pypkoriaus, balso tembrą. Ir sykiu pačioje širdies gilumoje jos muzikės klausa nesiryžo sudrumsti jai atsivėrusio tobulo scenarijaus: Farido Juniso mirtis ir jos suteiktas palengvėjimas. Iki pat šio ryto Chloja dar niekad nebuvo suvokusi, kaip jo žūtis gali nugiedrinti horizontą. Kad ir kaip sielvartautų Chadidža. Vienintelis tamsus debesėlis tame paveiksle.

Drąsiu judesiu ji pravėrė duris ir keletą sekundžių nustėrusi sustingo – to pakako, kad Žanas Liukas ir jo šautuvas įsiveržtų į vidų. Jo žvilgsnis buvo ledi-

nis, paklaikęs. Jis pakėlė pirštą prie lūpų, mostelėjo Chlojai pasitraukti į šalį. Ji žengtelėjo į šoną tik per žingsnį: tuojau jis jas visas sudoros... užmuš Chadidžą... tuomet geriau mirti tuoj pat... tada ji spės pasprukti... galbūt. Tačiau Žanas Liukas stumtelėjo ją virtuvės link ir tyliai uždarė paskui save duris. Kažkur galvoje Chloja išgirdo silpną balselį: „Keista, maniau, jis šaus."

Visos moterys atsisuko į milžiną, nusitaikiusį į Chadidžą.

– TU ĮDAVEI MUS FARAMS, KEKŠE!

– Kad tu žinotum, kaip man įgriso jūsų smurtas, Žanai Liukai. Plėšti, mušti, žudyti: tik tiek ir temokate. O tau, didelis mulki, ir į galvą neatėjo, kad aš galėčiau būti kitokia.

– Tu man girdint grasinai Faridui, nes jis nusprendė nudėti tavo berną. Norėjai išgelbėti jam kailį. Turėk drąsos prisipažinti. NORIU, KAD PRISIPAŽINTUM!

– Ne Chadidža įdavė savo brolį.

Chloja pamatė, kaip Žano Liuko bruožai sustingo, paskui jis atsisuko į ponią Lolą. Ta buvo visiškai rami, pasirėmusi ranka ant kriauklės krašto. Chloja pajuto, kaip ją užplūdo susižavėjimas ta atkaklia moteriške, kuriai rūpi tik tiesa ir kuri nebijo tvirtai laikytis savo. Ingrida Dizel taip pat demonstravo aukštą klasę. Nesutrikdama žvelgė į tą pamišėlį, tarsi stengdamasi rentgenu peršviesti jo smegenis.

– O kas tu tokia, dručke?

– Kaimynė.

– Nereikėjo tau kišti nagų į kaimynų reikalus.

– Ką ketini daryti? Visas mus nudėti?

– Žinai, tu mane siutini, drambliene.

Chloja žvilgsniu naršė virtuvę, dairydamasi peilio, ko nors, kas galėtų jas išgelbėti. Jos tik moterys. Ir ponia Lola nebeturi ginklo, nes išėjo iš policijos. Drauge ji kartojo sau: galas. Joms grasina šautuvu pamišėlis. Nieko nepadarysi. Šioje virtuvėje Ingridai Dizel, sėdinčiai arčiausiai dujinės viryklės, po ranka tik automatinis greitpuodis su daržovių troškiniu ir lašinukais.

– Įsiveržiate kaip koks beprotis, taikotės į mus ir dar norite, kad mes užsičiauptume!

Tai prabilo Ingrida Dizel. Jos bandė išlošti laiko. Nepasakytum, kad joms būtų mažiau baisu, tačiau jos valdo savo baimę, kad ji neperaugtų į paniką. Lyg niekur nieko puola jį dviese.

– O tu užsičiaupk, dilba!

Chlojai vėl žiebėsi viltis. Galų gale, jeigu Žanas Liukas būtų norėjęs užmušti Chadidžą, būtų tai jau padaręs. Daug neklausinėdamas. Jis tiesiog pakvaišęs iš skausmo, nes neteko savo bičiulio. Paskutinėmis dienomis jis buvo su ja malonus. Netgi pasiūlė paimti į savo laivą.

– Tai ne Chadidža, – įsidrąsino ji. – Ji niekada nebūtų įdavusi brolio policijai.

– O tavęs niekas neklausia, kerėpla. Aš klausiu tavo kekšės draugės!

Chloja prarijo užgaulę. Žanas Liukas buvo toli. Nebeįmanoma jo pasiekti. Galas politikui idealistui,

galas tolimųjų plaukiojimų jūreiviui. Milžinas buvo tik žudikas ir iš teisybės galbūt būtent jis nugalabijo Vanesą. Ji pajuto, kaip baimė sugniaužia gerklę.

– Ką gi, jei tu įsitikinęs, kad tai aš, jei tau taip tinka, nudėk mane ir daugiau apie tai nebekalbėsime, psiche.

Chadidžos balsas buvo blankus. Ji kalbėjo sukaupusi paskutines jėgas. Ašarų nebebuvo – visas jas praliejo dėl Farido. Chlojai pasirodė, kad jos stemplė, plaučiai, skrandis traukiasi. Ji galvojo apie daktaro Ležė piliules. Jautė, kaip auga jos susijaudinimas...

Ir čia Žanas Liukas iškrėtė keistą pokštą. Jis šoko prie Chadidžos, atstatęs automato buožę ir staugdamas. Nuo smūgio į dešinį petį Chadidža sukniubo.

– JIS NEBETURI KULKŲ! – riktelėjo Lola. – PIRMYN, INGRIDA!

Iškėlęs buožę jis vėl taikėsi smogti! Chloja čiupo violončelę ir puolė, atstačiusi plieninį antgalį. Kai suvarė jam jį į kairįjį inkstą, Žanas Liukas sustūgo kaip išprotėjęs. Ingrida Dizel užbaigė reikalą, užvoždama jam automatiniu greitpuodžiu.

Leitenantas Bartelmi buvo devintame danguje. Lola Žost ne tik išgelbėjo keityklą nuo apiplėšimo, sukeldama aliarmą, bet dar ir padėjo suimti Žaną Liuką Kašarą, vienintelį banditą, pasprukusį nuo Kovos su banditizmu brigados. Sodo nykštukui buvo įteiktas standžiai supakuotas ryšulys. Minėtasis Kašaras, neapdairiai prisistatęs suvesti sąskaitų su Chadidža, užšoko tiesiai ant šefės. Tai jį ir pražudė. Vaikinas gavo

smegenų sukrėtimą nuo smūgio per galvą greitpuodžiu ir skylę inkste, kurį perverė violončelės antgalis, ir dabar gydėsi ligoninėje.

Nerasi kitos tokios kaip Lola Žost, sugebančios taip mikliai išsipainioti iš pačios kebliausios padėties. Toji moteris – amžina palaima ir drauge neganda savo priešams. Lola Žost – Žano Paskalio Grusė Nemezidė ir tokia bus iki amžių galo.

Demonstruodama pritrenkiančią klasę šefė perdavė turimą informaciją Sodo nykštukui. Nuo šiol iškilusi aukščiau viso to šurmulio ji tarsi kokia tyrimo aristokratė atidavė savo darbo vaisius žmogui, kurį be galo niekino. Oficialiai Renžė byla buvo patikėta Grusė, ir Lola norėjo parodyti gerbianti Įstatymą. Pati sau viršininkė ir teisėja. Ak, tai buvo gražu. Taip gražu, kad tiesiog knietėjo karstytis užuolaidomis, išsitraukti uošvės pavilkinius, pūsti fleitas, šokti ir barstyti rožių žiedlapius, sisioti į kepurę.

Daug žadantis balansas ir debesis virš Maksimo Diušano, laimingojo šefės globotinio, galvos sklaidėsi. Tam tai sekasi! Nykštukas nutarė, kad jo suimti neverta. Nuo šiol jie sutelkė dėmesį į Kašarą ir Zakrį, Farido Juniso sėbrus. To bandito, kuris buvo Vanesos Renžė vaikinas, kol toji jo neatstūmė, pasibaisėjusi jo nuožmumu. Junisas taip ir nesusitaikė su tuo išsiskyrimu, pasiliko buto Troškimų skersgatvyje raktą. Grusė tikėjosi, kad Kašaras ir Zakris padės atskleisti tikrąsias Vanesos Renžė mirties aplinkybes. Kol kas Žanas Liukas Kašaras tylėjo. Savo baltoje lovoje atrodė kaip apdujęs, ir klausimai slydo jo ne-

paliesdami. Gal jis iš tikro kvaištelėjo, apdorotas tų dviejų valkirijų – šefės ir tos velnio neštos Ingridos Dizel?

Liko Nojus Zakris. Čia jau kita giesmelė. Tipelis su ganėtinai solidžia teistumų byla. Su Žanu Liuku Kašaru jis susipažino Fleri kalėjime. Ir supažindino Kašarą su geriausiu savo draugu, ponaičiu Faridu Junisu. O Junisas ir Zakris susipažino Sen Deni Gėlių kvartale, kur Junisas išdygo tą dieną, kai nutarė palikti savo gimdytojus ir Akveduko gatvę 10-e rajone. Maždaug prieš trejetą metų.

Visą tą vaizdelį niaukia tik tai, kad šefė, kaip atrodo, nuoširdžiai mėgaujasi pensijos džiaugsmais. Bartelmi turėjo pripažinti: labai mažai šansų, kad ji grįš į skyrių Lui Blano gatvėje. Žinoma, aplinkybės rodo, kad nėra nieko galutinio. Gyvenime retai kada aklinai užsitrenkia visos durys. Lolos Žost durys liko atviros. Leitenantas galėtų Nykštuko panosėje pranešinėti jai, kaip klostosi popieriai, reikalui esant paprašyti pagalbos. Šefė mėgo savo amatą. Jiedu su Bartelmi dar turėtų progų susitikti. Beje, dėl susitikimų: leitenantas mąstė, kad nesitveria noru išgirsti jos nuomonę. Dėl vienos smulkmenos, kuri neduoda jam ramybės.

Ingrida ir Lola sėdėjo salės gale, savo įprastoje vietoje. Ką tik buvo paskanavusios du dienos patiekalus. Lola apšlakstė savąjį beržeraku. Troškinį, kuriuo lėtai gardžiavosi, Ingrida pagerbė užgerdama raudonu vynu. „Gražuolės“ veikė visu pajėgumu. Restoranas

vėl subūrė nuolatinius lankytojus ir dar priviliojo keletą anglų turistų, mažumą apkvaišusių nuo sprogdinamojo poveikio jų skonio receptoriams. Maksimas triūsė virtuvėje, Chloja ir Katrina, nauja padavėja, tvirta trisdešimties pavasarėlių mergina, sukosi kaip įmanydamos, kad viską spėtų.

– Nenorėčiau būti Sodo nykštuko vietoje. Mėgstu tyrimą lauko sąlygomis. Šniukštinėti žemę, sekti pėdsakais, tinkamu metu pulti grobį. Sportas, o ką?

– Taip, pastebėjau, – šyptelėjo Ingrida.

– Bet vis dėlto negalima tenkintis lauko sąlygomis ir perdavinėti rezultatus kitiems. Viena ir kita glaudžiai susiję. Supranti mane?

– Taip, puikiausiai.

Jau keletas dienų Ingrida Lolai atrodė kaip kokia prietranka. Kritęs spaudimas? Grįžimas prie gyvenimo kasdienybės? Šiaip ar taip, Ingrida Dizel atrodė kažkur nutolusi ir į klausimus, kuriuos maloniai jai žarstė Lola, teatsiliepdavo trumputėmis frazėmis. Keista.

– Aš esu bemaž linkusi žiūrėti į apklausą kaip į mokslą, – narsiai dėstė toliau Lola. – Kai kurie policininkai turi gabumų prašnekinti klientą. Kiti laimi stropumu. Na, o man dažnai labiau knietėdavo piktadariui skelti antausį, negu apipilti klausimais. Supranti mano požiūrį?

– Taip, taip. Manau, suprantu.

– Nuo tada, kai iškapstėme į paviršių Faridą Junisą, viskas Renžė byloje pakrypo kita vaga. Maksimas atsikratė Grusė, kuris suvokė, kad Žanas Liukas

Kašaras ir Nojus Zakris – kur kas rimtesni klientai. Lieka Chloja ir Chadidža. Tos mergiotės aiškiai kažką slepia. Ne anksčiau kaip vakar, vidury nakties, kai tu sėjai jaudulį „Kalipso“, aš apklausiau Chadidžą jos namuose. Tyli kaip žemė.

– Tikrai?

– Sakau tau. Galėtum įsivaizduoti, kad po to, kai ją išgelbėjo kavalerija – šiuo atveju Lola Žost ir Ingrida Dizel, – ji turėtų būti mums maloni ir šį tą atskleisti. Išgraužk! Nieko. *Nada.**

– Apmaudu.

Lola ilgai žvelgė į Ingridą. Tas palaimingas žvilgsnis, tas vangumas, apatija. Ji vėl gurkštelėjo vyno.

– Tau gripas, mergužėle?

– Ne. Šįryt prieš mums susitinkant „Gražuolėse“ ilgai klaidžiojau po Paryžių. Viskas skendėjo nuostabioje žiemos šviesoje.

– Dar ruduo, Ingrida.

– Artėja žiema. Vienu metu saulė atrodė kaip oranžinis rutulys ant pelenų spalvos medžių viršūnių, o osmanų stiliaus balkonai spindėjo ištirpusiu auksu. Praeiviai sparčiai mynė, gatvėse buvo daug mažiau žmonių negu paprastai. Aš patraukiau iki Monso parko, paskui grįžau Sen Deni priemiesčio kryptimi. Žinojau, po šio pasivaikščiojimo vėl rasiu jį tokį patį. Sąžiningąjį Maksimą. Susikaupusį, kad ir kas atsitiktų. Prisėdau virtuvėje, ir mudu šnektelėjome. Ką gi, patikėk, Lola, tai ir yra laimė. Štai tokia akimirka.

* Nieko (isp.).

– Ar palaima vėpsoti į Maksimą prie jo puodų ir pavertė tave šituo dideliu ektoplazminiu agurku?

– Šįryt aš patyriau tobulo grožio akimirką.

– Klausyk, Ingrida.

– *Go on.**

– Tu susikūrei pasaulį, per kurį žengi savo atletišku elegantišku žingsniu. Kasdien trauki pasivaikščioti, palaimingai šypsodamasi angelams. Nori, kad pasakyčiau, ką tu iš tikrųjų darai, mergužėle?

– Noriu ar ne, tu vis tiek pasakysi.

– Tu svajoji apie savo gyvenimą, užuot jį gyvenusi. Nebūtų Maksimo, būtų kas nors kitas. Ir man atrodo, jog tai bjauriausias laiko švaistymas.

– Žmogus turi teisę svajoti. Tavo Brija Savarenas sakė, kad vynas – sielos penas. Tau, matyt, taip ir atrodo, atsižvelgiant į tavo meilę stikleliui. O man tai svajonės.

– Oi, klausyk, kokia tu nuobodi! Ir po to dar imsi man dėstyti apie kibernetinės revoliucijos baimę. Ei, gyvenk dabartimi. Rytoj ji bus mirusi. Ir mes taip pat. Žinai, aš geriu už mūsų, primatų, kūnus.

– O tu – tikra megera.

– O tu – tikra pamaiva. Žavingas kontrastas! Turiu tau pasiūlymą.

– Dėti mane į šuns dienas valgant desertą?

– Visai ne. Aš nemėgstu deserto. Turėtum tai žinoti.

– *So what?*

– Eime pas tave, ir tu man padarysi nuo neatmenamų laikų žadėtą masažą. Jei nenori rimtai užsiimti savo kūnu, užsiimk manuoju.

* Varyk (angl.).

– Niekas nedaro masažo po tokių kiklopiškų pietų.

– Kokie čia kiklopiški pietūs. Tai buvo normalūs ir pelnyti pietūs. Atlikime kiklopišką virškinamąjį pasivaikščiojimą. Eime drauge pasigėrėti tavo Paryžiumi iš atviruko ir patikrinti, ar tikrai tokio esama. Paskui trauksime pas tave, ir tu mane pamasažuosi.

– *You really are a bitch, you know that?**

Apsigaubusi tik frotiniu rankšluosčiu, ji atidavė reikalą į Ingridos rankas. Pagaliau jos rado laiko taip ilgai lauktam masažui. Kovotojos atvangos valandėlė. Tačiau buvo verta jos laukti! Ak, perkūnėli, kaip gera nuo Ingridos gniaužtų! Nagi, varyk, maigyk pečius, vieną po kito spausk slankstelius, tapšnok lašinukus, kraują, limfą, išjudink kaulus, paversk mane skulptoriaus moliu, išardyk, kad geriau atkurtum. Ū, koks stebuklas! Masažas turėtų būti privaloma disciplina mokykloje. Jis atliktų tą patį vaidmenį, kaip šimpanzėms – utinėjimas: socialinės jungties funkciją. Žmonės darytų vieni kitiems tiek gero, kad kur kas mažiau trokštų daryti bloga. Ak, kokia dievų dovana, ak, kokia pergalė prieš pilką kasdienybę, liūdesį, rutiną.

Dizel masažavo taip, kaip šoko striptizą: su atsidavimu.

Kažkas paskambino į duris.

– Nesijudink! Tuoj atidarysiu, – tarė Ingrida.

– Jokių šansų manęs atsikratyti. Turi kitą klientą?

– *No.*

Ingrida sugrįžo ir pranešė: atėjo leitenantas Bartelmi. Ką tik įsitaisė ant rausvosios sofos ir sklaido moterišką žurnalą.

* Tu tikra kalė, žinai? (Angl.)

– Po velnių! Pirma tu baigi mane masažuoti.

– Bet, Lola, liko dar geras pusvalandis.

– Bartelmi palauks. Šiandien aš – Sabos karalienė.

Bartelmi palaukė. Ir štai psichodeliniame Ingridos Dizel laukiamajame priešais jį nutūpė gaivi ir įraudusi Lola, apsigaubusi XXL dydžio peniuaru.

– Na, kokiu reikalu, bernužėli? Sodo nykštukas vėl negražiai elgiasi?

– Ką jūs manote, šefe! Nuo tada, kai jūs ant lėkštutės įteikėte jam du banditus, Nykštukas skendi nirvanoje. Sklando ant rausvo debesėlio, palikęs mus palaimingoje ramybėje. Ne, man neduoda ramybės kas kita. Smulkmena, bet...

– Klok savo prekę, bernužėli. Kaip matai, aš visiškai atsipalaidavusi. Ir ketinu dar kurį laiką tokia būti. Nebandyk mano kantrybės. Jinai snūduriuoja, susisukusi į kamuoliuką kertelėje prie ugnies, ir jai tai patinka.

– Prisimenate tą dieną, šefe, kai sukėlėte ant kojų 10-o rajono budėtoją, o tas savo ruožtu įspėjo Kovos su banditizmu veikėjus?

– Lyg tai būtų buvę vakar.

– Tad štai, Kovos su banditizmu brigadai paskambino dar kažkas. Tuoj pat po jūsų skambučio. Prieš pat mėginimą apiplėšti. Kažkoks liudytojas, kuris nepasisakė savo vardo. Vyriškas balsas, jaunas.

Lola sustingo. Dizel ir Bartelmi įtemptai žvelgė į ją.

– *Carambouillasse!* – pratarė ji pagaliau.

– Ką?

– *What?*

– Tai negalėjo būti atsitiktinis liudytojas, kuris atliko pareigą, perspėdamas policiją, kad rengiamas apiplėšimas. Kaip tu ir sakei, tai buvo tik *mėginimas.*

– Na, taip, nes banditus jie nurėžė iš pašaknų, – pasakė Bartelmi.

– Jaunas vyras, tu įsitikinęs?

– Įsitikinęs. Priverčiau budėtoją kokį dvidešimt kartų pakartoti tą istoriją. Jis, vargšelis, visiškai apkvaito.

– Mums reikia pakrutinti smegenis – čia, dabar, nedelsiant.

– Ar negali pasakyti *brainstorming* kaip visi, Ingrida?

– Maniau, jūs čia, Prancūzijoje, nemėgstate anglicizmų.

– Kaip kiti, nežinau, bet man nusišvilpt. Tik ne apribojimai išgelbės mūsų kalbą, o tai, kad leisime jai gyventi. Kaip ir su tyrimu: jei mąstai siaurai, turi visus šansus įklimpti. Reikia netrukdyti veiksmo, leisti bangai tave pagauti, slysti nuožulnia plokštuma. Tad, draugužiai, mąstykime plačiai.

– Gerai, sutinku, – nušvito Bartelmi. – Visa tai perša mintį, kad ne jūs vienos aptikote trijų banditų slėptuvę.

– Visa tai perša mintį, kad Žanas Liukas Kašaras buvo teisus, tvirtindamas, jog Faridą Junisą kažkas įdavė, – toliau dėstė Lola. – Svarbus niuansas – iki šiol mudvi su Ingrida neabejojome, kad mes ir esame tos niekšingos skundikės. Ar ne, Ingrida?

– Tikrai taip. O jei tai buvo Menahemas?

– O tas kas toks?

– Jaunesnysis Nojaus brolis, – atsakė Lola. – Jis buvo jų automobilių tiekėjas ir vairuotojas. Ne, aš neįžvelgiu, kokia nauda būtų buvusi Menahemui įduoti brolį. Brolį, kuris apmoka jo mokslus. Mokslus, kurie Menahemui rūpi, nes jis stropiai lanko paskaitas. Ne, ne. Nagi, pasistenkite.

– Tai nelengva – čia atkakliai šmėsčioja du vardai. Vienas: Maksimas Diušanas. Jam tikrai rūpėjo pašalinti Faridą, kol tas jo neprigriebė. Antras: Chadidža Junis. Ji turėjo rinktis tarp brolio ir meilužio.

– Jei aš sakau: „Mąstykime plačiai", tai tam, kad išvengtume tokio pobūdžio supaprastinimų, bernužėli, – valdingai atkirto Lola. – Atverk protą visu platumu.

Kurį laiką leitenantas Bartelmi ir Ingrida Dizel kūrė versijas, o Lola Žost nesikišdama abejingu veidu klausėsi, kartkartėmis palinguodama galva, neaiškiai burbtelėdama: „Kodėl ne", „Įdomu", „Neblogai". Labai tiesiai sėdėdama ant oranžinės kanapos, ji panėšėjo į storapilvį neperžvelgiamą budistų vienuolį. Po kurio laiko leitenantas Bartelmi pasakė, kad jam reikia grįžti į komisariatą – Nykštukas turbūt jau nerimsta.

Ingrida jį išlydėjo ir grįžusi įsitaisė priešais Lolą.

– Jau maniau, jis niekada neišsijudins.

– Visas tas spektaklis – tam, kad jis išeitų?

– Na, žinoma. Kai prireikia abstrakčiai mąstyti, Bartelmi greit įskausta galvą. Jis – konkretus žmogus. Aš žinojau, kad jį nualinsiu.

– O kam reikėjo pašalinti jį iš apyvartos?

– Kad ramiai priimtume svečią.

– Kokį svečią?

– Vakar man paskambino Gijomas Foželis. Po kelių minučių jis bus čia.

– Keistas įspūdis, Lola: mano butas virto tavo kontora.

Gijomas Foželis kurį laiką svyravo tarp rausvos ir oranžinės spalvos. Paskui pasirinko rausvąją kanapą – matyt, tam, kad atsidurtų prieš Lolą Žost, kuri, kaip jam atrodė, tame neįtikėtiname duete su Ingrida Dizel atstovavo valdžiai.

– Konstantinas grįžo į tėvynę. Prieš išvykdamas panoro su manimi pasikalbėti. Papasakojo, kad Vanesa savo negandas patikėdavo ne tik dienoraščiui. Ji turėjo draugą, kuris jai ir patarė pradėti tą žymųjį dienoraštį.

– Trūkstamos grandies istorija. Berniūkštis pamiršo tik vieną svarbią detalę.

– Nepamiršo. Konstantinas pasakė, kad neįsivaizduoja, kodėl tas draugas būtų turėjęs skriausti Vanesą. Bet kadangi policija vis dar nerado nusikaltėlio, jis panoro pranešti viską, ką žino. Kad ramiai sau išvyktų. Kad jo negraužtų sąžinė.

– Ir jums iš tiesų atrodo, kad vaikai taip sudėtingai žiūri į gyvenimą, Foželi?

– Atsiprašau?

– Tuojau jums pateiksiu tikrąją versiją: Konstantinas iš pat pradžių papasakojo jums apie dienoraštį ir apie draugą. Bet jūs pateikėte „pasaldintą“ vertimą.

Nepaminėjote to draugo. Gal todėl, kad jums bjaurus skundiko vaidmuo. Tai tikriausiai stipriau už jus. Aš išsyk supratau, kad jūs bendradarbiaujate tik prisiversdamas. Ir galų gale dar vienas dalykas: jei kalba būtų buvusi tik apie Konstantiną, jūs būtumėte viską man pasakęs telefonu. Atėjote čia, nes jaučiatės bailys, jaučiate, kad iškraipėte berniūkščio parodymus. Kaip jums atrodo?

– Jūs – pavojinga moteris, ponia Žost.

– Anaiptol. Bet šiuo metu aš reikalinga, nes jūs atėjote pas mane gauti nuodėmių atleidimo. Ką gi, aš jį suteikiu. Šiaip ar taip, dar niekada nėra buvę tyrimo, kuriame viskas kryptų į tiesą pastovios progresijos tvarka. Žingsnis pirmyn, du žingsniai atgal. Žmonės kalba, žmonės tyli, žmonės painioja prisiminimus, meluoja. Ne, aš nesu pavojinga moteris, Foželi. Galbūt įžvalgi.

Jaunasis direktorius ilgai negaišo. Vos jis pasišalino, Lola skubiai apsirengė ir liepė Ingridai dėtis savo lakūno striukę ir keistąją kepurėlę. Kiek apdujusi nuo visų tų kalbų ir gudrybių amerikietė pakluso ir nusekė paskui Lolą net nepasidomėjusi, kur jos eina.

35

Jos sėdėjo greta viena kitos koridoriuje, laukdamos, kol prasivers durys, ant kurių buvo užrašyta: „Alenas Mirpua, vyriausiasis patarėjas auklėjimo klausimais“.

Girdėjo vyrišką balsą, duodantį garo kažkam, kam šis ketvirtis valandos buvo nesaldus.

– Matai, Ingrida, niekas dabar nebesako: „vyriausiasis inspektorius“. Turbūt buvo pernelyg panašu į policiją.

– Taip, pastebėjau, kad jūs Prancūzijoje pradedate rimtai baimintis žodžių.

Durys atsidarė, ir pasirodė aukštas rūstus brunetas ir prasižengęs paauglys. Vyriškis palaukė, kol mokinys grįžo į klasę, paskui jo skvarbus žvilgsnis nukrypo į porelę.

– Jums paskirtas pasimatymas, ponios?

– Ne, pone Mirpua, bet mes labai trumpam, – atsakė Lola keldamasi ir drauge demonstruodama visą valdingumą, kurį tik galėjo išspinduliuoti jos masė.

„Lola Žost, vyriausioji patarėja nosies kaišiojimo į svetimus reikalus klausimais“, – pagalvojo Ingrida, žengdama į kabinetą. Ji įsitaisė ant vienos kėdžių, stovinčių prieš rašomąjį stalą, ir kai Mirpua atsisėdo į vietą, su naivia šypsena atrėmė rūstybės kupiną jo žvilgsnį.

Patarėjas veikiai susitvardė. Šiek tiek laiko prireikė išsiaiškinti vienam nesusipratimui: Ingrida ir Lola – ne mokinių motinos. Kai Lola paaiškino, kad norėtų informacijos apie tris buvusias mokines Vanesos Renžė žmogžudystės bylos reikalu, Mirpua vos nepaspringo. Ingrida suprato, kad Lola tuojau griebsis melo. Beje, ji skubiai išsitraukė iš lietpalčio kišenės policininko pažymėjimą ir neprašovė. Patarėjui Mirpua buvo žinoma komisarės Žost reputacija. Viskas klostėsi kaip sviestu patepta.

Mirpua gerai prisiminė tris mergaites, nes dažnai matydavo jas savo kabinete. Neišskiriama trijulė buvo ne kažin kokios mokinės. Vanesa, Chloja ir Chadidža elgėsi ramiai, rinko vidutinius pažymius, klasės gyvenime beveik nedalyvavo. Jis papasakojo apie jų nuosmukį. Vidurinėje mokykloje jos mokėsi visai neblogai, ypač Vanesa Renžė, kurios gabumai pranoko vidutinius – baigiamojoje klasėje reikalai pašlijo. Pažymiai smuko, o mergaitės, atrodo, visiškai nebesidomėjo mokykla ir savo ateitimi. Jos beveik nesimokė. Tėvai nuleido rankas. Mokytojams nusibodo.

– Per baigiamuosius egzaminus Chloja ir Vanesa kaip reikiant susikirto. Chadidža metė licėjų dar prieš egzaminus.

– O jos brolis, Faridas Junisas?

– Tikra nelaimė, komisare. Drausmės tarybos pašalintas iš trečios klasės*. Junisas ne tik nesimokė, bet ir buvo agresyvus. Nesuvaldomas elementas.

– Man atrodo, jis draugavo su Vanesa Renžė.

– Taip; beje, aš perspėjau Vanesą dėl nederamų ryšių.

– Kaip ji reagavo?

– Tik dėbtelėjo į mane akiplėšišku žvilgsniu.

– Akiplėšišku? Vanesa? Bet visi kalbėjo apie ją kaip apie mergaitę, abejingą vyrams.

– Juokaujate? Vanesa Renžė garsėjo kaip tikra viliokė. Buvo turbūt viena gražiausių licėjaus mergaičių ir tai žinojo. Puikiai mačiau, kaip greta jos elgiasi berniukai. Ji nepaprastai mėgo būti dėmesio centre.

* Maždaug atitiktų mūsų devintąją klasę.

Aš kaipmat leidau jai suprasti, kad manęs tie meilūs žvilgsniai neveikia.

– Ar be Farido Juniso ir tų dviejų mergaičių ji su kuo nors bendravo?

– Su kitais mokiniais – ne, jau sakiau...

– O su mokytojais?

– Ne, ką jūs.

– Pone Mirpua, aš jaučiu, kad staiga jūs nebe taip nuoširdžiai atsakinėjate.

– Ką jūs, ponia, aš jūsų paslaugoms.

– Prašom atsakinėti atvirai. Tyrimas trypčioja vietoje; jei taip ir toliau, Renžė dosjė nukeliaus į neišaiškintų nusikaltimų krūvą. Tai būtų neteisinga: dvidešimties metų mergina, socialinė darbuotoja...

– Taip, skaičiau, kad ji įsidarbino globos centre Rekolė gatvėje. Toks jos pasišventimas mane nustebino...

– Grįžkime prie jūsų prisiminimų.

– Tai sena istorija, ir man nelabai aišku, ką bendra ji gali turėti su tuo, kas jus domina šiandien.

– Vis dėlto papasakokite.

– Mes turėjome jauną prižiūrėtoją, Greguarą Marsaną. Labai dažnai matydavau jį šnekučiuojantis su Vanesa. Per dažnai. Priminiau jam, kad prižiūrėtojas turi laikytis griežto atstumo tarp savęs ir mokinių. Viskas grįžo į vėžes.

– Tai yra?

– Marsanas normalizavo santykius su Renžė. Mano principas – niekada nepalikti problemos neišspręstos.

– Kur tas Greguaras Marsanas gyvena?

– Deja, jis miręs. Jo kūną išgriebė iš kanalo. Matyt, buvo užpultas, paskui įstumtas į vandenį. Per vasaros atostogas. Manding, prieš trejetą metų.

Lola kelias sekundes virškino tą informaciją, paskui pasiteiravo, ar trijų mergaičių nuosmukis prasidėjęs ne tuo laikotarpiu. Mirpua pagalvojo ir pareiškė:

– Daugmaž. Bet aš visada maniau, kad tai sutapimas ar, jeigu norite, lašas, perpildęs taurę.

– Stambus lašas, – nepaisydama nepritariamo Lolos žvilgsnio įsiterpė Ingrida.

– Visos istorijos esmė ta, kad Vanesa, Chadidža ir Chloja kiekviena atskirai turėjo šeimyninių problemų. Beje, aš buvau susitikęs su jų tėvais – bent su tais, kurie teikėsi pasirodyti – ir susidūriau su žmonėmis, nebevaldančiais padėties arba pernelyg griežtais, kad ką nors išspręstų. Pridėkite prie to faktą, kad trijulė gyveno vis labiau užsisklendusi, ir turėsite gana tikslų padėties vaizdą.

Lola iš Mirpua gavo Greguaro Marsano šeimos adresą. Ji vis dar gyveno Rojaus gatvėje. Jos išėjo iš licėjaus po pilku, neramiu dangaus skliautu. Be to, pūtė vėjas – kažkoks piktas vėjas, atklydęs iš toli, galbūt nuo Arkties pakrančių ir prieš grįždamas atgal pasiryžęs sustingdyti kelis tūkstančius nosių ir dukart tiek ausų. Bent kartą Ingrida nieko nepasakė apie Paryžiaus meteorologiją: buvo baisiai sujaudinta pokalbio su vyriausiuoju patarėju.

– Manau, mes pričiupome stambų zuikį, Lola. DIDŽIULĮ zuikį. Žvėrį mutantą, atsidanginusį iš kosmoso.

– Veikiau sakoma: pakelti zuikį, Ingrida. Ir jei jau taip, prisimink Lafonteno pasakėčios zuikį. Finiše vėžlys jį aplenkė. Neskubėk trimituoti pergalės, mergužėle.

– Lola – džiaugsmo drumstėja!

– Kad ir koks nepaslankus, Grusė galbūt jau spėjo ištirti dirvą? Ir galbūt ši dirva pasirodė apgaulinga.

Panelytė pasistengė keliais laipsniais atvėsti. Tačiau Lola žinojo, kas dedasi tos žirafos galvoje. Tyrimas Ingridą įkaitino kaip kokį Santo Gadecho gerbėją atrasta dar nematyta jo kino juosta. Tokio entuziazmo galima tik pavydėti. Tačiau jis ir erzina, nes yra užkrečiamas. Lolai nebuvo paslaptis, kad aistra savo amatui lenda į paviršių. Ji manė, kad sutraiškė ją batų kulnimis, o ji čia – gyva ir reikli. Ji tikėjosi iki savo dienų galo pasinerti į dėliones, rasti atlėgį toje nepriekaištingai romioje veikloje, įsivaizdavo save tikrą, ne laikiną pensininkę, o kas jos laukia dabar? Kai ši avantiūra bus sureguliuota, reikės gerai pasukti smegeninę ir pamąstyti apie rytojų. Ką Lola Žost veiks su tomis gražiomis dienelėmis, kurios jai dar liks? Juolab kad apie persikraustymą į Singapūrą negali būti nė kalbos. Palmės, karštis, drėgmė, moskitai gerai ne daugiau kaip tris savaites per metus.

Į Polio ir Elizos Marsanų namus Ingrida ir Lola prisistatė beveik septintą valandą vakaro. Eliza Marsan ruošė vakarienę. Priminti tėvams sūnaus mirtį – sunki našta, kurios verčiau išvengti. Ingrida niekada nebuvo atsidūrusi tokioje padėtyje ir nežinojo, kaip elgtis. Nutarė būti santūri. Aptakioji jos bendražygė mokėjo

elgtis ne mažiau aptakiai. Pasisakė pati turinti sūnų ir dvi anūkes. Marsanai kiek atsipalaidavo, ir juodvi sužinojo, kad Greguarui balandį būtų sukakę dvidešimt treji metai. Jį nužudė keturiais peilio smūgiais, paskui įmetė į vandenį. Upės policijos brigada iššvejojo jo kūną iš Rekolė šliuzo. Jokio liudytojo nerasta. Policija nutarė, kad tai tiesiog apiplėšimas, kuris baigėsi nesėkmingai. Greguaras užsiiminėjo karatė, matyt, gynėsi, ir jo užpuolikai, užkietėję niekšai, jį nudūrė.

Paskui Lola paprašė Marsanų papasakoti apie Greguaro pažintis. Ne kažką tepešė. Jaunuolis lankė parengiamuosius kursus Šaptale ir dirbo prižiūrėtoju Bomaršė licėjuje. Tvarkaraštis toks perpildytas, kad bendravimui jam beveik nelikdavo laiko. Nei atostogoms. Jis buvo nužudytas liepą – visą vasarą ketino praleisti Rojaus gatvėje įtemptai ruošdamasis mokslams. Polis Marsanas prisiminė pareigūną, kuris tyrė tą bylą. Toks Tusenas Kidžo. Visai malonus, bet, regis, nepatyręs.

Ingrida ir Lola užėjo į pirmą pasitaikiusią kavinę pasistiprinti. Šaltis, kaip pilka nešvari marška apgaubęs miestą, labiau nei bet kada buvo pasiryžęs persmelkti paryžiečių kaulus ir palaužti dvasią. Lola užsisakė grogo, Ingrida pasekė jos pavyzdžiu. Jos pūkšnojo į savo gėrimus, šildydamos į juos rankas. Vienos tik nosis kyšo iš po perujietiškos kepuraitės, kitos lietpalčio apykaklė pastatyta virš sužvarbusių ausų, kojos sustirusios peršlapusiuose bateliuose.

– Kad nesiseka, tai nesiseka. Tai įvyko liepą. O liepą aš visada išvažiuoju į Singapūrą pas sūnų. Marsano bylą vietoje manęs perėmė Tusenas. Jei ne tos pora

savaičių, būčiau turėjusi visus duomenis čia, – tarė Lola, baksnodama sau į dešinį smilkinį.

– Paprašyk Bartelmi, kad pasiknaisiotų po dosjė.

– Galų gale Bartelmi užsitrauks bėdą, žaisdamas dvigubą žaidimą. Tas vaikėzas per mane gali sėsti į balą.

– Liaukis! Kaip tik priešingai. Tu jam įduodi į rankas aukso puodą! Nurodai pėdsakus... bet iš teisybės...

– Kas?

– Kaip tik tai tau ir nepatinka! Jei nukreipsi jį Marsano bylos linkme, o Renžė byla, susieta su ja, žlugs, mus nušalins nuo tyrimo. Ir tai neduoda tau ramybės. Iš pradžių tu nenorėjai nieko girdėti, o dabar esi užspęsta, Lola!

– Keistas reikalas šitie protingumo priepuoliai. Matyt, todėl, kad bendrauji su manimi.

Jos perėjo į kitą kavinę ir pasilepino antru grogu „Kūme Robere" Lui Blano gatvėje. Šitą įstaigą Lola pažinojo kaip savo lietpalčio kišenę, jos šeimininką taip pat. Žymusis Roberas, žmogus išmintingas, buvo pratęs aptarnauti ramybės saugotojus. Supratęs Lolos žvilgsnį jis tik santūriai linktelėjo.

– Tvirtai sau prisiekiau niekada daugiau neperžengti to slenksčio, – sumurmėjo ji, per aprasojusį stiklą mostelėdama į komisariato duris kitoje gatvės pusėje.

– Nori, kad eičiau su tavimi?

– Juokauji, mergužėle? Manęs vienos ten bus per akis. Ir nežiūrėk į mane tokiomis akimis.

– Akys kaip akys.

– Kur ten. Šįvakar tai bretoniško spanielio akys. Tu mane įpratinai prie šio to įdomesnio.

– O šitaip gerai? – pasiteiravo Ingrida, užsitraukdama kepuraitę ant nosies.

– Dar blogiau – tikras perujietiškas spanielis.

– Ar kada nors man papasakosi, kas nutiko Tusenui Kidžo?

Ingrida nusiėmė kepuraitę, nutaisė nekaltą miną ir palūkėjo. Užuot atsakiusi Lola pakilo ir paniurusi išėjo iš „Kūmo Robero". Amerikietė matė, kaip ji eina per Lui Blano gatvę, stabteli prieš komisariato prieangį, prisidega cigaretę ir stūkso kaip senas ąžuolas, pasiruošęs atremti žaibo smūgį. Laikas, regis, sustingo. Ingridai pasirodė, kad ji jau gerą valandą spokso į tą sunkiasvorį siluetą. Galop ekskomisarė Žost numetė nuorūką į nutekamąjį griovelį ir peržengė slenkstį. Kai paskui jos draugę užsitrenkė durys, Ingrida nejučiomis susiraukė. Jai buvo dėl jos neramu.

Grįžo Lola atlėgusi. Padėjo ant stalo storą knygą ir pranešė:

– Surezgiau tokią istoriją, kad budėtojas prarijo ją kaip žuvis jauką. Tad štai, supranti, aš – atsistatydinusi policininkė, vėl pagauta mokymosi šišo. Ir kaip teisės studentė atėjau pasiimti savo senojo Dalozo. O kaip Sen Deni priemiesčio Mata Hari įsibrukau po lietpalčiu Greguaro Marsano dosjė. Labai nepatogu.

– Bravo, Lola, aš tavimi didžiuojuosi! – susižavėjo Ingrida, nutaisiusi rimtą veidą.

– Manęs tai nestebina, mergužėle. Na, eime pas tave arba pas mane patyrinėti tos rašliavos.

– Negaliu. Šiąnakt aš šoku „Kalipso“.

Lola primerkė akis ir nusišypsojo. Susidomėjusi Ingrida atsakė jai šypsena.

– Niekada nepagalvojai pasiųsti jam kvietimo?

– Kam, Lola?

– Tam kvaišeliui, kuris tave aplamdė Valmi krantinėje?

– Benžamenui Noblė?

– Taip, tikrai. Buvau pamiršusi jo vardą. Tu, matyt, ne.

– Bet kodėl turėčiau siųsti jam kvietimą?

– Kad pritrenktum jį, po paraliais. Aiškiai pamačiau, tas vyrukas iš sudėtingųjų... Režisierius ir smegenis turi, ir panašiai.

– Lola!

– Mergužėle, prisimink, ką tau sakiau: rytoj dabartis jau bus mirusi. Savo nuomonės aš nepakeičiau.

36

Ant multino naktinukų Lola apsivilko raudonąjį chalatą. Lenta su nebaigta dėlione buvo padėta ant žalio kilimo ir laukė geresnių laikų. Valgomojo stalas užverstas popieriais. Kurdamas protokolus Tusenas Kidžo savęs netausojo.

Ji įsipylė antrą savo mėgstamo portveino taurę ir vėl kibo į darbą. Berniūkštis atliko gražų darbelį, – jei vertinsi skruzdėlės triūsą. Ji įsivaizdavo, kaip

jis ištisas valandas mina šaligatviu. Nes kad deramai atliktum tą titanišką užduotį, kurią sudaro tyrimas po mokyklos prižiūrėtojo žūties, reikėjo pereiti ne vieną gatvę, kopti laiptais, kažką aiškinti. Buvo liepos mėnuo. Visi atostogavo, bet, nepaisant to, Tusenas Kidžo užsibrėžė apklausti visus Bomaršė moksleivius, likusius Paryžiuje. Ir Marsano bendramokslius parengiamuosiuose kursuose Šaptalyje.

Rugpjūtį netikėta permaina – Kidžo permetamas prie kelių apiplėšimų, įvykusių kvartale. „Aš taip pat, – pagalvojo Lola. – Buvau grįžusi po atostogų pas savo pėstininkus. Greguaro Marsaņo bylą perėmė kapitonas Grusė ir savo neprilygstamu stiliumi paskubėjo viską užgniaužti bei atiduoti bylą į archyvą."

Lola stropiai perskaitė visus Tuseno Kidžo atliktų apklausų protokolus. Paskui perėjo prie Grusė protokolų. Vėl jautė tą susijaudinimą, kurį manė praradusi: raustis po popierius ieškant perliuko. Apie vienuoliktą vakaro jai buvo atlyginta. Ji kelissyk perskaitė dokumentą, kurį laikė rankose. Jame buvo nepaprasta frazė: „Gregas buvo mano geriausias draugas, bet, manau, jums tai nieko nesako." Iš tikrųjų: šis pareiškimas neįkvėpė Grusė.

Lola pasigailėjo, kad šiandien – šokio „Kalipso" bare naktis. Ingrida nedalyvaus finale. Koks nusivylimas jai, ir ji neabejojo, kad užsispyrėlė amerikietė išpūs iš to visą istoriją. Lemiamą akimirką ji bus viena, o to ji niekuomet nemėgo. Tad paskambino Bartelmi ir iškoneveikė atsakiklį, pažėrusį jai atsiprašymus. Ak, tu, geltonsnapi, kokia čia mada niekada nebeatsiliepti,

kai tau skambini? Lola paliko kažkokią didingą žinutę, bambėdama padėjo ragelį, paskui apsiramino: šįvakar tai šįvakar.

Pravėrė langą, iškišo ranką, tikrindama, koks oras. Arkties vėjas užleido vietą savo klastingesniam sėbrui, tolimų stepių vėjui, kadaise ginusiam į priekį užkariautojus barbarus. „Na, ką gi, jei jau taip, šiąnakt aš viena – Čingischanas ir jo mongolų ordos“, – pagalvojo ji, traukdama iš spintos vieninteles savo kelnes: flanelinę drapaną, kurią ketino pritaikyti prie senos kailiu pamuštų aulinukų poros. Pats metas traukti iš maišo žieminį apsiaustą. Taip apsirėdžiusi Lola apsirišo galvą skara ir patraukė į šaltą naktį.

Ji žingsniavo skubriu žingsniu, kurį sulėtino tik Vinegrijė gatvėje. Mažos plastmasinės figūrėlės taikiai sau miegojo „Agurko su kauke“ vitrinoje. Lola atsitraukė, užvertė galvą į namo fasadą. Kantorų butas buvo apšviestas. Patriko kambarys taip pat. Viršum viso to – neramus dangus: tamsus šuoras, išvagotas pilkų plyšių, pasišiaušusios vilnos liežuvis, kuris skriejo, genamas šėlstančio vėjo. Nepaliaujamas aklo įniršio bėgsmas.

Rodolfas Kantoras užsiėmė savo reikalais „Žvaigždžių panoramoje“, ir Kantorų klanui atstovavo tik motina, padūmavusi, sklandanti kanapės ir aštunto dešimtmečio metų garuose, ir sūnus, užsiėmęs subtiliais masinio naikinimo manevrais savo ištikimajame kompiuteryje.

Ji apsimetė, kad tai mandagumo vizitas. Kai turi reikalą su žmogumi, taip pakrikusiu kaip Renė Kantor, laiko klausimas – ne kliūtis. Šiuo metu knygyno

savininkė svyravo tarp *Doors* ir *Jefferson Airplane*. Lola buvo už pirmuosius – *Riders in the storm** – oras tam idealiai tiko. Renė suplojo rankomis ir pakvietė Lolą pasiklausyti drauge. Atlapojo svetainės langą, įkvėpė neramaus oro ir pasiūlė Lolai pasidairyti tolumoje nuspėjamo Eifelio bokšto spindulio. Romi, susibrukusi rankas į storos rudos gelumbės apsiausto kišenes, Lola įžiūrėjo šviesos spindulį ir pasakė: gražu. Renė Kantor atnešė butelį madirano. Įpylė Lolai, paskui užmerktomis akimis, su pultu rankoje leidosi šokti. Kai *Riders in the storm* pasibaigė, nykščio spragtelėjimu įjungė juos vėl.

– Tuojau grįšiu, – pasakė Lola.

Ir patraukė į jaunojo Kantoro kambarį.

Jį apšvietė tik ekrano atšvaitai, ir ji spustelėjo jungiklį. Jis burbtelėjo: „Kas vėl, mama?“ – ir atsisuko. Romi nuostaba greitai išblėso. Jis pasveikino ją lengvu linktelėjimu. Patrikas Kantoras žaidė toliau.

– Vieną dieną tu pasakei: „Gregas buvo geriausias mano draugas, bet, manau, jums tai nieko nesako.“ Tu suklydai, Patrikai.

– Pasakysiu, ar suklydau, jei pavyks suprasti, apie ką jūs kalbate.

– Greguaras Marsanas buvo kiek vyresnis už tave ir prižiūrėtojas tavo licėjuje. Tavo draugas, vyresnysis brolis ar tėvo pakaitalas – tėvystės pareigos Rodolfui Kantorui niekada per daug nerūpėjo.

– Man iš tiesų patinka, kai farai užsiima psichologija. Niekad nenusivilsi.

* Audros raiteliai (angl.).

– Trumpai tariant, Marsanas buvo tau labai svarbus. Deja, jis įsimylėjo vieną viliokę, gražią ir lengvabūdę Vanesą Renžė. Ta panelytė jau turėjo vaikiną. Ne itin parankų vyruką, vardu Faridas Junisas. Smarkuolį, pašalintą iš Bomaršė licėjaus. Junisui nepatiko, kad Marsanas sukasi apie Vanesą. Taigi jis nužudė jį keturiais peilio smūgiais, o kūną įmetė į Švento Martyno kanalo šliužą.

– Pasiutimas, kaip daug jūs žinote.

– Tu nuėjai į komisariatą. Tave priėmė kapitonas Grusė. Tu jam pasakei, kad įtari Faridą Junisą. Kadangi Grusė pritrūko atkaklumo rimtai jį pričiupti, Junisas dingo iš akiračio. Tada tu prisiekei sau susidoroti pats. Net jei visa tai truks ilgus metus. Vanesa ir jos draugės tebegyveno 10-e rajone. Iš Vanesos po Marsano mirties, dėl kurios ji jautėsi iš dalies atsakinga, liko tik šešėlis. Užtat Faridas Junisas Vanesos pamiršti negalėjo.

– Patikėkite, visai kaip jūs!

Toji pašaipėlė slėpė susierzinimą. Lola priėjo arčiau ir kalbėjo toliau:

– Įbauginta jo nuožmumo ji nutraukė su juo santykius, tačiau jis vylėsi vėl užkariauti jos širdį. Tu laukei, tykojai Juniso. Nesėkmingai. Tada nusprendei jį sukurstyti. Nugalabydamas jo Vanesą.

Jis vėl kreivai šypsojosi, bet jau nebebuvo nepasiekiamas. Ji priėjo dar arčiau.

– Svarbu buvo nukreipti įtarimus į ką nors kitą, – kalbėjo toliau. – Maksimas Diušanas tobulai tam tiko. Tu sukūrei istoriją apie jį ir Vanesą. Labai mikliai pasistengei, kad užsiminti apie jį Grusė, dabar jau

komisarui, nueitų tavo motina. Žiūrėk į mane, kai su tavimi kalbu!

Jis atsisuko į ją. Bandė tvardytis, bet jam sunkiai sekėsi. Pamažu ji smelkėsi į jo gyvybinę erdvę. Jam tai nepatiko. Jo ranka mėšlungiškai sugniaužė pilką plastmasinę pelę.

– Tu sunaikinai Faridą Junisą, kaip sunaikini savo netikrus kareivius. Nesitepdamas rankų ir nerizikuodamas pakenkti sau. Nežinau, kaip tau pavyko rasti jo slėptuvę Sen Deni, bet tau tikrai pavyko. Tu palaukei, kol Junisas ir jo sėbrai leisis į paskutinę operaciją, ir įskundei juos Kovos su banditizmu brigadai. Švaru, tikslu, nepriekaištinga. Ką pasakysi, bernužėli?

– Kad jūsų vaizduotė nenusileidžia fiziniams jūsų gabaritams, ponia Žost. Įspūdinga.

– Teisybė, taviškė ne kažin ko verta. Tu nukopijavai „Otaku". Iš ten pasiskolinai mintį sukurti žudiką, kliedintį mokinukėmis. Motinos skatinamas tu nuo neatmenamų laikų skendi Rinko Jamados-Diušan kūrinių atmosferoje. Tikriausiai žinai, kad Maksimas turi lėlių, įkvėpusių tą mangą.

– Jūs visai nebijote apsijuokti. Jei viskas nebūtų taip liūdna, būtų nuostabu.

– Mintis apie ritualinę žmogžudystę buvo nebloga. Radusi bute Rinko lėles policija galėjo priklijuoti Maksimui Diušanui pamišusio fetišisto etiketę. Matyt, dėl tos priežasties tu Vanesos kambaryje pakišai lėlę *Bratz* nuimamomis pėdomis. O dėl tų, kuriems vis dar nebus aišku, pabrėžtinai suluošinai jai pėdas. Gaila. Tave pražudė tavo pedantiškumas, Patrikai. Tu

persistengei. Policija linko po pikantiškų detalių našta. Tikrasis gyvenimas niekada nepanašus į mangos ar kompiuterinių žaidimų scenarijų, bernužėli. Kitaip viskas būtų aišku.

Kantoras apsimetė, kad ruošiasi žaisti toliau. Jis bandė suvaldyti balsą.

– Jūsų fantazijos ir liks scenarijaus stadijoje. Jūs neturite jokių įrodymų.

– Ką tu sakai!

– Jūs netgi nebe policininkė, kokią turite teisę ateiti čionai ir prie manęs kabinėtis? Nes kaip tik tai jūs ir darote, ir aš galiu paduoti skundą.

– Kas tau sakė, kad aš – nebe policininkė? Iš teisybės niekada nebuvau atsistatydinusi. Ką tik baigėsi mano atostogų metai.

– Policininkė ar ne, jūs jau pradedate kaip reikiant man įkyrėti. Jūs gerokai peržengiate leistinas valandas.

Ji stvėrė pelę ir šiurkščiai truktelėjo. Ji visa tilpo jos rankoje – gyvulėlio kūnelis ir ilga plastikinė uodega. Kantoras pakilo sugniaužęs kumščius, išrasojęs iš įniršio. Senų kailiu pamuštų Lolos aulinukų kulnai buvo pakankamai aukšti. Patriko galva vos siekė jai krūtinę. Visą laiką tūnodamas kambaryje jis buvo pamiršęs fizinius barjerus, kuriuos kartais sudaro kai kurių žmonių kūnai – Vanesa buvo tokia gležnutė. Lola atrodė kaip matrona, pasirengusi sutramdyti kažkokį plevėsą, bet jo gestas buvo jai netikėtas. Įsikirtęs jos apsiausto jis stipriai patraukė, keldamas jį jai iki pakaklės. Tai buvo labai nemalonu. Jinai jam užtvojo.

Jis buvo bešeriąs atgal, bet ji čiupo jį už riešų ir užsuko. Jis šaižiai sukliko. Pelės laidu Lola surišo jam rankas. Kai atsidarė durys, ji kaip tik baigė rišti dailų mazgą, kurio buvo išmokusi Frehelio iškyšulyje.

Po šokio su Džimo Morisono šmėkla Renė Kantor plaukai buvo prilipę prie kaktos. Išplėtusi akis ji žengė prie susikibusios poros, kurią sudarė Lola ir jos sūnus.

– Aš viską girdėjau! Bet ką tu čia išdirbinėji, Lola? Nori paaukoti Patriką, kad išgelbėtum savo Maksimą, tą niekšą!

Lola karštligiškai mąstė. Koneveikė save, kad atėjo viena. Jos nesugebėjimas išplėšti prisipažinimą dar kartą atsisuko prieš ją. Ak, jei su ja būtų Bartelmi arba Ingrida! Ji – tik vieniša beginklė prieš sūnų ir motiną, kurie stojo prieš ją, – o berniūkštis pasirodė kietesnis, negu ji manė. Kompiuteriniai žaidimai ugdė jo strategijos jausmą. Lola privertė Patriką apsisukti, kad motina pamatytų jo veidą. Jam nelabai sekėsi susitvardyti. O paskui Lola nutarė griebtis blefo.

– Tau galas, Patrikai. Namie buvo liudytojas. Mažas rumunas, vardu Konstantinas, kuris viską matė. Jis neturi dokumentų ir tik šįvakar atėjo į skyrių.

Ji tikėjosi, kad jis nusikvatos jai į akis, bet jo veidas suakmenėjo. Žvilgsnis keistai sustingo. Renė Kantor žengė prie sūnaus ištiesusi ranką. Jis skubiai atšoko, jo kūnas pastiro, jis drebėjo. Lola negalėjo suprasti, ką tai reiškia. Viskas vyko pernelyg greitai. Atsitiktinai ji užčiuopė reikiamą tašką.

– Vanesa be baimės atidarė duris, nes tave pažinojo. Kadangi Konstantinui nederėjo būti pas ją, jis pagal-

vojo, kad centro direktorius ateina jo ieškoti. Pasislėpė spintoje. Ir viską matė. Kaip tu ją pasmaugei...

– Patrikas niekada negalėtų ko nors panašaus padaryti!

– Patylėk, Renė. Leisk man baigti. – Ji kreipėsi į Patriką: – Kaip tu ją suluošinai, kaip viską surezgei, kad apkaltintum Maksimą. Kaip palikai per apiplėšimą pagrobtus pinigus, kad visi galvotų, jog tai aistros sukurstytas nusikaltimas. Deja, čia tau nepavyko, nes pinigai dingo prieš atvykstant policijai. Chadidža pasielgė taip, kaip Konstantinas. Prieš ateidama pas mus ji ilgai mąstė.

– Bet kokie pinigai, koks apiplėšimas, Patrikai? Neleisk jai pliaukšti niekų! Negali būti! Atsakyk!

Renė puolė Lolą. Jaunasis Kantoras kilstelėjo klaviatūrą, apvertė, nukirto laidus kažkokiu tviskančiu daiktu, pritvirtintu lipnia juosta. Kapoklė! Jis nuplėšė ją, užsimojo ant dviejų moterų. Įsikirtusi Lolos drabužių jo motina ėmė klykti, klykti. Lola neįsivaizdavo, kad tokia maža moterėlė gali šitaip klykti. Renė rankos atsileido, ji susmuko kaip maišas ir prapliupo rauda. Patrikas traukėsi prie durų, kurios buvo likusios atviros.

– Iš viso to cirko jokios naudos, mama.

Lola puolė jam įkandin, dar kartą keikdama save, kad veikė viena, ir numatydama krūvą nemalonumų, kurie jos laukia.

– MESK SAVO KIRTIKLĮ! NĖ IŠ VIETOS!

Bartelmi balsas. Pasigirdo metalinis į grindis atsimušusios kapoklės žvangtelėjimas. Bartelmi taikėsi į Patriką savo „smitu-vesonu“.

– Kaulai sveiki, šefe?

– Sveiki, bernužėli. Viskas gerai. Bent jau mudviem.

Lola klestelėjo ant pirmos pasipainiojusios sėdynės. Kojas pakirto, plaučiai šiaušėsi, nenorėdami dirbti savo darbo, delnai buvo šlapi nuo prakaito. Ji nusišluostė juos į flanelines kelnes, paskui akys automatiškai nukrypo į įrėmintą Rinko Jamados-Diušan kūrinį. Stovėdama su uniforminiu plisuotu sijonėliu japonų mokinukė įdėmiai žvelgė į Patriką didelėmis nekaltomis akimis.

37

Lola labai atsargiai statė koją už kojos: šaligatviai apsitraukė pašalo luobele. Gatvę niaukė sniegas, toks smulkus, kad vos galėjai jį įžiūrėti. Artėjo Kalėdos. Ji ėjo pirkti dovanų savo dviem anūkėms. Tai daryti reikėjo iš anksto, jei norėjai, kad dovanos laiku pasiektų Singapūrą.

Ji stumtelėjo parduotuvės „Žaislai vakar ir šiandien“ duris. Pardavėja konsultavo pirkėją, palikusią kampe vežimėlį su dvynukais. Lola nejučiom pagalvojo apie Junisus. Chadidžą, kuri stengėsi išsikovoti vietą po saule niekam niekuo neįsipareigodama. Faridą, kuris plėšikavo, nes tai buvo lengviau, negu dirbti. Žudiką Faridą.

Bent jau tariamą žudiką. Nei Žanas Liukas Kašaras, nei Nojus Zakris nedavė jokių parodymų dėl Greguaro Marsano žmogžudystės. O Patrikas Kantoras, apdorotas Lui Blano gatvės vyrų, išpažino savo neapykantą Faridui Junisui, neapykantą, paskatinusią jį sudoroti Vanesą Renžė. Kantoras nėmaž neabejojo Juniso kaltumu. Buvo toks įsitikinęs, kad įmetė Vanesos dienoraštį ir jos nukirstas pėdas į šliužą. Keršto duoklė už prarastą draugą. Vis dėlto jis neparėmė savo kaltinimo jokiais įrodymais. Tvirtino, kad atskleidė tiesą, vogčiomis perskaitęs Vanesos dienoraštį. Iš minėtojo dienoraščio šiandien nebuvo jokios naudos – ilgai mirkusios vandenyje visos paslaptys buvo išskalautos. Kantoras kartojo Grusė, jog dabar policijos eilė pasistengti. Kad niekuo jiems nepadės, nes juos niekina. Apie pinigų maišą nieko nekalbėjo. Tai buvo netikėta sėkmė, nes Lola apie jį taip pat neužsiminė. Penki šimtai tūkstančių eurų ir toliau snūduriavo Ingridos Dizel spintoje.

Chadidža ir Maksimas iš tikrųjų išsiskyrė. Džonatanas, „Gražiosios poniutės“ kirpėjas, matė merginą, atliekančią nedidelį televizijos vaidmenį: ji vaidino arabiukę patarnautoją dideliame Paryžiaus licėjuje. Keistas paradoksas: Chadidža vaidino viliokę, įsimylėjusią vienintelį vaikiną, kuriam ji nerūpi. „Televizijos filmas naivioms mergelėms, bet gerai padarytas“, – įvertino Džonatanas.

Dvynukų mama išsirinko margaspalvį nykštuką, paprašė supakuoti jį kaip dovaną ir išėjo iš parduotuvės. Pardavėja pasiūlė Lolai keletą žaislų, bet ši

labai norėjo nupirkti dvi lėles *Bratz*. Dvi gražutes išsičiustijusias lėles su nuimamomis pėdomis, panašias į „Žvaigždžių akademijos" dalyves. Ji užsimokėjo ir išėjo su savo ryšulėliais. Labai savimi didžiavosi. Nereikia gadinti sau kraujo blogais prisiminimais. Renžė byla savo keliu, o lėlė visada liks lėle. Džiaugsmas mažai mergytei.

Ji traukė per kvartalą tuo pačiu atsargiu žingsniu, paskui grįžo namo. Pasidėjo pirkinius ir sėdo prie dėlionės. Siksto kopyčia buvo beveik baigta, tetrūko kokių dešimt gabalėlių. Reikėjo tik noro sudėlioti juos į reikiamas vietas. Lola pažvelgė pro langą: negirdėtas dalykas, vis dar sninga. Bent kartą sniegas, atrodo, netirpo, ir netrukus miestą apgaubs balti pūkų patalai. Šį rytą garsai skendo lediniame ore. Sustirę praeiviai negaišo, skubėdami grįžti į šilumą. Veikiai Lola pripažino, kad nori tik viena: vėl į lauką. Palikti šitą pernelyg jaukų kokoną, ir tegu Siksto kopyčia kantriai palaukia. Beje, ji taip ir nenusiėmė apsiausto.

Atsidūrusi Foburo Sen Deni gatvėje Lola mynė sparčiu žingsniu. Jos neapleido kažkoks neaiškus jausmas. Bartelmi patenkintas, Grusė patenkintas. Visi patenkinti, išskyrus Lolą Žost. Ir galbūt Ingridą Dizel, kuri balsu samprotavo: „Renžė byla dar ne visai baigta."

Troškimų skersgatvis skendėjo kažkokioje neįtikėtinoje šviesoje. Neišsipildžiusi svaja, nes senasis Tonijo išsidangino pasiieškoti kvartale šiltesnio prieglobsčio. Senienų pirklys susitvarkė vitriną, ir mažoji šokėja buvo vis dar ten, grakšti savo butelyje,

lūkuriuojanti to, kuris pasuks raktelį ir ją atgaivins. „Žiūrėk, o šitą buvau visai pamiršusi", – prieš įeidama pagalvojo Lola. Ilgokai pasiderėjusi išsinešė lėlytę ir įsidėjo ją į rankinę. Paskui paskambino į Ingridos Dizel duris.

Niekas neatidarė; „Gražuolėms" per anksti, tad kurgi ji? Vaikštinėdama pirmyn atgal prieš duris Lola pamąstė, paskui patraukė į Mažųjų Arklidžių gatvę.

Supra Gym savininkė atrodė nustebusi, pamačiusi į savo klubą įžengiant tokią įkūnią damą, tačiau davė jai įstaigos planą ir paaiškino, kad didžioji blondinė, kalbanti su amerikietišku akcentu, yra kardiotreniruoklių salėje.

Panelytė vilkėjo trumpą berankovę palaidinukę ir aptemptas tamsiai mėlynas kelnes, pagyvintas dviejų baltų linijų, pabrėžiančių jos ilgas kojas. Užsidėjusi ausines ji, regis, nesitvėrė džiaugsmu, kad bėga vietoje. Mechaninis takelis slinko ganėtinai spėriai. Bent jau Lolai, kuri neįsivaizdavo, kad bent porą sekundžių įstengtų ištverti tokį ritmą. Ji iš šono žvelgė, kaip bėga Ingrida – laiminga amazonė. Nenorėjo drumsti jai malonumo; susirado kėdę ir atsisėdo, pasidėjusi krepšelį ant kelių.

Prie jos priėjo švytinti Ingrida – paplūdusi prakaitu, švelniai raustelėjusiais skruostais, susitaršiusiais, sruogelėmis sulipusiais plaukais. Lola iš krepšelio ištraukė dovaną.

– Ji nuostabi!

– Taip, ji panaši į tave, Ingrida. Tik pasuk raktelį, ir ji pasiutusį laiko gabalą iš visų jėgų tabaluos kojomis. Kad patikėtum, reikia pamatyti.

Vėliau Ingrida, nusipraususi po dušu ir persirengusi, gėrė kavą su Lola „Karaliuje Rožė“, *Supra Gym* lankytojų kavinaitėje. Šokėja buvo pastatyta ant baro; Ingrida jau keturis sykius prisuko mechanizmą. Taikėsi prisukti ir vėl, stebima sunerimusio barmeno žvilgsnio. Muzikėlė buvo visai miela skaičiuotės dainelė, bet ilgainiui mažumą dirgino.

– Kai aš pasakiau Patrikui Kantorui, kad Greguaras Marsanas buvo jam kaip tėvas, veikiau instinktyviai, bet man pasirodė, kad užčiupau kažką svarbaus.

– Zuikį. Taip, puikiai suprantu, ką nori pasakyti.

– Mes sakome *pakelti* zuikį, Ingrida. Kiek kartų reikia tau kartoti, mergužėle?

– Vis pamirštu. *Sorry!**

– Nesuprantu, iš kur tas atkaklus tavo noras pričiupti zuikį...

– Grįžkime prie reikalo, Lola, gerai?

– Aš numačiau teisingai. Ekspertas psichiatras, apklausęs Patriką, teigia, kad Marsanas atstojo jam biologinį tėvą. Poną Pjerą Nortoną.

– Įdomu. Taip vadinasi kompiuterio antivirusas.

– Antivirusas ar ne, tas tipelis paliko Renė ir mažąjį šešių metų Patriką. Nortonas dingo iš akiračio ir daugiau apie jį niekas nieko negirdėjo. Tai įvyko prieš dvylika metų. Kai Greguaras Marsanas savo ruožtu taip pat dingo, Farido nužudytas, trauma, palikta tėvo pabėgimo, iškilo į paviršių.

– Ir Patrikas nužudo Vanesą, kad išviliotų Faridą iš užuolandos. Iš tiesų miela istorija, bet...

* Atsiprašau (angl.).

– Bet jai kažko tarytum trūksta, kad skambėtų įtikinamai. Mes abi dėl to sutariame, Ingrida. Ir tai neduoda man ramybės. Tiek, kad nebegaliu užsiimti dėlione.

– Rimtas reikalas.

– Šaipykis į sveikatą, mergužėle. Man reikėtų darsyk išbandyti laimę su Antuanu Ležė. Nes aš galiu kurti savo psichologines teorijas, kaip kiti veria perlus per amžius amžinuosius, – ir nieko nepasiekti. Visada geriau kreiptis į profesionalą, kuris, be to, dar ir profesionalas, pažįstantis pagrindinius istorijos veikėjus. Tau taip neatrodo?

– Žinau, ką tu sumanei, Lola.

– Šit kaip?

– Antuanas Ležė – vienas mano klientų, ir tu nori *atsitiktinai* susitikti jį pas mane.

– Kokia tu daraisi įžvalgi, mergužėle. Ak, aš tikrai nudirbau gražų darbelį. Kada jis turi ateiti?

– Antrą valandą, kaip kiekvieną trečiadienį.

– Koks sutapimas!

– Lola?

– Ingrida?

– Vis dėlto tu nesiknaisiojai po mano užrašų knygutę?

– Tu labai neteisingai tari žodį „užrašų“. Kartok paskui mane: už-ra-šų.

Liovėsi snigę, tačiau buvo velniškai šalta. Lola bandė susidomėti kuriuo nors iš žurnalų, šūsnimis riogsančių ant stalo laukiamajame, bet jie vienas po kito krito jai iš rankų. Reikia pasakyti, kad sunku susikaupti ir

skaityti greta dalmatino, kuris nenuleidžia nuo tavęs akių. Zigmundas Ležė tysojo ant kilimo, pasidėjęs snukį ant sukryžiuotų letenų, tokia pat poza, kaip tysodavo šalia šeimininko, drauge su juo klausydamasis kvartalo paslapčių. Juodų akių žvilgsnis buvo gražus ir kaip keturkojui iš tiesų protingas, bet jį buvo sunku ištverti.

Jau koks ketvirtis valandos Lola laukė, kol pasirodys jo savininkas. Ingrida neskubėjo. Nieko nuostabaus – toji panelytė savo laiko netausoja. Staiga Zigmundas pakėlė galvą ir pritūpė ant dėmėto pasturgalio. Dirstelėjo į duris, paskui į Lolą, paskui vėl į duris. Sekdama jį akimis pro žurnalo viršų Lola galvojo, kad šunys kartais keistesni negu žmogiškos būtybės. Kažkas paskambino į duris, ir ji pašoko, nudžiuginta šios pramogos. Zigmundas amtelėjo. Priešais Lolą stovėjo Chloja Gardel žvilgančiomis akimis ir paraudusia nosimi. Kaklas buvo apmūturiuotas šaliku.

– Maniau, rasiu Ingridą ir pasiskolinsiu antigripino, – susniaukrojo ji.

Viskas įvyko ganėtinai greitai. Chloja pamatė Zigmundą. Zigmundas pamatė Chlojį. Šuo spruko prie durų, už kurių buvo jo šeimininkas. Lola buvo bekviečianti Chlojį užeiti, bet ši suvapėjo, kad jeigu jau taip, ji grįšianti namo ir atsigulsianti. Užeis, kai geriau jausis. Lola jai į nugarą atsiliepė, jog žmonės ir vartoja vaistus, kad geriau pasijustų. Paskui gūžtelėjo pečiais ir vėl atsisėdo. Praėjo kelios minutės; dalmatinas grįžo į vietą.

– Jei mokėtum kalbėti, esu tikra, papasakotum daug įdomių dalykėlių, bernužėli, – pasakė ji jam.

Kai jai įgriso laukti, ji pasibeldė į masažo kabinos duris, ir Ingrida jai atidarė. Ji šypsojosi. Kambario gilumoje jau apsirengęs Antuanas Ležė, sėdėdamas ant minkštos taburetės, gurkšnojo mėtų arbatą. Negarsiai dainavo Nataša Atlas.

– Jūs ne per daug jaudinatės, kad aš ten marinuojuosi, draugužiai.

– Antuanas man kaip tik pasakojo apie Pjerą Nortoną, – švytėdama pranešė Ingrida.

– Favoritizmas, – atsiliepė Lola. – Man jis šneka apie profesinę paslaptį. Tau pasakoja viską.

– Pjeras Nortonas niekada nebuvo mano pacientas, – ramiai šypsodamasis paaiškino Antuanas Ležė.

Metas. Niekada Ležė nebus labiau atsipalaidavęs, kaip pabuvojęs Ingridos rankose. Usi! Usi! Griebk!

– Ingrida mano taip pat, kaip ir aš, – tarstelėjo ji. – Renžė byla ir išaiškinus jos žudiką dar nėra baigta.

– Žinau, masažuodama Ingrida man paaiškino.

Lola metė skubų žvilgsnį į Ingridą, nutaisiusią nekaltesnę negu bet kada miną.

– Aš neanalizavau priežasčių, kurios pastūmėjo Patriką Kantorą į nusikaltimą, – savo oriu balsu toliau dėstė Ležė. – Tai nebūtų rimta iš mano pusės, nes mano rankose labai mažai duomenų. Užtat neabejoju dėl vieno. Jei prieš dvylika metų jo tėvas ir pradingo, tai jis vis dar sveikas ir gyvas. Bent jau taip buvo prieš porą metų, kai susitikau jį aukštai kalnuose su grupe pradedančių slidininkų. Mudu su žmona laukėme keltuvo. Pjeras Nortonas manęs neatpažino. Ir ne šiaip sau – aš buvau su šalmu ir juodais akiniais. Užtat jis

buvo plika galva. Apsivilkęs Prancūzijos slidinėjimo mokyklos instruktorių kombinezonu, mėlynos baltos ir raudonos spalvos.

– Jūs pasakėte Renė?

– Kad aitrinčiau jos žaizdą? Ne.

Zigmundas ėjo į kambarį. Buvo girdėti, kaip į sidabrinį linoleumą barška jo nagai. Priėjo tiesiai prie šeimininko ir padėjo galvą jam ant kelių.

– Tuojau pasakysiu, ką manau, Antuanai. Svarstau, ar tik Pjeras Nortonas nebuvo slaptasis Rinko Jamados-Diušan meilužis.

– Renė Kantor jau seniai nebe mano pacientė, tad galiu jums pasakyti. Slaptasis meilužis buvo meilužė. Renė ir Rinko siejo aistringas romanas.

– Ir dėl šios priežasties Nortonas išvyko?

– Veikiau tai buvo paranki proga, kurios jis laukė, kad išskleistų bures. Renė ir Nortonas niekada nebuvo susituokę. Jis gyveno iš smulkių uždarbių ir piešė komiksus. Tik neturėjo nei Rinko Jamados talento, nei drąsos. Bent jei tikėsi Renė.

38

Greitasis traukinys – milžiniškas pasklidų narelių vikšras po sniego šydu. Taip viskas atrodė Lolai, kuri ne itin mėgo keliones ir dar mažiau – geležinkeliu. Snaigės šoko joms prieš akis. Ingrida džiugiai gaudė

jas ant savo vilnonių pirštinių, gėrėjosi tobula jų geometrija. Ilgo, balto, garsus slopinančio perono gale šmėžavo stiklinis nedidukės Savojos stoties fasadas. Lola puikavosi kepuraite ir šaliku, iš po kurių buvo matyti tik jos akiniai, ir guviai tempė lagaminą ant ratukų, tvirtai žengdama nauja sniegbačių neslystančiais rievėtais padais pora. Ji vilkėjo gerokai aptemptą juodą slidinėjimo kombinezoną, įsigytą vakar vakare per išpardavimą. O Ingrida išsitraukė iš spintos gelsvai rusvą laisvo kirpimo slidinėjimo kostiumą, labai derantį jai prie veido. Jųdviejų siluetų kontrastas badė akis labiau negu bet kada.

Jos susirado taksi ir bemat pervažiavo Burą Sen Morisą. Kelias į Arką vingiavo, kildamas tarp aukštų nuo sniego linkstančių eglių. Čia ir prasidėjo nesklandumai. Kažkoks turistas pasistatė automobilį skersai kelio. Prireikė nemažai laiko jį patraukti.

Atvykusios į viešbutį jos registratūroje pasiėmė savo raktus, pasidėjo lagaminus ir patraukė nuomotis slidžių. Ingrida išsirinko pačias geriausias, Lola pasitenkino vidutiniu lygiu. Sumokėjo užstatą ir galop leidosi į trasą. Smarkiai snigo, matomumas buvo nekoks, slidininkai keltuvuose atrodė kaip vaiduokliški siluetai, tylūs ir sustingę. Ingrida greitai išnagrinėjo trasų planą, kuriuo buvo apsirūpinusi, ir pareiškė, kad Prancūzijos slidinėjimo mokyklos reikia ieškoti šia kryptimi. Ji rodė į neryškų rūke švyluojantį tašką. Lola linktelėjo, o jos bendražygė jau segėsi slides ir leidosi į tą neaprėpiamą baltą pasaulį. Ingrida Dizel slidinėjo taip pat vikriai, kaip Gabriela Taiger šoko.

Nusileidimas raudonąja trasa Lolos skoniui buvo per staigus, bet ji kruopščiai įsirašė į draugės vėžes, lygiagretę tobulybę, kuriai Lola atliepė „plūgu“, įsisavintu šeštame dešimtmetyje.

– Dievinu slidinėjimą! – pranešė Ingrida, segdamasi slides prieš Prancūzijos slidinėjimo mokyklos namelį.

– Manęs tai nestebina, mergužėle. Bet jei nori pamokų su Pjeru Nortonu, manding, gausi pereiti prie mano stiliaus.

Deja, jų laukė nusivylimas. O juk Lola iš kailio nėrėsi, dėstydama, kokia jaučiasi suglebusi, jog atostogaujanti ji su dukra, kuri iki šiol su susižavėjimu prisimena privačias pamokas su instruktoriumi, vardu Pjeras Nortonas. Kokių penkiasdešimt metų moteris, įsitaisiusi registratūroje už rąstinės pertvaros, pareiškė, kad tarp mokyklos darbuotojų nėra jokio instruktoriaus, vardu Pjeras Nortonas. Lola užsirašė privačioms pamokoms pas pirmą pasitaikiusį instruktorių, apmokėjo sąskaitą ir išėjusi susitiko klausiamą Ingridos žvilgsnį. Vėjas išsklaidė debesų sluoksnį, atskleisdamas akinamai žydrą dangų.

– Galbūt jis pasikeitė vardą, – galop spėjo Lola. – Tai logiška žmogui, kuris nori visiems laikams sudeginti tiltus tarp savęs ir šeimos.

– Galbūt jis pakeitė ir vietą.

– Nebūkime pesimistės. Vyrukas pradingo prieš dvylika metų, bet Ležė matė jį čia prieš dvi žiemas. Tarkime, iš pradžių jis daug bastėsi, bet po kurio laiko neišvengiamai turėjo kur nors nusėsti. Veikime raci-

onaliai. Aš išgeriu kavos, kad pamirščiau, jog pūga nušaldė man ausis, paskui susirandu savo instruktorių ir einu slidinėti. Savaime suprantama, pateiksiu jam daugybę klausimų, kurie galėtų nukreipti Patriko tėvo pėdomis. Aš ieškau neaukšto šviesiaplaukio šviesiaakio vyriškio tarp keturiasdešimt penkerių ir penkiasdešimt metų. Ir su neryškiu randu ant smakro. Antuanas Ležė tiksliai jį apibūdino.

– O aš?

– O tu aplankai visus restoranėlius aukštai kalnuose. Ieškai to paties žmogaus, taigi pateiki tuos pačius klausimus.

– Atrodo nesudėtinga.

– Jei nieko nepešime, tai bent būsime paatostogavusios kalnuose. „Ingrida ir Lola slidinėja" – tau tai neatrodo graži antraštė?

– Taip, bet bus ir tęsinys. „Ingrida ir Lola grįžta it musę kandusios." O paskui bus „Lola užsispiria." O nuo čia jau nebetoli iki sutarties visam gyvenimui – pačiam net nepastebint.

– Sutarties su kuo?

– Su didžiuoju viskuo. Su tuo, kas verčia žmones pranokti save.

– Taip, tavo plauko žmones. Mistikus, netikinčius Dievu ir ieškančius, kuo jį pakeisti.

– O kuo tiki tu?

– Aš tikiu, kad barzdyla Karlas buvo teisus bent vienu punktu: religija – opijus liaudžiai. Ir čia nematyti jokių prošvaisčių.

– Kažkuo tu juk vis dėlto tiki.

– Aš tikiu tavimi, Ingrida. Tikiu, kad tu, smagi ir gerai nusiteikusi, vieną po kitos apeisi visas tas snieguotas kavinaites. Amen. Slidinėk ramybėje, mergužėle, ir nepakliūk į nasrus dideliam gauruotam Ječiui.

Vakare Ingrida rado Lolą viešbučio svetainėje. Ji nuvargusi siurbčiojo karštą vyną, įbedusi akis į židinyje šokančią liepsną. Lauke netolygiu greičiu leidosi naktis ir sniegas. Amerikietė stovėjo tol, kol ekskomisarė pasuko galvą ir pamatė aukštą jos siluetą visame tame gelsvai rusvame įpakavime, su kepuraite, švytinčia tūkstančiu tirpstančių kristalėlių. Ingrida buvo nusivariusi, bet švytinti.

Lola pakvietė ją prisėsti, išgerti karšto vyno, pasišildyti prieskonių garuose, kuriuose vyravo cinamono aromatas. Trumpai papasakojo apie savo kančias sniego dulksnoje, sekant paskui pernelyg nartų instruktorių. Jų pokalbiai keltuvuose nepadėjo aptikti Pjero Nortono pėdsakų.

– Na, o aš „Kalnų ožkoje“, paskutiniame punkte prieš Raudonąją smailę, šnektelėjau su Alpių medžiotojais, kurie apibūdino man tipelį, panašų į mūsiškį, – išdidžiai pranešė Ingrida. – Vienos konkuruojančios slidžių mokyklos instruktorių. „Alpažo“ mokyklos. Apsilankiau ten, jų įstaiga – penki šimtai metrų žemiau to punkto, ir susiradau kažkokį Pjerą Normaną. Kaip tik dabar jis lydi grupę turistų į Rudojo kryžiaus perėją – tai patyrusių slidininkų maršrutas. Trys dienos be kelio takelio, per ledynus, upokšnius, su nakvynėmis kalnų trobelėse.

Ingrida atsilošė krėsle, pagaliau leido sau gurkštelėti karšto vyno – primerkusi akis, pliaukšėdama liežuviu. Lola įdėmiai žiūrėjo į ją, netardama nė žodžio.

– Kas yra, Lola? Tu nepatenkinta?

– Aš patenkinta, bet mano senos močiutės kaulai – kur kas mažiau. Užuot ramiai sau šilumoje lūkuriavusios, kol jis grįš iš kalnų su savo priekvaišių gauja, turėsime ten keliauti.

– Kodėl?

– Nes jeigu tavo Normanas – iš tiesų mūsų Nortonas, jis netruks sužinoti, kad kažkokia aukšta blondinė su amerikietišku akcentu visur jo ieško.

– Bet juk tu pati pasiuntei mane vaidinti viršukalnių detektyvą.

– Ir nesakau, kad ne. Bet jei tu per tokį trumpą laiką pasiekei tokių svarių rezultatų, vadinasi, ėjai kiaurai. Kaip buldozeris, Dizel.

– Aš padėsiu tau nusikasti iki Rudojo kryžiaus, Lola. Jau esu atlikusi kelias tokias iškylas Kolorade. Būsiu tavo vedlys, ir drauge mes puikiai susidorosime.

Lola silpnai šyptelėjo. Stojo tyla. Paskui Lola vėl pravėrė burną:

– Ką žmonės kraunasi į kuprinę, kad išgyventų aukštai kalnuose? Šampano ir desertinių sausainėlių?

– Troškintos jautienos konservų, sūdytų džiūvėsių ir, be kita ko, energinių gėrimų. Eime į vietinę krautuvėlę apsipirkti. Man dar reikės kompaso ir smulkaus žemėlapio. Nusipirksime ir du specialius miegmaišius. Išvykstame rytoj auštant.

◆

Lola dar niekada nebuvo tiek reikalavusi iš savo kūno. Ji jautėsi it koks didžiulis nešvarus katilas, pernelyg greitai dorojantis savo išteklius. Sąnariai tyliai raudojo, klykė iš skausmo raumenys, akys skendo tuose baltuose plotuose. Ji kaip išgalėdama sekė paskui Ingridą, tačiau dažnai versdavo ją sulėtinti tempą. Pirmą kartą gyvenime mielai būtų išgėrusi kokio stebukladario mišinio, nusimetusi šalin tris dešimtis metelių, vėl atgavusi jaunos moters energiją. Tuomet stengdavosi laisvai slysti sniego paviršiumi, apmalšinti nerimstančius nervus kraupiu gamtovaizdžio grožiu. Nebylaus tyrumo, tamsių, tokių tiesių, tokių glaudžių pušų, didingų aukštumų, abejingų vargan nam žmogaus spurdėjimui, pasaulis. Pasaulis, kuris gali per kelias minutes apžilpinti tave pilkais debesų pluoštais, sutriuškinti kaulus kurioje nors savo pirmapradžių uolynų prarajų, palaidoti po tonų tonomis užgriuvusio sniego.

Ji jau daug valandų sekė paskui Ingridą – nenuilstančią rusvą panelytę, ledo fėją, ledynų laumžirgį. Žinoma, jos trumpam stabtelėjo vienoje kalnų trobelėje, ir Ingrida privertė ją nuryti kažkokio beskonio energiją palaikančio užkandžio ir kavos iš termoso. Dešimt varganų atvangos minučių, padėjus pasturgalį ant apledėjusio medinio suolo, susipynęs jų alsavimo garas ir keletas pasvarstymų, kurie turėjo būti padrąsinami. Ir vėl į kelią. Tai buvo košmaras. Baltasis košmaras.

39

Jos prisivijo juos kitą vakarą apie septintą „Vilko Matjė“ kalnų trobelėje. Dangus buvo juodut juodutėlis, nusagstytas tūkstančiais deimančiukų. Lola – priblokšta tirštos tylos ir neįtikėtino įveikto kelio. Ištisas valandas juodvi tylėjo. Ingrida lūkuriuodavo Lolos. Ingrida šypsojosi Lolai, ir jos traukė toliau. Jos tausojo savo pastangas. Savo kraujagyslių ir raumenų skaidulų gelmėse Lola aptiko slaptus išteklius, keistą autopiloto sistemą, užtikrinančią valdymą ir leidžiančią širdžiai plakti, plaučiams – išsiplėsti ir susitraukti, smegenims – atlaikyti įtampą.

Kalnų trobelėje buvo susibūrę koks dešimt slidininkų. Kažkokia pora, atsiskyrusi mezonine, ir aštuonių žmonių grupė. Vieni vyrai. Penki jų lošė kortomis. Kiti komentavo partiją. Tarp jų – maždaug penkiasdešimt metų vyriškis saulės išblukintais plaukais, tvirto kalnietiško sudėjimo, kupinas įgimto valdingumo, kaip ir dera vadovui.

Ingrida ir Lola persimetė su jais įprastomis mandagumo frazėmis ir išvyniojo savo miegmaišius. Pasidalijo maisto atsargas, nesunkiai nutaisė teisėtai savo vakaro poilsį pelniusių žygeivių pozas ir ėmė klausytis pokalbių. Šviesiaplaukio bendrakeleiviai kelissyk pavadino jį Pjeru, minėjo artėjantį Rudąjį kryžių.

Ingrida greitai užmigo. Susiraičiusi sidabriniame miegmaišyje, iš kurio stirksojo tik kelios plaukų sruogelės, ji priminė didžiulį švytintį vikšrą. Ta mintis patiko Lolai, kuri nedvejodama prigludo jai prie

nugaros, kad pasisemtų iš jos gyvybinės šilumos. Užmigo ji ne iš karto. Šimtai traukinių lėtai slinko jai prieš akis, ir jai nebesisekė suskubti juos pasivyti. Ji pabandė ištirpti Ingridos alsavime, netrukus sumišusiame su netolimo upokšnio šniokštimu. Jai pavyko.

Ji susapnavo, kad atsivėrė durys, ir pajuto ant veido skersvėjį. Suvokė, kad sapnuoja, bet neturėjo nė mažiausio noro pabusti, jokio noro rangytis iš miegmaišio ir vėl galynėtis su kalnais ir lediniais jų kerais. Kažkas pastūmėjo ją išnirti į realybę. Tarytum jų trobelei grėstų gaisras. Ji atmerkė akis, pamatė pašonėje įmigusį amerikietės kūną. Aplink sklaistėsi nemalonus dūmų kvapas – cigaretės kvapas. Ji pakilo, įsiklausė į sumišusį knarkimą aplinkui. Pasiėmė iš kišenės žibintuvėlį ir apšvietė Pjero Normano, kitaip Nortono, vietą. Tuščia. Lola papurtė Ingridą, bet be jokių rezultatų. Kai kuriuos žmones, kad juos pažadintum, reikia garsiai šaukti vardu arba purtyti kaip kriaušes. Matyt, Ingrida jų padermės. Reikia pasistengti nesukelti ant kojų žygeivių.

Lola užsitempė kombinezoną, kepuraitę, pirštines ir išsmuko į lauką. Žibintuvėlio aureolė įsirėmė į rūko sieną, brėždama tamsų neperšviečiamą apskritimą, kuriame šoko stambios snaigės. Ji sunkiai apsisuko aplink savo ašį, – sniego buvo iki kelių – apšvietė pasklidą trobelės masę, paskui uolų krūsnį, kurią buvo pastebėjusi dar atvykdama. Nukreipė šviesos pluoštą į žemę ir pamatė Nortono pėdas. Sunkiu

žingsniu nutapsėjo kokį dvidešimt metrų; sniegbačiai girgždėjo slopioje tyloje. Pėdos suko į kairę. Lola nutarė pereiti į puolimą. Proga pasikalbėti akis į akį, negirdint Nortono bendrakeleiviams, daugiau nepasikartos. Drauge ji suvokė, kad jis išviliojo ją sąmoningai; jam nebuvo jokio reikalo vidury nakties kažkur eiti sutraukti dūmą per septyniasdešimt centimetrų sniego sluoksnį. Matyt, jis pūstelėjo cigaretės dūmus jai į veidą, kad ją pažadintų.

Kelissyk pašaukė jį tikruoju vardu, paminėjo žodį „policija", tačiau balsas nugrimzdo sniege. Tada luktelėjo, nukreipusi žibintuvėlio spindulį į aukštus pilkus šešėlius.

– Ko jums reikia iš Pjero Nortono?

– Sužinoti, ką jis padarė savo sūnui, kad šis tapo žmogžudžiu.

– Kliedite, ar ką?

Balsas nebuvo tiesiog klausiamas – jis skambėjo agresyviai. Lola užsidėjo akinius su oranžiniais filtrais. Neaiškiai įžvelgė, kas ją supa. Pilki šešėliai – matyt, eglių juosta; balsas sklido iš ten. Buvo girdėti, kaip šniokščia upokšnis. Iš to ji padarė išvadą, kad už medžių – griova. Instinktyviai atsitraukė per keletą žingsnių.

– Apie tai rašė visi laikraščiai. Patrikas Kantoras nužudė Paryžiuje vieną merginą. Patrikas Kantoras – vaikas, kurį jūs palikote prieš dvylika metų.

– Jūs – moralistė?

Sulig šia fraze – greiti žingsniai sniege. Lola išjungė žibintuvėlį ir atsitraukė, bandydama savo sniegbačiais

užčiuopti išmintas pėdas. Ji nebijojo, tačiau kūnas buvo pernelyg išvargęs, jis siuntė nervams pakrikus signalus. Ji leidosi vingiais, kad sumėtytų pėdas, skaičiuodama žingsnius, kad sugrįžtų tiksliai į vidurį, vėl pasuktų ir vėl grįžtų. Bet jis buvo kalnų vedlys. Tikriausiai matęs, kaip sprunka baltieji zuikiai, vieną kurių pričiupti taip svajojo Ingrida! Ko ji laukia ir nesirodo, toji panelytė, kad ją kur perkūnai?

Ji norėjo riktelėti: „Ingrida!“, – tačiau balsas įstrigo gerklėje. Jis mygo jai šonus, apsivijo rankomis jos liemenį. Jie nuvirto. Nortono pirštinė spaudė jai burną, nuo išburkusio audinio ją vertė vemti. Jo alsavimas tvilkino Lolos smilkinį. Jis kuždėjo:

– Pasakyk, kam tu dirbi! Tu ne farė, kitaip būtum prisistačiusi su žandarais.

Jis kiek atleido ranką. Ji išspaudė:

– Aš ir prisistačiau su žandarais, avigalvi. Jie artėja.

– Laikai mane kvailiu? Tavo reikalas. Nagi, kylam.

Jis truktelėjo ją ir ėmė tempti; ji pabandė jam užtvoti, riktelėti, bet nebeturėjo jėgų. Ją stingdė šaltis. Ji prarado orientaciją. Daugybė pasklidų minčių nuotrupų susiliejo į vieną pojūtį. Kad ji prisikasė iki blogio šaknų – to blogio, kuriuo niekada netikėjo. Permainingo ir įvairialypio blogio. To, kurį nešė tėvas ir kurį perdavė sūnui. Bet sykiu ji nenorėjo visko taip supaprastinti. Tik tie sumauti amerikiečiai mato pasaulį juodai ir baltai, gerą ir blogą. Šita veiksmo žmonių nacija iš pradžių veikia, paskui galvoja. Pie-

tiečiai – estetai, šiauriečiai – veiksmo žmonės. Ir Pietūs prakišo, ar ne? Bet kokį gi galą veiki tu, Ingrida, velniai tave rautų! Nes jei jau kalba apie veiksmą, tai dabar pats metas veikti! Lola bandė prisiversti nusijuokti, bet jai nesisekė. Ji girdėjo ano alsavimą. Visai nepridususį. O, ne, tiesiog gilų, garsų alsavimą. Gerai suteptos turbinos alsavimą, atleto alsavimą. Jis šniokštavo, bet tempė, tempė. Dabar ji žinojo, kad jie abu sukorė tamsoje gerą gabalą kelio – jis su savo infraraudonosiomis pėdsekio akimis, ji su savo didžiuliu nuovargiu. Nes ji girdėjo klegant upokšnį, girdėjo, kaip jis tūžmingai šniokščia ten žemai. Neapsakomai žiaurus garsas, sukaupęs savyje visą didingą, iškilų gamtos abejingumą. Išeidama viena iš tos prakeiktos kalnų trobelės ji padarė didžiausią ilgo savo policininkės gyvenimo klaidą.

Ji pabandė dar labiau apsunkti, tapti neišjudinama, bet tas žmogus buvo stiprus kaip lokys ir tempė ją upokšnio link. Ji žinojo, kad jis taikosi įstumti ją į uolėtą jo vagą. Ten ji gaus galą. Paskui jis eis pasiimti Ingridos. Sudoros ją tokiu pat būdu. O sniegas užklos pėdsakus. Rytoj auštant grupė įkandin savo vedlio patrauks iš kalnų trobelės, palikusi už savęs du savo miegmaišiuose įmigusius pavidalus. Dvi klastotes. Prireiks ištisų savaičių, kol kas nors aptiks sušalusius jų lavonus.

– Lolaaaa! Lolaaaa! Lolaaaa!

Galbūt tai garsinė haliucinacija. Tūžmastingo upokšnio riaumojimo, vėjo gūsio, kokio nors pašaipaus nakties paukščio skleidžiami garsai. Bet galbūt tai

ir Ingrida Dizel. Užplūsta vilties ir jėgų Lola truktelėjo Nortoną ir drauge su savimi pargriovė jį ant žemės. Vėl tvilkinantis ledas; ji kepurnėjosi, iš paskutiniųjų stengdamasi iškrapštyti iš kišenės žibintuvėlį, mojuodama juo siuntė karštligiškus šviesos signalus, šliaužė per sniegą ir akmenis. Ir sykiu garsiai šaukė Ingridą vardu – burna buvo pilna sniego, bet ji šaukė, nepaisydama to žmogaus, kuris daužė visą jos kūną, to žmogaus, urzgiančio ir kupino nevilties, aklo įniršio kamuolio.

Bet Ingrida atskubėjo. Riktelėjo duoti jai žibintuvėlį. Paskui įvyko grumtynės, Ingrida užriko, kad ji laikytų Nortoną už kojų, kol pati kūlė jį žibintuvėliu. Paskui Ingrida sukliko kaip kokia furija, ir nuaidėjo smūgis, tarytum koks trakštelėjimas. Ir kitas riksmas – Nortono, slopesnis ir užsibaigęs dejone.

Jos pasijuto nusigalavusios virš apsvaiginto Nortono kūno – raumenys nutirpę, krūtinėje tuoj tuoj sprogs, suremtos galvos varva sniegu, balsai trūkčioja.

Ingrida neišsyk atgavo kvapą:

– Suskaldžiau žibintuvėlį. Reikės tempti jį tamsoje.

– Dar... truputį... aš per daug... aplamdyta, – išspaudė Lola.

– *No way, Lola! Now!**

Slidininkų grupėje atsirado vienas sanitaras. Jis pasirūpino Lola, iš esamų priemonių – Pjero Norto-

* Jokiu būdu, Lola! Nagi! (Angl.)

no pirmosios pagalbos lagaminėlio ir plastmasinių maišelių – sukurpdamas jai įtvarą. Žygeiviai laukė atvykstant žandarų. Lošė kortomis, bet be jokio entuziazmo. Dėjosi neklausą, ką kalba jų vedlys ir dvi moterys, kurių tas vos nenudaigojo, įstūmęs į griovą. Nortonas buvo surištas juostomis supjaustytu apdangalu ir atrodė susitaikęs su likimu.

– Atvykau paklausinėti tavęs apie Patriką, kad pabandyčiau jį suprasti, kad suriščiau du tris palaidus siūlo galus. Tavo reakcija buvo gerokai perdėta, Pjerai Nortonai.

Jis žiūrėjo į ją atšiauriai, bet ne per daug susidomėjęs. Tai, ko labiausiai baiminosi dvylika metų, įvyko. Visa kita buvo tik rutinos klausimas. Dar truputis, ir jį išgabens. Tačiau Lola norėjo išsiaiškinti, kur čia šuo pakastas.

– Iš pradžių maniau, kad tu buvai slaptasis Rinko Jamados-Diušan meilužis. Paskui supratau, kad čia iš tikrųjų prašoviau.

– Tai jau tikrai, – karčiai šyptelėjo jis.

Pagaliau! Jis pradėjo atitirpti. Lola jautė šalia besimuistančią Ingridą, sunkiai slepiančią susierzinimą. Šitas tipas vos jų nenudaigojo, o dabar vilkina laiką, tardamasis esąs kažkokios amerikietiškos muilo operos herojus.

– Žinai, tavo parodymai bus jam į naudą. Cypė iki gyvos galvos, kai tau aštuoniolika, atvirai kalbant, ne juokas. Tu tikrai esi jam skolingas.

Ji netrukdė jam ilgai dvejoti. Jautė, jis grįžta į praeitį, kurią iš visų jėgų bandė pamiršti, pasislėpęs už

kalnų užtvaros, palaidoti po tonomis sniego. Staiga jam ištryško ašaros. Lola žinojo – viskas kyla į paviršių. Daugybę kartų buvo mačiusi šitą palengvėjimo išraišką. Reikėjo netrukdyti, nebepertraukinėti – viskas tuoj išsijudins, kaip akmenys tame nelemtame upokšnyje, kuris vos netapo jų kapu.

– Aš norėjau suprasti. Nuėjau pas japonę. Pasikalbėti. Bet ji nemėgo kalbėti. Buvo slapūnė ir šaipėsi iš manęs su kandžia savo šypsenėle. Norėjo tik viena: kad aš su savo idiotiškais klausimais išsinešdinčiau, o ji grįžtų prie suknistų savo šedevrų. Mane užplūdo neapykanta. Tai buvo mano valanda. Mano lemties valanda. Ta nelemta valanda, kuri apvertė mano gyvenimą.

Nortono skruostais riedėjo ašaros. Dabar tylą drumstė tik jo šniurkščiojimas. Kortų partija nutrūko. Ingridos Dizel muistymasis taip pat.

– Aš pribaigiau ją, gniauždamas jai kaklą. Pernešiau į miegamąjį. Norėjau, kad jos mirtis atrodytų kaip aistros sukurstytas nusikaltimas. Išrengiau ją ir pradėjau rišti... prie lovos virbų...

Lola matė tą sceną. Ir sykiu sugretino ją su ta, apie kurią jai papasakojo Bartelmi, – Vanesos mirties scena. Tėvo nusikaltimas, sūnaus nusikaltimas. Vienas po kito. Su trylikos metų pertrauka. Nortonas nebeįstengė baigti. Už jį prabilo Lola:

– Berniukas buvo ten. Tiesa?

– Nežinau, kiek laiko. Aš pririšau Rinko kulkšnis prie lovos virbų ir tą akimirką, kai ruošiausi pereiti prie riešų... pamačiau jį. Patriką. Jis buvo čia. Atsekė

mane nuo namų. Nebežinojau, ką daryti. Svarsčiau, žengdamas gatve – jo ranka mano rankoje. Jis tylėjo.

Lola sugretino kitas dvi scenas. Vieną tikrą, vieną pramanytą. Tą, kurioje Patrikas žiūri, kaip tėvas riša negyvos Rinko kulkšnis. Tą, kurią buvo prasimaniusi, kad išmuštų iš vėžių Patriką: Konstantino, dalyvaujančio Vanesos nužudyme. Pati to nesuvokdama pataikė kaip pirštu į akį. Tačiau nejautė dėl to nė menkiausio pasitenkinimo.

– Sugrįžome namo. Renė dar buvo knygyne. Aš paguldžiau Patriką ir sugirdžiau jam migdomųjų. Kol jis migdėsi, kuždėjau jam į ausį, kad jis susapnavęs košmarą, kad iš tikro nieko nenutikę.

– O paskui susikrovei daiktus ir išėjai. Kaip niekur nieko.

– Taip, kaip niekur nieko. Maniau, rytą Patrikas prašneks. Pasakys jiems, ką matęs, bet...

– Bet Patrikas niekada nieko nepasakė.

– Ne, dvylika metų. Patrikas nieko nepasakė.

Stojo tyla. Po kiek laiko pasigirdo motoro ir propelerių ūžimas. Paskui balsai, sklindantys per garsintuvą. Lola pakilo, priėjo prie durų, pravėrė jas į ledinį nakties šaltį. Lyg neišgirdusi žandarų malūnsparnio Ingrida tyliu, nesavu balsu ištarė:

– *Frost in the past.**

* Šaltis baigėsi (angl.).

40

Žandarmerijos viršininkas Oreljenas Pasaras niekaip negalėjo suprasti, kas paskatino Lolą Žost, buvusią 10-o Paryžiaus rajono Lui Blano gatvėje komisariato policininkę, ir Ingridą Dizel, pagal profesiją – masažistę, gyvenančią Troškimų skersgatvyje tame pačiame rajone, atsibelsti, besivaikant Pjerą Nortoną, paryžietį, pradėjusį naują gyvenimą Savojoje Pjero Normano vardu. Jis vėl ir vėl vertė Lolą su įtvaru ant dešinės rankos ir mėlyne kairiajame paakyje kartoti tą istoriją. Ingrida ramiai gurkšnojo kavą, klausydamasi savo bendražygės. Jai atrodė, kad Lolai puikiai sekasi dorotis. Viršininkui viskas pradėjo aiškėti, kai jam pavyko prisiskambinti leitenantui Žeromui Bartelmi ir susieti visą tą reikalą su Vanesos Renžė byla. Pokalbis su tikru policininku, vykdančiu teisėtas savo pareigas, jį apramino. O leitenanto pažadas atvykti 16.27 greituoju traukiniu galutinai įtikino, kad turi reikalą ne su pavojingų pamišėlių porele. Ingrida ir Lola nurodė, kad jas galima rasti „Sidabrinių varpelių" viešbutyje.

Matydamas jas išeinant viršininkas Pasaras, regis, lengviau atsikvėpė.

Žeromas Bartelmi nenustygo – taip norėjo padėti šefei pjaustyti vietinį kumpį. Tas nelemtas įtvaras kliudė jai darbuotis peiliu; ji iš paskutiniųjų grūmėsi su nuostabiu rakletu*. Galop paliko jam kumpį ir visą

* Patiekalas iš egzotiško šveicariško išlydyto rakleto sūrio.

dėmesį sutelkė į Savojos rusetės, vietinio vynelio, butelį – jai jis atrodė „labai padorus“. O amerikietės rankos šauniai darbavosi, dorodamos pikantiškus vietinius dešros gaminius su garuojančiomis bulvėmis, kurias dažė į išlydytą sūrį. Tikrai užkrečiamas dalykas – stebėti, kaip ta moteris valgo. Bartelmi toji aukšta blondinė atrodė šiek tiek keistoka ir juo įdomesnė, kad jis tik neseniai sužinojo, jog ji išgelbėjo Lolai Žost gyvybę. Viso labo. Leitenantas negalėjo susivaldyti ir ilgai spaudė jai ranką, kelissyk ją pasveikinęs. Beje, jis vis dar negalėjo atsitokėti. Ir vėl puolė ją liaupsinti.

– Ak, panele Dizel, aš niekada neįstengsiu deramai jums atsidėkoti!

– Tu jau pradedi mums įgristi, bernužėli, – savo niurgzliu balsu tarstelėjo Lola. – Ingrida mane išgelbėjo – reikalas aiškus. Dėl to nepulsime švęsti Naujųjų Metų.

– O aš mielai pasilikčiau čia Naujiems Metams, – pareiškė Ingrida, gremždama sau dar gerą porciją sūrio. – Čia taip šaunu!

– Bet mums reikia grįžti, mergužėle. Mes dar ne visiškai baigėme darbą. Reikia išsiaiškinti porą trejetą dalykėlių.

Bartelmi nusišypsojo šefei. Rytoj jis išsiveš Nortoną į Paryžių. Bet šįvakar smaginosi kaip koks kvaišelis. Didžioji Lola sugrįžo. Aplamdyta, apspanginta, apšlubusi, bet gyva. Ir dar kokia gyva! Ji išaiškino Vanesos Renžė bylą, išpainiojo dvylikos metų senumo žmogžudystę. Ir dar kažko nerimsta. Nerimsta taip, kaip dar nori šito rakleto, šito vyno. Kokia pavydėtina

sveikata! Ak, tai visai kas kita, negu Nykštuko rambumas. Beje, apie tai neverta nė galvoti.

– Bet apie ką tu kalbi, Lola?

– Apie Chloją Gardel ir Chadidžą Junis, velniai rautų. Tos dvi mergiščios turi man pasiaiškinti. Ir pasiaiškins.

Amerikietė atsiduso – skruostai išsipūtė kaip žiurkėno – tarstelėjo kažką nepadoraus, kaip: *Why is this so fucking important to you?** ir galiausiai truktelėjo pečiais. Dar per trumpai dirba šefės komandoje, kad viską suprastų. Nieko nuostabaus, reikia ne vienų praktikos metų, kad priartėtum prie tiesos. Ir dar daugiau.

41

Varinė lentelė skelbė: „Skambinkite ir užeikite“. Taigi Lola Žost paskambino ir įėjo, Ingrida Dizel ir Chadidža Junis jai pavymui (pastarajai neliko nieko kita – jei nepaklustų, Lola pagrasino papasakoti Grusė apie maišą, pilną pinigų). Laukiamajame buvo tik vienas žmogus. Kai jos įžengė į vidų, jis net nepakėlė nosies nuo savo ekonominio laikraščio. Lola to pono pasiteiravo:

– Atleiskite, ar į daktaro Ležė kabinetą neseniai neįėjo tamsiaplaukė apkūnoka mergaitė?

* Kodėl, po velnių, tau tai šitaip rūpi? (Angl.)

– Na taip, ponia. O ką?

– Tai mano anūkė, pone. O gal kartais žinote, kur šuo?

– Koks dar šuo, ponia?

– Daktaro Ležė dalmatinas. Prieš atvykstant mano anūkei jis turėjo išvesti jį iš kabineto. Bent tikiuosi – ji siaubingai alergiška šuns plaukui. Tad norėčiau įsitikinti, kad jis nepamiršo.

Žmogus nepatikliai kilstelėjo antakius, padvejojo, bet galiausiai atsakė:

– Dalmatinas, atrodo, virtuvėje.

– Puiku, – tarė Lola.

Paskui trumpai kažką kuštelėjo Ingridai į ausį. Ir galiausiai viena įsmuko į daktaro Ležė kabinetą.

Psichoanalitikas, regis, truputį nustebo. Jis sėdėjo savo įprastame krėsle; mūvėjo vienomis savo įprastinių aksominių kelnių. Marškiniai buvo rausvi, liemenė – gražaus šiltai rusvo atspalvio. Chloja su džinsais ir dideliu ištampytu nertiniu tysojo ant mėlynos sofutės, sunėrusi ant pilvo rankas. Ji krūptelėjo. Paskui maldaujamai atsisuko į Antuaną Ležė.

– Kažkas skubaus, ponia Žost? – ramiai pasiteiravo psichoanalitikas.

– Viskas priklauso nuo to, kaip jūs suprantate šį žodį, daktare Ležė. Man toji skubra tęsiasi jau trejetą metų.

Ir Lola griebėsi reikalo. Reikalo, kurio šaknys slypėjo Bomaršė licėjaus kieme tarp dviejų įsimylėjusių varžovų – prižiūrėtojo ir nedrausmingo mokinio. Tokio nedrausmingo, kad buvo pašalintas iš

licėjaus. Tačiau nors Junisas nesidomėjo mokslais ir atidavė pirmenybę gatvės įstatymų studijoms, jis ir toliau susitikinėjo su Vanesa. Pastebėjo, kad ta stato akutes prieš Greguarą Marsaną. Ir jam tai be galo nepatiko. Negali smulkiai papasakoti, kas įvyko tarp Farido Juniso ir Greguaro Marsano – lėtas, klastingai graužiantis pavydas, grasinimai, užgauliojimai ir net smūgiai. Negali, ir tai ne itin svarbu.

– Užtat galime grįžti prie Greguaro Marsano žmogžudystės. Jo nužudymo peilio smūgiais. Prie jo kūno, įmesto į Švento Martyno kanalą ir įtraukto į Rekolė šliuzą. Chloja, ką tu gali mums papasakoti apie Marsano žmogžudystę?

– Kad nieko, ponia... nieko.

– Lola, jūs peržengiate ribas. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad galėtumėte šitaip man pertraukti konsultaciją...

– Nieko aš nepertraukiu, Antuanai. Aš tiesiog nesivaržau. O tai ne tas pats. Pripažinkite.

Elegantiškasis psichoanalitikas dvejodamas susiraukė. Lola nusišypsojo ir pridūrė:

– Ir galbūt aš padėsiu jums pasistūmėti į priekį. Taigi, Chloja, nemanai, kad jau pats metas prabilti? Pagaliau išlieti širdį.

– Aš nieko nežinau.

– Vanesa mėgino išpirkti kaltę, pasišvęsdama kitiems. Ir rašė dienoraštį, patarta Patriko Kantoro, kuriam tai rūpėjo. Bet jai nepasisekė. Jaunasis Kantoras jame aptiko grėsmingą paslaptį. Paslaptį, kurią tu žinai.

– Ne, ne!

– Chadidža dangstosi orumu. O tu tolydžio išvemi savo baimę. Tai nebegali tęstis, mergužėle. Puikiai tai žinai!

– Nesuprantu, apie ką jūs kalbate.

– Gerai. Kaip nori.

Lola nuklibinkščiavo prie durų, sveikąja ranka jas pravėrė ir pakvietė Ingridą. Amerikietė įėjo vedina Zigmundu. Įkandin sekė paniurusi Chadidža. Pamatęs Chloją šuo įsispyrė visom keturiom. Ingrida truktelėjo gyvulį už pasaito ir uždarė sau už nugaros duris. Zigmundo snukis buvo nuleistas, akys atkakliai įbestos į Ingridos aulinukus. Chloja žvelgė į gražųjį gyvulį, tarytum tai būtų šuns šmėkla. Ji mirtinai išblyško, jos lūpos virpėjo. Antuanas Ležė atsistojo. Atrodė labai nepatenkintas. Lola mostu jį sulaikė.

– Apgailestauju, kad teko griebtis priemonių, kurios jums neabejotinai atrodo šiurkščios.

– Tai mažiausia, ką galima pasakyti, ponia.

– Kodėl tu nebegali pakęsti Zigmundo, Chloja? Kodėl, a?

Chloja buvo pastirusi kaip druskos stulpas. Tai truko ilgai, paskui ji atsisuko į savo psichoanalitiką.

– Tau spręsti, Chloja, – tarė Antuanas Ležė.

Mergaičiukė gurktelėjo seilę ir atsitraukė nuo sofos, tarytum šis gestas turėtų simbolinę prasmę. Bent jau to tikėjosi Lola. Ingrida pritūpė ir ėmė glostyti šunį. Lolai toptelėjo, jog tai taip pat gražus gestas, kaip tik laiku, sušvelninantis situacijos dramatiškumą – lyg ranka, švelniai uždėta ant skruosto, ant peties.

Bet ji instinktyviai suvokė, kad kol kas svarbiausia Chlojos neliesti. Neliesti tos mergaičiukės, besigrumiančios su baime, susisukusia lizdą jos kūne. Chloja neryžtingai prabilo.

– Vanesa patiko visiems vaikinams. Tą vakarą... taip sau, dėl juoko... ji paskyrė Gregui pasimatymą prie šliuzo. Tuo laiku aš vedžiodavau šunį, mes ten buvome visos trys. Gregas atėjo... kupinas vilčių. Nežinau, iš kur tai sužinojo Faridas, bet prisistatė ir jis. Pamatė Vanesą, pamatė Gregą. Visai pašėlo. Jie susikibo, bet Faridas buvo įdūkęs. Aš... persigandau. Spaudžiau prie savęs šunį. Vanesa ir Chadidža bandė juos sulaikyti. Faridas... Faridas išsitraukė peilį. Kraujas. Daug kraujo. Jis nutempė Gregą, įvertė jį į vandenį. O paskui... prisiekė, kad pribaigs mus, jei mes prasitarsime. Po to licėjuje jau niekas nebesiklostė. Daugiau niekas nebesiklostė. Aš atidaviau savo dalmatiną, nes kiekvieną kartą, kai jis žiūrėdavo į mane, įskaitydavau... priekaištą jo akyse, kurios viską matė.

Chloja puolė Antuanui Ležė į glėbį ir pravirko. Šis pastovėjo nuleistomis rankomis, paskui apkabino savo pacientę, rūsčiai dėbtelėjęs į Lolą, paskui į Ingridą.

– Psichoanalizė panaši į kiną ar policiją; iš jų visada per daug tikiesi, – mestelėjo Ingrida gydytojui ir išėjo iš kabineto.

Zigmundas spruko jai įkandin.

Kol Chloja raudojo daktaro Ležė glėbyje, Lola liepė Chadidžai papasakoti apie pinigus. Mergina viską papasakojo.

– Ką ketini su jais daryti, mergužėle?

– Atiduoti pagalbos rumunų vaikams organizacijoms, – atsakė ši nedvejodama. – Tokia buvo Vanesos valia. Brolis man pasakė. Šiaip ar taip, niekada neketinau jų pasilikti.

– Aš tavimi tikiu.

– Tikrai?

– Tikrai. Tu aiškiai verta daugiau, negu tau atrodo, mergužėle.

– O jūs – aiškiai daugiau, negu man atrodė.

– Gerai, dabar, kai baigėme žarstyti viena kitai komplimentus, – ką manai daryti dėl Maksimo? Juk jis nieko nežino, ar ne?

Chadidža tik gūžtelėjo pečiais. Paskui pasidrąsindama prisėdo ant mėlynosios sofutės.

– Bijau, kad jis mane niekina. Aš taip ilgai tylėjau dėl Grego. Man pristigo drąsos.

– Na, ką gi, metas ją sukaupti. Papasakok jam visą istoriją. Kartą ir visiems laikams. Ant sutrešusių pamatų nieko nesuręsi. Be to, man visada atrodė, kad geriau atgailauti, negu apgailestauti.

Chadidža Junis ir Chloja Gardel liko ištikimos savo pareigoms. Aptarnavo kaip paprastai, tačiau Chloja stengėsi nestoviniuoti Lolos Žost akiratyje. Dienos patiekalas buvo prašmatni perlinė vištelė, užkepta druskos luobelėje, su žirnelių tyre – Lola užsisakė jį nemaž nedvejodama. Ingrida pasirinko totorišką bifšteksą su keptomis bulvytėmis.

– Tau nereikėtų per daug gaišti, mergužėle.

– O kodėl? – paklausė Ingrida. – Ketinu užsisakyti desertą. Šeštadienis – šokoladinių putėsių diena. Maksimui jie visada puikiai pavyksta.

– Lygiai keturioliktą valandą tu turi seansą. *Thai* masažui.

– Pirmąkart girdžiu.

– Taip, taip. Patikėk.

– Ką tu čia surezgei, Lola?

– Paskambinau pradedančiajam režisieriui.

– Benžamenui Noblė!

– Tam pačiam. Ir žodis po žodžio kalba nukrypo į tave. Tai nebuvo sudėtinga. Tas tipelis aiškiai norėjo apie tave pakalbėti. Beje, jis įdėjo skelbimą į laikraštį ieškodamas tavęs. Kažkokį gudrų dalykėlį, lyg ir: „Marselis Serdanas įnirtingai ieško Supermoters...“ Bet tu, žinoma, laikraščių neskaitai. Gal tik retsykiais *Herald Tribune*, ne?

Ingrida atsilošė kėdėje, kad būtų patogiau sukryžiuoti rankas ir nutaisyti rūstų veidą.

– Man nereikia antros motinos, Lola. Maniškės pakako su kaupu.

– Nes tu galvoji, kad motina sviestų savo dukrą į būsimojo režisieriaus – be to, siaubo filmų režisieriaus – glėbį? Drįstu pareikšti, kad ne, Ingrida. Antraip tai reikštų, kad šiandien viskas klostosi dar blogiau, negu vakar, ir ne taip gerai, kaip rytoj.

– Lola, tu švaistaisi savo ironija man prieš nosį kaip dūmų uždanga, bet nieko iš to nebus. Tu stačiai suriši man rankas.

– Surišti masažistei rankas – įdomus sumanymas.

– Ir op – naujas piruetas! Norėčiau, kad bent prisipažintum, jog esi siaubingai valdinga. Bent tiek, Lola.

– Neatspėjai. Aš kur kas blogesnė. Gerai paklausyk ir suprasi. Šįvakar devyniolika trisdešimt aš sėdu į lėktuvą, kuris nuskraidins mane į Singapūrą, kur aš pirmą kartą gyvenime ruošiuosi praleisti Kalėdas. Turiu nugabenti dvi lėles.

Trumpa pauzė ir tas dirginantis žvilgsnis.

– Na, ir kas? – nekantriai tarstelėjo Ingrida.

– Aš užsakiau bilietą ir tau.

– *What?*

– Ketinau įteikti jį tau kaip kalėdinę dovanėlę, atsidėkodama už tai, kad išgelbėjai mano senus kaulus. O paskui man toptelėjo viena mintis. Aš leisiu tau pasirinkti dovaną. Tad štai, rinkis. Ir jei atsisakai lėktuvo, nesirūpink. Viena sena bičiulė iš *Air France* viską man sutvarkys.

Ingrida prisimerkė, bandydama įžvelgti Lolos išraišką. Bet tai buvo tas pats, kas stengtis perprasti Češyro katino iš *Alisos Stebuklų šalyje* šypseną. Bergždžias triūsas. Ji pamąstė, prasuko galvoje visą pokalbį ir priėjusi prie išvados ištiesė ranką:

– Įžnybk man – noriu išsiaiškinti, ar sapnuoju. Tavo dovana pasirinktinai: Benžamenas Noblė arba Singapūras, juk taip?

– Nėra ko tave žnaibyti. Viskas aplink tave ir negali būti tikriau, mergužėle.

– O aš galiu pasirinkti dar ir tokį variantą: išeiti iš čia ir kaip reikiant paklaidžioti po Paryžių, kad pravėdinčiau smegenis. Apie tai tu nepagalvojai!

– Atsisakyti dovanos – nepatartina, Ingrida. O ilgos klajonės po Paryžių – pabėgimas iš kalno. Aš tau jau sakiau. Na, o dabar metas rinktis. Drąsiau, mergužėle! Tu gali tai padaryti.

Priėjo Chloja su bloknotėliu, pieštuku ir pasiteiravo, ką ponios pasirinks desertui.

– Kalvadoso, – užsisakė Lola.

– Nieko, – tarė Ingrida. – Mano apetitas ką tik išskrido į Singapūrą.

– Na, tai kaip, mergužėle, lieki Paryžiuje ar vyksti į Singapūrą paskui savo apetitą?

– Lieku. Ir, beje, man reikia mažumą sukrusti, jeigu noriu nepavėluoti. Tu tikrai sakei *thai*?

– Taip aš ir sakiau.

– Gerai, ką gi... linksmų Kalėdų, Lola.

– *Merry Christmas,** Ingrida, ir iki kitų metų.

Chloja Gardel sunerimusi klausėsi to pokalbio. Pamatė, kaip Ingrida Dizel pakilo ir pasuko prie durų. Ji šypsojosi. Lola Žost taip pat.

– Dar viena, kuri neatiteks robotams, – pranešė buvusi komisarė, atsisukusi į Chloją. – Malonu.

– Žinoma, ponia Lola. Gal prie kalvadoso paimsite putėsių? Šeštadienis – šokoladinių putėsių diena...

– Ne, mergužėle. Prie kalvadoso aš paimsiu kalvadoso.

– Žinoma, ponia Lola.

– Ir liaukis kaip užsukta kartoti „žinoma“. Juolab kad nieko nežinai. Nes, matai, svarbiausia – tvirtai tikėti tuo, ką darai, net jei ir darai dievai žino ką. Tu –

* Linksmų Kalėdų (angl.).

muzikė, turėtum tai žinoti. Tas pats ir su aktoriumi, rašytoju ir detektyvu mėgėju. Supranti?

– Ne.

– Nieko baisaus. Ilgainiui suprasi, mergužėle, suprasi.

UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino spaustuvė
PRINT IT
Gamyklos g. 27, LT-96155 Gargždai
info@print-it.eu
Tiražas 3000 egz.

© Sylvain / Éditions Viviane Hamy

Dominique Sylvain (Dominika Silven, gim. 1957) – prancūzų detektyvų meistrė, daugiau nei dešimties knygų autorė. Šiuo metu gyvena Japonijoje, yra didelė Haruki Murakami ir Iano Rankino kūrybos gerbėja. *Troškimų skersgatvis* – aštuntasis Sylvain romanas, 2005 metais apdovanotas prestižinio žurnalo ELLE skaitytojų *Grand Prix*.

„Apsivilkusi pižama mergina gulėjo ant lovos. Chloja pagalvojo, kad draugė tiesiog tyso, atviromis akimis skendėdama svajose, pasukusi galvą į knygas ir minkštus žaislus, kuriais buvo apkrauta knyginė. Chloja priėjo arčiau ir pasijuto tarsi įsiurbta sustingusio Vanesos žvilgsnio. Pastebėjo raudonas žymes ant baltut baltutėlio kaklo ir susigriebė, kad jos kojinės peršlapo. Ji trypčiojo kraujo klane..."

Šis nusikaltimas sukrėtė ir į intriguojančių įvykių verpetą įtraukė visus Troškimų skersgatvio gyventojus. Policijos veiksmai nežadėjo nieko gero, todėl žmogžudystę tirti ėmėsi žavingasis Lolos Žost ir Ingridos Dizel duetas. Nė dienos be savo geriausio draugo – raudonojo vyno – neapsieinanti buvusi policijos komisarė ir pikantiškų paslapčių turinti amerikietė sumaniai narplioja bylą, atskleisdamos daug mįslingų ir grėsmingų, iš pažiūros ramios Paryžiaus kasdienybės pusių.

ISBN 978-9955-23-220-9

9 789955 232209

www.baltoslankos.lt